Szolgatárs

Baptista lelkésztájékoztató IV. évfolyam 6. szám • 1995. december

A tartalomból

Szerkesztői oldal 1

HIRDESD AZ IGÉT!

J. Tracy: A New England-i nagy ébredés III. 2
Lázi S: Isten tanácsának magasztalása 5

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Dr. Boross Géza: Alapvető tudnivalók a lelkigondozásról 6
John Weaver: A lelkészképzés modelljeinek fejlődése 11

TANULMÁNYI SZEMLE

Győri K.: A szeretet több, mint tolerancia 14
Dr. Jordan Edward: Hova járs vasárnaponként? 17
Christine Schirrmacher: Jézus keresztha-lála az iszlám szemszögéből 21

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Fodor János: A bemerítésről, magunknak 24
Hegyi András: A gyülekezet növekedése 27

ISTEN NÉPE – A CSALÁDBAN

Pálhegyi Ferenc: Párválasztás 32

ÉNEK-ZENE A GYÜLEKEZETBEN

Nyilatkozat az egyházi zene ápolásáról 37

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK

Dr. Mészáros K.: Centenáriumi ünnep Nyíregyházán 39

SZEMELVÉNYEK A SZÁZADELŐ BAPTISTA SAJTÓJÁBÓL

A Friedensklänge írásaiból 42

SAJTÓFIGYELŐ

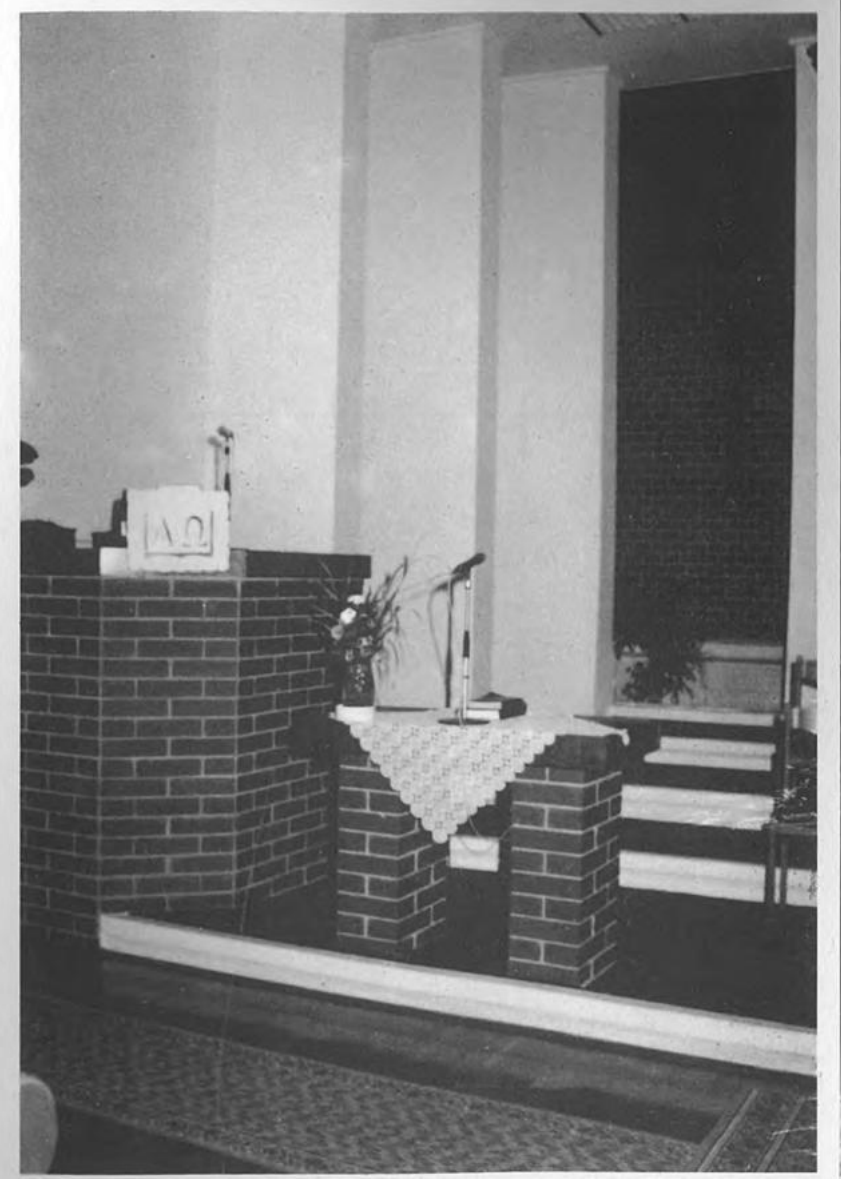
Nemzetközi vonatkozású hírek 44
Hazai baptista közéletünk hírei 45
Hírek innen-onnan 48
Tallózó 51

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Bibliakörvezetők továbbképzése Tahiban 53
Jubileumi ünnep a Kiskőrösi Szeretetház 90. évfordulóján 55

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 57

VIDÁM ESETEK 60

A felújított nyíregyházi baptista imaház beltéri képe

Cikk a 39. oldalon

5. §. Az ügyintéző lelkipásztor egyéb feladatai

(1) Szükség szerint közvetítő, jószolgálati és tanácsadó szerepet tölt be a meghívó és a meghívott szolgálati viszonyának egészséges fejlődése, az esetleges nehézségek kiküszöbölése érdekében.

(2) a/ Kívánságra – és a lehetőség figyelembe vételével – gondoskodik arról, hogy megtörténjen az új helyen szolgálatot kezdő lelkipásztor bemutatása – a beiktatás, illetve a fölavatás előtt – az új lelkipásztor lakóhelyén illetékes önkormányzat vezetőjének.

b/ A meghívó gyülekezet környezetében működő keresztyén vallásfelekezetekkel való kapcsolatfelvételt is lehetőleg a hivatalos szolgálatkezdés előtt kell megvalósítani.

(3) Az illetménnyel kapcsolatos tájékozódás – esetleg ügyintézés is – az MBE bérszámfejtésének vezetőjénél.

(4) A beiktató, illetve fölavató istentisztelet előkészítése és – lehetőség szerint – levezetése.

(5) A szolgálatba állás eseményéről való Békehírnök tudósítás megszervezése.

Megvitatta és a fenti szöveggel jóváhagyta az Országos Lelkipásztor-konferencia Újpesten, 1995. április 28-án. A 4. §-t 1995. április 29-én a Szövetségi Közgyűlés is jóváhagyta és a benne foglaltak alkalmazását elrendelte. A teljes szöveget a Szövetségi Tanács 1995. június 20-i és szeptember 12-i ülése jóváhagyta és az SZM alapján életbe léptette.

Révész Árpád
szövetségi elnök

Győri Kornél
szövetségi főtitkár

Öregember reggeli imádsága

Felébredtem, Uram. Ugye nem haragszol, ha azzal kezdem, hogy nem bántam volna, ha már nem ébredek föl. De azért köszönöm ezt a napot is, amelyet most adsz nekem. Legyen meg a Te akaratod ebben is.

Ezelőtt öt-hat évtizeddel nem gondoltam volna, hogy ilyen hosszúra nyúlik az életem. Te tudod, Uram, mi minden jár az öregséggel, s nem fog Téged bosszantani, ha kérek Tőled, Uram. Add, hogy amikor jelentkezik a reumám, szorongat a fulladás, zihál a mellem, össze-vissza kalapál a szívem, akkor jusson eszembe, hogy sokáig voltam egészséges is. Most köszönöm azt az időt is Neked, mert akkor nem jutott eszembe, hogy hálát adjak érte. Segíts, hogy ne legyek irigy öregember, aki sanda szemmel néz az egészségesekre.

Látod, Istenem, mennyi mindent kellene csinálnom, és milyen sok még a tennivalóm. S azt is látod. Amikor ismételten tapasztalom, amire Fiad figyelmeztetett: "a lélek ugyan kész, de a test gyönge". Ilyenkor segíts, hogy ne csüggedjek el, hanem legyen erőm újrakezdeni, ismét próbálkozni, hátha sikerül...

Ó, csak tudnék az enyéimnek segíteni! De már semmi hasznomat nem veszik. Csak teher vagyok számukra. Istenem segíts, hogy elbírjam viselni kiszolgáltatottságomat. Segíts, hogy jó lélekkel tudjak elfogadni.

Fecsegő vénember lettem, Uram. Add, hogy ezzel senkinek terhére ne legyek. Segíts, hogy tapintatos legyek, és észrevegyem, ha valahol fölösleges vagyok. Add meg azt a kegyelmet, hogy tudjak magam maradni és önmagammal tudjak mit kezdeni. Sőt, ennél még többet is kérek, Istenem: add, hogy jól érezzem magam kettesben Veled!

Te tudod, milyen érzékeny vagyok. Tudod, mennyire fáj, amikor a fiatalok nem érdeklődnek bajaim és problémáim iránt, vagy amikor nincs idejük meghallgatni, és türelmetlenül belémfojtják a szót. Add, hogy ne fájjon a vállrándítás vagy a lesajnáló ajkbiggyesztés. Segíts, hogy megértsem az elfoglalt, küszködő, ideges fiatalokat, és szeretettel, béketűréssel elfogadjam őket olyanoknak, amilyenek.

Istenem, napról-napra jobban tapasztalom, hogy mindent elfelejtek. Azt kérem Tőled, hogy feledékenységemmel senkinek bajt vagy kellemetlenséget ne okozzak, de főként arra kérlek, segíts, hogy soha ne feledkezzem meg Rólad, én Istenem.

Add, hogy ma valami jót is tehessek! Legalább egy kedves szót vagy szerető mosolyt juttassak embertársaimnak. Hiszen vannak, sokan vannak, akik még nálam is gyöngébbek, tehetetlenebbek és elhagyottabbak. Ezért kérlek, segíts, hogy ne zúgolódjam, ne lázadozzam. Ellenkezőleg, segíts, hogy legalább egy ici-pici hála gyulladjon szívemben Irántad.

Ha pedig ez a mai lenne életem utolsó napja, úgy alázatos, töredelmes szívvel minden bűnömért bocsánatot kérve, Atyám, a Te kezeidbe ajánlom lelkemet. Ámen.

Dénes József (özvegy) öreg imája
(Lelkipásztor)

A SZOLGATÁRS MELLÉKLETE

A SZÖVETSÉGI KÖZGYŰLÉS VÁLASZTÁSI ÜGYRENDJE

Bevezetés
1. §

(1) A Szövetség elnökének, főtitkárának, a Szövetségi Tanács három lelkészi tanácstagjának, és Felügyelő Bizottságának megválasztását a jelen választási ügyrendben előírt módon kell előkészíteni és lebonyolítani. Ez az ügyrend alkalmazandó értelemszerűen minden a Szövetségi Közgyűlés és a Missziókerületi Gyűlések hatáskörébe eső egyéb választás esetében.

(2) A választás előkészítésének és lebonyolításának során a hivatalban levő szövetségi tisztségviselők nem végezhetnek irányító, vagy ügyintéző feladatot, sem pedig az, aki saját maga, házastársa, szülei, gyermekei vagy testvérei révén érdekelve van.

(3) A választás egész menete során az egyházi sajtóban és élőszóban arra kell bátorítani és serkenteni a véleménynyilvánítókat, hogy minden más szempontot félretéve azt mérlegeljék, hogy akit ajánlanak, majd megválasztanak, az

- feddhetetlen életű;
- a pásztorság és kormányzás kegyelmi ajándékával megáldott;
- eddigi gyülekezeti, közösségi szolgálataiban hűséggel, hozzáértéssel és eredményesen fáradozó;
- a Szentírást, a Baptista hitvallást, valamint a Szövetség egyéb alapokmányait ismerő, értő és azokhoz igazodó;
- Szövetségünk missziói, diakóniai céljainak megvalósítására képes és kész;
- a környező világ felekezeti, jogi, társadalmi és egyéb kérdéseiben tájékozott, és ezekkel kapcsolatban felelősen állást foglaló;
- munkabíró;
- Magyarországon élő magyar állampolgár legyen.

A Választási Bizottság megalakítása
2. §

(1) A Szövetségi Közgyűlés hatáskörébe eső rendes és időközi választásokat a Választó Szövetségi Közgyűlést megelőző közgyűlés által négy évre megalakított Választási Bizottság készíti elő és vezeti le.

(2) a) A Választási Bizottság tagjai:

- a missziókerületek egy-egy megbízottja,
- a Szövetségi Tanács három megbízottja,
- a Szövetségi Közgyűlés által közvetlenül megválasztott négy személy (két lelkipásztor és két gyülekezeti munkás).

b) A Választási Bizottság négy választmányi tagját a Diakónus Bizottság és a lelkipásztori kar által javasolt négy-négy személy közül választja meg a Közgyűlés. A kisebbségben maradt személyek a bizottság póttagjai.

c) A teljes Választási Bizottságot a Közgyűlés nyílt szavazással egyszerű többséggel állítja szolgálatba.

(3) A Választási Bizottság maga választja meg elnökét, titkárát és jegyzőjét a főtitkár által összehívott alakuló ülésén.

(4) A Választási Bizottságot a bizottság elnöke hívja össze.

Az ajánlások összegyűjtése
3. §

(1) A közgyűlési választást előkészítő ajánlásban minden gyülekezeti tag részt vehet annak a gyülekezetnek (körzetnek), szövetségi szervnek, tagszövetségnek az útján, amelynek tagjaként javaslattételi és szavazati joga van.

(2) A Választási Bizottság a választó közgyűlés előtt 90 nappal hivatalos ajánlólapot és ajánlás-összesítő-lapot küld el minden gyülekezetnek (körzetnek), a Szövetségi Tanácsnak, a missziókerületi tanácsoknak, a bizottságoknak és a tagszövetségek vezető testületeinek (a továbbiakban: az ajánlásra jogosult testületeknek.)

(3) A Választási bizottság megfelelő előzetes vizsgálat és megkérdezés után azt veszi fel az ajánlólapokra,

a) aki legalább öt éve fölavatott lelkipásztor, presbiter vagy diakónus, (a Felügyelő Bizottsági tagság esetében az öt évbe beszámítható a fölavatást megelőzően elöljárói szolgálatban eltöltött idő);

b) akinek megvan a tisztséghez megkívánt szakmai minősítése vagy gyakorlata (SZM 21. § (1) a) pont és 25. § (2) bekezdés);

c) aki az a) és b) pontban foglaltaknak megfelel és ezenkívül
– vagy írásban nyilatkozott – a kívánt határidőn belül –, hogy hozzájárul az ajánlólapra való felvételéhez (e nyilatkozatot presbiterek és diakónusok esetében a gyülekezet nevében a gyülekezet lelkipásztorának is láttamoznia kell);
– vagy az ajánlólapra való fölvételét kezdeményezték a Szövetségi Tanácsban, a missziókerületi tanácsokban, a bizottságokban és a tagszövetségek vezető testületeiben.

(4) a) az ajánlásra jogosult testületek egy hónapon belül megtartott tanácskozásukon titkos szavazással véleményezik a Választási Bizottság által kiküldött ajánlólapon névsorban szereplő személyeket.(Egy-egy szavazó minden tisztségre egy személyt ajánlhat.)

b) A szavazás előtt *a gyülekezetek* a saját hatáskörükben kiegészíthetik a névsort olyan személyekkel is, akik nem szerepeltek a lajstromon a Választási Bizottság által kibocsátott ajánlólapon.

c) A Választási Bizottság által kiküldött *eredeti ajánlólapról*, amelyre az esetleg helyileg fölvett jelöltek nevét is rágépelték, a titkos szavazáshoz *helyileg másolt ajánlólapok* készítendők a tanácskozáson résztvevők számának megfelelően.

(5) a) A szavazás után a szavazás során kapott valamennyi ajánló szavazatot fel kell tüntetni a Választási Bizottság által kiküldött ajánlás-összesítőn.

b) Az ajánlás-összesítőt a tanácskozás vezetője és a jegyző aláírásával hitelesíti.

(6) a) A Választási Bizottság a választás előtt legalább 55 nappal beérkezett ajánlás-összesítőn szereplő ajánlásokat összesíti, az ajánlott személyek nevének és az ajánlásra jogosult testületektől az egyes tisztségekre vonatkozóan kapott össz-szavazatszám feltüntetésével.

b) Az összesített ajánló-névsorból a további eljárás során azon személyeket lehet csak figyelembe venni, akik legalább 100 ajánló szavazatot kaptak.

A jelölt-névsor összeállítása

4. §

(1) a) A megfelelő számú ajánlás megléte esetén a jelölt-névsorra való felvételhez szükséges, hogy a lehetséges jelölt a Választási Bizottság megkeresésére két héten belül írásban nyilatkozzék arról, hogy

– elfogadja a jelölését;
– több tisztségre való érvényes ajánlása esetén melyik szolgálatra vállalja a jelöltséget; figyelembe véve az azonos tisztség harmadszori betöltését korlátozó szabályt (SZM 20. § (4) bekezdés);
– függetlenítéssel együttjáró tisztségre való megválasztása esetén gyülekezeti, lelkipásztori vagy világi hivatását a tisztség betöltésének idejére szünetelteti.

b) A lehetséges jelölttel döntése elősegítésére eleve tudatni kell az ajánlás reá vonatkozó adatait, és joga van betekinteni a teljes ajánlás-összesítésbe.

(2) Az (1) a) pontjában foglaltaknak megfelelő személyeket az ajánló szavazatok csökkenő rendjében kell felvenni a jelölt-névsorra, az egyes tisztségek szerinti megoszlásban.

(3) a) Az egyes tisztségeknél egy megválasztandó személy esetén három, több megválasztandó személy esetén kétszer annyi jelöltet lehet állítani.

b) Ha a jelöltek száma egy-egy tisztségnél az a) pontban leírt létszámot meghaladja, az adott tisztségre vonatkozóan a közgyűlés keretében megtartandó előválasztással kell a kívánt létszámot kialakítani.

Felkészülés a választásra

5. §.

(1) A Közgyűlés választási részén a Választási Bizottság elnöke, mint választási elnök elnököl. Elöljáróban rövid jelentésben ismerteti a jelölés folyamatát, és bemutatja a szavazatszámlálást végző Választási Bizottság tagjait.

(2) A választás – így az esetleg szükséges előválasztás is – a Választási Bizottság által elkészített és hitelesített szavazólapok felhasználásával történik.

(3) A szavazások megkezdése előtt a választási elnök felolvassa a jelen ügyrend 1. §-át és ismerteti a szavazás rendjét, a szavazatok értékelésének módját és válaszol az esetleges kérdésekre.

Az előválasztás

6. §.

(1) A 4. §. 3. b) pontban leírt esetben a Közgyűlés előválasztás keretében alakítja ki a kívánt jelöltszámot.

(2) a) A szavazás az adott tisztségre, vagy bizottsági tagságra ajánlott személyek közül a 7. §. 1. b) pontban megadott számban legalkalmasabbnak ítélt testvérek neve elé helyezett x-szel történik.

b) a kértnél több név megjelölése, vagy a szavazólap áthúzása, eltépése esetén a szavazólap érvénytelen. A kértnél kevesebb név megjelölése érvényes szavazásnak számít.

(3) a) A végleges szavazólapra a kapott szavazatok sorrendjében azokat kell felvenni, akik a kívánt keretszámot kitöltik.

b) Szavazategyenlőség esetén az ajánló-névsorban előbb álló személyt kell jelöltnek tekinteni.

A választás

7. §.

(1) a) A szövetségi elnök, a főtitkár, a Szövetségi Tanács lelkészi tanácstagjainak és a Felügyelő Bizottságnak a megválasztása külön-külön szavazólap felhasználásával történik.

b) A szövetségi elnöki tisztre legföljebb három, a főtitkári tisztre három, a Szövetségi Tanács lelkészi tanácstagságára hat és a Felügyelő Bizottság megválasztására tíz jelöltet lehet felvenni a szavazólapra.

(2) a) A szövetségi elnöki tisztre és a főtitkári tisztre a jelöltek közül egy-egy, a Szövetségi Tanács lelkészi tanácstagságára jelöltek közül három, a Felügyelő Bizottsági tagságra jelöltek közül öt személynek a neve elé helyezett x-szel kell szavazni.

b) a kértnél több név megjelölése vagy a szavazólap áthúzása, eltépése esetén a szavazólap érvénytelen. A kértnél kevesebb név megjelölése érvényes szavazásnak számít.

(3) a) A szövetségi elnöki és a főtitkári tisztre az a személy tekintendő megválasztottnak, aki a jelöltek közül a legtöbb szavazatot kapta, feltéve, hogy ez a szavazatszám meghaladja a leadott szavazatok felét. Amelyik tisztségnél a jelöltek egyike sem érte el a kívánt többséget, új fordulót kell tartani az első forduló során legtöbb szavazatot szerzett két-két jelölt nevét tartalmazó szavazólap felhasználásával. Megválasztottnak az tekintendő, aki e szavazás során több szavazatot kapott.

b) A Szövetségi Tanács lelkészi tanácstagságára a legtöbb szavazatot kapott három, a Felügyelő Bizottság tagságára a legtöbb szavazatot kapott öt személy tekintendő megválasztottnak. Szavazategyenlőség esetén a 6. §. (3) b) pontja szerint kell eljárni.

A választás eredményének kihirdetése

8. §.

(1) a) A közgyűlési választás eredményét a Választási Bizottság jegyzőkönyvben rögzíti.

b) A jegyzőkönyvet a Választási Bizottság elnöke és a bizottság tagjai írják alá.

c) A jegyzőkönyv egy hiteles példányát, valamint a lepecsételt borítékokba zárt szavazólapokat a Szövetségi Iroda irattárában legalább a következő választásig meg kell őrizni.

(2) Az új tisztségviselőket a Választási Bizottság elnöke iktatja be tisztükbe.

(3) A közgyűlési választás eredményét a Szövetség hivatalos lapjában közzé kell tenni.

(4) A megválasztott tisztségviselők megbízása négy évre szól, a megválasztásukat követő június 1-jétől a négy évvel később esedékes választást követő május 31-ig.

Zárórendelkezések
9. §.

(1) a) A Választási ügyrend módosítására vonatkozó javaslatot a Szövetségi Iroda útján a közgyűlés előtt legalább egy hónappal el kell juttatni a Szövetség tagjaihoz.

b) A módosítás elfogadásáról a Közgyűlés egyszerű többséggel határoz.

(2) A jelen Választási ügyrend 1990. november 16-án elfogadott szövegét az MBE gyülekezetei a Szövetségi Közgyűlés 1995. április 29-én jóváhagyott levélszavazás útján több részletében módosították és megerősítették.

Révész Árpád s.k.
szövetségi elnök

Győri Kornél s.k.
szövetségi főtitkár

A LELKIPÁSZTOR SZOLGÁLATBA ÁLLÍTÁSA

(A készülő Szolgálati rendtartás részegysége)

1. §. A lelkipásztor megválasztása és meghívása

(1) A lelkipásztori szolgálati hely megüresedése, vagy újonnan létesült gyülekezet, vagy egy gyülekezet által létesített újabb szolgálati hely betöltése esetén a gyülekezet (körzet) vezetősége a területileg illetékes Misszió-kerületi Tanács elnökével tanácskozva a lelkipásztor-hívással kapcsolatos teendők és – szükség esetén – a fölavatott lelkipásztorra tartozó szolgálatok elvégzésére ügyintéző lelkipásztort választ.

(2) Miközben a lelkipásztor-hívásra készülő gyülekezet (körzet) rendszeres imádkozással keresi Isten akaratát, a gyülekezet (körzet) vezetősége az ügyintéző-lelkipásztor elnökletével megtartott tanácskozáson – megfontolva a missziói titkár előzetesen kikért tájékoztatását, és figyelembe véve az időről-időre felfrissített lajstromban felsorolt meghívásra váró vagy meghívható személyeket – megállapodik egy lelkipásztor vagy egy utolsó éves missziói vagy teológiai szakos hallgató jelölésében. (E körön kívülről tervezett meghívás esetén a Misszióbizottság előzetes jóváhagyása szükséges.)

(3) A gyülekezet megosztásának elkerülése érdekében is egyszerre csak egyetlen személlyel szabad foglalkozni. Új jelölt csak akkor állítható, ha az előző jelölt nem kapta meg a szükséges szavazatokat, vagy megkapta, de nemleges választ adott.

(4) Szokásban van a jelölt bemutatkozó látogatásra való meghívása. Ez azonban – főleg jól ismert jelölt esetében – elhagyható.

(5) A gyülekezet vagy/és a jelölt kívánságára indokolt a szavazás előtti időszakban egy olyan beszélgetés, amelynek keretében a gyülekezet vezetősége és a jelölt kölcsönösen megismerheti egymás életét, hitbeli látását, missziói elképzelését.

(6) a/ A jelölt meghívásáról az ügyintéző lelkipásztor által vezetett tanácskozáson a megjelent gyülekezeti tagok titkos szavazással döntenek. A meghívás akkor érvényes, ha azt a szabályszerűen – legalább egy héttel előbb, két nyilvános istentiszteleten – meghirdetett tanácskozáson a jelenlévőknek legalább hetvenöt százaléka jóváhagyja. Körzet esetében minden gyülekezetben le kell folytatni a szavazást, és valamennyi leadott szavazat összesítése után a körzet egészére vonatkozóan megállapítani az igenlő, a nemleges és a tartózkodó szavazatok százalékát.

b/ Elegendő – legalább 75 %-os igen-szavazat esetén az ügyintéző lelkipásztor a jelöltnek meghívó levelet ír, amelyben közölni kell a gyülekezet taglétszámát, a választáson résztvevők számát, az igenlő és az egyéb szavazatok százalékát, valamint a meghívottnak fölajánlott pénzbeli és természetbeni javadalmazást.

c/ A meghívásra a meghívott egy hónapon belül köteles írásban válaszolni.

2. §. A szolgálati hely elfoglalásának előkészítése

(1) Ha a meghívott vállalja a szolgálatot, az ügyintéző lelkipásztor meghívja őt a gyülekezet (körzet) vezetőségével való tanácskozásra.

(2) Az (1) bekezdésben leírt tanácskozásnak legalább három feladata van:

a/ Megbeszélendő a szolgálati hely elfoglalásának gyakorlati végrehajtása (lakás rendbehozás, költözés, stb.), és meghatározzák a fogadás, illetve a beiktatás időpontját, előzetes sorrendjét, a meghívandó szolgálattevők névsorát.

b/ A gyülekezet hivatalos iratainak, bélyegzőjének átadása, átvétele.

c/ Három példányban ki kell tölteni a missziói titkártól kapott Lelkipásztori szolgálati levelet, amelyet, miután a meghívott lelkipásztor, a meghívó gyülekezet (körzet) képviselői és az ügyintéző lelkipásztor is aláírtak, a gyülekezet (körzet) körbélyegzőjével ellátva el kell küldeni a Szövetségi Irodába, hogy ott a Szövetség arra jogosult képviselője is aláírja. A létrejött szolgálati viszony ezáltal válik jogerős munkaviszonnyá. (A Lelkipásztori szolgálati levél egy példányát a Szövetségi Iroda irattárában kell elhelyezni, a második példányt a gyülekezet kapja meg, a harmadikat pedig a meghívott.)

(3) Végzett missziói vagy teológiai szakos hallgató meghívása esetén a c/ pontban leírt Lelkipásztori szolgálati levél helyett egy évre szóló, az avatásig érvényes egyszerű munkaszerződést kell kötni, amelynek egy példányát a Szövetségi Irodába is meg kell küldeni.

3. §. Az ünnepélyes szolgálatba állítás

(1) A korábban már presbiteri vagy lelkipásztori felavatásban részesült személyek szolgálatba állítása beiktató istentisztelet keretében történik.

(2) Fölavatatlan végzett missziói vagy teológiai szakos hallgató esetében az odaköltözést követően egy ú.n. fogadó istentiszteleten, szerény keretek közt kinyilvánítják a szolgálatkezdést, majd egy-, de legalább féléves gyülekezeti (körzeti) szolgálat után lelkipásztoravató istentiszteleten történik a szolgálatra kirendelés. (Ennek keretében történik a helyi szolgálatba való beiktatás is.) A fölavató istentisztelet kitűzését meg kell előznie a jelölt gyülekezeti-szolgálati alkalmassági vizsgálatának. (L. a 4. §-t!)

(3) a/ A beiktató istentiszteletre feltétlenül meghívandó a Szövetségi Tanács és a misszíókerület képviselője, az ügyintéző lelkipásztor, a szolgálati előd és a misszíókerület közelben lakó lelkipásztorai;

b/ a fölavató istentiszteletre az a/ pontban felsoroltakon kívül a Teológiai Akadémia képviselője, valamint az a gyülekezet, amely az avatandót a BTA-ra küldte.

4. §. A fölavatandó gyülekezeti-szolgálati alkalmassági vizsgálata

(1) E vizsgálat az ügyintéző lelkipásztor által megszervezett és meghirdetett gyülekezeti (körzeti) tanácskozás keretében történik.

(2) A vizsgálatra meghívandó a területileg illetékes Misszíókerületi Tanács elnöke, a missziói titkár, a BTA tanári karának képviselője, a Diakónus Bizottság képviselője.

(3) A (2) bekezdésben fölsoroltak a tanácskozás megkezdése előtt meghallgatják a jelöltet a gyülekezetben (körzetben) végzett szolgálatával kapcsolatos meghatározó jelentőségű jó, esetleg rossz tapasztalatairól.

(4) A tanácskozás menete:

a/ először meghallgatják a jelölt távollétében a helyi résztvevők vele kapcsolatos megállapításait, esetleges aggályait, nyitott kérdéseit;

b/ a tanácskozás további részében a jelölt, a tanácskozás helyi résztvevői és a hivatalos meghívottak közvetlen kérdés-felelet formájában tárgyalnak;

c/ végül ismét a jelölt távollétében, a tanácskozás helyi résztvevői titkosan szavaznak a jelöltnek az adott gyülekezeti szolgálatra való alkalmasságáról.

(5) A felavathatóság kimondásához az összes leadott szavazatból legalább 75 %-nak igenlőnek kell lennie. Ha ez megvalósult, akkor, de csak akkor lehet kitűzni a fölavatás időpontját.

(6) Ha a tanácskozás a jelöltet alkalmatlannak nyilvánítja, egy újabb szolgálati helyre meghívható. Ha ott sem találtatik alkalmasnak, nem szerepeltethető tovább a meghívhatók névsorán.

SZOLGATÁRS

Baptista lelkésztájékoztató

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás
Felelős kiadó: a Szövetségi Tanács
Szerkesztőség címe: 1062 Budapest, Aradi u. 48.
Tel: 132-23-32, 132-79-85, Fax: 131-01-94
Nyomás: O Pont Felelős vezető: Győri Énok
A folyóirat önköltségi áron megvásárolható és előfizethető a Baptista Kiadónál.
Egy szám ára: 300- Ft. Előfizetési díj egy évre: 1.800- Ft,
külföldre: a mindenkori postaköltség felszámításával.
Megjelenik kéthavonta
ISSN 1218-425X

„Így tanultátok ezt
...
szeretett
szolgatársunktól,
aki
a Krisztus hű szolgája
értetek."
/Kol 1:7/

A SZERKESZTŐK ROVATA

Örömhír pásztoroknak

ISTEN KEGYELMÉBŐL ismét elérkezett karácsony hava, a mi Urunk, Jézus Krisztus földre születésének drága ünnepe. Közeledtével önkéntelenül is felidéződik bennem gyermekkorom karácsonyainak illata, fénye; de nem felejtem soha a fiaim arcán megjelenő elragadtatott csodálkozást sem, amivel a feldíszített fenyőfát s az ajándékokat évről évre fogadták. Pedig nem volt könnyű az életünk - hasonlóan sok millió honfitársaméhoz és sok ezer testvéreméhez. A világ által biztosított külső körülmények soha nem kedveztek azoknak - legyen bár szocializmus vagy "vadkapitalizmus" -, akik a Jézus Krisztus életéhez kapcsolódó nagy eseményeket bensőséges, lelki módon, igazi tartalmukhoz méltóan igyekeznek megünnepelni.

Visszagondolva a tavalyi karácsonyra, s az azt megelőző hetekre, eddig még nem tapasztalt mértékben éreztem azt a lelki-szellemi nyomást, ami által a világ fejedelme, a Sátán meg akarja félemlíteni Isten hűséges gyermekeit. Bárcsak azt írhatnám, hogy azóta javult a helyzet. Sajnos, az elmúlt egy esztendő alatt érzékelhetően nőtt a lelki sötétség, fokozódott a szellemi zűrzavar társadalmunkban és tágabb világunkban. A rendszerváltás óta eltelt években keserű tapasztalatok árán kellett megtanulnunk, hogy a külső szabadság önmagában kevés, sőt még káros is lehet, ha hiányzik a belülről fakadó, önkorlátozó rendező elv. Amíg nem találjuk meg missziómunkánk új, hatékony, ugyanakkor biblikus módszereit, addig kénytelenek vagyunk minden erőnket és időnket a szabadság vadhajtásainak metszegetésére fordítani.

JELEN KÖRÜLMÉNYEK között nem könnyű eligazodni egy vezetőnek - sem politikai, gazdasági, sem lelki, szellemi téren. Vajon Isten elhívott szolgái, baptista közösségünk lelkipásztorai és tanítói hogyan állják meg a helyüket; minek alapján tájékozódnak; mennyire határozottak és következetesek a reájuk bízottak irányításában? Úgy vélem, hogy aki nem hajlandó a kor kihívásaira válaszolni, napról napra újulni és változtatni dolgokon, az az elhívásának sem tud igazán megfelelni. Aki elmulasztja a Biblián való folyamatos tájékozódást, s emiatt minden megnyilvánulásából árad a bizonytalanság, az ne csodálkozzon, hogy egykettőre elveszti hitelességét és tekintélyének utolsó maradékát.

Az e számunk végén található "Illusztrációk gyűjteménye" című rovatban találtam egy mondást, amely nagyon megragadott. Így hangzik: *"Amikor eléggé besötétedik, feltűnnek a csillagok"*. Ez az egyszerű, megfigyelésen alapuló csillagászati tény komoly lelki mondanivalót hordoz. Számomra azt jelenti, hogy minél nagyobb a szellemi káosz, a lelki téblábolás, annál inkább megmutatkozik, kik azok a vezetők, akik szilárdan állnak őrhelyükön, akik irányt mutatnak, példát adnak. Közismert, hogy a bolygóknak és a holdaknak nincs saját fényük, ezért a Napét sugározzák vissza. Ha életünk nem világít, vagy csak pislákol, ez arra utal, hogy valami bűn Isten és közénk ékelődött, eltakarva előlünk a Fényt. Az akadály eltávolítása - őszinte bűnbánat által - sürgős tennivaló szolgálatunk és mások üdve érdekében.

NEM VÉLETLEN, hogy egy Messiás-jövendölésében Ézsaiás próféta is a fenti hasonlattal jellemzi azt a világot, amelybe a Gyermek érkezik: *"A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog. Te megszaporítod a népet, nagy örömet szerzel neki"* (9:1-2b). A dicsőség fénye, amely a pásztorokat körülragyogta a betlehemi mezőkön, a fizikai valóságon túl jelezte, hogy Jézusban maga a mennyei Világosság jött le a földre. Beteljesedett Bálám próféta jövendölése: *"Csillag jön fel Jákóbból, királyi pálca támad Izráelből"* (4Móz 24:17).

Első karácsony éjjelén a pásztorok az Úr angyala által olyan üzenetet kaptak, amelyre a zsidó nép már évszázadok óta várt, s amelynek hallatán végtelen öröm töltötte be szívüket. Pedig néhány perccel korábban még reszkettek a félelemtől, s teljesen kilátástalannak tartották jövőjüket. Most azonban az Üdvözítő születéséről szóló evangélium hatására félelmük megszűnt, és boldog kíváncsisággal indultak az Úr Krisztussal való találkozásra. Amikor a pásztorok megbizonyosodtak az angyali üzenet valóságáról, sietve továbbmentek és mindenütt hirdették a látott és hallott dolgokat. Sejtésünk sincs róla, hogy bizonyságtevő szolgálatuk nyomán milyen sokan erősödtek meg hitükben, látva az ősi ígéretek beteljesedését.

NAPJAINKBAN is sok hűséges pásztor őrködik nyája mellett. Pedig ez a kiváltképpen való szolgálat mindig nehezebbé válik az egyre sötétülő éjszakában. Néha ijesztő üvöltések riasztanak, máskor meg csábító szirénhangok vonzanak. Hol ordító oroszlán ragadozza a nyáját, hol meg bárányбőrbe bújt farkas ejt el némelyeket. De nem ritka, hogy a pásztor puszta megélhetése, egészsége vagy családja kerül veszélybe. Csoda-e, ha ajkán üresen és erőtlenül szól a valamikor örömmel fogadott, s azóta oly sokszor elmondott karácsonyi üzenet?! S amikor ezek a szorongató gondok jönnek elénk, megfogalmazódik bennünk a kérdés: sokadik karácsonyi prédikációnk lehet-e olyan örömteli, gyújtó, szeretetet sugárzó, mint amilyen az első volt; mint amilyen akkor volt, amikor égő szívvel elindultunk az evangélium hirdetésére?

Igen, lehet! Ezért most hadd szóljon az angyali üzenet a Szentlélek által először nekünk: *Ne féljetek!* S miközben hallgatjuk, mintha a szolgálatra elhívó Urunk biztatna: *"Ne félj, csak higgy!"* Ő, aki gyenge gyermekként jelent meg világunkban, érett férfiúként teljes váltságot szerzett a bűnből, és örök üdvösséget a benne hivőknek. *"Jézus az előtte levő öröm helyett keresztet szenvedett"*, hogy nekünk igazi, maradandó örömünk lehessen a Szentlélek bennünk-lakozása által. Ezért őreá vethetjük minden félelmünket, gondunkat és keservünket. Válaszként Urunk felemel, megerősít a szolgálatban, békességgel és örömmel tölti be szívünket. Így már remélhetjük, hogy az örömmel prédikált üzenet örömöt kelt az igehallgatókban is.

Ezt az igei utat követve karácsonyi szolgálataink után hálás szívvel dicsőíthetjük és magasztalhatjuk Istenünket, mert amiket láttunk és hallottunk, Lelke által mások szívében is örömüzenetté teszi. Ő megadhatja nekünk, hogy az ige hallgatói - Máriához hasonlóan - az üzenetet szívükben őrizzék és forgassák, hogy aztán ez az élő és ható ige forgassa fel az ő életüket, s teremtsen üdvösséges rendet. *Mert az evangélium ma is Isten hatalma!*

KOLOZS NAGY JÁNOS

FELHÍVÁS

Szeretettel értesítjük kedves Előfizetőinket és mindazokat, akik az MBE számlájára pénzt kívánnak befizetni, hogy a jelenlegi 510-21355-0 jelzésű számla száma megváltozik, ugyanígy a BÉKEHÍRNÖK 510-216385-9-es számla száma is. Mindez az OTP kezdeményezése alapján történik. Sajnos az új számlaszámokat még nem ismerjük, így a hozzájuk tartozó befizetési utalványt sem tudjuk elküldeni.

A jelenlegi befizetési utalványok 1995. december 4-ig használhatók. Félő, hogy az ezt követő időben az elavult számlákra feladott pénz csak késve érkezik meg, illetve elkallódik.

E helyen szeretnénk jelezni, hogy az általános áremelkedés folyóiratunkat sem kerüli el. A Kiadó kénytelen a SZOLGATÁRS előfizetési árát is emelni, de nem a teljes összeget hárítja át az előfizetőkre, hanem csak egy töredékét.

A SZOLGATÁRS új ára 1996. január 1-jétől számonként 300 Ft, az évi előfizetési díj: 1800 Ft. Aki a teljes előfizetési díjat befizeti 1996. március 1-jéig, az 100 Ft engedményt kap. A SZOLGATÁRS előfizetése az MBE számláján történhet, az összeg rendeltetésének megjelölésével.

A KIADÓ

HIRDESD AZ IGÉT!

Joseph Tracy

A New England-i nagy ébredés 1740-ben

3. rész

Az 1739-es és 1740-es ébredés Newark, Harvard, Northampton, New Londonderry és New Brunswick vidékén. – Megjegyzések a korszak presbiteriánus egyházáról.

Az 1734-es év izgalma alábbhagyott, de hatásai maradandók lettek. A meglátogatott gyülekezetek megerősödtek létszámban és kegyességben egyaránt. A városok erkölcsi állapota határozottan javult. Helyesebb és pontosabb nézetek lettek úrrá a valódi és névleges keresztyének közti különbségtétel területén. Az egyéb helyeken lakó kegyesek úgy tekintették a Northamptonben végbement ébredést, mint kívánatos eseményt, amire imádkozó szívvel nekik is számítaniuk kell. Ezt a vágyakozást ébren tartották az egyes egyházközségekben az ország különböző területein rendezett alkalmi összejöveteleiken. 1739-ben az ilyen esetek kezdtek látványosan szaporodni. A következő leírás bemutatja jellegüket.

Newark, N. J.

Newark eredetileg New England gyarmata volt, és sokat megőrzött az ősi New England-i érzésekből az egyház és a világ közti különbségtétel tekintetében. Newarkot 1667-ben és 1668-ban alapította mintegy harminc branfordi (Connecticut) család, lelkipásztorukkal, Piersonnal együtt. Hodge princetoni professzor "A Presbiteriánus Egyház Alkotmányos Története" című kiváló munkájában megjegyzi, hogy a New England-i puritánok egy része kongregacionalista, másik része presbiteriánus volt, és idéz egy hagyományt, amelyet a "Newark története" című, dr. McWhorter által írt kézirat őrzött meg. Ez azt bizonyította, hogy Newark első lakosai presbiteriánusok voltak. Itt nem akarunk arra az ismert tényre utalni, hogy akik ragaszkodtak a presbiterek kirendelésének érvényességéhez, azokat – szemben az episzkopális egyházzal – korábban presbiteriánusoknak nevezték, és hogy maga a név is ebből a különlegességből származott. De fontos emlékeznünk rá, hogy a New England-i puritánok egyik része sem volt presbiteriánus a szó mai értelmében. Egyikük sem hangoztatta, hogy az egyes gyülekezeteket több gyülekezet presbitereiből és lelkipásztoraiból álló testületnek kell kormányoznia. A különbség a következő volt. A New England-i presbiteriánusok vallották, hogy mindegyik gyülekezet élén a saját presbitériuma, vagyis lelkipásztora és a tanítást és vezetést végző vének testülete álljon. Míg a kongregacionalisták szerint minden felnőtt úrvacsorázónak részt kell vennie a gyülekezet irányításában. Ebben az értelemben Newark első telepesei presbiteriánusok lehettek, bár elég erős okunk van rá, hogy ezt kétségbe vonjuk. Philemon Robbins lelkész a "New Haven-i Társulat intézkedéseinek leírásá"-ban, amelyet az egyik régi déli gyülekezet könyvtárában őriznek, idézett a branfordi városi jegyzőkönyvből egy 1667. január 20-án elfogadott bevezetést és határozatot a Newarkba történő bevándorlás kérdésében, amiből úgy tűnik, hogy Branford telepesei "kongregacionalista alapelveken álló férfiak" voltak a cambridge-i platform szerint, és a nem bevándoroltak elhatározták, hogy ragaszkodnak ehhez a rendszerhez. Ha a bevándoroltakat kiemeljük, ahogy Hodge professzor állítja, mert "nem elégedtek meg a New Haven és Connecticut gyarmatok közti egyesüléssel", akkor kongregacionalistáknak kellett lenniük "a legszigorúbb szektából", mivel az egyesüléssel szembeni ellenkezést főként a tiszta kongregacionalizmus védelme miatt pártolták. Davenport (New Haven-ben) volt ennek a vezetője; és a kolóniának Connecticut állításaival szembeni védelmét egy időre rábízták New Haven és Branford városok vezetőségének diszkrét kezelésére. A gyakorlatban azonban ez a különbség – sajnálatos módon – homályosnak tűnik. Jonathan Dickenson lelkész szavaival, aki akkor Elizabethtown gyülekezetének volt a lelkipásztora, "a vallás nagyon rossz állapotban sínylődött, a hitvallók általában halottak és élettelenek voltak, és népünk nagy része ma is közömbös és világias, ezért köztünk nagyon keveset lehet látni a jóság erejéből. Ekkor, vagyis 1739 augusztusában (azon a nyáron, mielőtt Whitefield először jött ezekre a területekre), jelentős ébredés történt Newarkban, különösen a felnövekvő nemzedék soraiban. – A lelki kérdések iránti érdeklődés jó ideig erősödött a fiatalok között, jóllehet nemcsak rájuk korlátozódott. Ez a megmozdulás novemberben, decemberben és januárban még kiemelkedőbbé és általánosabbá vált. – Ezt a vallás terén tapasztalt ébredést főként a fiatalabbak között figyelhettük meg, majd a következő márciusban az egész város általánosságban szokatlanul törődni kezdett örökkévaló sorsával, és a gyülekezet egyetemlegesen bizonyos prédikációk hatása alá került. Alapos okunk van azzal a következtetéssel zárnunk, hogy jelentős számú nép élte át a megváltó változást ebben az időben. A következő nyáron ez az ébredési érzékenység alábbhagyott, jóllehet nem teljesen halt ki; és semmi különös nem történt egészen 1741 februárjáig, amikor ismét látogatást kaptunk Isten Lelkének különös és látható kiáradásai révén." (Christian History, I. kötet, 252. o.)

Harvard, Mass.

John Seccomb lelkész írta 1744. február 20-án, miután megvizsgálta az ébredés valódiságát:

"Népem körében az első látható nemes változás szeptember hónapban, az 1739-es évben történt, amikor sokan kezdtek erősödni a megfontoltságban és komolyságban, és bizonyos módon át is alakultak. Állandóbban és szorgalmasabban látogatták az istentiszteleteket, figyelmesebben hallgatták a hirdetett igét, és jobban törődtek a vasárnap megszentelésével stb."

"Nem sokkal ezután négy fiatalember jött hozzánk az ébredés és a lelki állapotukkal való törődés hatása alatt. A következő decemberben ugyanazokat a személyeket befogadtuk a gyülekezeti közösségbe, akik túlságosan laza életet éltek az elmúlt időben; példájuk másoknál is megkomolyodáshoz vezetett. Ettől kezdve növekedett az érdeklődés, és alig múlt el úrvacsorázás (nyolc héten át folytattuk) anélkül, hogy valakik ne csatlakoztak volna a gyülekezethez attól kezdve mind a mai napig, jóllehet tizenkettő volt a legnagyobb létszám, akiket egyszerre befogadtunk."

A megtértek teljes száma 1739 szeptemberétől e levél írásának napjáig megközelítette a százat. Seccomb részletes tájékoztatása szerint az ébredés nagyon hasonlít az 1734-es northamptoni ébredéshez, de kisebb méretű. Egész története alatt nem a hevesség, hanem a különösség jellemezte. 1741 júniusában egy prédikációjával egy idős lelkipásztor volt az egyetlen eszköz, aki hozzájárult az eredményhez. Némelyek lelkipásztoruk prédikációi nyomán ébredtek fel, mielőtt az általános lelki megmozdulás hatott volna rájuk (Christian History, II. kötet. 13. o.).

Northampton, Mass.

Edwards mondja el a következőket. Beszámolóját 1743. december 21-én írta:

"Isten hatalmas ténykedése óta, amely körülbelül kilenc évvel ezelőtt ment végbe, sok tekintetben nagyszerű és maradandó változás történt ebben a városban. E településen most már sokkal jobban gyakorolják a vallást a különböző rendű és rangú emberek a mindennapi életben és az általános beszélgetésekben, mint ezelőtt. Általánosságban a komolyság és az illendőség hatja át a nyilvános istentiszteleteken való részvételt. – Feltételezem, a város az elmúlt hatvan év alatt még sohasem szabadult meg ennyire a gonoszságtól, mint az előző kilenc esztendőben. Nyilvánvaló változás történt a szegények iránti jótékonykodás lelkületében. – És jóllehet a kilenc évvel ezelőtti rendkívüli megmozdulás után volt egy nagyon sajnálatos hanyatlás a vallásos érdeklődés terén és az emberek vallásos lelkületének az aktivitásában, mégis sok imaközösséget és vallásos összejövetelt tartottak, és némely esetben ébredések történtek, és mélyen érdeklődni kezdtek a másik világ után még a legsötétebb időkben is. 1740 tavaszán, mielőtt Whitefield e városba érkezett, látható változás történt. Komolyabbá váltak és többet foglalkoztak a lelki kérdésekkel, különösen a fiatalok. A köztük eluralkodott rossz hajlamokat feladták, és gyakrabban fölkeresték lelkipásztorukat lelki problémáikkal. Egyeseknél nagy változás vált láthatóvá ebben az időben. Ez így folytatódott, míg Whitefield a városban jött, ami a következő október közepén történt." (Christian Hist. I. kötet. 367. o.)

Ami Northamptonben végbement, az a történet következő részéhez tartozik.

Presbiterianizmus 1740-ben

A New Londonderry-ben (Pa.) történt ébredés egy másik embercsoportra, a skót és a skót-ír presbiteriánusokra irányítja figyelmünket, és arra késztet, hogy vizsgáljuk meg egyházpolitikájuk vallásos hátterét.

Nem tűnik úgy, hogy Stoddard úrvacsorával kapcsolatos tana valaha is uralkodóvá lett volna a presbiteriánusok között akár itt, akár Európában. Mindig azt vallották, hogy a megváltó hit elengedhetetlen ahhoz, hogy valaki elfogadható és hasznos módon részt vegyen az úrvacsorázásban. Minden úrvacsorázási időszak előtt előkészületi tanítást tartottak, hogy főként a megkövetelt magatartásra hívják fel az emberek figyelmét, nehogy készületlenül menjenek előre és "méltatlanul" egyenek és igyanak. De Skóciában a presbiteriánus egyházat a törvény alapján hozták létre, és a "tudatlanok" és "botrányosan viselkedők" kivételével mindenkinek törvényes joga volt ehhez az újszövetségi rendeléshez. Az egyházközség határain belül született minden gyermeket meg kellett keresztelni már csecsemő korában, és oktatni kellett a keresztyén ismeretekre a lelkipásztor és a vének felügyelete alatt. Aztán oda kellett őket fogadni az Úr asztalához, miután a szükséges oktatásban részesültek. Hogy ismeretüket a megfelelőség tekintetében lemérjék, a lelkipásztornak és a véneknek külön foglalkozás keretében meg kellett őket vizsgálniuk. Az összejövetelen esetleg kiközösítették vagy ideiglenesen kizárták a vétkező tagokat a gyülekezeti úrvacsorázásból; de minden ténykedésüket alá kellett vetniük a magasabb fokú bíróságok vizsgálatának és megváltoztatási jogának.

Az amerikai presbiterianizmus alapítóinak az volt a terve – legalább is a Skóciából és Írországból származók között –, hogy elfogadják a skóciai rendszert olyan mértékben, ahogy azt az ország eltérő körülményei megengedik. Vagy pedig alkalmazzák az 1721-es zsinat nyelvezetét, "amennyire ez ország természete és alkotmánya lehetővé teszi". Nem tartozott hatáskörükhöz, hogy egy bizonyos földrajzi területen született vagy ott lakó állampolgárok fölött irányítást gyakoroljanak, mint ahogy az ottani presbiteriánus gyülekezetben történt. Csak az önként hozzájuk csatlakozók fölött tarthattak igényt erre. Sok gyülekezet eredeti tagjai kétségtelenül az előző skóciai vagy írországi lelkipásztoraiktól vagy a közösségeiktől kapott levelek tanúsága alapján váltak tagokká. – A Skóciából vagy Írországból érkezett levelek még mindig a zűrzavar forrásai az amerikai presbiteriánus lelkipásztorok között. Akik a leveleket viszik, elvárják, hogy befogadják őket az úrvacsorázók közé; miközben sem ők, sem előző lelkipásztoraik nem követelték meg, hogy bármilyen bizonyítékát adják újjászületésüknek. Néhány évvel ezelőtt egy fiatalembernek, aki egy ilyen levelet adott át az egyik New York-i presbiteriánus lelkipásztornak, egyenesen, részletesen és szeretettel megmagyarázták, hogy mit követelnek meg ahhoz, hogy itt valaki az Úr asztalához járuljon és esetét elutasították. Ezért a döntésükért hamarosan őszinte háláját fejezte ki, mivel ez lett megtérésének az eszközévé. – Ugyanabból az országból származó lelkipásztoraikkal együtt olyan gyülekezeteket alakítottak, mint amilyeneket hátrahagytak. A gyülekezetekben voltak megtért és megtéretlen tagok. Az újjászületés szükségessége szerepelt a gyülekezeti hitcikkelyek sorában, míg az újjászületés bizonyítékait nem kívánták meg a taggá válás érdekében. 1735-ben "Gilbert Tennent javaslatokat tett a zsinatnál, hogy vizsgálják meg a lelkipásztorságra és az úrvacsorázásra jelölteket, és az ehhez szükséges alapossággal figyeljék meg Isten bennük munkálkodó kegyelmének bizonyítékait, valamint más elmaradhatatlan velejáróit." Az első pontról a zsinat határozott. A presbitériumoknak meghagyták, "hogy szorgalmasan vizsgálják meg a lelkészi szolgálatra vállalkozók mindegyikét, hogy miként élik meg szívükben a kegyelem megszentelő munkáját; és hogy senkit se fogadjanak be a szent szolgálatba, akik a jótékonyság tekintetében nem komoly keresztyének." A másik pontot figyelmen kívül hagyták. "És a zsinat arra buzdított minden lelkipásztort a kötelékünkön belül, hogy megfelelő óvatossággal vizsgálják meg azokat, akiket az úrvacsorához engednek." (Hodge professzor történelemkönyvének I. kötete 240. oldalán idéz a "Jegyzőkönyv", 31. oldaláról. Dr. Miller "Rogers élete" című munkájában azt írja, hogy ez 1734-ben történt.) De nem határozták meg, hogy mit értsenek alaposságon és mélyreható vizsgálaton az ilyen esetekben, és hogy a jelölteket

megmérjék-e abban a tekintetben, hogy "Isten kegyelmének mik a bizonyítékai bennük". (Mind a mai napig nem történt előrelépés ezen a téren; minden összejövetelt a megszokott mederben vezettek tovább. Feltételezik azonban, hogy a gyülekezeti alkalmak többsége, köztük az amerikai presbiteriánusok minden csoportja, most Tennent nézetét vallja e témában, és több-kevesebb szigorúsággal ennek megfelelően járnak el. E könyv írójának eddigi értesülése szerint Tennent javaslata volt az első és az utolsó próbálkozás arra, hogy e témában valamiféle egységes szabályozást hozzanak létre.) Valószínű, hogy akkor számos lelkipásztor a szerint a szabály szerint ténykedett, amit Tennent akart beiktattatni a zsinatnál. Mások azonban, valószínűleg a nagy többség, az európai szokást követte, és mindenkit elfogadott, aki a hitvallást és a katekizmust megtanulta és nem volt "botrányokozó". – Úgy tűnik, hogy Tennenték sohasem tartoztak az írországi presbiteriánus egyházhoz. Idős William Tennent lelkész kilépett az írországi államegyházból (az episzkopális egyházból), és Amerikában a presbiteriánus egyházhoz csatlakozott. Fiai is itt nyertek oktatást. – Így tehát, jóllehet Stoddardtól eltérő úton haladtak, ugyanahhoz a gyakorlati következtetéshez érkeztek. Mindketten egyetértettek abban, hogy a gyülekezetben teljes jogú úrvacsorázó legyen mindenki, még az is, akiről nem bizonyosodott be az újjászületés. Az újjászületést nem tekintették feltételnek az újszövetségi rendelések kiszolgálásánál. Az úrvacsorázáskor a gyülekezetben nem tanították ezt, és ennek természetes következményeképpen ezt gyakorlatilag figyelmen kívül hagyták a prédikátorok és hallgatóik egyaránt.

New Londonderry, Pa.

Ezeket a megjegyzéseket szem előtt tartva, az olvasó megérti a New Londonderry-ben végbemenő ébredésről Samuel Blair lelkész által adott jelentést. Blair lelkész az amerikai presbiterianizmus történetének kiemelkedő alakja. 1744. augusztus 6-án készítette közlését.

"Egyre világosabbnak tűnik, hogy az Úr az igazi vallás művét vitte véghez köztünk az utóbbi években, és hasznosnak tartom, hogy rövid, általános beszámolót adjak a vallás állapotáról ezeken a területeken, mielőtt e kiemelkedő időszak megérkezett volna. Nem kétlem, hogy mindenütt voltak őszinte vallásos emberek. Azt hiszem, számosan gyakorolták sok gyülekezetben – ismeretüknek megfelelően – a vallás külső formáit. Nemcsak a vasárnapokat tartották meg, hanem gyakorolták a családi áhítatot és talán a titkos imádkozást is. De ezekkel együtt úgy tűnt, megelégedettek voltak és megnyugtatták lelkiismeretüket a vallás halott formájával. Ha ezeket a kötelességeket eléggé helyesen gyakorolták a maguk idejében, és gondolatuk szerint jó lelkiismerettel, nem csupán azért tették, hogy az emberek vallásosaknak tekintsék őket. Később arra a következtetésre jutottak, hogy igazán és őszintén vallásosak. Általánosságban nagyon sajnálatos tudatlanság töltötte be őket az igazi, gyakorlati vallásosság és hittételek területén. Az újjászületés természetéről és szükségességéről csak keveset tudtak. A legtöbbjük előtt a bűn és lelki nyomorúság felőli meggyőződés, amelyet a Szentlélek kezdeményez, majd a törvényt alkalmazza a lelkiismeretre, hogy megváltó kapcsolatba lépjen Krisztussal, alig volt ismeretes. Azt gondolták, hogy a szívbeli megkeseredésre, a lélek veszedelmének a fölismerésére és az isteni haragtól való félelemre csak a nagyobb bűnösöknél van szükség. Ha ezt valaki másnál nagy ritkán észrevették, általában úgy látták őket, mint akikre nagy gonoszság és kísértés szakadt. A lelkükkel törődőknél ezt általánosságban melankóliának, értelmi zavarnak vagy elkeseredésnek tartották. Ezek a kifejezések általánosak voltak, és amennyire megtudhattam, olykor szinonim kifejezésekként alkalmazták. Az értelmi zavart nagy gonoszságnak tekintették, amit a vallás józan követőinek és gyakorlóinak nagyon is el kell kerülniük. Általánosságban aligha gyanúsítottak bárkit az önigazultság veszélye miatt, mivel nem csupán Krisztus igazságától várták üdvösségüket. A katolikusok és a kvékerek készségesen elismerték ezt a vétket, de ezt aligha vallotta meg bármelyik presbiteriánus. Nagyon kevéssé értették és nem is gondoltak rá, hogy először Krisztussal kell élő kapcsolatba lépniük és általa megigazulást kell nyerniük, mielőtt bármilyen vallásos szolgálatuk kedves és elfogadható lehetne Isten előtt. Általános felfogásnak tűnt, hogy ha valaki tőle telhetően úgy végezte kötelességét, ahogy elképzelte, akkor nem volt oka a félelemre."

"Ez alapelvek és az evangéliumok lélekkel foglalkozó legfontosabb igazságai terén uralkodó tudatlanság alapján az emberek általánosságban nem törődtek szívük állapotával, és ostobán közömbösek maradtak az örökkévalóság nagy kérdéseivel kapcsolatban. Aligha lehetett észrevenni, hogy bárki teljes szívével gyakorolta a vallását. Való igaz, hogy a legtöbb területen az okosok is nagy mértékben együtt szundítottak a bolondokkal. Szomorúan vettük észre, hogy a közös úrvacsorázásokon közömbösen vettek részt, és illetlen, világias beszélgetést folytattak az Úr szent napján. A társadalmi együttléteken, különösen a lakodalmakon, hiábavaló és szennyes könnyelműséget mutatott sok keresztyén. Egyes helyeken nagyon világias ostobaságokkal, lófuttatással, hegedűnyekergetéssel és táncolással töltötték az időt ezeken az alkalmakon."

"A vallás haldoklott, és közel volt ahhoz, hogy kilehelje lelkét a látható egyháznak ezen a területén. Aztán 1740 tavaszán az üdvösség Istenének úgy tetszett, hogy meglátogat minket a Szentlélek csodálatosan gazdag kiáradásával. E területeken e kegyelmes látogatás első, nagyon látványos és nyílt megjelenése abban a gyülekezetben történt, amelyet Isten az én vezetésem alá helyezett. Ez a gyülekezet mintegy tizennégy vagy tizenöt éve működhetett már. Ez egy új település, ahova általánosságban Írországból jöttek az emberek (mint minden pennsylvaniai gyülekezetünkbe, kivéve kettőt vagy hármat). Én vagyok az első lelkipásztor, aki valaha ezen a helyen letelepedett, miután szabályosan fölmentettek az innen több mint 150 kilométernyire északkeletre fekvő Jerseyben betöltött szolgálatom alól. (A nagytiszteletű New Brunswick-i presbitérium mentett fel, amelynek tagja vagyok, és kötelességemnek ítélték, számos ok miatt is, hogy onnan elmozduljak.) Az ittlakók lelkes meghívására 1739 november elején érkeztem közéjük, majd azon a télen elfogadtam meghívásukat. Aztán hivatalosan beiktattak és letelepedtem köztük mint lelkipásztoruk a következő áprilistól kezdve. Már első eljövetelemkor találtam itt reményteljes, kegyes lelkeket, akik nagy bátorításul és vigasztalásul szolgáltak."

"Valamit már tudtam és éreztem e területen levők sajnálatos állapotáról, és szolgálatom terjedelmének megfelelően azon az első télen, miután ide jöttem, már nagyjából felismertem az ittlakók általánosan megtéretlen állapotát. Az Úr segítségével és igéje alapján igyekeztem feltárni és bizonyítani azokat az igazságokat, amelyeket a legszükségesebbeknek ítéltem az ilyen állapotban levőknek, hogy bűnbánathoz jussanak és megtérjenek. Igyekeztem érdeklődéssel és törődéssel foglalkozni velük, és Isten áldása nyomán négy vagy öt személy mélységes bűnbánatra jutott azon a télen."

(Folytatása következik)

Lázi Sándor

Isten csodálatos tanácsának magasztalása

Róma 11:25-36

Az evangélium hírét először azok a zsidók vitték Rómába, akik az első pünkösd alkalmával Péter apostol igehirdetésére megtértek és bemerítkeztek.

A római gyülekezetben azonban, hamarosan többségben lettek a pogányok közül megtért hívők... Így van ez akkor is, amikor Pál apostol Korintusban Kr. u. 57-58 telén megírja e levelet a római gyülekezetnek.

Pál levelének fő jellegzetessége az a csodálkozás, hogy micsoda hatóerő a Krisztus evangéliuma. Istennek ereje az, amely üdvösséget szerez mindazoknak, akik hittel elfogadják. Gondolatai két alappilléren ívelnek; a hit magasztalása az egyik, a kegyelem gazdagsága a másik: "Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül" (Róm 3:28). "Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által" (Róm 5:1). A hit az az egyetlen létalap, amely nem hagyja cserben az embert, ha reá támaszkodik... A hit az a szent vezeték, amelyen át az Istentől ajándékozott új, igazságos és békességes élet árad szívünkbe. A hit olyan – képletesen szólva –, mint egy kis csatorna, amelyik összeköti életünk kis patakját az áldások nagy tengerével. A hit Isten kiáradó erejének áramvezetéke, amely erő által a lelkipásztor, és minden hivő aktivizálódik, cselekvőképes lesz... A hit mint Isten ajándéka, a hívő embernél fejlődhet és fejlődnie is kell. A lelki érettség hordozója. Hitünket növeli az Ige, az imádság és a Szentlélek.

Pál apostol az Ef 3:14-17 versekben így imádkozik: "Ezért meghajtom térdemet az Atya előtt, akiről nevét kapja minden nemzetség mennyen és földön: adja meg nektek dicsőségének gazdagsága szerint, hogy hatalmasan megerősödjék bennetek a belső ember az ő Lelke által". Az Ige tehát szüli és táplálja a hitet; az ima és a Szentlélek pedig élteti. Mindezek együtt léteznek. Ezekben kell nekünk – lelkipásztoroknak is – növekedni! A magot nemcsak vetni kell, a fát nemcsak ültetni kell, hanem ápolni és gondozni is! Így vagyunk a hittel is...

Az apostol leírja, hogy a megigazulás nem az ember műve, hanem Isten kegyelmi tette, aki a Fia kifolyt vérére való tekintettel megigazulttá teszi azt, aki hisz... Ez a kegyelem gazdagsága, amely Jézusban mutatkozott meg, aki mindenkinek egyformán Ura, és aki megtérő szívvel hozzá fordul segítségért, az üdvözül. Pál erősen hangsúlyozza, hogy csakis Jézus Krisztus és a Szentlélek vezetheti el az igazságra azokat, akik hisznek és engedelmeskednek. A Krisztus üdvözítő tette – a Golgota –, véget vet minden törvényre alapozódó, üdvösséget kereső elgondolásnak. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a törvénnyel együtt vége az igazságnak is. Hanem arról van szó, hogy Isten igazsága az önmagunkban való bizakodás helyett, a Krisztusra való teljes ráhagyatkozást várja az embertől. Mert hiszen a törvényben foglalt lelki életrendnek is a Krisztus ereje által tudunk eleget tenni, és a Krisztus ereje a gyümölcstelen, meddő élettől szabadít meg.

Izraelről:

Isten nem vetette el az egész Izraelt. Erre utal az Ószövetség egyik legkritikusabb időszaka is, tudniillik, hogy Illés idejében is maradt még 7000 ember (1Kir 19:18). Isten mindig képviseltette és képviselteti magát ezen a földön. Jelen korunkban is vannak Izraeltől származó hívők, akik nem a törvény alapján, hanem a kegyelemből való kiválasztás alapján állnak. Ezek azok, akik hittel elfogadták az evangéliumot, és élik is azt.

Izrael elvettetése nem céltalan, nem is visszavonhatatlan. Megbotlásukból üdvösség fakadt a pogányok számára. Elutasító magatartásuk megkönnyítette a pogányok megtérését, illetve belépésüket a megváltottak közé. Izrael elvettetése alkalom volt a pogányok meghívására. Egy példával kifejezve: a vőlegényjelölthöz az első megkért lány nem ment hozzá, s így lett övé a második.

A pogányságról:

"Nem szeretném, testvéreim, ha önmagatokat bölcseknek tartva nem vennétek tudomásul azt a titkot, hogy a megkeményedés Izráelnek csak egy részét érte, amíg a pogányok teljes számban be nem jutnak." /25. v/. A pogány keresztyének tehát úgy értékelhetik a helyzetüket, hogy Izráel elvetett fiai helyett váltak részesévé a kegyelem életadó erőinek. Semmiképpen nem dicsekedhetnek Izráellel szemben, annak rovására. Mert ha Izráel fiai közül némelyeket a hitetlenség miatt el is vetett Isten, a hívőnek tudnia kell, hogy az elbizakodás, a gőg, még kevésbé járható út...

Isten magasztalása

Igénkben az apostol csodálja Isten szeretetét, magasztalja az Urat bölcsességért, ahogy munkálta és munkálja minden ember üdvösségét: "Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kikutathatatlanok az ő útjai!... Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké." /33, 36. v./.

Az Isten nem változik és nem csalódik. Ő előre látott mindent. Az ember azáltal, hogy elfogadja, vagy visszautasítja a kegyelmet, változik. Az üdvrend igazi jellemzője az, hogy az ember – sajnos az Édenben a szabad akarattal visszaélve, Isten jóságát rosszra használta. Ezért egyetemesen rászorulunk Urunk irgalmára, üdvözítő kegyelmére. Isten az Újszövetségben meghirdette ezt az irgalmát, és gyakorolja is az ember javára. Gazdagsága, bölcsessége, mind megnyilatkoznak ebben. Ezért intézkedéseit, boldogító kegyelmét csak csodálni lehet. "Ó, csodállak, Istenem, / S egyre jobban érezem, / Hogy tenálad nincs nagyobb, / Én meg semmi, por vagyok! (HH 21:4).

Az ember sokszor nem találja az utat a történelem eseményei között. A legnagyobb dolog mégis az, hogy ilyenkor is mindig tudhatja: "Ezek az Isten bölcsességének vannak alárendelve, s így az Úr dicsőségét és az ember javát szolgálják.

Isten gazdagsága életet adó kegyelem. Bölcsessége a történelem célszerű irányításában, a természet rendjében, ismerete a mindenen való átlátásában tárul föl előttünk. Isten értelme mindenek fölött való, és megelőzhetetlen.

Végül Pál egy hatalmas csodáról beszél: "Isten kegyelmének mindenkit boldogítani akaró és üdvözítő voltáról: "Bizony, tőle, általa és érte van minden. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen." /36./.

"Azért csendesedj, szívem! Engedd múlni a földi múló életet! Majd a fényben látni, ámulni kezdesz: mindig jól vezetett." (Túrmezei Erzsébet)

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Dr. Boross Géza

ALAPVETŐ TUDNIVALÓK A LELKIGONDOZÁSRÓL

Bevezetés

Napjaink egyik kétségtelenül sokat emlegetett, sőt vitatott egyházi munkaága a lelkigondozás. Bizonyítja ezt nemcsak a gombamódra szaporodó szakirodalom, hanem az a sok kisebb-nagyobb lelkigondozói "műhely", tanfolyam, konferencia, amely mind azzal a kérdéssel birkózik, hogyan végezzük eredményesen kortársaink lelkigondozását. Úgy tűnik, valóban elérkezett a keresztyén egyház történetében is, de az emberiség történetében is "a lelkigondozás órája" (H. Tacke). Egyre terjed az a vélekedés, hogy az egyház jövője függ attól, sikerül-e az ún. paradigmaváltás. Azaz, az évezredek óta prédikáló egyház át tudje változni lelkigondozó egyházzá? Mivelhogy ma már nem is csak egyházi lelkigondozásra, hanem egyenesen lelkigondozó egyházra van szükség! Olyan egyházra tehát, amelynek minden tevékenysége a liturgiától a misszióig, sőt a kybernézisig (egyházkormányzatig) a szó nemes értelmében vett lelkigondozás!

Miért van igaza ennek a felismerésnek, sőt bátran mondhatjuk azt is, hogy követelménynek? Egyrészt azért, mert az egyház igehirdetése vagy a prédikáló egyház ma már valóban nem éri el nemcsak a tömegeket, de a gyülekezetek szívét, még a templomba járó emberek szívét sem. Az átlagprédikáció (tisztelet a kivételnek) "fülig ha érhet, de szívig nem mehet." Mutatja ezt a prédikáció úton útfélen emlegetett krízise, ami nemcsak azt jelenti, hogy nem történik életváltozás prédikációnk nyomán annak hallgatósága körében, hanem azt, hogy visszhang sem érkezik a prédikációkra. Legtöbbször negatív, rossz visszhang sem. Pusztába kiáltott szó csak az egész. Szükséges tehát új utat keresni az evangélium kommunikálása számára, az evangélium szószéki proklamálása mellett. Nos ilyen új, vagy mondjuk inkább másik útnak kínálkozik az evangélium négyszemközti proklamálása, kommunikálása, azaz a lelkigondozás. – Másrészt azért van igaza a lelkigondozó egyházzá formálódás sürgetésének, mert nemzedékünk, akik körében hirdetnünk kell az Istennek országát, valami egészen tragikus vákuumban él. Egy találó hasonlat szerint a történelem lebontotta régi életét s most a romok között, meg az új civilizáció hideg betonfalai között didereg a modern ember. Egyrészt kollektív tapasztalássá lett, hogy az élet csakugyan több, mint az eledel. Az ember nemcsak szomatikus, hanem hangsúlyozottan pszichoszomatikus lény. Az ún. mentálhigiénia legalább olyan életszükséglet, mint a naponkénti fürdés, táplálkozás, öltözés. Másrészt, éppen a ki nem elégített szellemi-lelki, röviden pszichikai szükségletek miatt egyszerűen kérdésessé vált az élet értelme. Olyannyira, hogy nyugodtan kimondhatjuk, a lelkigondozó egyházzá formálódás legerőteljesebb külső impulzusa az élet értelmetlenségének a kihívása, az a modern életérzés, hogy semmi értelme az életnek, nem érdemes élni. Ebben a helyzetben csakugyan ütött a lelkigondozás órája.

Csakhogy ebben a helyzetben az egyházi lelkigondozásnak, illetve a lelkigondozó egyháznak sajátos riválissal kell számolni, a szekuláris, evilági lelkigondozással. A világi lelkigondozás szinte háttérbe látszik szorítani az egyházi lelkigondozást. A poimenikát felváltotta a pszichoterápia. A világi lelkigondozásnak két megjelenési formája létezik. Az egyik a tudományos (agykutatás, ideggyógyászat, csoportdinamika, a különféle terápiák: alakterápia, beszélgetésterápia, logoterápia s ki tudná mind felsorolni). A másik a népszerű forma (lelki klinika, Mi fáj, gyere mesélj! Halló itt vagyok! Beszélgessünk! Mit üzen a rádió? stb). Íme, ebben a valóságos dzsungelben kell helyet keresni a lelkigondozó egyháznak. Joggal vetődik fel a kérdés, hogy a raffinált technikák, terápiák, metodikák és manipulációk tarka kavalkádjában van-e még egyáltalán szükség a mi sajátos, hitből fakadó lelkigondozásunkra. Tudunk-e mi itt ebben a lelkigondozási szituációban valami pluszt nyújtani? Nos, ezen a ponton érkezünk meg mai előadásunk alaptételéhez: A világi lelkigondozás dömpingjében a keresztyén lelkigondozásra azért van szükség, mert a keresztyén lelkigondozás tudja egyes egyedül felkínálni azt az orvosságot, ami kigyógyíthatja az embert az élet értelmetlenségének érzéséből, s ami békességet, örömet, sőt perspektívát adhat életének. Ezért van értelme beszélni a mi értelmünkben vett lelkigondozás alapvető tudnivalóiról. Ezeket a tudnivalókat az alábbiakban hat pontban foglalhatjuk össze.

1. A lelkigondozás bibliai értelme

1.1. A lelkigondozás (noha mint ilyen terminus technicus) sehol sem jön elő a Szentírásban, mégis a maga eredeti bibliai értelme szerint a Biblia Istenének, azaz a Szentháromság Istennek egyik sajátos, Őreá jellemző tevékenysége. Mutatja ezt az ÓSZ-i emberek istenélménye: *"lelkemet megvidámítja"* /Zsolt 23:3/ – *"Az erős lelket újítsd meg bennem"* /Zsolt 51:12/ – *"...megsegíti a sebhedt lelkeket..."* /Jer 31:25/, stb.). Erről tesz bizonyságot az ÚSZ Krisztus-képe *Az Ige testté lett és lakozék miközöttünk*; /Jn 1:14/ – *"mikor pedig látta a sokaságot, könyörületességre indula rajtuk, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok"* /Mt 9:36/ – *"Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és*

megterheltettetek és én megnyugosztlak titeket" /Mt 11:28/ – *"Mert olyanok valátok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek Pásztorához és Felvigyázójához"* /1Pt 2:25/. Erről tesz bizonyságot azonban az ÚSZ pneumatológiája is: *"És én kérem az Atyát és más vigasztalót ad néktek"* /Jn 14:16/ – *"ama vigasztaló pedig a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya (!)* /Jn 14:26/ – *"Áldott az Isten... a minden vigasztalásnak Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk bármely nyomorúságba esetteket azzal a vigasztalással, mellyel Isten vigasztal minket"* /2Kor 3:3-4/. Íme a Biblia így látja a Szentháromság Istent, mint aki *"megvidámítja a lelket", "gyógyítja a lelket", "küldi a Vigasztalót"*, megvigasztalja az apostolokat. Megállapíthatjuk tehát, hogy a lelkigondozás Isten tevékenysége, Isten országának első számú lelkigondozója, a lelkigondozás alanya az Atya-Fiú-Szentlélek Isten.

1.2. A Biblia bizonyságtétele szerint azonban a Szentháromság Isten a maga lelkigondozó munkáját Jézus Krisztus mennybementele és a Szentlélek kitöltetése után a gyülekezetben a gyülekezet által végzi. A gyülekezet Isten lelkigondozásának eszköze. Olyannyira, hogy a lelkigondozás a gyülekezet egyik életfunkciója. A lelkigondozás a gyülekezet valóságának egyik ismertető jele (nota ecclesiae). Ezért van igaza Bohrennek, amikor erre a kérdésre, mi a lelkigondozás, így felel: "gyülekezet"! Sajátos, jellemző tevékenysége a lelkigondozás a húsvét utáni ún. ősgyülekezetnek (vö. Róm 1:12, Ef 4:11kk – Ef 5:19-20, – Kol 3:16, – 1Thess 4:18, – Zsid 10:24, – Gal 6:1kk, – 1Kor 12:25, – ApCsel 20:31).

1.3. A kérdés az, hogy az idézett bibliai helyek közül melyik érzékelteti legjobban, mit is értett az ősgyülekezet "lelkigondozás" alatt? A rövidség kedvéért csak a saját véleményemet mondom. Szerintem a számításba jöhető locusok közül legjobban, legvilágosabban a Gal 6:1k érzékelteti, miről is van szó? Félreértések elkerülése végett leszögezem, hogy a többi is figyelemreméltó hely (különösen a kölcsönös vigasztalásról szóló helyek: 1Kor 14:3, – 2Kor 1:3k, – 1Thess 4:18), mégis úgy tűnik, legdirektebben a Gal 6:1k-ban világosodik ki a lelkigondozás bibliai, azaz ősgyülekezeti értelme. Az ti. hogy az ősgyülekezeti lelkigondozás annyi, mint a bűn által megejtett gyülekezeti tag útbaigazítása. Az eredeti szöveg itt a "katartidzoo" szót használja. Ez profán görög orvosi műszó. Annyit jelent, mint helyreigazítani/rántani a kificamodott testrészt. A lelkigondozás tehát annyi, mint a lelki értelemben kificamodott gyülekezeti tag helyreigazítása. A gyülekezeti tag a Krisztus-test tagja, akiért az egész test felelős. Különösen is azok a "lelkiek" (pneumatikai-pneumatikusok). Nekik kell gondoskodniok arról, hogy a bűn által megejtett gyülekezeti tag visszaigazodjék a helyes útra, a Krisztus követésének, azaz a megszentelteténes az útjára. Ezt a visszaigazító tevékenységet azonban "szelídség lelkével" kell végezni, ügyelvén, hogy minket magunkat ne kísértsen meg a bűn. Világos, hogy Pál itt nem valami rideg egyházfegyelmezésre gondol, hanem a felelős, mentő szeretet gyógyító, szinte orvosi tevékenységére. Íme ez a lelkigondozás eredeti, bibliai értelme.

2. A lelkigondozás értelmezése az újabb poimenikában

Hogy milyen nagy utat tett meg a lelkigondozás értelmezése a Bibliától napjainkig, akkor látjuk, ha szembeállítjuk a lelkigondozás bibliai értelmezését a lelkigondozás újabb, ún. empirikus poimenikai értelmezésével. A lelkigondozás mai akadémikus poimenikai értelmezése sajnos a szekuláris lelkigondozás hatása alatt áll. Az ún. empirikus poimenika (pasztoralpszichológia) szerint a lelkigondozás távolról sem gyülekezeti tevékenység. Először azért nem, mert nem a gyülekezet pneumatikus tagjainak a feladata a lelkigondozás, hanem erre külön kiképzett lelkigondozó specialistáké. Másodszor azért, mert a lelkigondozás egyáltalán nem szűkíthető le csak egy gyülekezetre, azok tagjaira, hanem vonatkozik minden segítségre szoruló emberre. Ha útbaigazításnak tekintjük is (mint ahogyan a tanácsoló lelkigondozás végsősorban az) akkor sem a Galata levél értelmében az, hanem kiút mutatás a hozzánk forduló ember pillanatnyi krízishelyzetéből. A lelkigondozás e kiszélesített értelemben tulajdonképpen "krízis-lelkigondozás". Mégpedig azért, mert az ember élete a születése pillanatától kezdve egészen a halál órájáig tulajdonképpen krízisek sorozata. A születés nagy sokkja után jön az iskola, a serdülés, a pályaválasztás, házassági krízis, nyugdíj, elfekvő kórház, haldoklás). Ebben a permanens krízis-szituációban mi más lehetne a lelkigondozás, mint "élni segítés" (Lebenshilfe) illetve "túlélni segítés" (Überlebens-hilfe). Ezért van szüksége a lelkigondozásnak az antropológia, a pszichológia, a szociológia segítségére. Röviden a pszichoterápia alkalmazására egyházi kontextusban, ahogyan azt Stollbert állítja.

3. A lelkigondozás igazi feladata

A krízis-lelkigondozás célkitűzése (élni segítés, túlélni segítés) kétségtelenül jószándékú igyekezet. Olykor bizonyos eredményei is vannak. Ámde a segítség legtöbbször rövid-lejáratú. Pillanatnyilag lehet, hogy sikerült elrémíteni, lebeszélni az öngyilkosságról, de ez a pillanatnyi lelkigondozói "siker" távolról sem biztosíték az élet ismétlődő "kificamodása" ellen. A Galata 6:1 kifejezései ebből a szempontból is igen találóak. Nemcsak arról, amit az útbaigazításról mondanak, hanem amit a bűnről mondanak. A bűnnek valóban az a természete, hogy "előfogja" még a hívőket is. Mert az ember "előfogható". Fel kell hát vetnünk a kérdést, nincs e radikálisabb megoldás? Mi volna az igazi élni-segítés? S ekkor kezd kivilágosodni a Helmut Tacke munkásságának köszönhető nagy felfedezés: az igazi élnisegítés, a hinni segítés. A tényleges "Lebenshilfe a Glaubenshilfe". Tacke ezt a nagy felismerését részben bibliai példákkal (Ábrahám és a hit hőseinek példájával – vö. Zsid 11), részben saját lelkigondozói praxisának tapasztalataival igazolja. De nemcsak tapasztalatilag van igaza Tackének, hanem elvileg is. Az emberi élet alapvető ficama a hitetlenség, az Isten-kontaktus megszakadása, vagy bibliai képpel: az elidegenedés az isteni élettől (Ef 4:18). Ennek az elidegenedésnek a legyőzése, az Isten-kontaktusnak a helyreállítása, tehát az alapficam helyreigazítása történik a hitre segítés aktusában. Érdemes megemlíteni, hogy Tacke elméletét bizonyos értelemben még Victor Frankl transzcendálás elmélete is igazolja. Frankl szerint, mint ismeretes, a modern ember igazi lelki terápiája az "öntranszcendálás". Azaz önmagunk túlemelése saját magunkon. Frankl csak egyet nem vesz számításba, azt hogy a transzcendálás egyedül és kizárólag csak hit által lehetséges. Ez pedig már nem öntranszcendálás, hanem transzcendálás felülről. Isten a hit ajándéka által kapcsol be a maga mennyei világába. Minthogy azonban a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által (Róm 10:17), azaz az Ige továbbadása (kommunikálás) és emberi oldala, a személyre szóló, az adott lelkigondozói szituációnak megfelelő igehirdetés.

Azaz, konkréten: a Biblia megjelenése a lelkigondozó beszélgetésben. A Biblia megjelenését, megszólalását a lelkigondozás szempontjából hadd világítsam meg egy képpel. Törökőri lelkipásztorságom idején sokszor voltam tanúja a Hungária körúton, hogy a zavartalanul haladó 75-ös trolibusz hogyan állt le egyetlen pillanat alatt, amikor miért, miért nem, leesett az áramszedője a fővezetékről. Ilyenkor a trolivezető ("a pilóta") kiugrott a vezetőfülkéből s egy mindig készenlétben levő hosszú bottal visszanyomta az áramszedőt a fővezetékre. Abban a pillanatban a troli újra remegni és zümmögni kezdett, üzemképessé vált, s vígan suhant tovább. Azt hiszem felesleges is magyarázni a képet. A Biblia megjelenése a lelkigondozói beszélgetésben azt jelenti, mint helyére illeszteni az áramszedőt, összeköttetésbe hozni a lebénult, kificamodott embert a mennyei áramforrással. Ez a kapcsolat a hitre segítés conditio sine qua nonja, természetesen az ubi et quando szempontja alatt. Minden más lelkigondozás csak önerővel való tologatása vagy vonszolása a lebénult "trolinak".

4. A hitre segítés akadályai

A feladat tehát világos, helyére tenni az áramszedőt! Csakhogy ez a világosan látott feladat nem is olyan egyszerű. Amint hozzálátunk a realizáláshoz, derül ki, mennyi akadálya van magában az emberben. Az egyik ilyen akadály az "óember" ösztönös idegenkedése Jézus Krisztustól és a mennyei világtól (*"Eredj el éntőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!"* – Lk 5:8). A másik akadály az óember ravaszsága, raffináltsága (*"Mi módon születhetik az ember, ha vén? Vajon bemehet-é az ő anyjának méhébe másodszor és születhetik-é"* – Jn 3:4). Nikodémus nem azért tette fel az abszurd kérdést Jézusnak, mivel félreértette Jézust, hanem azért mert nagyon is megértette! S aztán a további akadályok: a bibliakritika, az egyházkritika, a teológiakritika és a sokszor hallott Isten-kritika. (Hogyan tűrheti azt a borzalomtengert, ami elborítja a világot, stb.) Ehhez társul a szociológiai függőség: környezetemben senki sem hívő, mindenki fölényes, elidegenedett, kiábrándult ember. Én legyek nevetség tárgya? Ezért van szüksége a lelkigondozónak a Szentlélek vezetésére, erejére.

Ugyanakkor empirikus emberismeretre. Tehát a pneumatológia mellett az antropológia és a pszichológia felismeréseire. A lelkigondozónak nemcsak azt kell tudni, milyennek kell lennie az embernek, nemcsak azt, hogy ez a bizonyos "kell" miért lehetséges, hanem azt is, milyen az ember a valóságban Mik az embert mozgató tényezők? Mik is azok az ösztönkésztetések? Mik az ún. védekezési mechanizmusok (regresszió, agresszió, projekció). És egyáltalán, mit mond a személyiséglélektan az infantilis személyiségről, az érett személyiségről, a személyiség struktúrájáról? Mire figyelmeztet a viselkedéstudomány? Mik a hisztérikus, a nárcisztikus, a kompulziv/önelégedett és a negativista személyiség ismertetőjegyei? Aztán mik az okkult fertőzés tünetei (gyakori fejgörcs, brutalitás, ok nélküli testi fájdalmak, stb). Itt kezd kivilágosodni, hogy minden lelkigondozó tulajdonképpen aknamezőn mozog: S hogy a "kificamodott" életeknek miért kevés a pszichoterápiás beszélgetés? Miért van szükségük lelkigondozó beszélgetésre? Elvi fejtegetések helyett (melyek bőségesen megtalálhatók Thurneysen nagy lelkigondozás tanában: 161kk) idézem itt egy híres modern evangélistának és lelkigondozónak, Wilhelm Buschnak az élményét. Busch egy düsseldorfi evangélizáción arról beszélt, hogyan számolja fel a múltat Jézus a bűnbocsánat ajándékával. De folytassa ő maga: "amikor vége volt az összejövetelnek, látom, hogy a kiözönlő tömeg közepette egy magas előkelő úr tolakszik előre felém. Végre ott állt előttem izgatottan és ezt kérdezi: "Igaz, amit ön mondott, hogy van bűnbocsánat?" "Igen, hála Istennek, én abból élek" feleltem. Így válaszolt: "Én pszichiáter vagyok. Hozzám sok ember jön, lelki betegek, komplexusaik vannak. Maguk sem tudják, mi miatt szenvednek. Többnyire régi bűnös történetek miatt, amikre nem emlékeznek már olyan világosan, vagy nem is akarnak. Sokáig kell velük foglalkoznom, hogy ezeket a régi történeteket a tudatalattijukból tudatukba hozzam. De aztán megszűnik a hatalmam. A régi bűnt, hazugságot, viszályt, tisztátalanságot előhozhatom, de sokszor kétségbeesve gondolok arra, bárcsak ki is törölhetném belőlük. Ezért kérdem öntől Busch lelkész úr, valóban van valaki, aki a vétkeket eltörli? Igaz ez vagy nem?" – írja Busch a Jézus a mi sorsunk c. könyvében (94. k.). Íme ezért nem pótolja semmi a lelkigondozói beszélgetést. Ezért kell az alábbiakban foglalkoznunk a lelkigondozó beszélgetéssel.

5. A lelkigondozó beszélgetés

A lelkigondozó beszélgetés a mi nemzedékünk lelkigondozó szakirodalmának egyik elsőszámú témája. Az utóbbi években valóban "parttalanná dagadt" a kérdéssel foglalkozó irodalom, ahogyan Jenisch állítja. Problémánk jelentőségét mutatja, hogy míg a hetvenes évek elején így fogalmazták meg a témát a kutatók: "A lelkigondozás mint beszélgetés" (Scharfenberg), addig a kilencvenes évek elején már így szól a fogalmazás: "A beszélgetés mint lelkigondozás" (Nicol). Azt kell tehát mondanunk, hogy egy új tudománnyal van dolgunk. A lényeg az, ahogy a beszélgetés művészete tanítható és tanulható. A jó beszélgetésnek megvan a maga technikája, stratégiája, struktúrája. Legfontosabb mozzanata, annak érzékelése, megértése, amit a beszélgető partner mond, illetve nem mond, avagy nem tud mondani. A lelkigondozó beszélgetés alapfeltétele az odahallgatás képessége. A szakirodalomban (Heie Faber, Scharfenberg, Bang, a magyar Gyökössy) sok értékes paradigmát és tanácsot találhatunk a beszélgetésvezetésre.

Most egy olyan beszélgetésmodellt szeretnék ideállítani, amiről a szakirodalom nem sokat beszél. (Csak M. Seitz erlangeni gyakorlati teológus említi futólag egyik dolgozatában, vö: Praxis des Glaubens, 81). Ez a modell a feltámadott Krisztus beszélgetése az emmausi tanítványokkal (Lk 24:31k). Ez a perikópa világosan mutatja először is azt, mit is jelent a hivők krízise. Másodszor azt, milyen deprimáló hatású az egymás közötti beszélgetés, a horizontális síkban végzett, laikus lelkigondozás (hogy a beszélgetés önmagában egyáltalán nem lelkigondozás). Harmadszor azt, hogyan változik meg a helyzet, ha nem is azonnal, hanem lassan, útközben, a dialógusból trialógus lesz. Amikor a feltámadott Krisztus veszi kezébe a beszélgetés irányítását. Tehát, hogyan változik át a spontán, országúti beszélgetés lelkigondozó beszélgetéssé. Negyedszer azt is láthatjuk, milyen a krisztusi stratégia? Hogyan közelíti meg érzelmi oldalról a Feltámadott a rezignált, sőt már szinte deprimált tanítványokat. Hogyan engedi őket kibeszélni! Ismétlem, hogyan lesz a dialógusból trialógus. S ennek következtében, hogyan józanodnak ki a tanítványok a fáradt lemondásból, kiábrándultságból.

Éppen ezért lelkigondozói szolgálatunk szempontjából a döntő kérdést így kell megfogalmaznunk: hogyan lehet a lelkigondozói dialógusból lelkigondozói

trialógus? Nem jelenti-e ez a követelmény a lelkigondozói beszélgetés misztifikálását? Lehet-e emberileg Krisztus jelenlétét biztosítani, Őt mintegy "odaidézni"? Egyáltalán lehetséges-e valamit is emberileg tenni a trialógus létrejöttéért? Egyrészt nem lehet. Másrészt azonban lehet. Ez a lelkigondozói beszélgetés nagy paradoxona. Mi teszi lehetővé ezt a paradoxont? Nos, a hívő bibliamagyarázat. Krisztus ma a hívő bibliamagyarázat által szól bele a horizontális síkon folytatott beszélgetésbe. Nem véletlen ugyanis, hogy az emmausi tanítványokkal folytatott lelkigondozói beszélgetés – mondjuk így – lélektani előkészítése után (Miért vagytok szomorú ábrázattal) teológiai szinten folytatódik, azaz a tanítványok hitetlenségének leleplezésével mindazzal szemben, amit a próféták mondottak (25.k). S akkor *"Elkezdvén Mózestől és minden prófétáktól fogva, magyarázza nékik minden írásokban, amik őfelőle megírattak".* S hogy ez az írásmagyarázat mennyire nem volt hiábavaló, igazolja a tanítványok megvilágosodó, csodálkozó kérdése: *"Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk, amikor magyarázá nékünk az írásokat?"* (32. vers). Tehát a trialógus központi mozzanata az írásmagyarázat. Azaz Biblia nélkül nincsen igazi lelkigondozás. A hitre-segítésben a Biblia Isten Lelkének par excellence eszköze. Ezért nem mindegy, magyarázzuk-e és hogyan magyarázzuk az Írásokat a lelkigondozó beszélgetésben? Ezért nem mindegy, látjuk-e már, hogy minden magyarázat annyit ér, amennyire Krisztus-szerű? Merjük-e, tudjuk-e úgy magyarázni az írásokat, mint Krisztus? Itt derül ki, mennyire nem öncélú tudomány az írásmagyarázat. Hogy mennyire nemcsak a szószék, hanem a négyszemközti, bizalmas, lelkigondozói beszélgetés szempontjából is nélkülözhetetlen tudomány a keresztyén írásmagyarázat.

Hà pedig ez így van, akkor gyakorlati szempontból az az újabb kérdés vetődik fel, hogyan hivatkozzunk a Bibliára a lelkigondozói beszélgetésben? Hogyan hozzuk be, hogyan kapcsoljuk be beszélgetésünkbe a Szentírást? Nem töri-e meg az ilyen hivatkozás a beszélgetéshez olyannyira szükséges lélektani kontaktust? Az aranymondásszerű, receptízű idézgetés megtöri. Nem töri meg, sőt felemeli, tartalmassá teszi, amikor a lelkigondozó nem citátor, receptosztó, hanem – ahogyan Helmut Tacke mondja – tanú az Írás igazsága mellett. Íme egy példa Tacke praxisából. Kemény tekintetű, feltűnően fegyelmezett középkorú férfi kezdte látogatni a londoni németajkú gyülekezet istentiszteleteit. Tacke egy idő után meghívta kávéra a parókiájára. Néhány beszélgetés után kiderült, hogy a férfi terrorista-kiképzőtiszt volt s most lelkiismereti konfliktusai vannak. Konfliktusait nem tudja összeegyeztetni életfilozófiájával, hogy úgymond "az életben csak az erős, kemény fickók vitték valamire, ők voltak igazán hasznára a társadalomnak, a gyöngékkel nincs mit kezdeni." Tacke ezen a ponton halkan ennyit mondott: Milyen érdekes, a Bibliában éppen hogy nem ezt látjuk, hanem azt, hogy Isten a gyöngékkel végezte el a legnagyszerűbb dolgokat. – A férfi szeme felcsillant. Hogyan? A Bibliában csakugyan ez áll? Beszéljen erről tiszteletes úr! S egyszerre benne voltak az írásmagyarázat kellős közepében, amíg a horizonton fel nem tűnt a világtörténelem nagy győzelme – Krisztus a kereszten!

Ez a példa is mutatja, miről is van szó a keresztyén lelkigondozásban. Nem kevesebbről, mint arról, hogy a probléma Isten igéjének világosságába kerül-e? Ha ez "törés", akkor nemhogy kerülendő, hanem nagyon is szükséges törés. Ahhoz hasonló, amikor sötét szobába betör a fény. Használjuk tehát a Bibliát a lelkigondozó beszélgetésben, nem úgy mint prédikátorok, hanem úgy, ahogyan Tacke ajánlja, ti. mint tanúk. Erre a tanúságtételre, ennek természetességére, spontaneitására példa Tacke bizonyságtétele az említett beszélgetésben.

Most szólnom kellene a lelkigondozói beszélgetés technikai, stratégiai oldaláról. (Hogyan kezdjük, folytassuk, fejezzük be). A lelkigondozói beszélgetésben elkövethető leggyakoribb hibákról. A kérdezés művészetéről. Mivel azonban most nem feladatom belemenni a részletekbe, s a tervek szerint a továbbiakban ezek a kérdések még részletes megbeszélésre kerülnek, tartom magam saját feladatomhoz, a lelkigondozással kapcsolatos alapvető tudnivalók bemutatásához. Ezért egyetlen témakörről kell még szólanom, a lelkigondozóval kapcsolatos alapvető tudnivalókról.

6. A lelkigondozó

Az orvostudományban immár közhelynek számít az a felismerés, hogy minden orvosság között a legjobb orvosság maga az orvos. Mutatis mutandis ez a felismerés érvényesül ma már a gyakorlati teológia ágaiban is. Egyre nagyobb figyelemben részesül az ún. emberi tényező. Itt a magyarázata az ún. pasztorálteológia, a lelkész személyével foglalkozó sajátos gyakorlati teológiai tudomány örvendetes megelevenedésének. Az emberi tényezőnek ez a felfedezése érvényes a lelkigondozásban is. Ma már világosan látjuk, hogy a lelkigondozásban is, ha nem is döntő, de jelentős szerepe van a lelkigondozó személyének illetve személyiségének. Ezt a felismerést bőséges példatárral igazolja a keresztyén lelkigondozás története. Elég itt utalni csak Kálvin, Tersteegen, Spurgeon, Blumhardt, Bonhoeffer, Thurneysen vagy Bovet munkásságára. Hogy a keresztyén lelkigondozás szentjét, a katolikus gyóntatószék művészetét, Vianney Jánost, a világhírű arsi plébánost már ne is említsem. Az ő munkásságuk, tapasztalataik alapján megrajzolhatjuk az ideális lelkigondozó portréját. Azaz, felállíthatunk néhány alapkövetelményt a mai lelkigondozókat illetően.

Az első alapkövetelmény legyen a lelkigondozó imádkozó ember! Éspedig elsőrenden azért, mert a lelkigondozás, mint fentebb láttuk, miként a többi gyülekezeti tevékenység is, a megfeszített és feltámadott Jézus Krisztus saját, speciális szolgálata az ő testében, a gyülekezetben, és a gyülekezet által a világban. A lelkigondozás alanya maga Jézus Krisztus. A liturgus, a prédikátor, a katechéta, a diakónus, a misszionárius s a lelkigondozó az eszköz, aki által Jézus végzi a maga munkáját. A lelkigondozó tehát Jézus Krisztusnak felelős, ahogyan a lelkigondozást végzi. Ezért a lelkigondozó viszonya Urához az abszolút függés. Ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy minden lelkigondozás alapvető tájékozódási pontja, mit akar az Úr? Ezért a lelkigondozó beszélgetés vertikális síkban történik, s mint ilyennek, három eleme van: 1. hálaadás. 2. Isten akaratának tudakozása (Mit akarsz, Uram, hogy cselekedjem?) és 3. intercesszió (közbenjáró könyörgés). A horizontálisan végzett lelkigondozásban ez az imádság ad alapvetést (de én imádkoztam érted: Lk 22:32). A lelkigondozónak imádkozni kell, ez minden lelkigondozó első alapszabálya (vö. Szikszay György, a Lelkipásztornak imádkozni kell).

A második alapszabály, illetve követelmény az, hogy álljon a lelkigondozó maga is állandóan Isten lelkigondozása alatt. Engedje önmagát Isten által lelkigondozni! Világosan utal ennek szükségességére már Pál

apostol a 2Kor 1:3kk-ben. Utalnak erre az újabb lelkigondozástanok is, amikor hangoztatják, milyen jó, ha a lelkigondozónak is van lelkigondozója (idősebb testvér, feleség, imaközösség). Valóban. De a mi véleményünk az, hogy Isten saját lelkigondozását semmilyen emberi lelkigondozás nem pótolja a lelkigondozó életében. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a naponkénti bibliaolvasás, illetve bibliatanulmányozás elmaradhatatlan mozzanat kell, hogy legyen a lelkigondozó életének. Isten ugyanis elsősorban nem embereken át, hanem a Bibián keresztül lelkigondozza az övéit, az ő szolgáit, az ő eszközeit. Bizonyítják ezt a nagyhatású lelkigondozók (pl. Wesley, Pilder Mária) reánk maradt naplói. Ezek a naplók nemcsak azt mutatják hogyan formál Isten lelkigondozóvá egy-egy embert, tehát hogy a nagyhatású lelkigondozóknak milyen próbatételeken, szenvedéseken, megaláztatásokon és kísértéseken kellett keresztülmenniük, hanem azt is, hogy éppen ezekben a küzdelmekben mit jelentett számukra Isten igéje, a Bibliával való rendszeres találkozás, sőt táplálkozás. Ezért hangoztatják második alapkövetelményként, álljon a lelkigondozó Isten lelkigondozása alatt, rendszeres bibliatanulmányozás által és közben.

A harmadik alapkövetelmény: legyen a lelkigondozó empathikus, mások érzelmeiben osztozni tudó ember. Az *"Örüljetek az örülőkkel és sírjatok a sírókkal"* (Róm 12:15) elsősorban a lelkigondozóknak szóló alapkövetelmény! A *"ki beteg, hogy én is beteg ne volnék"* apostoli kérdése (2Kor 11:29) mutatja, hogy már Pál apostol is saját szolgálatára nézve milyen fontosnak tartotta az empathiát. A szekuláris lelkigondozás is igen nagy jelentőséget tulajdonít az empathikus magatartásnak. Buda Béla, az ismert magyar pszichiáter több mint kétszáz (!) művet sorol fel, mint szakirodalmat, az empathiáról írott hézagpótló művében. Az itt bőven található elvi fejtegetések helyett hadd éljek itt is egy példával. A hívő empathia, az empathikus lelkigondozás egyik, manapság nem sokat emlegetett klasszikus modellje a japán keresztyénség szentje, Kagawa. Életrajzai elmondják, hogy munkásságát egy üres bódé kibérelésével kezdte Kóbe rettenetes nyomornegyedében, a Sinkawán. Bódéjába minden előítélet nélkül befogadta a bőrbajos beteget, az alkoholistát, a trachomában szenvedőt. Sőt, azt a börtönből szabadult gyilkost is, akinek az volt a lelki görcse, hogy megölt áldozatának lelke fojtogatja, s aki csak úgy tudott elaludni, ha Kagawa kezét foghatta. Ezen a példán jól látható, miért ikertestvérek a lelkigondozás és a diakónia?! Miért nem lehet mereven elválasztani a két tevékenységet? Miért kell a diakóniának lelkigondozásnak is lenni? Ugyanakkor miért kell a lelkigondozást olykor diakóniával is hitelesíteni? Sőt ezen a példán az is szemléltethető, mit jelent az ún. "kis befogadás" és hogyan függ össze a "nagy befogadással". Azaz egyrészt az, hogyan ered a "nagy befogadásból" (Krisztus befogadott minket") a "kis befogadás" (mi is be tudjuk fogadni egymást). Másrészben azt, hogy a (kis befogadás) hogyan készítheti elő a "nagy befogadást".

Végül már csak egyetlen alapkövetelményt kell megemlítenünk, mint legfontosabbat, legyen a lelkigondozó egyre inkább megszentelt életű ember! A szentéletű lelkigondozónak a szellemi alvilág előtt is tekintélye van. *"A Jézust ismerem, Pálról is tudok, de ti kicsodák vagytok"* – kérdezte a gonosz lélek a Skéva fiaitól. Majd pedig *"rájuk ugorván, hatalmat vőn rajtuk annyira, hogy mezítelenül és megsebesítve szaladának ki a házból"* ahogyan a Csel 19:13k leírja, ugyanakkor a keresztyén lelkigondozás nem egy pozitív példát is ismer. Fry Erzsébetről írja az egyháztörténet, milyen hatással volt arra a százhatvan női fogolyra, akik egyetlen terembe voltak összezsúfolva leírhatatlan bűz, durvaság és pálinkaszag poklában. "Magas, nemes alakja, nyugodtsága, vonásainak méltósága és tisztasága egy pillanat alatt lecsendesítette az elvadult asszonynépet" – írja a krónikás, Kenessey Béla. Ugyanő írja: "Az őrjöngő őrültek közé is egészen nyugodtan és bátran ment be. Letette kis szalmakalapját s leült egy alacsony székre, szelíd, de ellenállhatatlan, határozott tekintettel végignézett rajtuk és a beállott csöndben rögtön azzal kezdte, legjobb lesz, ha megmondom miért jöttem. Aztán felszólította őket, kinek mi fáj, mondja el ... és a kezek feléje nyúlnak ... a térdek megroskadnak s ott zokog a panasz, hogy vigasztalást nyerjen és vele együtt imádkozzék." (Női jellemképek, 229. k.).

Mindezt összefoglalva, válaszolhatunk a tulajdonképpeni problémánkra, mi mindenben kell járatosnak lennie a keresztyén lelkigondozónak? Az előadottak alapján azt felelhetjük: 1. a lelkigondozás bibliai, teológiai értelmezésében, 2. a bibliai antropológiában és a modern leíró (descriptiós) lélektanban, ill. mélylélektanban, 3. a helyes bibliamagyarázat tudományában, a krisztusi explicatioban és a konkrét applicatio tudományában, 4. a kommunikációs kutatás főbb eredményeinek ismeretében (a beszélgetéstudományban), 5. a pásztorálteológiában és 6. a keresztyén lelkigondozás történetében.

Tanulmányozásra ajánlott irodalom

Magyar nyelven

Makkai Sándor: A személyes lelkigondozás tana, Budapest, 1947.
Thumeysen Eduard: A lelkigondozás tana. Budapest, 1950.
Gyökössy Endre: Magunkról magunknak (több kiadás)
Ruth Bang: A célzott beszélgetés. Budapest.
G.W. Allport: A személyiség alakulása, Budapest, 1985.
Buda Béla: Empathia, Budapest, 1985.
Els Nannen: Pszichológia a mérlegen, Budapest, 1989.
H. Harsch: Alkoholizmus, Eisenstadt, 1990.
Süle Ferenc: Vallás vagy pszichoterápia, Budapest, 1992.

Német nyelven

Faber-Schoot, Praktikum des seelsorgerlichen Gesprech, 1968
T. Bovet, Lebendige Seelsorge, Tübingen 1954.
J. Scharfenberg, Seelsorge als Gesprech, 1974. (2. kiadás)
H. Tacke, Glaubenshilfe als Lebenshilfe, Neukirchen 1975.
Ugyanő, Mit den Müden zur rechten Zeit zu reden, uo 1989.
W. Jentsch, Der Seelsorger, 1982.
Többen, Handbuch der Seelsorge, Berlin 1983.
M. Nicol, Gesprech als Seelsorge, Vandenhoeck, Göttingen 1990.

Lelkipásztor 1994/12

John Weaver

A lelkészképzés modelljeinek fejlődése

Az elmúlt tizenöt év, a gyülekezet-központú tanulmányok fejlődésével jelentős változásokat hozott a lelkészképzés természetében, mindenekelőtt a Northern Baptist College-ban, majd nemsokkal ezután a Regent és Spurgeon Baptist College-okban. Ez magában foglalta az elmélet és gyakorlat integrációját, állandó elmélkedésekkel a pásztori szolgálat és a közösségi élet természetéről. E fejlődéssel párhuzamosan – az utóbbi néhány évtizedben –, a teológiai oktatásban az induktív módszerek fejlődése is megfigyelhető. Egy ilyen módszer összegzését láthatjuk a Thomas Groome által felállított öt-lépéses teológiai képzés-modellben: 1) a jelenlegi gyakorlat megnevezése és kifejezésre juttatása; 2) elkötelezettség a kritikai szemlélet iránt a jelenlegi gyakorlat kapcsán; 3) a keresztyén történelem és látás kirajzolása; 4) kreatív dialógus a jelenlegi gyakorlat és a keresztyén hagyomány között; valamint 5) felhívás a gyakorlat megújítására. Ugyanezt tartalmazza Laurie Green négy Á-s modellje: az Anekdota, Analízis, Alkalmazás és Akció. Ez a reflexiós módszer a pásztorál- és klinikai (clinical) teológiában a verbatim riportok és szerepjátszás eszközének segítségével fejlődött, a pásztori élethelyzetek megértésére törekedve.

Ennek ellenére föl kell tennünk a kérdést, hogy volt-e ezeknek a változásoknak érdemi hatása a lelkészképzés módszereire. Peter Brierley megjegyzi, hogy a teológiai oktatás prioritása Angliában nem a jövő gyülekezetének vezetését szolgáló pásztorok kiképzése, hanem sokkal inkább a teológiai hallgató szellemi fejlődése. Más szakmai képzésekkel szemben a keresztyén vezetők képzése a szolgálat elméleti vonatkozásaira koncentrál, s nem annak gyakorlati oldalára. Nem vagyunk képesek olyan vezetőket képezni, akik felélesztik a helyi gyülekezet életét.

A képzés jelenlegi állása

87 szeminárium és tanfolyam felmérését, amelyek a szolgálatra való felkészítés feladatát végzik Ian Bunting vezette 1988-ban. Bár e felmérés erőteljes anglikán felhanggal bírt, helyet kaptak ír és északi szemináriumok, valamint a Regent és Spurgeon Baptist College-ok. Bunting megjegyezte, hogy nagyobb hangsúly van a hit elméleti magyarázatán, mint a gyakorlati tapasztalaton, amelynek a mindennapi vezetésben rendkívül nagy szerepe lehet. A missziós és a kulturális öntudat ellenére a lelkészi munka többnyire a helyi gyülekezet kontextusában folyik, mintsem a gyülekezeten kívüli közösség keretében. Döntő fontosságú megállapításai között Bunting ezt mondja: A keresztyén lelkészben legtöbben prédikátort és tanítót látnak, és ez élvez prioritást a képzésben is; a gyülekezetépítő, menedzser és gondozó gyakorlati példái alárendeltjei a lelkészképzés elméleti modelljeinek; sőt, a pásztori tanulmányok is az osztályterem és a helyi gyülekezet légkörében folynak. Bunting szerint a testté-létel és a megfeszítés tantételei arra kell, hogy ösztönözzenek bennünket, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk a gyülekezet szolgai és szentség szerepének az Isten által teremtett világban. Amint napjainkban a gyülekezet megbarátkozik a pluralitás és világegység kihívásával, a kultúrák közti kommunikáció, apologetika, misszió és evangélizáció elengedhetelen részei a programnak. Ugyanakkor elengedhetetlen a vezetői gyakorlat fontosságának hangsúlyozása, ahol fontos szerepet kap a gyakorlati tanulás, s ahol a tanárok segítenek a hallgatóknak a gyülekezetet, mint közösséget, nem mint puszta intézményt látni.

Baptista szemináriumaink gyakorlatában sokféle tanulmányi gyakorlat megfigyelhető, amelyek mind arra törekszenek, hogy megfelelő erőforrást biztosítsanak a személyes, szakmai és teológiai fejlődéshez a teológiai hallgatók számára, annak érdekében, hogy vezetésükkel a gyülekezet betölthesse Istentől nyert küldetését a világban. A képzésnek sokszínű társadalmi, nemzeti, kulturális és felekezeti háttere van, és sokféle tanulmányi módszert használ, hangsúlyozva az együttműködést és részvételt, a passzív képzéssel szemben. A hallgatók bátorítást nyernek, hogy felismerjék: minden hallgatótársuk, akárcsak a gyülekezeti tagok, vagy a gyülekezeten kívülálló személyek szerves részei a munkának; mindegyikük más élettapasztalattal rendelkezik. A gyakorlati teológia új posztgraduális fokozatai megadják a lehetőséget a teológiai szemlélet folytatására a pásztori gyakorlatban, különösen a szolgáló pásztorok esetében.

Elég-e azonban, ha ez a fajta szemlélet és integráció fontos szerepet játszik a lelkésszé formálódásban? Fennáll tehát az informált klérus és a passzív laikus réteg közötti eltávolodás veszélye. Jane Thorington-Hassell azért aggódik, hogy a baptisták hovatovább nem lesznek képesek gyakorlati teológusokat formálni, olyanokat, akik másokat is motiválhatnak a misszióra. Megállapítja, hogy sok lelkész bevallása szerint tanulmányaik nem készítették fel őket a nagyvárosok szellemi szükségeinek kielégítésére. Amint megvizsgálja a képzés különböző formáit, bírálja mind a szemináriumi, mind az egyetemi szintű képzést, mint amelyeknek túl erős akadémiai felhangja van. Védi a távoktatást, azt állítva, hogy ez elősegíti a teológia integrációját, kevésbé tanárközpontú és nem ismeri az úgynevezett szakmai és más szolgálatok közötti különbséget. Bár szerintem ez a szemlélet kissé optimisztikus, helyesen ismeri fel, hogy a gyülekezet-központú, -hátterű képzés jelentősen több lehetőséget biztosít a gyakorlati és integrált teológia számára.

A gyülekezet jelenlegi állapota

David Bosch: A misszió változásai c. szemináriumi munkájában egy, a posztmodern világ által megkövetelt, új missziós paradigmáért küzd. A gyülekezet 200 éves története folyamán a missziós látást mindig mélyen befolyásolta a kulturális háttér. Manapság állandó feszültségben élünk a megvilágosodás és a posztmodern paradigmák között. A szűk megvilágosodási felfogás – mely racionális – alkalmatlan sarokkőnek bizonyult az élet számára. A harmadik világ keresztyénsége növekvő érdeklődést mutat az elbeszélő teológia iránt – szimbólumok, rítusok, jelek – azonban fel kell ismernünk, hogy a valódi racionalitás magába foglalja a tapasztalatot is. A gyülekezetnek vissza kell nyernie a Krisztus testét építő szerepét.

Boschnak igaza van, amikor új missziós paradigmáért érvel és az elmozdulást szorgalmazza a gyülekezetközpontú misszió irányából a misszió-központú gyülekezet irányába. Isten népe zarándok gyülekezet; egy közösség másokért; egy jel és szentség a világ számára; a Szentlélek közössége, amelyben a gyülekezet a misszió elsőrendű ügynöke. Eddie Gibbs megállapítása igazolódik, mely szerint szükség van a misszió centrifugális mozgásának visszaállítására, amelyben pótolhatatlan szerepe van a világevangélizációnak; a centripetális dinamikával szemben, amely egy vonzó, központosított gyülekezeti programot hirdet. Ez az elmozdulás magával hozhatja a kulturális és földrajzi határok átlépését.

Az első számú prioritás tehát egy alapos kutatás. John Finney érintette ezt, amikor kijelentette, hogy az evangélizációnak tettekre, nem pedig fantáziára kell épülnie. Míg a legtöbb ipari cég nyereségének 15-20 %-át kutatásra és fejlesztésre költi, addig a gyülekezet esetében ez alig 1 %. Ennek következtében a pénz kárba megy, a keresztyének időtöltése hiábavaló, és ami mindennél súlyosabb, hogy az emberek nem hallják meg úgy az Istenről, Krisztusban hirdetett örömhírt, hogy arra válaszolni tudjanak. Nagyobb szüksége van nemzetünknek egy szellemi bázisra, mint egy végső nagy látásra, vagy arra, hogy a lehetőségekre bízzon mindent és néhány ember irányítását vegye figyelembe. Michael Fanstone 500 olyan ember között végzett felmérést, akik egy ideig hiányoztak a gyülekezetből. Ez a felmérés azt mutatja, hogy 62 % kinyilatkoztatási, értelmezési kérdéseken bukott el – a tettek és a hit világa ugyanis távol áll egymástól; 44 %-nak személyes indítékai voltak – gondatlanság, gyülekezeti segítség hiánya; 27 % vezetésbeli kérdések miatt botránkozott meg; és alig 7 % az, akiknek közvetlenül Istennel kapcsolatos kérdésekben voltak kifogásai. Ha szolgálatunk Istenről és a gyülekezetről szóló tantételekben merül ki, meglepő következtetésre jutunk: olyan helyen vakaródzunk, ahol kevés embernek viszket!

Eddie Gibbs arra törekszik, hogy nominalizmusról szóló tanulmánysorozatában, az angliai gyülekezetben, a megfelelő személyek felé irányozza ezeket a kérdéseket. Három háttér-faktort azonosít, amelyek befolyásolják a szolgálatot, a képzést. Olyan hátterek ezek, amelyekben a gyülekezet újra-evangélizálási stratégiájának fejlődnie kell: urbanizáció, szekularizáció (elvilágiasodás) és vallási pluralizmus. Sok ember képtelen a gyülekezet és világ kettős standardjában élni. Az a tragédiánk, hogy az emberek többségének a gyülekezet nem biztosít megfelelő támogatást annak érdekében, hogy az evangéliumot alkalmazhassák személyes, sajátos életterükben, hogy ezáltal szembenézhessenek és győzzenek a nyomasztó próbákban és a csábító kísértésekben, amelyek munkakörnyezetükben érik őket. A szekularizmus központi érve az, hogy a keresztyén hit nem jelent hiteles magyarázatot a világgal kapcsolatban, amelyben élünk. A gyülekezetet sokan magánklubként értelmezik, amelynek saját hitelvei vannak, s amely a világ többi részét nem fogadja el jónak.

Az épületek és istentiszteleti stílusok problémáját tárgyalva, Michael Fanstone részletezi a vezetés problémáit, amelyek akadémiaiak és férfiközpontúak. Kihangsúlyozza annak szükségességét, hogy a vezetők lehetőségekben gondolkodjanak és szolgák legyenek, akik életpéldájuk által vezetnek. Eddie Gibbs szerint a vezetőket megfélemlíti a világi és pluralista társadalom, és ennek következményeképpen a gyülekezet elszigetelődik. Azt állítja: ha a gyülekezet vezetői nem nyernek megfelelő képzést arra, hogy egy gyülekezeten kívüli missziós környezetben, a hit határain túl működjenek, arra sem lesznek képesek, hogy gyülekezeti tagokat felkészítsenek a nemgyülekezeti környezetben való működésre. Tehát csak a saját operációs szférájukban való munkálkodásra készíthetik fel embereiket. A vezetőknek támogatási rendszert kell biztosítaniuk, amelyben lehetőséget teremtenek a bizonyságtételnek a társadalmon belül – s ennek megtestesüléseként egy bizonyságtevő közösség jön létre. Fel kell ismerniük, hogy a bibliai és teológiai igazság hátterének kiépítésében a laikusok a leghozzáértőbb személyek. Kis, odaszánt emberekből álló csoportokkal kell elkezdeni, akik készek a hit és az élettapasztalat közötti kapcsolat kiépítésére.

A képzés módszereinek jövője

John Robinson, később Woolwich püspöke ezt írta 1963 áprilisában a Daily Mirrorban , Őszintén Isten előtt c. könyvéről: Ami motivált ennek a könyvnek a megírásában, az volt, hogy azoknak a dolgoknak, amelyek az emberek életét betöltik, látszólag semmi köze nincs Istenhez; és Isten nem fér hozzá mindahhoz, ami nap mint nap aggasztja őket... Az Istenről alkotott hagyományos kép következtében, azt hiszem, Ő roppant távol került sokmillió embertől napjainkban.

Amire biztatni szeretnék, nem az, hogy tagadjuk Istent, hanem visszahelyezzük Őt az élet középpontjába – ahogy Jézus bemutatta nekünk, – ahova Ő valójában tartozik. A keresztyének számára Isten soha nem távoli. Ő jelen van; része az életnek. Ha Jézus Krisztus komolyan gondolt valamit, az az volt, hogy Isten szerves része a világnak... Induljunk el onnan, ahol a valóság tulajdonképpen kezdődik a mindennapi ember számára – és keressük meg ott Istent.

Kifejeztem már azt a hitemet, hogy John Robinson élen járt korának gondolkodásában. Vagy talán a gyülekezet volt süket meghallani őt? Bármi volt is ennek oka, azt hiszem, hogy szavai hozzánk is szólnak, és a radikális átgondolások ideje elérkezett. David Bosch emlékeztet arra, hogy a misszió Istené, a misszionárius is Istené. A misszió az üdvösséget szolgálja; az igazságosságért kiált – a királyságot Isten a szegényeknek ígérte; háttere van; felszabadít, politikai aktivitás, nem puszta etika; és szolgálat, Isten népének szolgálata, egy szerves látás. Dialógusra van szükség másokkal, nem kereskedőkkel, hanem a Szolgakirály nagyköveteivel. A missziológia kihívást jelent a teológia számára a hitbeli szemléletben, és a világon keresztül történő útjában. A missziológia kihívást jelent a lelkipásztorképzés célkitűzéseire, módszereire.

Sok mai írás ebbe az irányba mutat. David Clark felmérése, amely 400 keresztyént mozgósított, – többnyire szakmai dolgozókat és menedzsereket – 1992-1993-ban ment végbe Angliában. Ez a felmérés néhány a gyülekezet szempontjából nagyon kihívó eredményt hozott napvilágra. A megkérdezettek felismerték a mindennapi munka értékelésének szükségességét az istentiszteleten, a prédikációban és a gyülekezet nevelési szolgálatában. A következő dolgokat helyezték előtérbe a képzési szolgálatra nézve: etika, felelősségérzet, management, munkahelyteremtés, meggazdagodás, igazság és tisztességes kereskedelem.

John Reader lelkész arra bátorít, hogy a teológia legyen megosztásra kerülő, helyi aktivitás, amely a gyülekezeten kívülieket is felöleli. Javasolja a közösségi problémákkal való foglalkozást: figyelmet szorgalmaz a helyi eseményeknek, sürgeti a korunkbeli analitikus keretmunkák bevezetését, mint a szociológia, pszichológia, a keresztyén források igénybe vételét valamint a közvetlen segítséget ezekben a szükségekben. Stephen Pattison az elmebetegségekkel – az ezzel kapcsolatos feladatokkal,

ezek intézményeivel valamint a gyülekezettel – foglalkozva felismerte a politikai tevékenység, a prófétai kijelentés szükségességét. Támogatja a felszabadulás-teológiáját, amely gyakorlati, háttérrel rendelkezik és tevékeny, nem pedig távoli, elméleti és akadémiai.

Már baptista nyitások is történtek ebbe az irányba. A Midland Urban Mission Programme, amelyet a West Midlands Association, Birmingham Baptist Inner City Project, valamint a Regent Park College, Oxford kezdeményezett és alapított programba foglalt egy három éves tanulmányt, amelyben teológiai és bibliai alapon tanulmányoz speciális nagyvárosi kérdéseket. 1994-ben azonban olyan döntésre jutottak, hogy véget vetnek a projectnek. Chris Walton, programigazgató megjegyezte, hogy a program lehetősége, hogy nagyszámú városi keresztyént bevonjon, korlátozottnak bizonyult és a kinevezett vezetőség, valamint a laikus tagság együttes képzésének nagy ideálja füstbe ment. 1994-ben, máshol Andy Bruce (West Midlands Association misszionárius) megalapozta a közösségi tanulást a Potteries-i baptisták körében, amelynek célja az volt, hogy lehetőségeket biztosítson az egyének számára, hogy folyamatosan kiaknázhassák elhívásukat, ugyanakkor ezzel egyidőben új misszionáriusokat és szolgálattevőkat bocsássanak ki. Ez a közösségi tanulás az akció/reflexió (tenni/megvizsgálni) alapelvre épült, csoportbeszélgetésekkel és más elérhető lehetőségek kiaknázásával.

Befejezés

Akárcsak Paul Mortimernek, nekem is az a hitem, hogy amennyiben fontosnak látjuk kiképezni, felkészíteni, támogatni Isten népét szolgálatában a világ felé, – amely sürgető felelősségünk – akkor ennek következményei is lesznek. Meg kell győződnünk, hogy a tanítás felkészíti az embereket mindennapi életük megélésére a világban; arról, hogy általános felismerés szerint Isten népének feladata, hogy csinálja a teológiát. Mortimer felismeri, hogy ez magában foglalja az erő fokozott megnyilvánulását, ami fájdalmas lehet azok számára, akik hagyományosan ellenőrzik a teológiai rendet; azt is felismeri, hogy a lelkipásztori szolgálat magában foglalja a hívők segítését megérteni és magyarázni a bibliai szakaszt úgy, hogy az találkozzon a hallgató mindennapi tapasztalataival az életben, az istentiszteleten, a gondoskodásban és az összegyűlt közösség támogatásában.

A lelkészi szolgálatra való felkészítés nyomán olyan vezetőket kell képeznünk, akik mozgósítják a gyülekezetet. Ezeknek szintén szükségük van a kiképzésre, hogy teológiai szemléletet alakítsanak ki, és értékeljék mások tapasztalatát. Sem a közösségben, sem pedig a gyülekezetben nem szabad túlhangsúlyoznunk az épületek jelentőségét. Kreatív programot kell kifejlesztenünk, amelyek segítenek Isten népe minden egyes tagjának, hogy felfedezze saját tapasztalatainak értékét és megtanulja összekapcsolni a hitet az élettel. Sok hívő egyféle kettősséget tapasztal a hit vasárnapi világa, amely feketefehérbe megy át, és a hétfői világ valóságos munkája között, amely különböző árnyalatú szürkében váltakozik. Michael Williams azt mondja, hogy a gyülekezet kitűnően prédikál személyes és családi problémákról, de a többihez nem nyúl hozzá. A teológiai hallgatók szintén kudarcot vallhatnak, amikor összekapcsolják teológiájukat és életüket. A szakmai tudás a klérus részéről felelős azért, hogy korlátot von a laikusok és a teológia gyakorlati kivitelezése között az életükben. A nyugati teológiai módszerek elméletileg és gyakorlatilag szintén a teológia és a megélt hit közötti szakadékhoz vezetnek. Tanulnunk kell a kétharmad világ teológiai nevelésének tapasztalatiból és módszereiből. A pásztorálteológia azt keresi, hogyan alkalmazhatná a teológiát a lelkipásztori élethelyzetekben, az élet valóságai azonban megelőzik a teológiát.

Ha komolyan vesszük a gyakorlatot, a cselekvést a tanulás középpontjába helyezzük. Sok gyülekezeti tevékenységünket meg kell vizsgálnunk ebben a fényben. A pásztorál képzés kihívása az, hogy összekapcsolja a mindig alkalmazható 20 évszázaddal ezelőtti Jézus-példát és a jövőben megígért Isten-uralmat, hogy ezáltal tartalmas jelenünk legyen. Az Istentől kapott küldetése az, ami élteti a gyülekezetet. S ennek állandó megújulásra van szüksége. Ez a megtestesült szeretet, közösségben a világért.

Jegyzetek:

1. Thomas Groome, *Christian Religious Education* (Harper nad Row, 1989.)
2. Laurie Green, *Let's Dd Theology* (London, Mowbray, 1991)
3. Joe Gross, *A Model for Theological Reflection in Clinical Pastoral Education* (Journal of Pastoral Care, volume 48, 1994, 131-134. old.)
4. Peter Brierley *Act on the Facts – Information to steer by* (London MARC Europe, 1992.) 191. old.
5. Ian Bunting, *The Places to Train – a survey of theological training in Britain* (Kingham Hill Trust and MARC Europe, 1990.)
6. Jane Thorington-Hassell, *Urban Ministry* (Mainstream Newsletter, No 49, 1994.) 7-11. old.
7. David Bosch, *Transforming Mission-paradigmák változása a missziói teológiában* (New York, Orbis, 1991.)
8. Eddie Gibbs, *Winning Them Back-Tackling the Problem of Nominal Christianity* (Tunbridge Wells, MARC, 1993.)
9. John Finney, *Finding Faith Today – How Does it Happen?* (Swindon, Bible Society, 1992.) 110. old.
10. Michael Fanstone, *The Sheep that Got Away – why do People Leave the Church?* (Tunbridge Wells, MARC, 1993.)
11. Eddie Gibbs, op cit 230. old.
12. John Weaver, *Editorial – The Church Isn't!* (Mainstream Newsletter, No 49, 1994.) 2. old.
13. David Clark, *Christians at Work* (Birmingham, Westhill College, 1993.)
14. John Reader, *Local Theology: Church and Community in Dialogue* (London, SPCK, 1994.)
15. Stephen Pattison, *Pastoral Care and Liberation Theology* (Cambridge, Cambridge University Press, 1994.)
16. Paul Mortimore, *The Worldly Church,* (Baptist Union paper, 1993.) 40-46 .old.
17. Michael Williams, *The Dichotomy between Faith and Action: towards a model for doing theology in Paul Ballard, ed. The Foundations of Pastoral Studies and Practical Theology* (University College, Cardiff, 1986.) 39-52. old.

Dr. Edward Jordan közlése

TANULMÁNYI SZEMLE

Győri Kornél:

A SZERETET TÖBB, MINT A TOLERANCIA

A szeretet olyan, mint az építkezés, vagy az orvostudomány. Mindenki ért hozzá. Rengeteg botcsinálta szeretet-szakértő létezik, és azért létezhetnek, mert a szeretetről szóló megnyilatkozásokra mindig könnyen akad vevő. Ezt sok szeretet-kuruzsló ki is használja. Egy ilyen embert mutat be Sinclair Lewis, amerikai író, egy undorító karrieristáról szóló regényében. A főhős, Elmer Gantry, egy élvhajhász fiatalember, édesanyja kedvéért teológiai hallgató lesz, de a titokban űzött dorbézolások sokkal jobban érdeklik, mint a hittudományok. Ám egyszer – akarata ellenére – belesodródik egy evangélizációba, s ennek során átél egy műmegtérést. Erről ott helyben néhány kegyeskedő szóval be is számol a tömegnek. Zengzetes hangjával a semmit is jelentőségteljesen tudja előadni. Azonnal felfigyelnek reá, s a legközelebbi térítő hadjárat keretében már őt is fel akarják léptetni. Beszélnie kellene, de nem tudja miről. Kínlódásából – addigi mulatozásaiban volt cimborája – szobatársa segíti ki, egy szabadelvű gondolkodó könyvével, mely hosszan szól a szeretetről. A kölcsönvett gondolatok hatásosnak bizonyulnak a prédikációban. Ezért később is sokszor előveszi őket. Ezeket cifrázza. A szeretetről ömlengő beszéddel mindig biztosra mehet.

Ez a karrier-történet is bizonyítja: az emberek annyira éhesek a szeretetre, hogy gyakorta az utánzatát is szívesen elfogadják, csakhogy valamit kapjanak belőle.

I.

A szeretet – bár úgy tűnik, hogy mindenki ismeri, és beszélni sem túl nehéz róla, valójában rendkívül összetett. Ha az embereket faggatjuk, rá kell jönnünk, hogy sok mindent szeretetnek vélnek, ami valójában nem is az.

A szeretetet például gyakran összetévesztik a toleranciával. Ez érthető, ha meggondoljuk, hogy szeretethiányos világunkban ősidők óta az intolerancia, a türelmetlenség meghatározó. Ezt tanúsítja a Biblia első lapjairól, az emberiség őstörténetének prófétai leírásából vett idézet is.

Káin egyik leszármazottja, egy bizonyos Lámek – ismeretlen előzmények után – "egyszer ezt mondta feleségeinek:

> Ádá és Cillá
> hallgassatok szómra!
> Lámek asszonyai,
> figyeljetek mondásomra!
> Meggyilkolom megsebzőmet
> gyermeket is, ha megüt!..." (1Móz 4:23).

E mindenfajta sérelemre adott, semmit sem mérlegelő, féket nem ismerő, intoleráns, primitíven "férfias" válasz ma is sok utánzóra talál. Hiánycikk tehát a tolerancia. S ha megjelenik, mindenképpen üdvözölnünk kell.

Mi is valójában a szeretettel sokszor összetévesztett tolerancia?

Más, a mienkkel ellenkező véleménynek, meggyőződésnek a tiszteletben tartása. – Mások hibái, kellemetlen, ellenszenves tulajdonságai, elvei, magatársa iránt való jóindulatú, megbocsátó elnézés; megértés, – amikor elfogadunk másokat, úgy, amint vannak.

Ha jól megvizsgáljuk, a tolerancia a társas együttélésben rendkívül fontos. Mert ha nem volna, akkor szinte lehetetlenné válna az élet. Ha például hosszabb útra indulva beülök egy vasúti kocsi fülkéjébe, nem biztos, hogy minden útitársam eleve úgy fog viselkedni, mint ahogy én szeretném. Ám az utazás közben nemcsak nekem, hanem nekik is szükségük lesz a toleranciára. Mert ha útitársaim történetesen szünidőre utazó diákok, akkor miattam, aki mintegy négy évtizeddel idősebb vagyok náluk, kicsit halkabban kell majd beszélniük, esetleg lemondaniuk egy-egy vaskosabb kifejezésről és a máskor egész utazásukat kitöltő lökdösődésről.

A tolerancia jelentős a mindennapi életben, a normális együttélésnek alapfeltétele, de csak egy bizonyos határig.

Van ugyanis a toleranciának egy olyan megjelenési formája is, amikor már nemhogy jónak, de veszedelmesnek kell tartanunk. A tolerancia – mint mondják – képes mindent eltűrni. Épp ez a baja. Ezt a "mindent" ugyanis szinte a végtelenségig fokozhatjuk. Gyakorta láttam aluljárókban, közterületeken meghökkentő öltözetű, frizurájú és viselkedésű embereket, kisebb-nagyobb bandába tömörülve. Megfigyeltem, hogy mindent eltűrnek egymásnak, öltözetet, beszédet. Nem akarják egymást átnevelni, átformálni. Arról is tudok könyvekből, filmekből, hogy ezen túlmenően eltűrik pl. azt is, hogy valamelyik társuk a szemük láttára kábítószer-injekciót adjon be önmagának. Nem érdekli őket az, hogy ez ártalmas, veszedelmes. "Ugyan, ha neki ez a jó, miért akadályozzuk meg?" – mondják. Előfordult már az is, hogy valaki "barátai" közepett halálos kábítószer-adagot "lőtt be" magának, de eltűrték, mert úgy vélték, semmi joguk sincs a társuk "szabadságát" megsértő visszatartó beavatkozásra.

Hozhatnék példákat a családi körben működő toleranciára is, amely egészséges határok között az együttélés fontos eleme, de bizonyos határon túl érvényesítve, amikor a szülők az égvilágon mindent ráhagynak a gyermekükre, akkor ezzel – szándékuk ellenére – tönkre teszik. Ez a végeredmény azonban már aligha hozható összefüggésbe a szeretettel. A túlhajtott toleranciával azonban igen. A szeretet nem keverhető össze a toleranciával. Mert a szeretet ugyan mindent eltűr, elhordoz, de nem enged meg mindent. Még akkor is igaz ez, ha olykor éppen a legérdekeltebbek is kétségbevonják ezt. Egyszer a szívemnek igen kedves kilencéves kislányomnak nem engedtem meg valamit. Dühösen indult az iskolába, miközben csak úgy visszhangzott a lépcsőház a méltatlankodásától: "Apu, te nem is szeretsz engem".

II.

A szeretet másik közkeletű félreértése az, amikor a szexuális vágyat kiáltják ki legigazibb megnyilvánulásának. Néha eljut a fülembe egy-egy foszlány a slágerirodalom "remekeiből", amelyek azt hirdetik világgá, hogy a korlátozás nélkül kiélt szexuális vágy a szeretet tetőfoka, amit már nem is lehet meghaladni. A szex természetesen nem becsülhető le, de nem azonosítható magával a szeretettel – még a szerelemmel sem. Hogy ez mennyire így van, erre egy igen régi, tekintélyes tanút idézhetünk. A görög Platon, Krisztus előtt mintegy négyszáz évvel a férfi és nő között kialakult erőteljes vonzalmat az erosz-t vizsgálva megállapítja a nemi vágyról – amit ma közkeletűen szexuális vágynak nevezünk – hogy az a vonzalom az erosz első és alsó foka. A Szentírás tanítása alapján ezt kiegészíthetjük azzal, hogy a szexuális vágy belénk oltott, Isten adta ösztön, akár az éhség. Eredetét tekintve tehát jó, csak az a kérdés, hogy mivé teszi az ember? Mert ha a férfi-nő vonzalom megmarad ezen a fokon, akkor silánnyá és önzővé válik.

A neves hívő svájci orvos – dr. Bovet ezt írja: "A szex az egyénből indul ki, közvetlen motívuma az önző kívánság, a nemi vágy kielégítése. A partner csak a célhoz vezető eszköz, s hogy ez mit él át, az nem érdekli a szexust. Az élet továbbadására kapott megbízatás hordozója ez, és éppen annyira megfelel Isten akartának, mint mondjuk a táplálkozás, a vérkeringés és a lélegzés!"

A szex tehát nem azonos a szeretettel. Önmagában – etikai szempontból – nincs értéke, ugyanakkor Isten akaratából jelenlévő, fontos tényező az életünkben. Végül is hogyan viszonyul a szeretethez, amelyről beszélni akarunk? Megkísérelem, hogy egy képpel szemléltessem mindezt.

A szexuális vonzalom két ember kapcsolatában olyan szerepet tölt be, mint a lakás előszobája. Már nem az utca, de még nem is a lakás. Ha egy ismerősöm például azt mondaná: "Megmutatom a lakásom" – s bevezetne egy előszobába, majd, amikor így szólnék: "Ez szép, de hogyan néz ki a lakás többi része!" – Erre ő azt mondaná: "Hát, több nincs. Csak ez a kis előszobám van". Bár jól tudom, hogy a mai lakásínséges világban némelyik ember olyan szegény, hogy egy előszobával is beérné, mégsem mondhatnám előszoba tulajdonos ismerősömnek: "Gratulálok a lakáshoz!" A szexuális vonzalom – akár csak a példánkban szereplő előszoba – önmagában mit sem ér. Az előszoba értékét az adja, hogy egy kisebb-nagyobb lakás is tartozik hozzá. A szex is akkor értékes, ha azt egy hozzá kapcsolódó, nála sokkalta nemesebb valami kiegészíti.

III.

Platon azt, ami több a nemi vágynál – a férfi és a nő közötti vonzalom második fokát – ezt tekinti a tulajdonképpeni erosznak, amit magyarra legegyszerűbben szerelemnek fordíthatunk. Ez már nem személytelen; nem egyszerűen egy másik nembeli, vágyát felajzó akárkit keres, hanem egy bizonyos meghatározott személyre, annak egész lényére irányul. Bovet szerint azt a vonzalmat "nem a tömény élmény, a vihar ereje hatja át, amely rövid ideig tart csupán, hanem a nap éltető mosolya, amely állandóan boldog derűben tartja a lelket". Erről írja az Énekek Éneke:

> "Bizony erős a szeretet, mint a halál,
> Legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sir,
> Úgy lobog, mint a lobogó tűz,
> mint az Úrnak lángja.
> Sok víz sem tudja eloltani a szeretetet,
> Folyók sem tudják elsodorni" (8:6-7).

E szakaszt lezárva így összegezhetjük a mondottakat: Ha azt mondom, én akarok örülni, én akarok gyönyört érezni, ez a szex, a nemi vágy. Veled akarok boldog lenni, veled akarom a gyönyörűséget átélni, akivel egynek tudhatom magam, ez az erosz, a szerelem.

A jó házasságban meg kell lennie mindkettőnek, de a tapasztalat szerint ahhoz, hogy e kötés, szövetség tartós és tartalmas lehessen, a szeretet legalább egy további fokozatára is szükség van. Ezzel a szeretet-fokozattal azonban már kilépünk a férfi-nő kapcsolat és a házasság területéről, mert ez – és a további szeretetfokozatok – nemektől függetlenül is léteznek az emberi kapcsolatokban. Például az iskola- és munkatársak között, a lakókörnyezetünkben, a beteg és gyógyítója viszonylatában.

IV.

A szeretet most tárgyalandó újabb fokozata* görög szóval a fília, igei megfelelője a fileó, amit – hogy véletlenül se tévesszük össze az erosszal, a szerelemmel – talán így fordíthatnánk: kedvellek.

A fília a szeretet-vonzalom azon fajtája, amely nem önmagával, hanem a másikkal törődik, annak erkölcsi javát keresve. Ez érvényesül például az igazi barátságokban.

Ha már szóba jött a barátság, ennek a kedvéért egy kis kitérőt kell tennünk.

Amikor tizenéves fiatalember voltam, még léteztek igazi és nagy barátságok mind a fiúk, mind pedig a leányok körében is. Nekem is volt egy barátom. Vérszerződéssel megpecsételt barátságunk halálosan erős kötést jelentett. Ha jelenlétemben rossz szóval illették, síkraszálltam érte, és biztos lehettem abban, hogy ő is megcsinálja ugyanezt értem. A bajban senki másra nem számíthattam úgy, mint reá, és ő is mindenképpen számíthatott reám. A barátság arra is kiterjedt, hogy kölcsönös bírálattal segítettük egymást hibáink leküzdésében. Együtt jutottunk el az elkötelezett Krisztus-hitre, a megtérésre. Elválaszthatatlanok voltunk egymástól, annak ellenére, hogy én gimnáziumba jártam és otthonos voltam az irodalomban, amíg ő ipari tanuló volt és kevés-könyvű otthonból származott. Mindez sosem zavarta barátságunkat, s elképzelhetetlen volt, hogy bárki előtt is szégyelljem barátomat.

A Biblia az igazi filiá-ra a legmagasztosabb példát tárja elénk Dávid és Jonathán barátságának leírásával. Nagyon sajnálhatjuk, hogy ez a szeretetfajta szinte kihalt. A mi bibliai alapvetésű értelmezésünk szerint azért, mert a Sátán, aki mindent összesároz, összekever, sikerrel elérte, hogy ma két fiú vagy két leány nem mer egymással bensőséges baráti kapcsolatra lépni, mert környezetük igen könnyen valami ferde gondolattal társítaná ezt, mégpedig azzal, hogy kapcsolatukban az erosz is jelen van, esetleg még a szex is. Igen szép és gyümölcsöző feladat lenne – különösen most, sok régi érték rehabilitálása idején – ismét kelendővé tenni a barátságot, Istennek e csodálatos ajándékát, magunk és mások meggazdagítására.

Többször megkérdezték már tőlem azt, hogy véleményem szerint lehetséges-e a barátság egy fiú és egy leány között is.

---

* Amikor itt fokozatokról szólunk, akkor nem idői egymásutániságot, hanem minőségi eltéréseket jelzünk. További megjegyzésem, hogy az itt előforduló, egymástól elhatárolt jelentéssel használt görög szavak az újszövetségi korban még összemosódó jelentéssel ismeretesek. Mégsem tekinthető mai elhatárolt jelentésű használatuk önkényesnek, mert a ma nekik tulajdonított jelentések körüli halmozódásuk már az ókori és az újszövetségi szövegekben is nyilvánvaló.

Erre a válaszom igen is, meg nem is. Ha tartós barátságot feltételezünk, akkor azt mondom: nem. A barátság ugyanis egy fiú és egy leány kapcsolatában csak rövid ideig tartó átmeneti szakasz, csupán egy lépcsőfok lehet, a házasság felé vezető három lépcsőfok – az ismeretség, a barátság, a szerelem – között. Látásom szerint ugyanis a fiú-leány kapcsolatban az ismeretséget követően jelentkezik a barátság, amely már elég közeli lelki kapcsolat ahhoz, hogy az egymás vállalásának alapkérdései tisztázódjanak. E tisztázódás eredményétől függően barátságuk vagy szerelemmé mélyül, vagy pedig visszaereszkedik kapcsolatuk az ismeretség szintjére. A férj és feleség kapcsolatában viszont házasságuk tartalmassága és tartóssága szempontjából elengedhetetlen a szex és az erosz mellett a filia jelenléte is, ezért kell, hogy a férj és a feleség a legjobb barátok is legyenek.

Az eddig tárgyalt szeretet-együttes – szex, erosz, filia – tagjai szoros kapcsolatban állnak emberi természetünkkel. Bennünk vannak, belőlünk fakadnak, már az ókor óta általánosan ismertek. Jelenlétükkel – a maguk helyén és egymást kiegészítve – pótolhatatlan szerepet töltenek be világunkban. Nekik köszönhető, hogy lehetségesek jó házasságok napjainkban is, világiak között is. És különösképpen a filia teszi lehetővé, hogy normális, alkotó viszonyok jöjjenek létre és működjenek az emberi közösségben, mégpedig eredménnyel. Ám azt is tapasztalnunk kell, hogy az eddig említett szeretetfajták végesek. Megromlott emberi kapcsolatok, gyógyíthatatlannak tűnő gyűlölségek késztetnek annak kutatására, hogy nincs-e még valami más, eddig fölfedezetlen fajtája a szeretetnek.

V.

A keresztyénség előtti görögök sokat tudtak, tőlük – az eddigiekből kitűnően – sokat is tanulhattunk, de tudományuk a filia-val véget ér. Van ugyan még egy éppen csak felvillanó szavuk a szeretetre, ez az agapé, ám ezzel eddig mindössze kétszer találkoztak a nyelvészek a görög klasszikusoknál. Mily meglepő ezek után, hogy az Újszövetség görög szövegében az agapé 116-szor, az agapaó pedig 141-szer fordul elő. A filia 1-szer, a fileó 25-ször, az erosz egyetlen egyszer sem. Ez a hevenyészett szóleltár világossá teszi, hogy az agapé a szeretet keresztyén megnevezése.

Az Újszövetségnek a szeretetre használt két szava – filia – agapé – bár akkor és ott még nem különül el élesen egymástól, mint ahogy már erre utaltunk, mégis világosan kitűnik, hogy a filia inkább az emberi gyökérzetű szeretetet, az agapé viszont az isteni eredetű szeretetet jelöli.

Az agapé-val jelölt isteni szeretetet Jézus Krisztus testet öltése előtt csak sóvárogta, sejtette az embervilág. Ez a szeretet Jézus Krisztus által lépett be a világunkba és Jézus Krisztus hitben való elfogadása által lesz úrrá az egyes ember életében ma is. Ezért az agapéról mondottakat igazán az értheti, aki már Krisztus-hívő. A Szentírás tanúsága szerint a természetfeletti eredetű szeretet, az agapé, természetfeletti módon lép az életünkbe. Pál apostol a római gyülekezetnek ezt írja: "Szívünkbe áradt az Isten szeretete – agapéja – a nekünk adott Szentlélek által" (5:5).

A Galáciai levél szerint a szeretet (az agapé), a Szentlélek első és legfőbb gyümölcse (5:22).

Az 1Korinthus 13. fejezete pedig, az ún. "szeretet himnusza" mindent elmond az agapéról, amit róla tudni kell.

Az agapé magyar jelentése csak bizonyos körülírással közelíthető meg. Gyökössy Endre körülírása a legelterjedtebb: "az annak ellenére való szeretet".

VI.

Az általunk eddig említett szeretet-fajták létrejötténél meghatározó az, akire irányul:

– a szex felébredése nem független a vágy tárgyától;
– az erosz örülni akar azzal együtt, aki tetszik neki;
– a filia már önzetlenül keresi a másik javát, de csak azét, akit kedvel, akit arra érdemesnek tart. A filia képtelen e motívumok híján érvényesülni. A filia nem ébred föl bennem ellenszenvesnek tartott emberrel kapcsolatban. Az ellenséggel szemben pedig végképp nem. Ehelyett – az erőviszonyoktól függően – düh, bosszúvágy vagy félelem fog el.

Az emberi szinten megvalósuló szeretet-fokozatok tehát a másiktól függőek; a másiknak a minősége belejátszik abba, hogy létrejönnek-e vagy sem. Isten szeretete, az agapé viszont túllép ezen. A Biblia tanúsítja, hogy Isten az irántunk való szeretetet abban mutatta meg, hogy az Úr Jézus akkor halt meg értünk, mikor mi még bűnösök voltunk, Ő előbb szeretett minket. Akkor, amikor mi még ellenségeskedtünk vele. Ha eż az isteni szeretet kiárad szívembe, attól kezdve képes leszek arra, hogy gyakoroljam a szeretetet annak ellenére is, ha a másik nem méltó rá, ha nem felel meg az elvárásaimnak.

A teológiai irodalomban szerepel még egy másik megfogalmazás is az agapéra: az önzetlen szeretet. Ez azt a szempontot világítja meg, hogy az agapé esetében nem az én érdekem a fontos, hanem a másik szükséglete. Ez a szeretet éppen ezért elsősorban nem érzés, hanem cselekedet. Isten a Szeretet, nem csupán szeretetet érzett irántunk, hanem szeretettel cselekedett értünk és velünk. Mivel az agapé cselekedet, ezért van értelme annak, hogy a Biblia a szeretet megparancsolhatóságáról beszéljen. Sem a szexuális vágyat, sem az eroszt, de még a filiát sem lehet parancsolni, az agapét azonban igen. Ezt tudva mondta az Úr Jézus tanítványainak: *"Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek".*

Paranccsal nem lehet elérni azt, hogy vonzódjak valakihez, aki nekem ellenszenves, hogy kedveljek olyan valakit, aki engem állandóan csúfol és megszégyenít. Nemcsak jogom, de hatalmam sincsen arra, hogy valakiből az emberi síkon érvényesülő szeretetfajták bármelyikét kisajtoljam. Az vagy jön és kibontakozik magától, vagy kiváltják belőlem, vagy megváltoztathatja, ha az Istentől kapott szeretetet, az agapét engedem érvényesülni, még akkor is, ha nehezemre esik, mert Isten így parancsolja.

VII.

Ám megkérdezhetné valaki tőlem: "nem képmutatás az, ha az agapét, az annak ellenére való szeretetet gyakorlom, olyan valaki iránt, aki nem ad rá okot, amikor én magam is legszívesebben felpofoznám, amikor az lenne természetes, hogy amilyen a mosdó, legyen olyan a törülköző". Nos, a képmutatásról azt mondja az Értelmező Szótár: hogy az "olyan magatartás vagy megnyilatkozás, amellyel valaki erkölcsi vagy anyagi haszonért nemes érzelmeket, nemes jellemet színlel". Azért például, mert elismerést szeretne kivívni, kedves akar lenni valaki szemében, aki fontos valamilyen ügye eldöntésében. Az agapét, az annak ellenére való szeretetet először is nem színlelem, hanem isteni parancsteljesítésből teszem, s a motivációm is más, nem erkölcsi vagy anyagi haszonra akarok szert tenni általa, hanem megnyerni a másik embert. Természetesen parancsra szeretni, annak ellenére való, önzetlen szeretettel, érzelmeim ellenében még isteni szóra is nagyon nehéz. Az érzelmeimtől támogatva is sokkal könnyebb lenne. Hadd mondjam el saját tapasztalatból, hogy amikor valakit az érzelmeim ellenére, de Isten parancsára mégis úgy kezeltem, ahogy a szeretet

bánna vele, és imádságban kértem az indulásnál és a folytatásnál is Istentől erőt, szeretetet, türelmet, mert az könnyen elfogyott volna, akkor egyszer csak azt vettem észre, hogy az engedelmesen gyakorolt cselekedet-szeretet mellé egyszer csak felzárkóztak az érzelmeim is. Előbb szánni, aztán egyszer csak szeretni kezdtem érzéssel is a másikat.

Mit jelenthet ez egy megromlott házasság esetében? Ahol nincs már sem filia, sem erosz és meghalt a szex is, csupán a szokás, vagy a lakás, vagy a gyermekek tartják össze úgy-ahogy az egészet!

Egy példát hadd mondjak erre, hogy az agapé, az Isten szeretete kiáradva a szívbe, a Jézus Krisztussal való kapcsolat által, miképpen tudott megváltoztatni egy megromlott házassági kapcsolatot is. A közelmúltban egy válófélben lévő fiatalasszony hitre jutott. És amikor az agapé betöltötte a szívét, néhány hét múlva azzal a kijelentéssel lepte meg a vele foglalkozókat, hogy rájött, milyen aranyos ember is az ő férje. E felismerésének megfelelően kezdett viselkedni már-már utált férjével. És egyszer csak a férj is észrevette, hogy neki milyen kedves, aranyos felesége van, és ismét föltámadt közöttük a már halottnak ítélt szerelem is.

Nem arról van szó, hogy mindenki meggyógyul az isteni agapé által. De azt bizonyossággal állítjuk, hogy ott, ahol megromlott emberi kapcsolatok rendbe jöttek, nem a mindent ráhagyó tolerancia, hanem az aktívan föllépő agapé szerzett gyógyulást.

VIII.

A szeretetről szóltunk, mely több mint tolerancia. Nem gondolom, hogy kimerítettük volna a tengert. Egy kis kóstolót vettünk végül is az Isten végtelen szeretetéből. Beszéltem néktek, de nem úgy, mint aki végére jutottam volna e témának; amíg élek, nem juthatok a végére. De ha földi pályám bevégezve, meglátom majd színről-színre Jézus Krisztust, akkor majd igazán megtudom, hogy mi az agapé, a szeretet, amely a tökéletesség kötele, s amely minden értelmet felül halad.

Tahi, 1995. augusztus 15.
Országos Lelkipásztor-konferencia

Dr. Jordan Edward

HOVA JÁRSZ VASÁRNAPONKÉNT?

Hol voltál vasárnap? Miféle gyülekezetben jártál? Ebben a cikkben szeretném, ha együtt elgondolkoznánk gyülekezeteinknek és vezetőinknek egyik döntő fontosságú témájáról: a gyülekezet természetéről. Tizenöt éves lelkipásztori és négy éves Magyarországi szolgálatom alatti tapasztalatokról írok; igenis, ez alatt az idő alatt bizonyos dolgokat észre vettem a baptista gyülekezetekről, az országtól és az emberek nemzetiségétől függetlenül. Szeretném megosztani veletek a gondolataimat. Nem fontos, hogy pontosan egyetértsetek velem, de legalább őszintén végiggondolhatjuk, milyenek is a gyülekezeteink ma, és milyennek szeretné azokat az Úr látni az eljövendő időkben.

Az életben sokszor az a tendencia, hogy úgy viselkedünk, ahogyan 'kellene'; más szóval, az elvárások szerint élünk, sokszor anélkül, hogy megvizsgáltuk volna azokat az elvárásokat. A fontos kérdés az, hogy igazán milyennek kellene lennie az egyháznak, vagy a gyülekezetnek? Ki dönti el, hogy milyen legyen? Az Isten? Vagy a vezetők? Vagy a társadalom, vagy a kormány? Természetesen csak Isten dönti el. Kié az egyház, vagy a gyülekezet? A tagoké, vagy az elöljáróké, vagy a lelkipásztoré? Természetesen, csak az Istené. Az Ő elvárása szerint muszáj élnünk és szolgálnunk.

A Bibliában találhatjuk meg a helyes választ arra a kérdésre, hogy milyennek kell lennie a gyülekezeteinknek. Biblia-tanulmányozásom során nagyon sokat segített egy Az egyházról alkotott képek az Újszövetségben című könyv, amit Paul S. Minear írt. A szerző az egyháznak – vagyis a gyülekezetnek – az Újszövetségben előforduló 32 kisebb képét tárgyalja ebben a könyvben, például ilyeneket, mint "a föld sója, Krisztustól jött levél, a szőlőtőke ágai, az Úr szőlőskertje, a királyság lakói, külföldön élő száműzöttek (azaz a világon élő hívők). A szerző azután az egyháznak a következő négy nagyobb újtestamentumi képét tárgyalja: "Isten népe, az új teremtés, testvériség a hitben, Krisztus teste."

Mielőtt megvizsgálnánk egyet az Újszövetség nagyobb képei közül, arra kérlek benneteket, hogy gondolkodjatok el az egyházunkról, a gyülekezeteinkről. Milyenek a gyülekezeteink? Vagy, ami még fontosabb a lelkipásztor számára: milyen az én gyülekezetem, ahol én szolgálok? Ha ki kellene választanod egy képet, ami a te gyülekezetedet szimbolizálja, szeriníted mi lenne az? Ötféle gyülekezettípust szeretnék most bemutatni, öt alapvető szimbólummal, amely sok baptista gyülekezetnek megfelel.

1. A gyülekezet szent hely, szent emberek számára. Az egyik nézet az, hogy a gyülekezet olyan szent hely, ahol Isten lakik. Ez a nézet nagyon hasonlít a zsidók nézeteihez. Ez vezette őket a száműzetés ideje alatt teológiai válságba, amikor elvitték őket a hazájukból. Úgy hitték, hogy ha lerombolják a templomot, és elviszik őket a Szentföldről, akkor Isten legyőzetett, és hatalma a Szentföldön és a szent templomon kívül csak korlátozott. Azt mondták: "Hogy énekelhetjük az Úr dalát egy idegen országban?" A próféták megmagyarázták nekik, hogy Isten nincs egyetlen épülethez vagy országhoz kötve. Ő az egész világ Istene.

Ha valaki azt hiszi, hogy csak a templomban történhetnek szent dolgok, az hatással van arra, ahogyan ő másokat szolgál. Csinálhatunk valamit szentebbül a templom épületében, mint azon kívül? Az ilyen nézet kizár bizonyos dolgokat, például bizonyos fajta zenét és hangszereket nem tart megfelelőnek Isten dicsőítésére a templomban. Ez a nézet elbátortalanítja vagy egyenesen eltiltja azokat az embereket a templomba való eljöveteltől, akik nem elég "szentek," mert megfertőzhetnek "minket." Ez a gyülekezet központjává egy önellenőrző csoportot tesz, akik eldöntik, hogy valaki eléggé szent-e, vagy nem. Ez aztán konfliktusokhoz vezet, és olyan valláshoz, amely mesterségessé válik azért, hogy a gyülekezetben álszellemiségével hatást gyakoroljon másokra. Arra biztat, hogy minden szolgálat egy olyan épületben

történjen, ahová egy tipikus "elveszett lélek" sohasem lépne be.

2. A gyülekezet mint vár. Várban szolgáltál a múlt vasárnap? Valószínűleg a vár, az erőd a leggyakoribb kép, amelyet számos gyülekezet elfogadott. E nézet szerint a gyülekezet a védelmező szerepét játszá egy gonosz világban. Megértve, hogy a világ ellenséges a gyülekezettel és a hívőkkel szemben, a gyülekezet maga biztonságos hellyé válik, várrá, amelyben a hívők nyugodtan találkozhatnak egymással anélkül, hogy a világgal (vagyis a hitetlenekkel) kapcsolatba kerülnének. A gyülekezetnek ez a változata a túlélésért való erőfeszítés egy ellenséges világban.

Véleményem szerint sok közép- és kelet-európai gyülekezet rákényszerült a sztálini éra idején arra, hogy ezt a változatot fogadja el, mint a túlélés egyetlen eszközét. Ha az ember egy totalitariánus, egyházellenes kormány alatt él, amely a hívőket az állam ellenségévé teszi, ha a kormány megkeresi és megbünteti a hívőket, és ha ugyanaz a kormány megkísérel kémeket becsempészni a gyülekezetekbe, hogy felfedje a hívők kilétét és megbüntesse őket, a túlélésre való beállítódás a természetes reakció. Egy ilyen rezsim alatt a gyülekezetnek biztos hellyé kellett válnia a hívők számára, ezért a gyülekezetbe való belépést gondosan ellenőrízték.

Nagy élvezet volt számomra meglátogatni néhány régi várat (szó szerinti értelemben) Magyarországon, és megfigyelni azt a gondosságot, ahogyan ezeket felépítették. Természetszerűleg azért építik a várakat, hogy betöltsék funkciójukat: megvédjék a bennük lévő embereket azáltal, hogy a kívül levőknek szinte lehetetlen bejutni. Amikor egy valódi várat építenek, vastag falakat húznak fel, hogy kívül tudják tartani az ellenséget, kisméretű bejáratokat alakítanak ki, hogy ezek jól ellenőrizhetőek és védhetőek legyenek.

Hol voltál vasárnap? Milyen gyülekezetben jártál?

A gyülekezetek a szervezet alapvető funkcióinak betöltésére szerveződnek hasonlóan a várakhoz, amelyeknek szintén funkciói vannak, s azoknak megfelelően építik meg őket. Ha a gyülekezet azt hiszi, hogy a gyülekezetnek várnak kell lennie, amely megvédi őt az ellenség hatásaitól, akkor a gyülekezet ilyen formára alakul. Erős védelmet alakít ki, amely szinte lehetetlenné teszi új emberek számára a belépést a gyülekezetbe. De milyen hatással van ez az evangelizációra? Ha magas falakat, sok akadályt állítunk fel az elveszett emberek és a gyülekezet között, ha nagyon kicsi bejáratot hagyunk, egy elveszett ember hogyan érezheti, hogy belépését és imádott Krisztusunkkal való találkozását szívesen veszik?

3. A gyülekezet mint madárfészek. Egy másik, a gyülekezettel kapcsolatos kép az lenne, hogy a gyülekezet madárfészek, ahol a fiókáknak biztos körülményeket teremtenek, amelyben felnőhetnek. E nézetnek az a lényege, hogy a fészekben kell tartani a madarakat, megvédve őket attól, hogy az ellenség tudomást szerezzen róluk. Az a cél, hogy kényelmes, állandó helyet biztosítsanak, ahol sohasem változik semmi. Minden energia a fiókák tanítására, felnevelésére fordítódik, akik aztán majd maguk veszik át a fészek őrzésének feladatát. Ezzel az a probléma, hogy az állandóság és változatlanságra törekvés stagnáló életformához vezet, és a fiókák emiatt, amint lehet, el akarják hagyni a fészket, vagy éppen meg akarják azt változtatni, ami aztán éppen a fészek biztonságát veszélyezteti. Ez a helyzet súlyos konfliktushoz vezethet, mert a "fészekőrzőknek" többnyire fontosabbá válik a gyülekezeti magán-kultúra fenntartása, mint hogy odafigyeljenek a "kinti" társadalom istenkeresőire.

4. A gyülekezet mint benzinkút. E szerint a nézet szerint a gyülekezet olyan, mint egy benzinkút, ahová eljöhetnek a hívek újra és újra teletölteni a tankjaikat, hogy azután visszatérve a világba, képesek legyenek Jézust szolgálni. Nekem nagyon tetszik ez a szemlélet; bárcsak minden vasárnap mindannyian a gyülekezeti benzinkúthozjárhatnak!

Azt hiszem, ez a gyülekezet egyik legfontosabb szerepe. Biztatást és szellemi táplálékot kell adnia a vallásos embereknek, hogy azok aztán elmenjenek és átadják Krisztust és az ő szeretetét a társadalomban azoknak, akiknek erre szüksége van.

De itt is vigyáznunk kell. Az amerikai gyülekezetek többségében az az egyik probléma, hogy a hétnek minden napján van valamilyen összejövetel, és azt várjuk, hogy minden tag ott legyen minden alkalommal. Van is róla egy kis versike, ami magyarul körülbelül így hangzik: "Marikának volt egy báránya, ami aztán birka lett, pihenéshiányba esett, miután a gyülekezet tagja lett". Vagyis mi annyira el vagyunk foglalva azzal, hogy a gyülekezetnek dolgozunk, hogy szem elől tévesztjük Krisztust. Akárcsak Márta Lukács evangéliumának 10:38-42 verseiben, sokat tevékenykedünk, hogy imponáljunk Jézusnak, ahelyett, hogy a lábánál ülnénk, és tanulnánk tőle.

Ugyanis, ha egy kamion egész nap a kútnál vesztegelne, sose juttatná el az árukat azokhoz, akiknek azokra szüksége lenne. Azért megy tehát a benzinkúthoz, hogy megtöltve a tankját, elszállíthassa az árukat. Ha a hívők minden este valamilyen gyülekezeti rendezvényen vannak, mikor jut idejük a családjukra, a közösség elveszett bárányainak segítésére, evangelizációra, más dolgokra, amelyekért felelősséggel tartoznak a társadalomban? Egyensúlyt kell tehát kialakítanunk a programjainkban, hogy az emberek ne töltsenek annyi időt az imaházban, hogy arra már ne maradjon idejük, hogy segítsenek a szomszédaiknak.

Én úgy értékelem, hogy ez a nézet nagyon is bibliikus, mert elismeri, hogy a gyülekezet az a hely, ahol a hívők megkapják, amire szükségük van ahhoz, hogy visszamenvén a világba egész héten szolgálni tudják Jézust. Ily módon az evangélizáció és a szolgálat nagy része az imaházon kívül történik, ahol az elveszett és szenvedő emberek találhatók. Ha a hívő kifogy az energiából, visszatér a

templomba, hogy újra lelki táplálékhoz, biztatáshoz jusson, és megújulva újra elvihesse Jézust az elveszett világnak.

Ha így nézzük a gyülekezetet, akkor a gyülekezeti program arra irányul, hogy felkészítse a hívőket a templomon kívüli szolgálatra, az emberek Isten felé vezető útjának egyengetésére, hogy képessé váljanak Isten szolgálatára.

5. A gyülekezet mint kórház. Egy újabb nézet szerint a gyülekezet olyan, mint egy kórház. Vagyis olyan hely, ahova a lelkileg beteg embereket kell elvinni, hogy találkozzanak a nagyszerű orvossal, aki elindítja őket a lelki gyógyulás útján. Az ilyen gyülekezet arra biztatja tagjait, hogy minden elveszett lelket hozzanak el az istentiszteletekre, bárki is legyen az. A hívők ráébrednek aztán, hogy ebben az értelemben a gyülekezet célja beteg embereket elhozni, hogy találkozzanak Jézussal. Ebben a gyülekezetben majdnem minden szolgálat, ének vagy program arra irányul, hogy megosszák a hívők az evangéliumot és embereket hívjanak a Megváltóhoz. Az ilyen gyülekezet számára az evangélium imádkozásban és bibliaórákban nyilvánul meg. A hívek lelki táplálása másodlagos céllá válik az elveszett lelkek megmentése mögött. Az ilyen gyülekezet padjait a nemkívánatos személyek töltik meg, akiket a társadalom és néhány hívő lenéz és érdemtelennek tart a segítségre. E nézet szószólói rámutatnak, hogy Jézus a betegekért jött, nem az egészségesekért, s hogy Ő mondta, hogy a betegeknek szüksége van orvosra.

Összefoglalás: néhány elképzelés a gyülekezetről: szent hely szent emberek számára, vár, fészek, benzinkút, kórház. Mindezekből számos következtetést vonhatunk le:

1. Először is minden nézetben van valami igazság. De akárcsak bármilyen más igazságok esetében, ha nincs meg az egyensúly az igazságok között, akkor ártalmassá válnak. A tökéletes gyülekezetnek valószínűleg lennének időszakai vagy bizonyos részei, amelyek betöltenék a fentebb vázolt funkciókat. A gyülekezet akkor veszíti el hatékonyságát és válik kiegyensúlyozatlanná, amikor valamelyik funkció megszállottjává válik, a többit pedig kizárja.

2. A gyülekezet formája követi a funkcióját. Más szóval, mi azért végezzük úgy a dolgainkat, ahogy végezzük, mert az tűnik helyesnek a gyülekezetünk számára.

3. Mivel ez igaz, világosan meg kell értenünk, hogy mi a gyülekezetünk funkciója. Mik tehát a gyülekezetünk funkciói? Az evangélizáció? A hívők rendszeres felkészítése a szolgálatra, közösségre és evangélizációra? Üvegházi körülmények biztosítása az ifjak felnevelésére? A nem vallásos emberek szolgálata a közösségben Jézus nevében? A hagyományok folytatása? Mi a három legfontosabb funkció a ti gyülekezetetekben jelenleg?

4. Mihelyt tisztáztuk a funkciónkat, kialakíthatjuk a programokat, amelyek segítenek azt a funkciót vagy funkciókat végrehajtani. Azokat a programokat, amelyeket nem lehet úgy adaptálni, hogy betöltsék a választott funkciót, hagyni kell eltűnni a történelem süllyesztőjében, és újakkal helyettesíteni, amelyek megfelelnek a célunknak. Használjátok az energiátokat, időtöket, erőforrásaitokat okosan, azoknak a dolgoknak végzésekor, amelyek előbbre viszik a gyülekezet funkcióját.

5. Ébredjünk rá, hogy a gyülekezet élő dolog, és ami él, az állandóan változik. Mikor fiatal voltam, minden este szerettem kosárlabdázni. Még mindig szeretek kosarazni, de manapság ez már nem annyira fontos nekem, mint régen, és örülök, ha havonta egyszer eljutok a kosárlabda pályára. Manapság más dolgok fontosabbak számomra. Mielőtt szülőkké váltunk, sok mindent csinálhattunk, ami most, hogy már gyermekeink vannak, nem lehetséges. Már egyszerűen nincs időnk és energiánk azokra a dolgokra, amiket azelőtt megtehettünk. Más dolog lett fontos, a gyermekünk. És most jól figyeljetek. Ugye nem nehezteltek azért, mert változtatni kellett a dolgaitokon, hogy kielégíthessétek a gyermekeitek szükségleteit? Persze, hogy nem. Akkor miért veszitek zokon, hogy változtatni kell annak érdekében, hogy lelki gyermekeink szükségleteit kielégíthessük? Életünk és szükségleteink állandóan változnak. A gyülekezetek élete és szükségletei ugyanígy állandóan változnak. A közösségek élete és szükségletei is folyton változnak. Ha hatékonyak akarunk lenni Krisztus érdekében, akkor hajlandónak kell lennünk megtenni, ami csak szükséges, hogy hatással legyen a közösségre, annak javára. Ami ma működik, holnap valószínűleg nem fog olyan jól működni. Miért? Mert változunk, változnak az érdekeink és képességeink, és azok az emberek is változnak, akiknek segíteni akarunk. Az élet változás. Hajlandónak kell lennünk elvégezni a szükséges igazításokat, hogy a munkát el lehessen végezni. Ha favágáshoz fűrészt használok, és a fűrészlap nem viszi a fát, továbbra is azt a fűrészlapot kellene használnom, amelyik nem vág? Aligha. Keresnem kell egy éles fűrészlapot, hogy el tudjam végezni a feladatot. A gyülekezet fő funkciói nem változnak, de azok a módok, ahogyan ezeket a funkciókat betöltik, igen. Ezek természetesen mindig egy gyülekezet bibliai igazságai között maradnak.

Például, ha nem jönnek új emberek a gyülekezetbe, lehet, hogy meg kell találnunk a módját, hogy ott gyakoroljunk hatást az életükre, ahol élnek. Ez nem jelenti feltétlenül azt, hogy egy utcasarkon kellene elharsogni az evangéliumot. Sokkal inkább azt, hogy praktikus módot kell találni, hogy megmutassuk Krisztus szeretetét a közösségben azoknak, akik kételkednek a létezésében vagy abban, hogy Ő valaha is törődni fog velük. Krisztus szeretetének előbb tettekkel, azután szavakkal való megmutatása sokkal hatékonyabb, mint ha bibliai igazságokkal dobálódzunk. A német baptistákat nagyon lelkesíti az evangelizációnak ez a módja. Sok amerikai gyülekezet és lelkész nem fedezte még fel ezt a koncepciót, mert a legtöbb amerikai túl türelmetlen, és azonnali eredményeket akar. De Jézus általában sok időt töltött azzal, hogy megismerkedjen az emberekkel, mint Isten által nagyon szeretett emberi lényekkel. Jézus módszere általában az volt, hogy tett valamit, azután azt szavakkal is elmagyarázta. Ez az evangelizációnak nagyon hatásos módja. Mutasd ki a szeretetedet, légy kedves az emberekhez, akkor rendelkezésedre áll az a példa, ami alapján elmagyarázhatod nekik a krisztusi szeretet lényegét.

Most megnézünk egyet a gyülekezetről alkotott képek közül, amely Pálnak is és nekem is egyik kedvencem. Korintusiakhoz írt első levél 12:12-27. A gyülekezet, mint Krisztus teste.

Pál gyakran használja azt a képet, hogy a gyülekezet Krisztus teste, és hogy mindegyik hívő egy működő szerve kellene, hogy legyen ennek a testnek. Fussuk gyorsan végig ezt a fejezetet, hogy megismerjük Pál elképzelését az egyházról.

Nézzük a következő verseket:

27. vers: Most, nem később, hanem most ti vagytok Krisztus teste, és mint egyének, ti alkotjátok annak a testnek a részeit. Ez annyit jelent, hogy csoportként, gyülekezetként kell működnünk; de azt is jelenti, hogy mindannyiunknak saját egyéni szerepe is van abban a testben. Most nézzük a 12. verset. Itt Pál ugyanazt mondja; a csoport funkció fontos, de a csoport nem tudja betölteni funkcióját, ha nem végzi el a feladatát minden egyed. Mi a ti funkciótok Krisztus testében? Nagyon sok hívő azt hiszi, hogy csak a lelkipásztorok, presbiterek és diakónusok szolgálnak. De Pál azt mondja, hogy mindegyikünk része

a testnek, és betölt abban valamilyen funkciót. Az Efezusiakhoz írt levél 4:11-12 elmondja nekünk, hogy a lelkipásztor dolga az, hogy felkészítse a gyülekezet tagjait (a hívőket) arra, hogy szolgálni tudjanak, ami aztán azt eredményezi, hogy Krisztus teste felépül. Milyen funkciót vagy funkciókat kellene Nektek naponta elvégezni Krisztus gyülekezetében és az otthonaitokban?

14. vers: A test nem egy tagból áll, hanem sokból. Hogy van ez a ti gyülekezetetekben? Egy, két vagy három ember csinál mindent? Nem így kellene lennie. A testet sok tag alkotja, és mindegyiknek megvan a maga funkciója.

15-16. vers: A test részeiként nem szabad másokhoz hasonlítgatnotok magatokat, ily módon diszkvalifikálva magatokat, mert ti nem tölthetitek be a gyülekezetben azt a szerepet, ami másé. Minden rész, minden tag, minden funkció fontos. Vannak, akiknek tehetsége van az evangélizációhoz. Ők fontosabbak, mint azok, akiknek a segítséghez van tehetségük és csendben tevékenykednek a háttérben? Dehogyis. Minden embernek abban a minőségben kell működnie, amit Isten juttatott neki. Senki sem fontosabb vagy kevésbé fontos, mint mások. Mindannyian fontosak. Mindegyikőtök szükséges ahhoz, hogy a gyülekezetetek sikeresen működjön.

17. vers: Nem kell ugyanolyannak lennünk. Ha a test minden része pontosan ugyanolyan lenne, ugyanazt csinálná, az deformált test lenne.

18. vers: Ez nagyon fontos vers. Ki adja nektek a tehetséget és lehetőséget, hogy a testet szolgálhassátok? Isten adja. Tudja Isten, hogy mit tesz? Persze. Ha Isten tehetséget ad valamihez, ad lehetőséget, hogy élj vele akkor, ha az nem fontos? Nem ad. Minden, amit Isten megtervez, fontos. Ha Isten ad neked egy jól látható feladatot, nagyszerű, végezd el azzal, amit Isten az elvégzéséhez nyújtott. Ne vágj fel vele! Ha Isten olyan munkát ad, amiben nincs sok köszönet, például lelkipásztor, vagy az imaház takarítója leszel, remek. Végezd úgy, mintha az lenne a legfontosabb munka a világon. Merthogy az. Isten adta neked. Isten oda helyez minket a testben, ahova akar, hogy azt tegyük, amit Ő szeretne. Nézzük meg újra a 18. verset. Isten csak az egyház néhány tagjának adott feladatot, munkát, szolgálatot? Nem. Mindannyiunkat behelyezett a testbe, arra a helyre, ahol legjobban tud minket használni. Milyen feladat elvégzését kéri Isten tőled ebben a testben?

19. vers: Ha mindannyian ugyanolyanok volnánk, ugyanaz a testrész, akkor nem alkotnánk testet. Fogadjátok el a különbségeket. A különbségeink tesznek minket erősebbé, azok teszik lehetővé, hogy sokféle dolgot el tudjunk végezni. Ha az egész testetek csak lábból és fülből állna, hogyan vakarnátok meg a fületeket, ha viszket? Nem tudnátok megvakarni. Tökéletlen test lennétek, amely nem tud hatékonyan működni.

20. vers: Van egység ebben a különbözőségben. Sokfélék vagyunk, különböző dolgokat csinálunk, mégis, mindezt egységben végezzük a test többi részével.
Íme még egy illusztráció. A kezeim nem tudnak elmenni a könyvespolchoz, hogy levegyenek egy könyvet, ha a lábam, karom, szemem, agyam nem kooperálnak egymással. Mindezek a testrészek együttműködnek, hogy elvégezzék a feladatot. Hogyan? Kommunikáció és koordináció segítségével. Ugyanez igaz a gyülekezetben is. Ha kommunikálunk egymással, és együtt tevékenykedünk egy cél érdekében, hatékonyan tudunk dolgozni.

21. vers: Szükségünk van egymásra. Nincs helye a gőgnek, nem mondhatjuk, hogy " nincs szükségem rád. " Magyar Baptista Testvéreim , nekem szükségem van rátok. És bármilyen furcsának tűnik, valahol nektek is szükségetek van rám. Hogy miért? Mert Isten egy testbe helyezett bennünket. Isten tudja, hogy mit miért tesz, még ha mi nem is értjük. Ma lehet, hogy dühösek vagytok egy testvéretekre. Ha így van, oda kell mennetek hozzá, és meg kell békülnötök vele, mert kölcsönösen szükségetek van egymásra, és a testnek is mindkettőtökre szüksége van ahhoz, hogy normálisan tudjon működni. Nem tudunk jól dolgozni, amíg nem együtt dolgozunk.

22-27. vers: Istennek van humorérzéke, és nagyon jól ismeri a mi emberi természetünket. Így Isten a fontosabb feladatokat azoknak a testrészeinknek adta, amelyekre gondolni is zavarbaejtő. Nem mindig a reflektorfényben lévő emberek a legfontosabbak egy színházi előadásban. Gondoljatok csak azokra, akik lehetővé teszik a színházi előadást, beleértve azt a személyt is, aki a reflektort a főszereplőre irányítja. Vagy azokra az emberekre, akik elkészítik a ruhákat, árulják a jegyeket, vagy tisztán tartják a székeket. Fizikai testünkben a máj valószínűleg a legrejtettebb és legrusnyább szerv. Mégis, a test meghal, ha a máj nem működik. Tehát mielőtt túl gorombán elítélnétek valakit a gyülekezetben, gondolkodjatok ezen. Lehet, hogy ő az a fontos rész, amely a gyülekezeteteket életben tartja.

24. vers: Vegyétek észre újra, ki rakja össze a testet, ki adja a gyülekezetben a szolgálatotokat és funkciótokat. Isten.

25. vers: Mit akar Isten a gyülekezettől? Igazi funkcionális egységet, együttműködést, hogy a gyülekezet funkcióit hatékonyan tudjátok betölteni. Azt akarja, hogy minden részt /a gyülekezet minden tagját/ tekintsük értékesnek, fontosnak, szeretettel óvjuk.

26. vers: Ha valaki szenved, a test többi része megpróbálja megszüntetni a fájdalmat. Az ujjadat sem vágod le és dobod el, hanem megpróbálod megmenteni, ápolni, meggyógyítani, ha fáj. De ha egy testvér a gyülekezetben bűnt követ el, általában mit csinálunk? Levágjuk, mint a beteg ujjat és eldobjuk? Ennek nem így kellene lennie. Szeressük, ápoljuk őket, amíg újra egészséges, működő résszé válnak. *

Ha valakinek sikere van, ünnepeljünk vele együtt! Nincs helye az irigységnek, vagy féltékenységnek. Az ő győzelmük a mi győzelmünk, az ő sikerük a mi sikerünk, hiszen mindannyian ugyanannak a testnek a részei vagyunk.

A ti gyülekezetetekben milyen funkciókat helyez Isten előtérbe? Milyen helyet adott neked (nekünk) Isten a gyülekezetben? Milyen tehetséget adott neked (nekünk), hogy erősíthessed (erősíthessük) az egyházat? Felhasználod (felhasználjuk) ezt? Elvégzitek a szolgálatot a gyülekezetben és a közösségben, vagy azt várjátok, hogy más testrészek végezzék el a ti munkátokat? Isten valamilyen célból helyezett minket a testbe, hogy megerősítsük és működtessük az egész gyülekezetet. Keressétek meg a szolgálatotok helyét, és tegyétek, amit Isten kért tőletek.

Ha így cselekszünk, áldottak leszünk, áldott lesz az egyház, a gyülekezeteink, az elveszett világ megpillanthatja Krisztust teljes valójában a falutok vagy városotok gyülekezetében, és ezért is Istené a dicsőség.

Isten áldjon meg minket, amikor őt szolgáljuk a gyülekezetekben és a közösségben.

Szeged, 1995. augusztus 24.

*** Szerkesztői megjegyzés**

A szerzővel általában egyetértve, rá kell mutatni, hogy van eset, amikor a végtag amputálása megelőzi az egész testre kiterjedő halálos kórt. Tudni kell, hogy egy tovaterjedő üszkösödés vagy más fertőzés megelőzésének egyetlen módja a beteg végtag – gyülekezeti tag eltávolítása. Lásd: 1Kor 5:11-13!

Christine Schirrmacher:

Jézus kereszthalála az iszlám szemszögéből

Ismert, hogy az iszlám és a keresztyénség közötti legfontosabb vitapontok egyike az a kérdés, hogy megfeszítették-e Jézust, illetve hogy mi a kereszthalál jelentősége. Míg a keresztyénség számára a kereszthalál és a megváltás elutasítása a keresztyén hit középpontját érinti, a Koránban ez az esemény csak igen alárendelt szerepet játszik. A muszlim teológia ugyanakkor részletesen nyilatkozott Jézus kereszthalálával kapcsolatban.

A kereszthalál a Koránban

A vélemények ütközésének kiindulópontja a Korán, ahogyan az Jézus kereszthalálát ábrázolja. A kereszthalálról a Koránban csak egyetlen hely nyilatkozik, ez azonban többféle értelmezést tesz lehetővé. A 4. Szúra 157 köv. ezt mondja a zsidókról: "...és (mivel) azt mondták: "Megöltük Jézust, a Messiást, Mária fiát, Allah küldöttét" – holott (valójában) nem ölték meg őt nem feszítették keresztre, (hanem valaki más) tétetett nekik (Jézushoz) hasonlóvá (és azt ölték meg). Akik (Jézust) illetően összekülönböztek, azok kétségben vannak felőle. Nincs tudomásuk róla, csupán vélekedésüket követik. Bizonyosan nem ölték meg őt, ellenkezőleg, Allah magához emelte őt."

(A német fordítás, melyre a szöveg a továbbiakban hivatkozik, helyenként kicsit más, a következő: "és (mivel) azt mondták: "Megöltük Krisztus Jézust, Mária fiát és Isten küldöttét." – De ők (valójában) nem ölték meg és nem (is) feszítették keresztre. Sokkal inkább (valaki más) tűnt nekik hasonlónak (úgyhogy Jézussal összetévesztették és megölték)... És nem ölték meg bizonyossággal (azaz nem tudják biztosan megmondani, hogy megölték őt). Nem, Isten magához – a mennybe – emelte őt. – a Fordító)

Érdekes, hogy a Korán a kereszthalálnak, mint megváltó tettnek a jelentőségével egyáltalán nem foglalkozik. Nagyon könnyen meglehet, hogy Mohamed, aki mindenekelőtt a környezetében lévő monofizita eretnek keresztyén szektákkal került kapcsolatba, soha nem hallotta részletesen a kereszthalálról szóló keresztyén felfogást, és az ezért nem található meg a Koránban.

Már a szövegbe betoldott sok zárójeles magyarázat is világossá teszi, hogy a verset nehéz egyértelműen fordítani, mivel a fordítás itt egyúttal magyarázat is. A szó szerinti szövegalakból ugyanis feltételezhető Jézus valóságos megfeszítése és halála, de mindkettő el is utasítható, éspedig a Koránban csak ezen a helyen használt arab kifejezés "shubbiha lahum" (kb. "ez" vagy "ő úgy jelent meg számukra, mintha" vagy "ő számukra hasonlóvá tétetett"). Több értelmezési lehetőség adódik:

1. Senkit sem feszítettek keresztre:

Így a vers értelme az lenne, hogy homályban maradt az, ami a keresztrefeszítésnél valójában történt. A zsidók azt tervezték ugyan, hogy Jézust megfeszítik, de "csak úgy tűnt nekik, mintha" Jézus megfeszítése megtörtént volna. A zsidók tehát azon a nézeten voltak, hogy Jézust megfeszítették, a valóságban azonban a Bibliából ismert sötétség és földrengés segítségével elkerülte a kivégzést, Isten a megfelelő időben a mennybe emelte őt. A muszlim teológusoknak csak kisebb része vallja, hogy senkit sem szegeztek a keresztre.

2. Jézust ugyan megfeszítették, de Isten akaratából:

A vers továbbá azt jelentené, hogy Jézust ugyan megfeszítették, azonban nem azért, mert a zsidóknak ez volt a szándéka, hanem végső soron azért, mert Isten így döntött. A vers jelentése így: "ők nem ölték meg" (t.i. nem ők ölték meg – a Fordító), (hanem Isten volt a halál okozója, a rómaiak a végrehajtók). Ma ez a vélemény is inkább periférikus a muszlim teológiában.

3. Valaki mást feszítettek meg Jézus helyett:

A "shubbiha lahum" kifejezés egy további értelmezése így hangozhatna: Ő, Jézus, olyannak tűnt nekik, mintha megfeszítették volna. Így a vers azt jelentené, hogy Jézust magát nem feszítették meg, hanem valaki mást. Vagy véletlenül tévesztették össze Jézussal (így az újkorban Muhammad Taufig sidqi vagy a síita teológus Muhammad Hasszain Tabáta'í), vagy Isten valakit szándékosan Jézushoz hasonlóvá tett, akit őhelyette feszítettek meg. Jézus élve emeltetett a mennybe, és mindenki azon a véleményen volt, hogy magát Jézust feszítették meg (így pl. a klasszikus kommentátor at-Tabarí). Az iszlám világban ennek az értelmezésnek van a legnagyobb súlya. Arról, hogy kit feszítettek meg Jézus helyett, szintén számos nézet él.

Az úgynevezett Barnabás evangéliuma egy hamisítvány a 14-16. századból, mely önmagára nézve Jézus Krisztus egyetlen igaz evangéliumának igényét támasztja, azonban számos, a Biblia ellen irányuló tanítást tartalmaz. Ez az iszlám világban rendkívül népszerű irat azt állítja, hogy Jézus helyett Júdást szegezték akarata ellenére a keresztre, miután Isten Júdást olyan megtévesztően hasonlóvá tette Jézushoz, hogy őt vezették a vesztőhelyre, és még Jézus családja és tanítványai is Jézusnak tartották.

Jézust feszítették meg, vagy valaki mást?

Ha nem magát Jézust feszítették keresztre, felmerül a kérdés, hogy ki lépett a helyére? Erre a kérdésre a muszlim szövegmagyarázók a legkülönbözőbb válaszokat adták, mivel a Korán ezt az aspektust egyáltalán nem említi. Néhány szövegmagyarázó, így Zamahsharí vagy Baidáwí úgy vélik, hogy a tanítványok valamelyike, például Péter önként jelentkezett mint "pótlék", miután Jézus a paradicsomot ígérte neki. Mások úgy vélik, hogy Júdás választatott ki a helyettesítő szerepére, hogy így bűnhődjön árulásának bűnéért.

Az újkorban a muszlim koránmagyarázatban azonban mindenképpen az úgynevezett "szubsztitúcióelmélet" az uralkodó, – noha vannak e teóriával szemben explicit módon elutasító állásfoglalások is, pl. Zamahsarié. Ez azt jelenti, hogy egy "helyettest" feszítettek meg Jézus helyén, akit az Isten által okozott hasonlóság következtében Jézusnak tartottak, és ezért a körülötte állók azon a véleményen voltak, hogy magát Jézust feszítették meg. A legtöbb írásmagyarázó azon a nézeten van, hogy a tanítványok egyikét szegezték a keresztre. Egyesek e tanítványt meg is nevezik, mások nyitva hagyják a kérdést. Eszerint Jézus lélekben vagy pedig testben és lélekben élve vétetett fel a mennybe.

A muszlim szövegmagyarázók egysége a "megfeszítés-vers" (4. Szúra, 157) tekintetében mindössze abban áll, hogy Jézus (amúgy is vitatott) kereszthalálával nem tudott megváltást szerezni.

Mi történt Jézussal?

Akárcsak az a kérdés, hogy Jézus meghalt-e a kereszten, homályos a megfeszítés-vers következő arab szófordulata is: "Má qatalúhu yaqínan" (kb.: "nem ölték meg bizonyossággal"). E fordulat értelmezésében ismét több lehetőség adódik:

1. Jézust megfeszítették, azonban nem halt meg.

Ez azt a nézetet fejezhetné ki, hogy a zsidók valójában nem ölték meg Jézust, tehát végsősoron élve vették le a keresztről. Így a "megfeszíteni" kifejezés (salaba) nem jelenti feltétlenül a kereszten való halált is. Ebből az értelmezésből ismét több lehetőség adódik azzal kapcsolatban, hogy ezek után mi történt Jézussal (lásd alább is).

2. Jézust nem feszítették keresztre, tehát nem is ölték meg:

Ezt a szövegértelmezést a megfeszítés-vers következő megfogalmazásának szövegösszefüggése sejteti: "ők nem gyilkolták és nem feszítették meg őt". Eszerint a hangsúly azon lenne, hogy Jézust egyáltalán nem ölték meg: "őt bizonyosan nem ölték meg."

3. Senki sem bizonyosodott meg arról, hogy megölték-e Jézust:

Eszerint az, hogy "ők nem ölték meg bizonyossággal" azt jelentené, hogy erről nem bizonyosodhattak meg. Ez az értelmezés hagyja nyitva a legtöbb lehetőséget azzal kapcsolatban, hogy mi történt Jézussal, egyáltalán megfeszítették-e, vagy pedig testestől-lelkestől a mennybe emelkedett.

Miért kellett Istennek a keresztrefeszítést megengednie?

Magából a koránszövegből tehát nem derül ki egyértelműen, hogy valójában mit akar mondani Jézus megfeszítéséről. Emellett azonban világos, hogy a Korán a keresztrefeszítést explicit módon nem tanítja vagy magyarázza, jelentőségével pedig egyáltalán nem foglalkozik. Az iszlám teológia azonban a verset túlnyomórészt a kereszthalál egyértelmű elutasításaként érti. Miért támadják a muszlim apologéták Jézus megfeszítését oly vehemensen? Az iszlám dogmatika szerint:

1. A kereszthalál vereséget jelent:

Ha Jézus meghalt volna a kereszten, ez egész missziójának zátonyra futását jelentené: Jézus a tanítványoktól elhagyatva, Júdástól elárulva, Pétertől megtagadva hal meg, sok megtérés látható eredménye, vagy egy olyan világbirodalom megalapítása nélkül, mint az iszlám birodalom, ami már Mohamed életében, a 7. században elkezdett kialakulni. Mohamednek úgy a vallási, mint a politikai sikereit prófétaként és politikusként az iszlám teológia többek között bizonyítékul tekinti arra nézve, hogy valóban Isten küldte.

2. A keresztrefeszítés szégyen:

Jézus halála a kereszten szégyenteljes vég lett volna, ami nem méltó egy tiszteletben tartott prófétához. Isten igazságtalanul cselekedett volna, ha megengedi, hogy ilyen halált haljon. Kivégzést csak egy istenkáromló vagy egy bűnöző érdemelne. A megfeszítés azt jelentené, hogy Jézus halálakor Isten sem áll küldötte oldalára, és nem menti meg a gonosztettől. Még azt is feltételezték, hogy a Korán ezzel a kereszthalál ellen irányuló versével Jézus becsületét szándékozik megmenteni. Ehhez a feltevéshez illeszkedik a megfeszítés-vers vége is: "Isten őt magához (azaz minden bizonnyal a mennybe) emelte" és ezzel elmenekítette őt üldözői támadásától. Hermann Stieglecker így fogalmaz:

A keresztyéneknek az az elképzelése, amely szerint Isten olyan mélyen megalázkodott, hogy hagyta magát ellenségeitől, a legközönségesebb csőcseléktől kigúnyolni, megcsúfolni és megkínozni, mint egy gyengeelméjű vagy mint egy őrült, és végül a legszégyenteljesebb és leggyötrelmesebb halált szenvedte el, akár egy bűnöző, két valódi bűnöző között, hallatlan szégyen.

3. A megfeszítést a Biblia sem támasztja alá:

Muszlim teológusok felhozzák magát a Bibliát is ezen érveik megtámogatására, és utalnak rá, hogy az 5Móz 21:23 szerint az Ószövetség is azt tanítja, hogy Istentől megátkozott, ami fán függ. Tehát Isten semmiképpen sem engedhette meg, hogy prófétája ilyen véget érjen, hiszen megdicsőítette, nem pedig megátkozta őt. Az evangéliumokból úgy érvelnek, hogy Jézus szavai a kereszten "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem" világossá teszik, hogy Jézus akarata ellenére szenvedett (és nem önként, ahogyan a keresztyének állítják). Ezenfelül e fájdalomkiáltások (így értelmezik Jézus szavait) ezt bizonyítják, hogy ha állítólag Isten Fia volt, akkor még gyengébb volt, mint a vele megfeszített bűnözők, akik a Biblia szerint nem kiabáltak.

További érvet nyernek a Zsidókhoz irt levélből amellett, hogy Jézus megmenekült a haláltól: "ő testi élete idején könyörgésekkel és esedezésekkel, hangos kiáltással és könnyek között járult az elé, akinek hatalma van arra, hogy kiszabadítsa őt a halálból. És meghallgattatott istenfélelméért" (Zsid 5:7). Ezt a verset a keresztyén teológia a feltámadással értelmezi. Muszlim nézőpontból éppígy Jézus halálának látszólagos voltáról tudósít a Róma 6:4: "A keresztség által eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk. Ha ugyanis eggyé lettünk vele halálának hasonlóságában, még inkább eggyé leszünk vele a feltámadásának hasonlóságában is. Muszlim értelmezés szerint ez a vers azt mondja ki, hogy Jézus nem halt valóságos halált, hanem csak a halál hasonlóságát szenvedte el. (Úgy a szövegből, mint ebből az értelmezésből hiányzik a már jelzett Róm 6:4b. A kiemelt szó viszont a magyar új fordítású Biblia szerint az 5-ben található. – A Fordító) Ezenfelül, érvel számos apologéta, a kereszthalálról szóló bibliai beszámolók az evangéliumokban jelentős mértékben ellentmondanak egymásnak, és ahogyan Sayyid Qutb, az egyiptomi muszlim testvériség egyik szellemi vezetője kiemelte, nem szemtanúktól származnak. Ebből is az itt leírt tudósítások megbízhatatlansága és hihetetlensége lesz nyilvánvalóvá.

4. A kereszthalál és a helyettesítő megváltás intellektuális értelmetlenség:

A muszlim teológia ismételten utalt arra, hogy az a gondolat, mely szerint egy ember halála (hiszen a muszlim teológia számára Jézus nem Isten, hanem csak ember) egy másik ember számára valamilyen hatással bírhatna, értelemmel nem követhető. Az, hogy Jézus ráadásul nem szolgált rá a halálra, hanem ártatlanul szenvedett, még képtelenebbé teszi a dolgot. Ezáltal a keresztyéneknek az a kijelentése, hogy a próféta Jézus halála által e világ minden bűnét elhordozta, nem csak érthetetlen, hanem nem is egyeztethető össze az emberi értelemmel. (Muszlim apologéták gyakran érveltek azzal a keresztyén dogmákkal szemben, hogy ezek nem egyeztethetők össze az emberi értelemmel. Itt természetesen önmagát bizonyító érveléssel állunk szemben. Mivel mindenekelőtt leszögezte-

tett, hogy a muszlim dogmák értelmesek, minden, ami azoktól eltér, szükségszerűen értelmetlen.)

5. A kereszthalál elképzelése a pogány vallásokból ered: Jelentős muszlim apologéták, mint például az ismert kairói vallástudós és jogász Muhammad Muhammad Abú Zahra (1898-1974) vagy a Cambridge-ben doktorátust szerzett történész és egyiptomi vallástudós Ahmad Salabí érvelése szerint az olyan tanok, mint a Szentháromság, az istenfiúság valamint a megváltásról való keresztény elképzelés nem eredeti tanai a kereszténységnek, hanem csak Jézus halála után Pálon, a "kereszty énség megrontóján" keresztül épültek be abba.

Szerinte e tanok római-pogány közegből származnak, és a kereszty énségnek az újplatonizmussal, valamint a zsidósággal való keveredésével váltak annak részévé. Ahmad Salabí, valamint a 20. század elején Egyiptomban rendkívül befolyásos reformteológus, Muhammad Rashíd Rida (1865-1935) ezzel szemben a vérontás által való megváltás keresztény elképzeléséért pogány elképzeléseknek Tibet, Nepál vagy India vallásaiból való átvételét teszik felelőssé. Az 1920-as években a zsidóságból az iszlámra áttért Muhammad Asad szerint lehet, hogy a kereszthalál által nyert bűnbocsánat tana a Mitrász-kultuszból ered, de mindenképpen Jézus halála után találták ki.

A történetkritikai teológia bizonyítékokat (szó szerint; helyesebben talán: érveket) szolgáltat a muszlim apologetikának

Az eddigiekből már világossá vált, hogy a muszlim apologetika magára a Bibliára hivatkozik, hogy a megfeszítéssel szembeni elutasítását alátámassza. A kereszty énség ellen irányuló még több polemika, mint például az a vád, mely szerint Pál az eredeti keresztyén tanítás megrontója, európai történetkritikai teológiai művekből származik, túlnyomórészt a 18-19. századból. Itt ebben az időben különösen a német egyetemek teológiaprofesszorai jelentős mennyiségű anyagot alkottak meg arról a kérdésről, hogy mely szöveghelyek miért nem hitelesek az Ó- és az Újszövetségben. Muszlim apologéták részben lefordították ezt az anyagot, és igen nagy mértékben felhasználták, hogy a "tudományos" érveket szakemberek (tudniillik keresztyén teológusok) szájából idézhessenek. Az Ó- és Újszövetség "ellentmondásainak, tévedéseinek és hibáinak" egész gyűjteményeit és lexikonjait állították össze muszlim teológusok már a 19. század közepén, s ezeket részben máig újból kiadták s kibővítették. Míg a 19. század kezdetén a bibliahű misszionáriusok beszélhettek az iszlám világban a Biblia megbízhatóságáról, addig a 19. század közepétől kezdve számos kereszty énséggel szembeni "bizonyítékot" szegeztek szembe üzenetükkel Strauss, Michaelis, Eichhorn és mások munkáiból. A keresztrefeszítéssel kapcsolatban is számos történetkritikai textusmagyarázatot idéznek európai teológusoktól, pl. azt az érvelést, mely szerint a bibliai tudósításokból kiderül, hogy a keresztrefeszítéssel összefüggő sötétség és földrengés következtében káosz és zavar keletkezett, így homályban maradt, mi is történt valójában Jézussal. Az evangéliumok tudósítását egymásnak ellentmondónak és nem hitelesnek ítélték. A keresztrefeszítés egyik muszlim értelmezése, mely szerint Jézus a keresztre feszítést túlélte, sugalmazását (Unterstützung) az európai racionalizmusnak, a 18-19. század felvilágosodási teológiája utolsó szakaszának területéről nyerte.

Keresztyén racionalisták, mint a keresztre feszítés tagadói

Megfigyelhetjük, hogy a régebbi koránkommentátorok viszonylag óvatosan nyilatkoznak arról, hogy mi történt Jézussal a keresztre feszítéskor. A kommentátorok kijelentései sokszor arra korlátozódnak, hogy a 4. Szúra versrészletét hangsúlyozzák: "nem ölték meg őt, és nem feszítették keresztre", anélkül, hogy közelebbről érintenék a kérdést, hogy mi történt Jézussal. A modern Koránkommentátorokban ez az alapállás változik: A keresztre feszítési verset részletesebben magyarázzák, s többnyire a "helyettesítési elméletet" részesítik előnyben, mely szerint valaki más halt meg a kereszten. Különösen a Barnabás-evangélium (lásd fent) 1908-as arab fordítása óta egyre gyakrabban feltételezik, hogy Jézus helyett Júdást feszítették keresztre. Egy másik nézet, mely szerint Jézust ugyan keresztre feszítették, de túlélte a megfeszítést, talán szintén nem iszlám területen keletkezett, hanem lehetséges, hogy Európából "importálták": a racionalizmus képviselői is halálhoz hasonló merevségről beszélnek, amibe Jézus a megfeszítés után került, s amelyből később a vihar és a földrengés eredményeképpen megelevenedett, és azután a feltámadás mítoszát elterjesztette (in Umlauf gesetzt habe).

Már Karl Heinrich Georg Venturini (1768-1849), a racionalizmus egyik előfutára utal rejtetten Jézus életével foglalkozó nagyhatású, "A nagy názáreti próféta természetes története" című regényében a tetszhalál lehetőségére. Karl Friedrich Bahrdt (1741-1792) később "Jézus tervének és céljának bemutatása (v. magyarázata, Ausführungen)" c. művében így fogalmaz:

"Ez az én véleményem (Urteil) Jézus történetének ezen utolsó részéről, Jézust kivégezték: egy gonosztevő minden szenvedését, a halál minden gyötrelmét kiállta, de ki is állta (überstanden) ezeket – a halálból keresztültört az életbe – a sírbarlangból... a kivégzés utáni harmadik napon – mint teljesen felépült (hergestellter) ismét... kijött és megmutatta magát mint újraéledtet a tanítványainak." (Karl Friedrich Bahrdt: Ausführungen des Plans und Zwecks Jesu. Berlin 1784-1793 Bd. 10, 1786, S. 187. A jegyzetekből.)

K. F. Bahrdt e megjegyzéseit Heinrich Eberhard Gottlob Paulus (1761-1851) átvette "Jézus élete mint az őskereszty énség tiszta történetének alapja" c. művében. Paulus tagadott minden természetfelettit Jézus életében és halálában és a kereszthalált illetően arról volt meggyőződve, "hogy csak egy halálhoz hasonló megmerevedésről lehetett szó", mert "Jézus testi feléledése önmagában történetileg egyértelmű (klar)", úgyhogy a további bizonyítása e ténynek egyáltalán nem szükséges."

Ezt a hipotézist számos neves teológus, köztük Daniel Ernst Fridrich Schleiermacher (1768-1834) átvette. Az, hogy a keresztre feszíttetni" nem feltétlen jelenti azt, hogy "a kereszten meghalni", tehát nem csak muszlim felfogás, hanem már a muszlim apologetikai irodalomban való megjelenése előtt is képviselve volt az európai racionalizmus irodalmában, és meglehet, hogy az iszlám teológia innen vette át.

Túlélte Jézus a keresztrefeszítést?

A keresztre feszítés túlélésének lehetőségét (das mögliche überleben), amit a racionalizmus olyan vehemensen képvisel, különösen az iszlámból kiinduló Ahmadíya-mozgalom (az iszlám egyik szakadár ága a századforduló idejéről, melyet a pakisztáni nemzetgyűlés 1976-ban eretnek tanná nyilvánított) vette át: számos kiadványban proklamálták, hogy Jézus, noha a keresztre szegezték, túlélte a megfeszítést és a hűvös sírban különleges balzsamok hatására megelevenedett. Ezután Afganisztánon keresztül Kasmírba vándorolt Izráel elveszett tíz törzsét keresve. Ott megházasodott és 120 éves korában természetes halállal halt meg. Srinagarban, Kasmírban temették el. Itt máig tisztelik egy bizonyos Yuz Asaf sírját, mint Jézus

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Fodor János:

A bemerítésről, magunknak

A legtöbb bemerítéssel foglalkozó baptista munka iránya: mások felé. Egyrészt szembeszállás a gyermekkeresztség gyakorlatával: igyekezünk kimutatni annak bibliai alapot nélkülöző voltát. Nem is nehéz feladat ez. Másrészt missziói célzatú a bemerítés kérdésével való foglalkozásunk; meggyőzni a más látásúakat. Érthető ez a törekvés, hiszen nem lehet a bemerítés bibliai örökségének birtokában némának maradni a gyermekkeresztelő teológusok erőfeszítései láttán, mellyel saját gyakorlatukat igazolni szeretnék a Bibliából. Mégis az a véleményem, hogy a bemerítés ilyen missziói célzatú beállításának helyes volta legalábbis kérdéses. Ugyanis tudunk arról, hogy Judson, Oncken teológiai képzettségű emberek, tanulmányozva a Bibliát, elfogadták a bemerítés igazságát baptista szolgálat nélkül is. Tudjuk azt is, hogy a baptista igehirdetés nyomán megtértek általában bemerítéssel csatlakoznak gyülekezeteinkhez. De arról nem tudunk, hogy a bemerítés igazságának hirdetése, a Bibliából való igazolása és a róla szóló bizonyságtétel létrehozott-e valaha újjászületést. Fordítsuk most e bibliai igazság élét önmagunk felé. Foglalkozzunk vele önbírálattal. Söpörjünk a saját portánk előtt, abban a reményben, hogy ezzel közelebb jutunk ahhoz a kérdéshez: hogyan képviseljük helyesen ezt az igazságot.

Egyháztörténelmi visszapillantás

Hogyan lett a bemerítésből gyermekkeresztség? A bemerítés kérdésében annyira világos a Biblia tanítása, hogy szinte érthetetlen, miért ad a keresztyénség nagy része helytelen választ tanításában és gyakorlatában a következő kérdésre: kinek van joga a keresztséghez? A "kit?" kérdésre adott válasz megváltozása lassan maga után vonta a "hogyan?" kérdésre adott választ is. A gyermekek keresztelésének térhódítása elég korai, viszont a bemerítés gyakorlata a középkorig fenntartotta magát (baptisztériumok). Sőt a keleti egyház máig bemerítéssel kereszteli a gyermekeket.

Hogyan csúszott le a keresztyénség a helyes bibliai alapról? Erre a kérdésre csak akkor kapjuk meg a választ, ha elcsendesedünk saját baptista gyakorlatunk felett. Néhány önvizsgálatra indító kérdés e tekintetben:

Hogyan történhetett meg, hogy

– missziónk hősi korszakában is a közösségi élet felé tájékozódó embereket bemerítettek új élet nélkül (Kornya Mihály beismerése: "sok ördögöt megkereszteltem" Kirner A.B.: Kornya Mihály krónikája 128. old.)?

– vezetési ambícióktól duzzadó embereket felvettünk, akik a későbbiekben kiskirályoskodásukkal ezerszer bebizonyították, hogy az Úrhoz nincs közük. Ennek ellenére évtizedeken át érvényesültek a gyülekezetben;

– a vagyonos embereknek nagyobb kaput nyitottunk az újjászületés szoros kapujánál, hogy mivel kulturális érdeklődésű embereket vonzott misszionk ezeknek csatlakozási szándékát örömmel vettük az új élet jelei nélkül is;

– kegyes, jó emberek, ha elfogadták a bemerítés igazságát, akkor nem kutattuk megtérési élményüket;

– mivel missziónk természete szerint a zenei talentumú embereknek nagy érvényesülési lehetőséget adott, azok alapos szűrő nélkül is szabadon kamatoztathatták talentumaikat a gyülekezetben ("működvelősködő kultúrbaptizmus" Szabó L.: Igehirdetők a mérlegen). Mikor aztán más lehetőség nyílott, akkor ezek az emberek itthagytak bennünket;

– az Egyesült Államokban 6 éves gyermeket is bemerítettünk, merítsük be gyermekeinket, hogy ki ne menjenek a világba. Ezért itthon is 10-12 éves gyermekeket, érett megtérés nélkül is bemerítettünk. (Velem történt: gyülekezeti vén testvér megkért, beszéljek rá valakit a megtérésre, hogy a menyegzője ne okozzon gondot a konzervatív gyülekezetnek).

Ha ezeket végiggondoljuk, akkor megértjük azt, hogy ha nincs is apostoli eredete a gyermekkeresztségnek, miért tért le az őskeresztyénség a helyes útról aránylag korán, még abban az időben, amikor üldözött volt. (Tertulliánusz véleménye ugyanis nemcsak a bibliai gyakorlatnak ad hangot, hanem azt is igazolja, hogy már a II. században kezd tért hódítani a gyermekkeresztség. Tehát a 2.

Folytatás az előző oldalról

sírját. Ma az az elmélet, hogy Jézus túlélhette keresztrefeszítését, az új és legújabb kiadványokban a német könyvpiacon is reneszánszát éli.

Összefoglalás

A Korán egyetlen helyen, a 4. Szúra 15. 7-158. versben foglalkozik Jézus keresztre feszítésével. A szóalak felől nézve nem világos, hogy a vers elutasítja-e a keresztre feszítést, vagy valamilyen más hangsúllyal bír. A muszlim teológia egyértelműen elutasítja a megfeszítést, azonban különösen az emberiség megfeszítés általi megváltását. Ehhez számos érvet szolgáltatnak Európa történeti-kritikai teológiájának művei. Azzal kapcsolatban, hogy mi történt a megfeszítés eseménye után, messzemenően eltérnek a muszlim teológia egyes felfogásai. Az a nézet, mely szerint egy "pótlékot" feszítettek meg Jézus helyett, lehetséges, hogy Júdását, ma igen népszerű az iszlám világban. Az Ahmadíya-mozgalom úgy, mint az európai racionalizmus néhány teológusa már a 18. és a 19. században azt állítja (nimmt an), hogy Jézus túlélte a megfeszítést, kivándorolt Indiába és ott természetes halált halt.

Evangelikale Missiologie 4/93

Fordította: Beluszky Tamás

nemzedékkel, az első keresztyének gyermekeivel jelentkezik ez a probléma.

Az őskeresztyének ugyanazt akarták gyermekeikkel, amit a mi baptista testvéreink jelenleg: megóvni a világtól, keresztyénné tenni a bemerítéssel. Ennek az igyekezetnek egyik babonás ága az apostoli időben: Krisztusban jelentkező, számunkra idegen, de a pogány háttérből érthető gyakorlat: bemeritkezni a halottakért (1Kor 15:29). Az a véleményem, hogy a helytelenítés elmaradásának oka csak az a páli meggyőződés, hogy: nem azért küldött engem a Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem (1Kor 1:17).

Ez a jószándékú tévedés hozta létre a gyermekkeresztséget, a gyermekkeresztség pedig a népegyházat. A népegyháznak létalapja a gyermekkeresztség. Ezt a kettő közötti összefüggést bizonyítja az is, hogy az állam és az egyház szétválasztásával, ennek folytatásaképpen a szekularizációval (nem viszik már a gyermekeket megkeresztelni) értelmetlenné vált a népegyházhoz való ragaszkodás. Ez a folyamat magával hozta, hogy szabad már a nagy protestáns egyházakban úgy foglalkozni a keresztség kérdésével, hogy az a bemerítés irányába mutasson. Az ilyen látás képviselőinek nem kell már kivonulniuk a történelmi egyházakból, sőt még szektás megbélyegzésben sem részesülnek, bár a hivatalos álláspont még mindig a gyermekkeresztség.

Ettől kezdve halottnak tartom magamat.

Íme, ahogyan a múltban lett a bemerítésből gyermekkeresztség, éppúgy lesz a jelenben is. Itt is igaz a bölcs szava: "Nincs új dolog a nap alatt" (Préd 1:9). A múltat a jelenből, a jelent a múltból érthetjük meg. Ahhoz, hogy a bemerítés igazságát helyesen tudjuk képviselni, tisztáznunk kell, hogyan értelmezi az Újszövetség a bemerítést.

A bemerítés értelme

A bemerítés kétirányú bizonyságtétel. Egyrészt vallomás a hívő élet kezdetéről: az újjászületés megtörténtéről. Másrészt vállalása a hívő élet krisztusi folytatásának. Tehát a bemerítés aktusa visszamutat a múltba, a személyesen megtapasztalt Lélektől születés csodájára, ezzel egyidejűleg előremutat a bűntől szabadulás azon csodáira, melyek az Úr Jézus bennünk kiábrázolódásához szükségesek.

A bemerítés először is bűnbánatról és bűnbocsánatról beszél. Az ószövetségi tisztulási szertartásokban is bűnbánók kerestek megnyugvást. Bemerítő Jánosnál a bemerítés az egész eddigi élet határozott és őszinte megítélésének egyszeri élményét ábrázolja (Mt 3:6; Mk 1:4). A pünkösd utáni bemerítésnek is van ilyen vonatkozása (ApCsel 2:37-38). A bemerítésben tudtára adom mindenkinek, hogy megbánva bűneimet, igényelve a tisztulást (ApCsel 22:16), nyugtalansággal lelkemben kerestem a jó lelkiismeretet (1Pt 3:21), és azt megtaláltam, Isten bocsánatában. A bemerítésben bizonyságot teszek arról, hogy Isten elmondhatta nekem: "megbocsáttattak neked a te bűneid" (Lk 7:48). A bemerítés kinyilvánítása a bocsánat felől való bizonyosságunk.

De a bemerítésben többről is bizonyságot teszek, mégpedig arról, hogy a Lélek által újjászülettem (Jn 3:5-6). Ebben van a pünkösd utáni bemerítés óriási többlete. Nem csupán bocsánatot, megnyugvást, hanem isteni természetet is nyertem, (2Pt 1:4), Isten gyermekévé lettem, beleszülettem Isten családjába. Ez az esemény (nem a bemerítés, hanem az újjászületés) azonos a Szentlélek vételével (Róm 8:15), Szentlélekbe merítkezéssel (Mt 3:11) a Krisztus követés kezdetével. Az újjászületés nagy csodájának és utána a bemerítkezésnek egyetlen feltétele van: az élő hit (ApCsel 8:37). A bemerítés tehát bibliai értelemben nem azonos az újjászületéssel – mint azt a római egyház tanítja a keresztségről Békés-Dalos: Újszövetségi Szentírás 217. old. – nem csupán hordozza az újjászületés ígéretét – mint azt a nagy prot. egyházak tanítják – a bemerítés nem is segíti az újjászületést, hanem bizonyságot tesz arról, hogy ez már megtörtént.

A bemerítésben közhírré teszem, hogy igazat adok Istennek (Lk 7:29-30; Róm 3:4, 10:18); eddigi életemet nem érdemes tovább élni. Halálra méltó az óember (Róm 6:3-4). Mert Isten előtt gyűlöletesek a test cselekedetei (Gal 5:19-21), vállalom azoknak naponkénti megöldöklését (Kol 3:5), önmagam megtagadását és keresztem felvételét (Lk 9:23). Kijelentem, hogy az Úr Jézust kész vagyok követni a golgotai útra is. Ezt az önkéntes halált jelképezi a bemerítés első mozzanata: a vízbemerülés. Ettől kezdve halottnak tartom magamat (Róm 6:11), ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy pl. nem sértődöm meg, hiszen a halottat bánthatják, nem érzi.

Ahogyan kiábrázolja a bemerítés első része a régi ember megfeszítését és napról-napra való erőtlenülését (Róm 6:6), éppúgy a második része – a vízből kiemelkedés – kiábrázolja a Krisztussal való feltámadást, az új ember megerősödését, az isteni természet (2Pt 1:4) érvényre jutását, a Krisztusban való felöltözést (Gal 3:27). A halál és a feltámadás; a régi levetkőzése és az új felöltözé-

se párhuzamosan valósul meg a hívő ember életében, abban az ütemben, ahogyan erre odaszánja magát (Róm 12:1). Hangsúlyoznunk kell, hogy míg a bemerítés a bűnbocsánat és az újjászületés tényéről, eddig a megszentelődésnek nem a megvalósult voltáról, hanem annak vállalásáról beszél (2Kor 4:10-11). A bemerítés hálás krisztusi életre vállalkozás (2Kor 5:15) egészen addig, hogy: "élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus" (Gal 2:20).

A megszentelődésnek ez a kettőssége – halál és feltámadás – a gyülekezetben valósul meg. Éppen ezért a bemerítés a gyülekezet vállalása is (1Kor 12:13), beépülés Isten gyermekei közé. A régi életemet halálba adom, és Krisztusban akarok tovább élni. Ez a Krisztusban való élet nem elvont valami, hanem a Krisztus testében (1Kor 12:27) való életet jelenti. A gyülekezet a Krisztus teste, az a műhely, ahol Isten a megszentelés munkáját végzi, ahol mint a gyémántot a saját porával csiszolják. A hozzám hasonló emberek között kiváló lehetőségem van énem halálának ellenőrzésére. A hozzám hasonlók, de eltérően gondolkodók között látszik meg, hol tartok a magam akaratának feladásában. Itt van alkalmam arra, hogy a szeretet, türelem, szelídség gyümölcseit megteremjem. Itt látszik meg, mennyire támadt fel, mennyire él bennem a Krisztus. Mert ilyen életfontosságú műhely nekem a gyülekezet, azért igénylem azt és kijelentem, hogy ezekkel az esendő emberekkel – akik Krisztus megváltottjai – közösséget vállalok. A bemerítés a hívő gyülekezethez való csatlakozás is.

Hogyan képviseljük ma helyesen a ránkbízott igazságot?

A bemerítés bibliai értelméből az alábbi igazságok kimondása következik:

1. Az üdvösség kérdésében fontos dolog a bemerítés, de nem a legfontosabb.
2. A bemerítés független a Szentlélek vételétől és az újjászületéstől. Bizonyítja ezt úgy a samáriai eset (ApCsel 8), mint a Kornélius esete (ApCsel 10). Szabó András testvér erről így ír: "A baptisták nem azért merítik be a gyülekezet megtért tagjait, hogy Szentlelket vegyenek, hanem mert tapasztalták rajtuk, hogy már vettek, és ezáltal már újjászülettek, Isten kegyelmének már részesei hit által..., életükben már meglátszik a megváltozott, új élet." A keresztség helyes megvilágításban (14.old.).
3. A megtörtént újjászületés után azonban nem biztos, hogy következni fog a bemerítés. Lehet, hogy az Ige által újjászületett ember nem is tud semmit a bemerítésről.
4. A bemerítés elmaradása nem kérdőjelezheti meg az újjászületést, ha a kettőnek nem egyszerre kell végbemennie. Nem a bemerítésből látható az újjászületés (ha megszületett valaki, akkor is él, ha nem adnak neki nevet).

A római egyház tanítása szerint a keresztségben történik az újjászületés. Külföldi baptista teológusok is tanítják, hogy a bemerítés együtt jár az újjászületéssel és elősegíti azt. Hazai baptista eleink is tanították a megtérés és a bemerítés egymást feltételező kapcsolatát. Szabó A. már idézett könyve szerint a bemerítés a Krisztus követésének első nyilvános lépése (14.old). Mészáros Lajos: A bibliai bemerítés belső hatása című füzet 5. oldalán ezt olvassuk: "Ha megtérsz – bemerítkezel." Következetlenségnek tartom, hogy a gyermekkeresztséggel szemben hangsúlyozzuk: előbb a hit – tehát időben különválasztjuk egymástól a kettőt; a bemerítéssel kapcsolatban azonban megpróbáljuk különböző érveléssel összekapcsolni, egyidejűvé tenni a hitet és a bemerítést.

5. Csak akkor természetes következménye az újjászületésnek a bemerítés, ha bemerítő gyülekezetben történt az újjászületés.
6. Az üdvösségnek csak az újjászületés a feltétele. Tehát a bemerítés nem üdvösség kérdése.
7. Két teljesen különböző dolog: a bemerítés bibliai igazságának belátása és elfogadása, valamint az újjászületés. az egyik megtörténhet a másik nélkül, de a bemerítés az újjászületés nélkül értéktelen az üdvösségszempontjából, míg az újjászületés érvényes bemerítés nélkül is.

Mi a feladatunk tehát a bemerítés kérdésében?

1. Nem az, hogy üdvösség-kérdést csináljunk belőle, mert így a Bibliának és saját bizonyságtételünknek ellentmondunk. Hacsak a "felnőttekre" vagy az "önkéntességre" ügyelünk, akkor a középpontba kerül a bemerítés, így elsilányítjuk annak magasztos értelmét. De, ha az élő hitre és az újjászületésre tesszük a hangsúlyt, akkor a bemerítés a helyén marad, és betölti fontos hivatását egyéni és gyülekezeti életünkben.
2. Feladatunk a bemerítés helyes gyakorlatának megvalósítása. A bemerítés kérdésének is két oldala van: elvi és gyakorlati (Barth csak elvileg baptista, gyakorlatilag nem). Egészen addig, ameddig az imádkozó óvatosság elmehet, vigyázzunk arra, hogy csak újjászületett embereket merítsünk be. (Helyeslem a Szovjetunióbeli testvérek gyakorlatát /a tanulmány írásakor még állt a Szovjetunió – a Szerk./: 18 éven aluliakat nem merítenek be. Tudjuk ugyan, hogy e gyakorlat alkalmazásában körülményeiknek is szerepük van.) Attól a bibliai normától, hogy az újjászületés feltétele a bemerítésnek, ne térítsen el bennünket semmi, legkevésbé a szaporodást felmutató statisztika. Sok tapasztalat igazolja, hogy a bemerítéssel sem megtartani, sem megmenteni nem lehet senkit sem. Ez a következetes szolgálatunk, eszköze lehet az eklézsia megvalósulásának. Mások foglalkozzanak a bemerítés helyességének igazolásával, vitatkozzanak rajta (Barth és a német ev. egyház lelkészei), mivel ez nekünk elvileg nem kérdés, ne rekedjünk itt meg, hanem lépjünk tovább a gyakorlat területére.
3. Ne csak a gyülekezeti életben, hanem egyéni életünkben is valósítsuk meg a bemerítést, nem egy egyszeri élmény erejéig, hanem napról-napra folyamatosan, annak helyes bibliai értelmében. Ez a legmeggyőzőbb bizonyságtétel azok felé az újjászületett emberek felé, akik különböző okok miatt még vonakodnak a bemerítéstől.

Isten a keresztyénség történelmének minden szakaszában gondoskodott arról, hogy hitvalló emberek, akár életük árán is felszínre hozzák ezt az igazságot. Nagy kitüntetés, megtisztelő megbízatás, hogy utódai lehetünk e bibliai igazság mártír képviselőinek. Küldetésünk betöltésének azonban nem az a főeszköze, hogy nevünkben hordjuk ezt az igazságot; nem az, hogy bizonyságtételünk középpontjává tesszük, kifelé hangoztatva azt; hanem ha komolyan véve saját bemerítésünket, éljük azt.

A bemerítés értelméből nyilvánvaló, hogy a bemerítés egy életen át kötelez, mégpedig többre, mint bármilyen bemerítést mellőző döntés az Úr mellett. A bemerítés önmagában nem több engedelmesség, hanem több felelősség. Hiszen a Biblia igazolja ugyan, de a bemerítettek élete teszi igazán elfogadhatóvá a bemerítés igazságát azok előtt, akiknek már joguk van hozzá. Ne feledjük, hogy aki többet kapott, attól többet várnak, nehogy a több ismeretet és kegyelmi ajándékot, hűséges sáfárkodás helyett – Izraelhez hasonlóan – a magunk különb voltának hangoztatására használjuk!

Hegyi András

A gyülekezet növekedése

Dr. Joe Ellis professzornak 1991. őszén Haus Edelweissben (Ausztria) megtartott előadásai alapján

I. FEJEZET

A gyülekezet növekedésének alapja

Az az Isten, akiről a Bibliában olvasunk, a cselekvés Istene, és nem statikus istenség. Megvannak a céljai e világban. A végső cél: egy lázadó világban létrehozni az Ő országát. Ezt erővel, eltökéltséggel, áldozatokkal viszi végbe. Izráel és az Egyház úgy áll előttünk, mint e világ újjáteremtésének modellje. A Dániel könyvének látomása szerint a kicsi kő összetöri a bálványimádást és nagy heggyé nő, vagyis Isten ismerete szétárad a földön. A kovász átjárja a tésztát, míg meg nem keleszti. Így hat Isten országa.

E világban a sátán negatív értékei uralkodnak. Jézus mondta: ő a világ fejedelme. Az ember tönkreteszi és kizsákmányolja a világot. Ellensége a világnak, ahelyett, hogy gondozója lenne. Sok tekintetben a világ már természetellenessé lett. Betegessé váltak az emberi kapcsolatok. Versengünk és kihasználjuk egymást, kegyetlenek vagyunk egymással szemben. Összeomlóban vannak a társadalmak. Megszegjük azokat a szabályokat, amiket nem volna szabad megszegni. Ebben a világban fizikai, biológiai, csillagászati, erkölcsi és spirituális törvények vannak. Ha ezeket figyelmen kívül hagyjuk, az emberi élet összetörik. Betegség, korlátozottság, halál uralkodott el a földön. Az ember átadta a hatalmat önmaga fölött a sátánnak. A sátán befolyása áthatja az egész kultúrát. Az ember diszharmóniába került a természettel, önmagával, társaival, Istennel. Ideiglenesen foltozgatunk, a dolgok egyre rosszabbak lesznek. Nem Isten lett a mi ellenségünk, hanem mi váltunk az Ő ellenségeivé.

Ki tudja megoldani az emberiség problémáit? Senki. Egyedül Isten. Amikor Jézus eljött e világba, egy ilyen világba érkezett. Tudta, hogy a világnak milyennek kellene lennie, és ezért a célért fáradozott és szentelte oda magát. Jézus céltudatos volt. Már 12 éves korában tudta, hogy miért él. Az ő számára annyira nyilvánvaló volt ez a cél, hogy nem tudja elképzelni, szülei ezt miért nem értik. Amikor a samáriai asszonnyal beszélget, nem érez éhséget. Nem engedi, hogy bárki, akár a Sátán, akár a tanítványok eltérítsék arról az útról, amit maga előtt lát. Ma azt mondanánk, értékorientált ember. Halála előtt elmondja, hogy elvégezte azt a feladatot, amit az Atya rábízott.

Miért van a gyülekezet ebben a világban? Azt gondoljuk, hogy a cél nyilvánvaló. A nyilvánvaló dolgok azonban gyakran elalszanak. Jézus kifizette az ember adósságát. Megszüntette a Sátán befolyását. Nem azért jött, hogy gyengítse, felére csökkentse az ördög munkáját, hanem azért, hogy lerontsa (Kol 2:14-15, 1:13, 1Jn 3:8). Jézus helyreállítja az Istennel, egymással, természettel, sorsunkkal való kapcsolatunkat, az újjászületés által, mintha az élet újra indulna. Jézus az út: vissza az Atyához. Kapcsolatunk lesz Istennel magával. Isten az embert meggyőzi. Nem tekinti robotnak. Szabadságot adott, hogy a vele való kapcsolat önkéntes legyen. A pogányok kioktatják Istent az imában. A keresztyének kérnek. Ez azt jelenti, hogy Isten nem kényszeríti rájuk akaratát, Isten intelligens. Visszalép, vár, hogy megadhassa, amire szükségünk van. Ha együttműködünk vele, harmónia, életkedv, igazság és szeretet jön létre. A Sátán kényszerít. Néha úgy tűnik: igen jó, amit meg akar valósítani. Az igazság színében tűnik fel. Állandóan imádnunk kell Istent, hogy védelmet találjunk az ördög ravaszságával szemben. Az imádat engedelmességet is jelent.

Isten Jézus Krisztusban bemutatja, hogyan gondolkozzam, cselekedjek. Ezt nem félelemből, hanem szabad szeretetből teheti az ember. A Jézust követők közössége a gyülekezet. Amit Isten Jézusban elkezdett, azt viszi tovább a gyülekezetben. A gyülekezet munkája terjed ebben a világban, hogy a romlást megállítsa. Átlagemberek vagyunk, de megváltottak. Az Úr misszióparancsa elmondja, hogy miért vagyunk e világban (Mt 28:18–20). Az egyház egy új társadalom, Isten királyi uralmának kezdete e lázadó világban.

A következő ábrák mutatják, hogy milyen erőhatások érik a világot:

II. FEJEZET

A gyülekezet növekedésének lehetséges változatai

Az egyház természetében benne van a növekedés. 1. El kell hárítani a növekedés útjában álló akadályokat, és 2. Meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek a növekedést elősegítik.

A gyülekezet növekedését vizsgáló tudomány empirikus. Megfigyelésen alapul. Keresi az okokat, miért növekszik vagy csökken egy gyülekezet. Ebből a szempontból vannak:

AKTÍV	–	PASSZÍV
NÖVEKVŐ	–	STAGNÁLÓ
DINAMIKUS	–	ERŐTLEN
ELŐREHALADÓ	–	FENNTARTÓ (hanyatló)
SZÜLETŐ	–	ELHALÓ gyülekezetek.

A gyülekezet-növekedés néha halad, máskor megakad, néha a gyülekezet hanyatlik, máskor fejlődik. Erre a kérdésre általában egyszerű válaszokat adnak.

Általánosságban igaz, hogy ha a gyülekezet megfelelő időben, megfelelő helyen van, és a gyülekezetben helyes dolgokat tesznek, akkor növekszik. Milyen tényezők befolyásolják a gyülekezet növekedését?

	növekszik	nem nő
jó tanítás hangzik		
gyenge a tanítás		

1. Milyen tanítás hangzik el a gyülekezetben? Ha a tanítás rossz, egyoldalú vagy gyenge, meg kell változtatni a tanítást.

2. Milyen növekedési programja van a gyülekezetnek? Van-e elképzelése a növekedésről. Ha egy 60 tagú gyülekezet tagjai úgy gondolkodnak, hogy a gyülekezet 60 tagú, és nem képesek kifejleszteni magukban azt, hogy a gyülekezet létszáma szaporodjon, akkor úgy gondolkodnak, és terveznek, hogy nem csinálnak programot arra, hogy a gyülekezet 120 tagú legyen.

Néha a gyülekezetek lemásolják egymás programját. Ez van, amikor beválik, van amikor nem.

3. Ha növekszik a gyülekezet, ez azt jelenti, hogy Isten áldása van azon, amit csinálnak. Az alábbi képlet kifejezi ezt az igazságot:

$$\frac{(+100-50)\times 4}{5}=40$$

A számoknak nincs jelentőségük. Ha bármely tényező megváltozik, az eredmény is megváltozik. Egyes tényezők hozzáadnak, mások elvesznek a gyülekezet eredményességéből. Vannak, amelyek megsokszorozzák, vannak, amelyek megosztják a gyülekezet eredményességét. Némely helyen nagyon alkalmas lenne a város arra, hogy a gyülekezet növekedjen, de a keresztyének nem használják ki. Máskor alkalmatlan körülmények ellenére növekszik a gyülekezet.

$$+\text{Isten} - \text{Sátán} \begin{matrix} + \\ - \\ \times \\ : \end{matrix} \Bigg\} \begin{matrix} \text{idő} \\ \text{hely} \end{matrix} \begin{matrix} + \\ - \\ \times \\ : \end{matrix} \Bigg\} \begin{matrix} \text{a keresztyének maguk} \\ \text{a gyülekezetek milyensége} \end{matrix} = ?$$

Isten a misszióban mindig pozitív tényező. A Sátán támadni fogja a legkitűnőbb programot, a legderekasabban végzett munkát is. Realistáknak kell lennünk. Némelykor a hely és az idő nagyon alkalmas, máskor nem. Van, hogy Isten népe helyesen viselkedik, van hogy generációk veszítik el küldetésüket. Izrael példája mutatja, a honfoglalás egy generációval elhalasztódott a gyülekezet alkalmatlansága miatt. Tétováztak, vitatkoztak, bizalmatlanok, hitetlenek voltak. Jézus körül 12 átlagember dolgozott, és meghódították a világot. Az első két század keresztyén történelem, ha nem lenne igaz, hihetetlen történet lenne. Hittel telt és bátor emberek voltak, és nem volt számukra lehetetlen. Minden népet tanítvánnyá tettek. A tanítványoknak erre volt látomásuk.

A zsidók szét akarták morzsolni a keresztyénséget. A görög intelligencia számára nevetséges volt. Gúny tárgyává tették, hogy hitelképtelenné tegyék. Róma hatalmát vetette be a keresztyénség ellen.

De az első keresztyének keresztyénsége nem abból állott, hogy egy jó komfortos templomban vagy imaházban kiszolgáltatták magukat, hanem sokat vállaltak, szolgáltak Krisztusért, és ebben boldog emberek voltak. Lássuk a hatását! Megtérítették a görög papokat, a római katonákat és a zsidó rabbikat. Nem mindegyiket, de akiket megtérítettek, elég alapot adtak ahhoz, hogy áttörjék az ellenállást. Talán bennünk nincs meg az a tűz, ami nem engedi, hogy kudarcot valljunk.

Ez volt a keresztyénség normális állapota. Persze a keresztyénség utána olyan hosszú időn keresztül volt hanyatlásban, ami abnormális állapot, hogy ha valaki normális módon viselkedik ma, talán nem normálisnak tűnik. Egy kreatív ember nem biztos, hogy kellemes egy alvó gyülekezetben.

Látjuk tehát, hogy a gyülekezet növekedésében számunkra a legfontosabb terület az emberi tényező. Ha ezt sikerül pozitív irányba megváltoztatni, megváltozik munkánk eredménye. A gyülekezet eredményes munkájára hatással vannak:

1. Van-e a gyülekezetnek határozott elképzelése a növekedésre nézve? Ismert-e ez a gyülekezet tagjai előtt? Azonosulnak-e a célkitűzéssel a tagok? Ezt nevezzük céltudatos gyülekezeti munkának.

2. Készek-e ennek érdekében munkálkodni? Megfizetik-e a növekedés árát? Némelykor kiderül, hogy a nem növekvő gyülekezet nem is akar növekedni. Nem vállalja az új tagok nevelésével és kiképzésével járó fáradságot. Nehéz a gyülekezetbe bekerülni. Az új tagoktól fenyegetve érzik magukat a meglévő tagok.

3. Mi a vezetők és a vezetőség szerepe a növekedésben? Van-e a vezetőknek elegendő erejük arra, hogy a célt kimunkálják és ébren tartsák a tagok előtt? Van-e vezetés a gyülekezetben? Ha egy 100 tagú csoportban 98 csak téblából, de 1-2-nek van határozott elképzelése, a 98 megmozdítható a cél irányába. Ha a vezetés határozott irányt mutat, szívesen követik a többiek.

4. Milyen a gyülekezet klímája, belső légköre, atmoszférája? Vonzó, riasztó, befogadó, kirekesztő, meleg, rideg, vigasztalást árasztó, feszültséget támasztó?

5. Milyen eszközöket használ a gyülekezet a növekedés érdekében? Vannak-e megfelelő helyiségei? Milyen hangulatúak, mennyire jó a megvilágítás, ha jegyzetelni szeretnének? Nincs-e valami zavaró körülmény, kellemetlen, dohos szag, stb.? Valami, ami eltereli a figyelmet a munkáról, amit tesznek? Nincs-e külső zaj, elegendő-e a fűtés?

6. Valóságos-e amit tesznek? Igazi szükséget kielégítő? Vagy pedig olyan tradíció, amelyhez a környezetnek nem sok köze van.

Nem értik az emberek a régies vallási gyakorlatokat. Nem sokat jelent nekik. Az Ige mindig a valóságos dolgokkal foglalkozik: bűn, lelki teher, megkönnyebbülés, új élet tanulása, stb.

7. Az intézmények ennek alárendeltek-e vagy felette uralkodnak? Szükséges a szervezés, az intézményes keret, a pénz, de néha ezek öncélúvá válnak. Nem szolgálják a célt, hanem akadályaivá válnak. Ilyenkor az intézményt meg kell változtatni.

Anélkül, hogy a gyülekezet tudná, vagy akarná, a következő dolgok határozzák meg a gyülekezet arculatát:

Mi mozgatja a gyülekezetet?

A HAGYOMÁNY
„Ezt mi még sohasem csináltuk..." – pedig esetleg biblikus

SZEMÉLYISÉGEK
Nagynevű, közismert, köztiszteletnek örvendő emberek.

ANYAGIAK
„Mennyibe kerül?" – valójában ez dönti el a dolgokat

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK
Előtte sem történik semmi, utána sem, két program közt bukdácsol a gyülekezet

ÉPÍTKEZÉS
Sok gyülekezet bizonyította, az új épület nem hoz tagokat

KERESŐK
„Hogyan szervezzünk egy istentiszteletet, hogy a kívülvaló is otthon érezze magát?" – már egész jónak tűnik.

NŐI KÖR, IFJÚSÁG, ÉNEKKAR stb.
Bármelyik gyülekezeti egység mozgathatja a gyülekezetet egy ideig. De nem lesz véglegesen húzóerő!

El kell fogadnia a gyülekezetnek, hogy a **GYÜLEKEZETET CSAK ISTEN CÉLJA MOZGATHATJA!** Ef 1:15–23; Péld 19:21

A gyülekezet céljának kitűzése a gyülekezet vezetőinek a feladata. A jó célkitűzés: biblikus, világos, konkrét, ellenőrizhető.

Talán először azt kellene definiálni, hogy ***mi a gyülekezet?*** Nem olyan módon, mint a gyermek, hogy a gyülekezet az gyülekezet.

Mi a gyülekezet?

Isten felségterülete, Isten családja ebben a világban,

- ahol a keresők bűnbánatra jutnak és új életet nyernek Krisztus által
- a hívők Isten áldásait élvezik
- a tagok Krisztushoz válnak hasonlóvá – lelki érettségre tesznek szert
- felkészültek és odaszenteltek a közösség szolgálatára
- használják kegyelmi ajándékaikat és ebben támogatják egymást
- vállalják az evangélizáció és misszió szolgálatát
- a reménység légkörében élnek: várják Krisztust.

A gyülekezet Isten akarata szerinti feladatai:

1. Az emberek első számú jellemzője az, hogy elveszettek. A többi probléma ennek a következménye: a bűn elválaszt Istentől.
2. Mindaz, aki nem békült meg Istennel, elveszett.
3. Isten szereti az elveszetteket.
4. Isten megadta az utat ahhoz, hogy az ember üdvösségre jusson.

A Biblia fő témája az, hogy Isten megmentőként működik, Krisztus a mi bűneinket magára vállalta,
Krisztus nekünk adta igazságát.

5. Isten azt akarja, hogy az örömhír hirdettessék ebben a világban.
6. Az evangélium hirdetésének munkáját Isten reánk bízta.
7. Felhatalmazást kaptunk az evangélium hirdetésére, ebben a munkában maga Isten velünk együtt munkálkodik.
8. Isten számára azok hasznosak, akik bölcsen, szorgalmasan és imádkozva dolgoznak ebben a munkában.
9. Az evangelizáció egy folyamat, amelyben a keresztyén, akiben az evangélium munka közben tapasztalható, bizonyságot tesz a nem keresztyénnek.
10. Az evangélium beleillik az emberek lelkébe! Hinni kell az evangéliumban; az evangélium Isten válasza az emberi szükségletekre; minden keresztyénnek meg kell tanulnia az evangélium elmondását.
11. Az evangélium hirdetésekor Isten mindent megad az embereknek az új életre és üdvösségre.
12. A megtérés nem szükségszerűen sok tudás következménye, de az üdvösség útját tanítani kell!

Ha egy gyülekezet eszerint él, elmondható róla, hogy az Isten által meghatározott hivatását betölti. Nem minden gyülekezet él eszerint.

A neurotikus gyülekezet jellemzői

1. Drámai szervezet – állandóan valami vállalkozásba kell fogniuk, hogy jól érezzék magukat
2. Gyanakvó szervezet: a benne élők úgy érzik magukat, mintha figyelnék őket, és félniük kellene a lelepleződéstől
3. Elszigetelt szervezet: hideg, bizalmatlan, távolságtartó
4. Elnyomó szervezet: bürokratikus, személytelen, hatalmi módszerekkel operál
5. Irányított szervezet: túlszabályozott, semmiféle spontán kezdeményezést nem tűr el.

III. FEJEZET

A növekedés akadályai, az akadályok áttörésének módja

Dr. Joe Ellis a cincinnati egyetem professzora szerint az Egyesült Államokban a legtöbb baptista gyülekezet 212 tagú. Természetesen vannak ennél sokkal nagyobb és kisebb gyülekezetek is. Ez egy átlagszám. Ezek régiesen gondolkodó gyülekezetek. Kulturális hátterük múlt századi. Nem növekvő gyülekezetek. Nincsenek tudatában annak, hogy nem növekvő gyülekezetek. A régi gyülekezetek általában nem növekvő gyülekezetek. A gyülekezetek nem növekszenek véletlenül. Ezekben a gyülekezetekben nagyon erős az a vélemény, hogy mit szeretnek és mit nem. Mindent ezen mérnek le. Nem a Biblián vagy Jézus tanításán. Nem szívesen változtatnak. Rugalmatlanok, nem kezdeményezők. Nem szentségtelen és üres emberek, komoly hívők. Ezen belül azonban erősen tradicionalisták.

Michael Green egy anglikán lelkipásztor, aki Oxfordban szolgált az egyetemen, ateista diákok körében. Igen sokat hitre vezetett. Van egy remek könyve, címe: Az első dolgok az utolsó helyen. Szerinte Isten az első helyre az evangélizációt tette a gyülekezet életében. Ez valahogy az utolsó helyre csúszott vissza. Szerinte is, a gyülekezetek ennek nincsenek a tudatában. Elvileg egyetértenek azzal, hogy evangélizálni kell, de annyi más fontosnak ítélt dolog van, ami észrevétlenül kiszorítja az evangélizációt. Azt tanácsolja, hogy a lelkek megmentését tudatosan kell ott

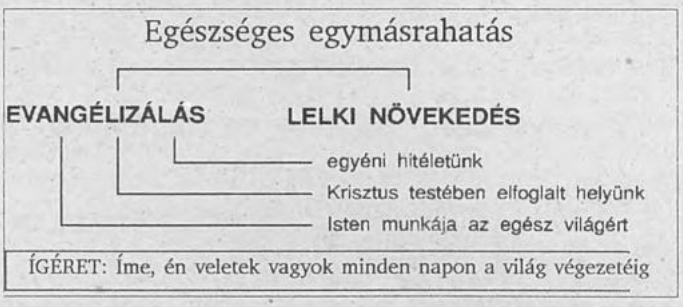
tartani az első helyen. Amikor a bűnösök megtérnek, átkerülnek az Isten országába. Ennél semmi sem lehet fontosabb. Isten akarja az Ő országa növekedését.

Dr. McGavran atyja a gyülekezet-növekedés tudományának. Ő misszionárius volt Indiában. Mindenféle jó dolgot csináltak, de a gyülekezet nem nőtt, nem tettek tanítvánnyá másokat, nem plántáltak új gyülekezeteket. Kezdte vizsgálni, hogy mi az oka a gyülekezetek stagnálásának, és mi volt a titka az első század gyülekezetei növekedésének. Szerinte Rómában, mire oda apostol érkezett, kb. 50 ezer keresztyén élt már. Ezek a keresztyének nem várták, hogy valaki jöjjön és elvégezze helyettük az evangélizálás és gondozás munkáját. Hozzájuk képest a mai keresztyének passzívak, meglehetősen belterjesek.

Néha a kicsinyes gondolkodás áll a növekedés útjába. Minden felfutó időszakban távlatokban gondolkodtak. Pl. 1988-ban valaki megalapította a Stenfordi Egyetemet. Előbb megkérdezte a lelkipásztorát, mire van szüksége a gyülekezetnek? Az azt válaszolta: Ki kellene cserélni a szőnyeget.

Néha a tradíciók kötnek meg. Bismark a cárnál járt. Miért áll ott az őr a tér közepén? – kérdezte. A nagymama korában vadrózsa nyílt ott. Ma már nincs nyoma se, de az őr ott posztol. Van olyan gyülekezet, amelyik minden évben megvizsgálja tradícióit. Ha már funkció nélküli, nyugodtan kiiktatják.

Néha a gyülekezet azt hangoztatja, hogy a megszentelődésen van a hangsúly. Akik keresztyének, igazán keresztyének legyenek. A minőség fontosabb, mint a mennyiség. Ez igaznak látszik, de a valóság az, hogy ez a kettő nem zárja ki egymást. Nem várhatunk arra, hogy majd akkor töltjük be a hit továbbadásának parancsát, ha befejezett, perfekt keresztyének leszünk. Mert a valóságban mindig formálódunk a megszentelődésben, mint ahogy mindig szükségünk van Isten bűnbocsátó irgalmára. Az evangélizáció és a megszentelődés állandó ismétlődését szemlélteti a következő ábra:

Máskor be kellene vallani, hogy a kényelmesség az oka, hogy nem teljesítjük Urunk misszióparancsát. A jó meleg és komfortos istentiszteleteinket nehéz felcserélni bizonytalan kimenetelű missziós akciókkal.

A béka találkozik a királykisasszonnyal. Most kellene megcsókolnia, hogy újra királlyá váljon, de a béka megszólal: Ne tedd! De ha találkozol a banyával, mondd meg neki, hogy üdvözlöm. Mióta béka vagyok, nem kell a kormányzás gondjaival foglalkoznom. Ez a helyzet sokkal kényelmesebb.

McGavran megvizsgálta és összevetette egy mai átlag gyülekezet tevékenységét az újszövetségi kor gyülekezetében élők tevékenységével. A következő táblázat mondja el eredményét:

ÚT kor gyülekezete:	Egy mai átlag gyülekezet:
1. A nem keresztyéneket Krisztusnak megnyerni: ez a főcél.	1. Ez a sokadik helyen, elfoglalta más, pl. a gyülekezeti tradíciók.
2. A tagok egyenként tudták és munkálták.	2. „Fáznak" a bizonyságtételtől. Mit mondjanak?
3. Átérezzék, mit jelent elveszettnek lenni.	3. A kintlevőkkel alapjában nincs semmi baj.
4. Módszereik hatásosak voltak.	4. Nem egészen hatásosak.
5. Arra törekedtek, hogy az új megtérők tanítvánnyá legyenek.	5. A „megtérés" bizonytalan,, elég egy sekélyes „döntés".
6. Arra törekedtek, hogy a tanítványok még jobb tanítványokká váljanak.	6. Megelégednek azzal, hogy a gyülekezet formai elvárásainak megfeleljen.
7. Tudták, hogy az evangélium feladat, de erő is.	7. Az evangéliumot inkább csak emlegetik.
8. Az evangélium meghatározta a tetteket.	8. Sok beszéd, kevés tett.
9. Tudták, ha létrejön a hit, Isten mindent megtesz, amit megígért.	9. A hit túlságosan nagy kockázat. Elv, de erőtlen.
10. Isten megadta az utat az üdvösségre. Ez az út egyedül: Jézus Krisztus.	10. Nem bizonyos az Úr útjának egyetlen volta. Mások is tesznek jót.

McGavran szerint a mi korunk bizonyos mértékig hasonlít az apostolok korára, mert:

1. ma is megfelelő nagyságú lelki éhség van ezen a világon. Az emberiség puszta létszáma olyan nagy, amilyen sose volt történelme folyamán. Ugyanakkor politikai, gazdasági, társadalmi stressz van, ami kedvez az evangélium befogadásának. Általában a változások idején hajlamosabbak az emberek valami új befogadására, mint a már kialakult értékrendek idején.
2. Olyan sok eszközünk van az evangélium terjesztésére – könyv, hírközlő eszközök, stb, – amelyek, ha Pál apostol korában lettek volna, valószínűleg mindegyiket használta volna.
3. A gyors változások korát éljük, amelyek előbb-utóbb kinyitják a zárt gyülekezeteket is, és befogadókká teszi őket.
4. Sok kis nép elvesztette a támaszt a nagybirodalmak összeomlásával, és kiszolgáltatottá vált, s ahogy a gonosz hatások felé, ugyanúgy az evangélium felé is odafordulhatnak, ha lesznek, akik hirdetik számukra.
5. Sok odaszentelt csoport tevékenykedik, imádkozva, egymást támogatva, szeretetben, és ezeket Isten megáldja eredménnyel.

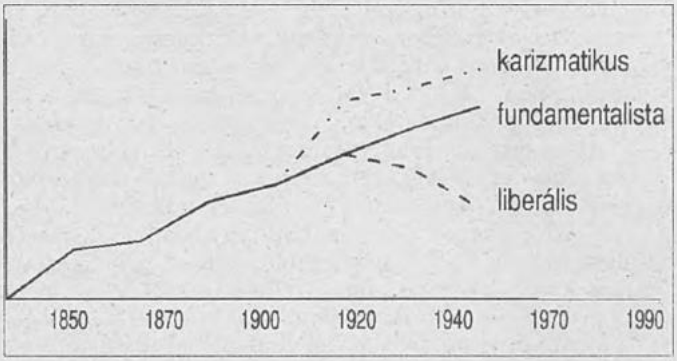
Mit tehetünk annak érdekében, hogy munkánk sokkal eredményesebb legyen?

1. Erőteljes imaélet szükséges. Könyörögni kell, hogy Isten adjon munkásokat, akik odaszentelik magukat emberek megmentésére.

2. Állandó elmélyült bibliatanulmányozás szükséges. A gyülekezetek hozzanak létre csoportokat ennek érdekében.
3. Szélesítsék a köröket, ha már elég nagyok, osszák ketté!
4. A növekedés tudatát fejlesszék ki önmagukban. Amikor ezt megteszik, a Szentírás élni kezd. Napi problémákban ad eligazítást. Kilép az elméleti síkról.
5. Mérlegeljék, vizsgálják meg, mi az, ami bevált, és mi az, ami nem. Különben meddővé válik az igyekezet.

Az egyik amerikai egyetemre kiment az állami vizsgáló bizottság, és a következő kérdéseket tette fel: 1. Miért van ez az iskola? Határozzátok meg a célt, amit magatok elé tűztetek! 2. Mutassátok meg az erőforrásokat! (tankönyv, épület, pénz, tanárok, stb.) 3. Elértétek-e, amit magatok elé tűztetek? 4. Hogyan tudnátok még jobban csinálni? Tárjátok fel a rejtett erőforrásokat és kapcsoljátok be munkátokba? Ez a tanács a gyülekezetek számára is megszívlelendő.

A világon létező fundamentalista, karizmatikus és liberális gyülekezetek növekedési görbéje az elmúlt században a következő képet mutatja:

Statisztikai adatok szerint a legdinamikusabban növekvő keresztyén közösségek a karizmatikus közösségek. Anélkül, hogy ezek teológiai vagy istentiszteleti gyakorlatát jelen esetben bonckés alá vennénk, érdemes felfigyelni és elgondolkodni problémaérzékenységükön. Ahogy általában a kivülvalók reagálnak tevékenységükre:
1. Érzik, hogy valóságos, amit tesznek. Jézus valóban élt és ma is hatása van az életre.
Ezt a nem karizmatikus is vallja.
2. Nyitottak az emberek iránt
3. Gyakorlatiak, alkalmazni próbálják a keresztyénséget a családban, emberek között
4. Mozgásban vannak.
5. Erőteljes meggyőződéssel rendelkeznek. Sok régi közösségnél ez elszürkül, szakemberekre, a lelkipásztorra bízzák.
6. Lelkesedők: optimisták, kreatívak.
7. Melegek, körülölelnek.
8. Megtalálják a kontaktust az emberekkel.

Ma Magyarországon a karizmatikus közösségek szélsőséges és sztár-jellegű irányvonala domborodik ki élesebben. Sok gyülekezetet megosztanak, szakadásokat okoznak, és sok karizmatikus gyülekezetbe sodródó vagy oda megtérő ember könyvelhető el a keresztyénség számára a veszteséglistán. Senki nem tartja őket számon. Ha a hazai karizmatikusság eljut a hanyatló szakaszába, e veszteség fájdalmasan megnőhet. Ugyanakkor bűn nem meglátni, és nem okulni abból, hogy sokszor a tradicionális gyülekezetek nem pusztán a baptista, hanem szabadkeresztyén, sőt a régi karizmatikus, pünkösdi gyülekezetek is elkényelmesedtek, belső megújulásra, rugalmasságra, természetességre, melegségre, valóságos dolgokra, – ne kerteljünk – Istentől jövő megújulásra van szükségük. A fenti lista letisztultabb, kiegyensúlyozottabb karizmatikus gyülekezetekre igaz. Dr. Joe Ellis megfigyelése amerikai példákon alapul, ahol a karizmatikusság túljutott kezdeti túlhajtott állapotán. Az ő összefoglalója a következő két felsorolás is:

A gyülekezet növekedésének akadályai:

1. A Biblia sekélyes ismerete,
2. Az első dolgok utolsó helyen,
3. Túl kicsinyes gondolkodás,
4. Entropia elve,
5. Passzív beállítottság: a gyülekezet „kiszelektálja" a kezdeményezőket,
6. Boldogok, ha találnak valamit, ami ellen harcolhatnak;
7. Megcsinálják a rutinszerű dolgokat, nem szeretnek változtatni,
8. A célt hagyják elhalványulni,
9. Nincs világos elképzelés a növekedésről,
10. Nem készek kifizetni az árát,
11. Kifogásokat keresnek,
12. Restauráció = halott-kozmetikázás sok tettük.

Az akadályok áttörésének módja:

1. Elmélyült bibliatanulmányozás;
2. Jó kapcsolat Krisztussal;
3. Jó kapcsolat a gyülekezettel;
4. Elmélyült imaélet;
5. A növekedés tudatának kifejlesztése;
6. Az evangélizáció olyan, mint a mozdony, húzza a kocsikat;
7. Még nem volt olyan evangélizáció, hogy el ne mondták volna az evangéliumot;
8. Az evangélium nem a szupermeneké;
9. Mit éltem át, mikor valakit Krisztushoz vezettem?
10. A vigasztalás és bizalom légköre árad a gyülekezetben;
11. Isten áldása kíséri munkájukat.

Folytatás következik

"Mert minden háznak van építője...
Krisztus azonban mint Fiú hű a maga házához. Az Ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicsekedését mindvégig szilárdan megtartjuk. /Zsid 3:4-6/

ISTEN NÉPE — A CSALÁDBAN

Pálhegyi Ferenc

Párválasztás

Az összes kérdésben, ami fölvetődik, legyen az párválasztás, gyermekvállalás, családtervezés, abortusz, végül is döntésről van szó. A kérdés az, hogy mennyire tudok szabadon dönteni?

Két végletes álláspont feszül itt egymással szemben. Az egyik az, hogy minden determinált – gondolok a párválasztásra. Talán többen ismerik Lagerlöf Zelmának a szép novelláját, hogy a menyországban két kis angyal nagyon szerette egymást, ezután az Úr leküldte őket a földre azzal a paranccsal, hogy: "Találjátok meg ott egymást!". Benne rejlik ebben az, hogy csak egyféleképpen lehet megválasztanom a páromat, az előre meg van határozva, Isten elrendezte, azt az egyet kell megtalálni, senki más nem lehet. Mintha a predesztináció-elv érvényesülne a párválasztásban. Ez az egyik véglet.

A másik véglet: teljesen szabad vagyok, azt csinálok, amit akarok. Ez nem mennyei kérdés, hanem földi. A házasságok, ha az égben köttetnek is, a földön mennek tönkre, vagy itt kell őket tervezni. De igazából nem is az égben köttetnek, a földön köttetnek, a földön éljük meg őket, a földön élvezzük, vagy érezzük olykor-olykor terhesnek. Nem mennyei ügy ez, hanem földi, mint minden más földi dolog.

Gyermekvállalás? Vannak olyan keresztyén testvérek, akik úgy vélik, hogy ebbe az ember nem szólhat bele. Isten adja a gyerekeket, jönnek, ahogy éppen jönnek, sehogyan ne befolyásoljuk. A másik oldal viszont, hogy a mi dolgunk: vállaljuk, vagy nem vállaljuk. Itt is dönteni kell. Nagyon melegszik az ügy, hogyha már a családtervezés fölmerül, sőt, még az abortusz is. Nem olyan rég egy törvény született ezzel kapcsolatban, ráadásul úgy hívják, hogy: "Magzatvédelmi törvény". Én egy kicsit szégyellem ezt az elnevezést, mert legkevésbé a magzatot védi. Itt is azon folyt a vita, hogy az ember beleszólhat ebbe, vagy nem? Ha már megfogant egy asszony, akkor mit tegyen a gyermekével, ha nem akarta. Különösen élessé vált ez a kérdés napjainkban. Talán többen hallottak arról, hogy Boszniában szerb katonák parancsra erőszakoltak meg asszonyokat, köztük apácákat is, akik egész életükre szüzességet fogadtak. Ezek közül az apácák közül néhányan teherbe estek. Mi lesz most? Vajon elhajtathatják-e a magzatukat, vagy nem?

Nagyon komoly kérdések ezek. Vagy fölmerülhet az abortusszal kapcsolatban az a kérdés, hogy mit tegyek akkor, ha már a terhesség alatt megtudom, hogy fogyatékos lesz a gyermek, sérült állapotban születik, kötelező-e akkor világra hozni, vagy nem? Egész más kérdés ez, mint a párválasztás, mégis közös valamiben. Döntést kell hozni, ebben is.

Hogyan hozhatok döntést úgy, hogy az Isten akaratának megfeleljen?

Legutolsó mondatomnak ezt a második felét szeretném kiemelni. Akkor van értelme beszélni ezekről a kérdésekről, hogyha érdekel bennünket Isten akarata. Én legalábbis ebben a megközelítésben szeretném ezt tárgyalni. Hogyha ezt kihagyjuk, akkor nagyon sokfélét lehet mondani, pro és kontra.

Tehát azt próbáljuk most vizsgálni, hogy van-e az Isten igéjének, a Bibliának ezzel kapcsolatban egyértelmű tanítása, vagy nincs. Alapelv, ami eligazít minket, ami bibliai alapelv, ami mélyen benne van a Szentírásban, az Ó- és az Újszövetségben egyaránt, hogy nem a magunkéi vagyunk. Legalább a hívő ember tudja azt, hogy ő nem a saját tulajdona. Talán furcsán hangzik ez első hallásra, de ha ezt nem fogadom el, akkor megintcsak azt kell mondanom, nincs értelme tovább gondolkozni ezen. Ismerős a "Mégis kinek az élete?" című dráma is. Adták színházban is, Huszti kitűnő címszereplésével, filmen is láttuk.

Arról szólt ez a dráma, hogy egy rendkívül sikeres fiatalember, egy szobrász, balesetet szenved, olyan gerincsérülést kap, melynek következtében nyaktól lefelé megbénul. Nem látja értelmét az életének. Ép ésszel hogy lehet ezt kibírni? Intellektuálisan egyáltalán nem károsodik az illető, de vége a pályafutásának. Csak feküdni tud, csak táplálják csövön keresztül. Életben lehet tartani, miközben az agya tökéletesen működik, a tagjai nem engedelmeskednek. Meglátogatja őt a szerelme is. Van értelme így az életnek? Úgy dönt, hogy nincs, de olyan nehezen tudja elérni azt, hogy engedjék meghalni! Végül a dráma azzal a "happy end-el" végződik, hogy engedik meghalni. Mégis kinek az élete?" – az a címe. Mintha olyan természetes volna, hogy az én életem az enyém, én rendelkezem vele.

A Biblia szemlélete szerint azonban én nem vagyok a magamé. Kifejezetten így van megírva a Bibliában, Pál apostol írja: *"Nem a magatokéi vagytok, áron vétettetek meg"* – miféle áron? Egy másik bibliai könyvből idézem, Péter apostol első leveléből: *"Nem ezüstön és aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből, hanem drága véren, mégpedig a szeplőtlen és hibátlan Báránynak, Krisztusnak a vérén"*. Isten megvásárolt, mondhatnám igy is, hogy visszavásárolt a Sátántól. Mert az "ősbűn" lényege nemcsak "ősszüleinké" Ádámé és Éváé, hanem minden emberé, amit azóta is folyamatosan követünk el, hogy függetleníteni akarjuk magunkat Tőle, az Istentől. Az a jelképes történet a Bibliában, hogy Ádám és Éva tiltott gyümölcsöt evett a jó- és gonosz tudásának fájáról, nem azt jelenti, ahogy sokan félreértelmezik. Nem a tudást akarták megszerezni, hanem az erkölcsi ítéletet, a jó- és gonosz tudásában. Isten ne szóljon bele, hogy mi az erkölcsös és mi nem, mi jó és mi gonosz. Azt mi magunk akarjuk eldönteni, olyanok akarunk lenni, mint Isten. Ezt ígéri ott a Sátán: "Olyanok lesztek, mint Isten". Tőle függetlenül enyém az életem, azt csinálok vele, amit akarok, úgy döntök, ahogy akarok, akár mások élete fölött is, például a magzatom élete fölött is döntök, hogy akarom-e, hogy éljen, vagy nem akarom, hogy éljen. Mégis, kinek az

élete? Az enyém! Ha akarom eldobom! A Biblia azt tanítja, hogy nem a magatokéi vagytok, hanem Isten tulajdona. Isten tulajdonba vett népe – olvassuk máshol. Nagyon erőteljesen szólal meg ez az igazság a Szentírásban. Az embernek Őt kell képviselni a világban, az ember az egyetlen olyan teremtmény, akit Isten a maga képére teremtett.

Ez nem azt jelenti, hogy külsőleg hasonlít Rá, hanem azt, hogy Őt képviseli, az Ő nevében uralkodik a földön, a természet fölött – nem egymás fölött. Nos, ez az egyik alapelv: nem a magamé vagyok. A másik, szintén bibliai kép: ha már nem a magamé vagyok, akkor ki vagyok ebben a világban? A válasz kb. igy hangzik: sáfár. Az Úr sáfára. Mi az, hogy sáfár? Jellegzetes bibliai foglalkozás. Afféle gazdaságvezető rabszolga. Olyan rabszolga, aki nem a maga tulajdona, de az Úr rábízza vagyonának egy részét. József ilyen volt Potifár udvarában, Egyiptomban. Ura rábízta az egész gazdaságát. A sáfár önállóan dönthetett, szervezhetett, gondolkodhatott, tervezhetett, ismernie kellett az Úr észjárását, elvárásait, kívánságait. Újszövetségi példa erre, Jézus egyik példázata, a talentumokról. Elutazása előtt a király magához hívatta szolgáit, azaz magas rangú rabszolgáit, a sáfárokat, és szétosztotta köztük a vagyonát. Volt akinek öt talentumot adott, volt akinek kettőt, volt akinek csak egyet, de egy talentum is hatalmas kincs volt, kb. 49 kg aranynak felelt meg. "Tessék gazdálkodj vele, amíg visszajövök!". A példázat szerint, amikor visszatért, maga elé rendelte sáfárait, akik beszámoltak arról, hogy mit csináltak Uruk pénzével. Volt, aki előállt azzal, hogy ötöt kaptam, újabb ötöt nyertem rajta, itt van tíz talentum. Másik ugyanígy járt el a kettővel, végül a harmadik, aki az egyet kapta, azt mondta, hogy féltem, mert én tudtam, hogy te kemény ember vagy, ott is aratsz, ahol nem vetettél, ezért elástam a pénzedet. Ez nem tetszett a gazdának, aki azt mondta, tudtad, hogy én kemény ember vagyok, úgy látszik mégsem tudtad igazán, hogyan gondolkodom. Legalább a pénzváltókhoz be kellett volna adnod, hogy nyereséggel kapjam vissza. Azt hiszem világos, miről van itt szó. Egész életünket mintegy sáfárságra kaptuk Istentől, rendelkezünk vele, mint ahogy a sáfár rendelkezett azzal a kincscsel, amit rábíztak, mégsem az övé volt. Neki gazdálkodni kellett vele felelősen. Igy kaptuk mi Istentől a testünket, saját egészségünkért is felelősek vagyunk. Igy kaptuk, mint egy birtokjogul a házastársunk testét. Ugye, azt írja Pál apostol az első Korinthusi levélben, hogy: "A férj nem ura a maga testének, hanem a felesége, a feleség sem ura a maga testének, hanem a férje. "Ez nem azt jelenti, hogy akkor nincs pardon, ha az egyiknek szexuális kívánsága van, akkor egy kukkot nem szabad szólni, ő a testem ura, azt csinál, amit akar. Birtokjog ez, vagyis felelősséggel jár. Az elöljáróság elmarasztalja azt, aki elhanyagolja a kertjét. Tehát én felelős vagyok a feleségem testéért, egészségéért. Van ennek egy ilyen összefüggése is, és fordítva is rám bízta, a gyerekeimet rám bízta, sáfárságra. Az időm is olyan kincs, amit tőle kaptam. Hogyan gazdálkodom vele? Sok-sok lehetőséget kaptam Istentől, ami mind az Ő vagyona, de én élhetek vele, élvezhetem. Örvendezz ifjú, amíg fiatal vagy – olvassuk a Prédikátor könyvében –, de meglásd, hogy az Úr mindezekért ítéletre von, mindezt számon kéri majd tőled.

Bocsánat, ezt nem szó szerint idéztem, tartalmilag talán nem helytelen. Ő a tulajdonos, én az Ő rabszolgája vagyok, "a Krisztus rabszolgája" – ahogy Pál apostol mondja: "jó dolog annak lenni". Hadd idézzem a Heidelbergi kátét, az első kérdés igy hangzik benne, hogy: "Mi a te legnagyobb vigasztalásod életedben és halálodban?" A válasz pedig igy hangzik: "Az, hogy mind testestül, lelkestül, mind életemben, mind halálomban, nem a magamé vagyok, hanem az én hűséges Uramnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona". Ez vigasztalás, ez öröm a keresztyén ember számára. Jó, ha az embernek van gazdája, akihez tartozik, aki szereti őt, aki védi őt, és abban az óriási tisztességben részesíti, hogy a vagyonát bízza rá, vagy a vagyonának egy részét. Valahogy ezeket a kérdéseket is igy lenne jó megközelíteni. Még egy bibliai képet hadd idézzek, mely szintén érinti ezeket a kérdéseket, amikről ma szó lesz. Ez pedig a pásztor képe. Ez is gyakran előfordul a Bibliában, Ószövetségben, Újszövetségben egyaránt. Maga az Úr a pásztor, Izrael pásztora. Jézus magáról mondja: "Én vagyok a jó pásztor", – ugyanakkor pásztorok mindazok, akikre Ő rábízza az övéit. Ószövetségi próféták mennydörögnek a hűtlen pásztorok ellen, akik úgymond magukat legeltették, nem a nyájat. Ugyanakkor azt mondja (megint csak Péter első levelét idézem): "Legeltessétek az Isten közöttetek lévő nyáját, mert majd megjelenik a fő Pásztor" – és itt Jézusra mutatva, a sáfársághoz hasonló kapcsolatra utal. Mi felett, ki felett kell nekem pásztorkodnom? Soksok ember felett, akiket az Isten valami módon rám bízott. Gyerekeket bíz Isten az emberre, pásztornak kell lenni fölöttük.

Vegyük sorra ezeket a fontos kérdéseket. Párválasztás, gyermek-vállalás, családtervezés, abortusz.

Párválasztás

Állítólag valamikor a BKV alkalmazott egy tréfás kedvű buszvezetőt. Szörnyű vicceket csinált az illető. Az egyik ilyen vicc a következő volt: Magával vitt egy tartalék kormánykereket és az egyik kanyarban a két utasüléssor közé gurította. Az utasok rettenetesen megijedtek, de hát csak tréfa volt. Azután bemondta a hangosbemondóba: Tessenek jól kapaszkodni, mert ezen a piroson még átmegyünk! Aztán mégis lefékezett. Meggondoltam – mondta. A legnagyobb vicc azonban most következik, emiatt rúgták ki. A végállomáson, a még üres buszba beült az egyik utashelyre, vaknak öltözve. Föltett egy sötét szemüveget, kezébe fogott egy fehér botot, ott üldögélt sokáig, amikor már majdnem megtelt a busz, elkiáltotta magát: "Hát senki nem indítja el ezt a tragacsot?" Fölállt, odatapogatózott a vezetőüléshez és beindította a motort. Természetesen az utasok ész nélkül menekültek, egymást törve, taposva, úgy, hogy kisebb sérülés is történt, fegyelmi lett belőle. Ez a történet példa, sőt példázat értékűvé vált számomra, ugyanis itt az előbb elmondottak szellemében talán mi is értjük, hogy vált ez példaértékűvé.

Arra mutat rá, milyen is ez a párválasztás. Ha hosszú útra megyek, pl. az Örs vezér térről egészen Gödöllőig kell utaznom a Hév-en, egyáltalán nem mindegy, hogy ki ül mellettem. Pedig ez csak háromnegyed óra. A házasság, tovább tart valamivel, 3-4 évtizedig, esetleg még tovább. Egyáltalán nem mindegy, hogy kivel töltöm el. Aki mellettem ül, nem szeretem, ha túl sok helyet foglal, nem szeretem, ha rossz szaga van, nem szeretem, ha túl sokat beszél, azt se, ha egy szót se szól. Vannak elvárásaim. Lehet ez az utazás kellemes vagy kellemetlen, attól függően, hogy ki ül mellettem. De ennél fontosabb a busz esetében, hogy ki ül a volán mögött. Az a legfontosabb! Mind a kettő fontos, de mégis nagyságrendi különbség van a kettő között. A párválasztási döntésben, tulajdonképpen két komoly döntés van. Döntenem kell, hogy X-et, vagy Z-t feleségül veszem-e, vagy hozzá megyek-e feleségül. De van egy másik döntés, ami ezt megelőzi, és az ennél fontosabb, hogy ki vezeti az életemet! Itt lehetnek nagyon csalóka dolgok, pl. a következő. – Remélem értjük a képes beszédet. – A Biblia végig képekben beszél, csak nem buszról, mert az abban az időben még nem volt, hanem korabeli

képeket használ, a szőlőművelésről, az állattenyésztésről és egyéb területekről. Két busz áll egymás mellett, és az ablakon át látok valakit, ott ül mellettem, csak éppen a másik buszban. Remélem értjük a képet. "Egy hiten vagyunk, vagy nem? Ó, az nem számít, hát egymás mellett vagyunk mi így is. – Azt hiszem értjük a képet! Nagyon jól lehet szemezgetni egymással, így is, az üvegen keresztül is. De aztán elindul a busz. Még az is lehet, hogy egy darabig együtt tartanak, de később a távolság egyre inkább nő. Ha kifejezetten ellentétes az útirány, akkor pedig ez nagyon fájdalmas is lehet. Amit ez a kép mutat, nem is busz, hanem két vonat. Azt hiszem, ők is egymás mellett voltak sokáig, aztán egyszer csak megszűnik ez az állapot. Talán az elején mondottakból kiderült, hogy én nem gondolom azt, hogy pontosan elő van írva egy fiúnak, hogy kit kell feleségül venni, vagy egy lánynak, hogy kihez kell férjhez menni. Vannak keresztyén testvérek, – akiket én egyébként nagyon szeretek, – akik azt gondolják, hogy igen, az pontosan elő van írva. Én ennek a bibliai fedezetét sehol sem látom, nem gondolom azt, hogy ez determinált volna. De vannak ehhez nagyon komoly bibliai szempontok. Pl. az, amit Pál apostol ír az 2Korinthusi levélben: "Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában."

Milyen ez a felemás iga? Olyan, amelyben a befogottak nem tudnak lépést tartani egymással, mint a különböző fajhoz tartozó állatok. Lehetne erre mondani azt, hogy: "De hiszen itt szó sincs a házasságról". Hogyha elolvassuk azt a mondatot, és a körülette lévő szöveget, akkor kiderül, hogy inkább gyülekezethez tartozásról, barátságról, egyéb társadalmi kapcsolatokról van ott szó. Én azt hiszem, hogy ez közvetlenül a házasságra utal, hiszen abban a korban, amikor ez a levél született, a Római Birodalom területén, a hivatalos nyelv a latin volt. Latinul az a szó, hogy "koniugium", egyaránt jelenti azt, hogy iga, és egyaránt jelenti azt, hogy házasság. Ugye milyen bölcsek voltak ezek a latinok? Ugyanazt a szót használták erre a két dologra. Különböző dolgok ezek? Hát én azt hiszem, hogy két baromnak ugyanabba az igába kell hajtani a fejét. Tudniillik, ha valamelyik nem húz, csak a másik, akkor több teher nehezedik arra az egyikre, vagy arra a másikra. Ha valamelyik ki akar törni ebből az igából, a másikat is sérti vele, annak is fájdalmat okoz. Ugye, ez is illik a házastársi kapcsolatra? Pál apostol azt mondja, hogy "Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában", – mert nagyon sok nehézség adódik belőle. Egy kicsit általánosabban fogalmazva, valóban sokféle szempontból kell megnézni azt, hogy az ember kivel köt házasságot, pl. nagyon előnyös az, hogy ha a másik nemből választ. Ez ma már nem is olyan magától értetődő. Sajnos. Még jó néhány természetesnek tűnő szempont itt felmerül. Komoly tanács ez is: legyen azonos az útirányuk. Ugyanoda igyekeztek-e mind a ketten, mert ha nem, abból nagyon sok meg nem értés születik majd, nagyon sok kétfelé húzás, más lesz az értékrendetek is. Egyszerűen ez nem jó. Ez nem azt jelenti, hogy ne tiszteld a másikat, aki más hiten van, lehet attól tisztelni, sőt, a Biblia szerint szeretni is kell, még akkor is, ha az ellenséged, de ne köss vele házasságot. Néhányan azt szokták erre mondani: "De hiszen éppen én fogom őt megtéríteni! Engem szeret, senki másra nem hallgat, a papokra végképp nem, én hozzá megyek feleségül, rám hallgat, megtérítem. Lám, már is eljött velem Bibliaórára – igaz, hogy unta, alig várta, hogy vége legyen, hogy utána sétáljunk –, de hát ez csak az első lépés. Nem missziós intézmény a házasság. Ha ezt vártuk tőle: csalódunk. Ritka kivétel, ha mégis beteljesedik a reményünk. A XVIII. században Angliában a nagy metodista ébredés idején volt egy híres prédikátor, Withfield-nek hívták, állítólag nagy erejű ember volt. Különösen erőteljes volt a hangja, az egész piacteret betöltötte, a szabadban prédikált. Az a fajta utcai evangélizáció, ami mostanában újra divatba kezd jönni, akkor kezdődött ott Angliában. Withfield hangerősítő nélkül is betöltötte a teret. Állítólag az ő egyik összejövetelén történt – ami véletlenül éppen egy zárt helyen volt –, hogy az egyik kislány azt mondta neki, hogy ő bizony szeretne férjhez menni X-hez, egy paraszt fiúhoz, aki hát nem hívő, de sok előnye van ennek a dolognak. "Majd én megtérítem" – mondta. Erre Withfield azt mondta neki, hogy: " Állj fel az asztalra" – valóban szuggesztív ember lehetett, mert azt hiszem én itt hiába mondanám bármelyikötöknek, nem állnátok föl az asztalra. A kislány felállt, és ekkor azt mondta a prédikátor: "Fogjunk kezet, no húzz fel magad mellé!" Húzták egymást, a kislány pillanatokon belül lent volt a földön. Jó példa volt ez arra, hogy nem az húzza fel a másikat, aki fent van, hanem az húzza le, aki lent van.

Azt hiszem, ha helyet cseréltek volna, lehet, hogy Withfield akkor is győzött volna, mert ő volt az erősebb. De azért sokkal kevesebb eséllyel indult volna ehhez a küzdelemhez. Soha nem történt még az, hogy egészséges alma meggyógyította volna a mellette lévő rohadtat. Fordítva azonban törvényszerűen bekövetkezik, ha elég sok ideig egymás mellett vannak. Hát ez az egyik tanács. És azon kívül, hogyan tudhatom meg, hogy ki lesz a párom? Hogyan? Van rá határozott bibliai tanács? Hallottam már ilyet, hogy valami jelt kell kérni. Miféle jelt? "Uram, ha piros sapkában lesz, akkor ő az. " Nekem erre inkább az az ige jut eszembe, hogy: "Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet". Ne terheld Őt piros sapkákkal! Adott neked világos észt. Ismerd meg! Nézd meg! Sapka nélkül is, sapkában is. Gondolkozz, az ige fényénél vizsgáld, de az ige fénye, nem ezt jelenti, hogy jelt kérek, mert a jel nem erre adatik! Megtörtént már, hogy valaki jelt kért. Én csodálkozom rajta, és annak ellenére jó lett a házasság. Nagy az Isten kegyelme hozzánk! Azt hiszem inkább ennek tulajdonítható. – Hát, ha nem jelet, akkor majd igét kapok –. Ugye, ez az "igekapás" is – bizonyos kegyes körökben – nagyon szokásos. Kihúzzák kosárból, vagy valahonnan, akkor ez szól hozzám. Pl. valaki azt húzta, hogy "Júdás elment és felakasztá magát", – nohát ennek semmi üzenete nincs, valami mást keresek, még egyet. Arra az volt ráírva, hogy "elmenvén azért te is hasonlóképpen cselekedjél". A Biblia valóban szent könyv, nem arra való, hogy ilyesmire használjuk, nem varázskönyv. A papagájok szoktak húzni cédulákat a vásári jós sátoránál. A Bibliához nem méltó ez. Valaki igét kapott, ami arra biztatta, hogy vegye feleségül a kislányt, tudniillik azt az igét kapta, hogy: "Ne félj Máriát magadhoz venni!" Igaz, hogy Editnek hívják, de hát ez a név nem szerepelt a Bibliában. Azt hiszem értjük, hogy ez nem méltó a Bibliához, nem méltó Istenhez, keresztyén emberhez sem. Hát akkor, hogy lehet megtudni? Van egy nagyon jó párválasztási történet a Bibliában. Hogyan kapta meg Ádám a párját, Évát? Mit kellett Ádámnak csinálni? Azt hallom, hogy aludni kellett neki. Ez is jó tanács, de nem csak aludni kellett neki. Mivel kezdődik ez a történet? Isten kijelentésével. Azt mondja: *"Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek neki segítőtársat, hozzá illőt."* Mi van ebben? Az, hogy Isten gondoskodik. Ő tudja az én szükségletemet. A világ teremtésének egy nagy aktusa után, mindig felhangzik ez a kijelentés: *"Íme igen jó!"* Egyszer csak disszonáns hang szólal meg: nem jó! – ezt maga Isten mondja. Nem azért, mert valamit elrontott, Ő nem rontott el semmit. Úgy teremtette az embert, azzal a hiánnyal, hogy egyedül ne legyen teljes, kell még valaki mellé, akivel teljes lesz. Nem jó neki egyedül, szerzek neki segítőtársat. Hogyan kezdi el ezt a szerzést? Úgy, hogy felszólítja Ádámot, hogy keressen. Ádám elindult, kere-

sett. Hol nézett körül? Az állatvilágban. Kezdi megismerni az állatokat, még nevet is ad nekik. Az ókori gondolkodásban ez a névadás nagy jelentőségű dolog volt, azt jelentette, jól meg kellett ismerni. Semmi köze nem volt még Linne-hez, nem rendszerezett, de nevet adott. Nem volt jó neki egy szép tollú, cifra páva. Remélem értjük megint a jelképes beszédet. Biztos látott csillogó pikkelyű díszhalakat is. Az sem kellett neki. De nem kellett Ádámnak az igavonó barom sem, nem kellett a hűséges kis kutya, vagy a doromboló cicuska, aki hozzá bújik és jól lehet simogatni. Nem. Hanem, amikor megkapta Évát, akkor azt mondta, ez végre emberi lény. Nem igy olvassuk a Bibliában, hanem úgy, hogy: *"Ez már testemből való test és csontomból való csont, asszonyember legyen a neve, mivelhogy férfiemberből vétetett."* Héberben ez egy szép szójáték, magyarra ezt másképpen nem lehet lefordítani. De a jelentése ez, végre emberi lény, ez nagyszerű, ez ember! Nem az én rabszolgám, nem a lábtörlőm, hanem oldalborda, társ. Nem a fejemből rendelte Isten, nincs fölém rendelve, nem a lábamból, nincs alám rendelve, hanem mellém, hiszen az oldalamból teremtette. Szimbólum ez, azt hiszem világos, hogy ez a jelentése. Együtt leszünk mi teljesek, együtt tudjuk Istent képviselni ebben a világban, hiszen Ő mondta, az Ő igéjében van, hogy: *"Férfivá és asszonnyá teremtette az embert, a maga képére és hasonlatosságára."* Mi ketten együtt. Hát én fölismerem-e valakiben azt az embert, akivel végig tudom csinálni ezt az egész életet!? Az Isten dicsőségére, vele összhangban, hármasban, az Úrral. Úgy teljes a házasság, ha hárman vagyunk, Ő és mi ketten. Mind a kettőnknek külön-külön is megvan vele a kapcsolatunk, nem csak az egyikünk követi Őt, és a másik valamiféle utánfutó, hanem mind a ketten közvetlenül, és egymással is. Ez fontos szempont. Másik párválasztási történet a Bibliában Izsák házasságának a története. Erre szoktak többször hivatkozni, főleg azok, akik szeretnek a jelkérésre utalni, hát ott is jelt kért Ábrahám szolgája.

Ábrahám volt Izsák édesapja, aki elküldte a szolgáját, Eliézert, hogy szerezzen feleséget a fiának. Ő el is ment hosszú útra, az ősök földjére, onnan hozott menyasszonyt. Közben úgy kért jelet, hogy "amelyik lány az én tevémnek is ad, amikor jönnek itatni az állatokat, az lesz az Isten választottja". Lám, van jelkérés is. Én azt hiszem, hogy ha valaki mintának akarja tekinteni ezt a történetet a párválasztáshoz, akkor komolyan kell venni belőle más dolgokat is. Pl. messze földről, idegenből kell asszonyt hozni, vagy egy olyanhoz kell hozzámenni, aki legalább 1000 km távolságból jön. Nem erről van itt szó. Amiben követhető példa ez a történet, az hogy végig imádságban zajlik. Ábrahám imádkozik, Eliézer imádkozik. Amikor Rebekát viszi haza, Izsákot a mezőn imádkozva találják. Tehát az Úrral kapcsolatban vagyok, úgy keresek. Az egész kérdés Isten előtt van, s akkor rátalálok valakire, akinél megdobban a szívem, hiszen ugyanarra a hullámhosszra jár – de nem csak a szívünk, a gondolkodásunk is –, akkor ahhoz hozzá lehet menni. Vajon biztosíték ez arra, hogy jó lesz a házasság? Nem.

Ez csak a kezdeti lépés. Ha tönkremegy egy házasság, legtöbbször annak nem az az oka, hogy rosszul választottak, hanem az, hogy utána rosszul csinálják.

Ez az elindulás lehet nagyon jó, de utána is az Úr akarata szerint kell azt tovább élni. Végigcsinálni, végigküzdeni az egészet. Föl lehet tenni a kérdést, hogy vajon választhatnánk X-et is, Z-t is, mérlegre tenném mind a kettőt, nagyon szép mind a kettő, nagyon okos mind a kettő, mélyen hívő, legalább olyan, mint én, stb. Választhatnám-e mind a kettőt? Hát persze, de csak az egyiket a kettő közül. De ha már döntöttem, utána már nem tehetem fel a kérdést, hogy ő-e az? Akkor vége, ő az. Nagy kísértés ez később, házassági hullámvölgyekben. Hátha mégse őhozzá kellett volna férjhez menni, hány kérőm volt, hátha mégsem őt kellett volna feleségül venni. Ez a kérdés akkor volt jogos, most már nem! Ennek vége. Még akkor is, ha engedetlen lépés volt Isten felé a döntés. Most már az Úr szemében érvényes ez a házasság. Ez a Biblia szemlélete. De ugyanakkor tudhatom, ezt a biztatást is, ami szintén benne van Isten igéjében: *"Hű az Isten és nem enged titeket följebb kísérteni, minthogy elszenvedhetitek!"* Nem enged belemenni olyan kapcsolatba, amit nem tudnék kibírni. Ezt inkább azoknak mondom, akik már házasok. Akik előtte vannak, azoknak azt, hogy ne siessétek el, az Úr színe előtt mérlegeljétek! Néhány szempont persze lehet még fontos, többek között, hogy ízlésünknek megfelelően szép legyen. – Minden lány nyugodt lehet, mert biztos, hogy van olyan fiú, aki őt szépnek fogja találni. – Szexuálisan vonzó legyen, hiszen a szexuális kapcsolat fontos része a házasságnak. Fontos az is, hogy érdeklődésben hasonlóak legyünk. Valter Nitsche írja a párválasztási könyvében, hogy: "Hentes-mester nehezen harmonizál vegetáriánus nővel." Hát ez is szempont lehet.

Én azt hiszem, ezt is el lehet viselni. Nem kell egyformának lenni. Erre talán a legjobb példa a csavar, meg a csavaranya. Külsőleg is különbözők, de harmonizálnak, összeillenek. Miért illenek össze? Azért, mert mind a kettőbe belevágták ugyanazt a menetet. Amíg külön-külön darab vas voltak, addig nem illettek össze. Ezzel kapcsolatban hadd mondjam azt, hogy tökéletesen összeillő emberek nincsenek. Az egy mítosz, hogy van olyan ember, akihez nekem semmit nem kell alkalmazkodni, mert pont olyan, hogy csak én rám vágyott, igaz hogy még nem is ismer, majd megismer, és pontosan passzolni fogunk egymáshoz. Ez illúzió. Egyszer, amikor erről szóltam, előtte egy héttel ment férjhez a kisebbik lányom, s azt találtam mondani, hogy én csak két olyan embert ismerek, akiknek még nem volt házassági problémájuk, és mondtam a kislányomat, meg a férjét, akik egy héttel előtte esküdtek. Hazajöttek a nászútról és akkor elmondtam nekik is, hogy mit mondtam. Lányom végighallgatott, mosolygott, s azt mondta, hogy nem igazán, mert már volt köztünk egy kis csetepaté, de győzött a megbocsátás. Hát előfordul, hogy a nászút még nagyon simán lezajlik, sőt esetleg néhány hónap is, év is, de ha tíz évi házasság alatt semmi probléma, feszültség nem volt, akkor tessék nálam jelentkezni, adok 1 millió dollárt. Biztos vagyok benne, hogy nem lesz 1 millió dollárom, de abban is biztos vagyok, hogy ha az illető igazat mond, akkor nem jelentkezik. Mint ahogy időnként influenzásak leszünk, vagy másképpen megbetegszünk, az emberi élettel ugyanúgy velejár az, hogy vannak problémáink a mély személyes kapcsolatokban is. Nem az a jó házasság, ahol nincsenek problémák, hanem az, ahol tudnak küzdeni azért, hogy helyre jöjjön az egyensúly, mert fönn akarják tartani a házasságot. Hiszik, hogy az Úrtól kapták egymást, és az Ő színe előtt élnek.

Gyermekvállalás

Dönthetek-e ebben, vagy nem? Talán többen is ismerjük azt a szemléletmódot, mely szerint ez teljesen Isten kezében van, mi ne befolyásoljuk. A 127. Zsoltárban olvassuk azt a mondatot, hogy *"Isten ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom."* Ha védekezem a fogamzás ellen – mondta egyszer valaki – ez azt jelenti, hogy Isten ajándéka ellen akarok védekezni? Hát micsoda dolog az, nyilván ezt nem szabad csinálni. Jó azonban tudni a következőt: Isten valóban sáfárságra adott mindent, magunkat is, a párunkat is. Nagyon sokáig nagyon jól működött egy hormonális szabályozás az embernél. Gyakorlati-

lag, amíg szoptatott, nem lehetett teherbe esni. Ez megváltozott, és előfordul, hogy évente, vagy még sűrűbben születnek gyerekek, olyan családoknál, ahol azt az alapelvet tartják, hogy semmiféle születésszabályozási eszközhöz nem folyamodnak. Én azt gondolom erről, hogy tisztelni kell ezt a szemléletet, de ha valaki következetes akar lenni, akkor gyógyszert sem szed, semmit. Mert Isten kezében van teljesen az egészségünk is, és minden. Én nem gondolom, hogy ez a Biblia szemlélete, vagy ez az Írás lényege. Sáfárok vagyunk, Isten ránk bízta vagyonát. A testünket, a párom testét is, akinek esetleg szüksége van arra, hogy regenerálódjék. Úgy gondolom, hogy szabad a fogamzást szabályozni. S itt rögtön az abortusz kérdése is szóba jön. Melyik pillanattól kezdve ember az ember? E pontnál a határt különböző helyekre tették. Számomra egyértelmű, hogy a fogamzás pillanatától. Mert eddig még soha nem történt meg az, hogy megtermékenyített emberi petéből valamilyen más élőlény született volna. Attól a pillanattól kezdve emberi lény. Lehet tologatni a határt. Az Egyesült Államokban néha még a harmadik trimeszterben is megengedik az abortuszt, nálunk nem. Úgy tudom, hogy csak az elsőben, csak az első három hónapban. Láttam egy filmet, talán többen is látták: *Az ész kificamodása a címe.* Ott egy négy hónapos magzat abortuszát mutatják be üvegszálas technikával, borzalmas, ahogy széttépik azt a kis emberkét, az abortáló műszerekkel. Újszülött korban, ha a kisbabát valaki beteszi a kukába, vagy másképpen tünteti el, bíróság elé állítják, felelősségre vonják emberölésért. Pedig az újszülött sem tud még beszélni.

Családtervezés

Az ókori Spártában az újszülötteket ledobták a Tajgetosz szikláról. Az ókori Rómában az újszülötteket kitették, hogyha az apa megnézte és nem vette föl.

Azt hiszem, csak azért, mert nem volt még az abortusz-technika olyan szinten, mint ma. Könnyebb volt kihordani, mint mindenféle népi eszközökkel elhajtani a magzatot. A Biblia álláspontja az én látásom szerint nagyon egyértelmű, hiszen azt mondja: *"Én adok halált és életet."* Hogyha nincs jogom ahhoz, hogy magamat megöljem, mint a "Mégis kinek az élete?" című dráma hősének, akkor ahhoz sincs, hogy mást megöljek. Persze, sok szempont fölmerülhet, egy esetben tudnám elképzelni az abortuszt: mondjuk két élet között kell választani, az anya élete vagy a magzat élete. Akkor is tudnom kell, hogy egy másik élet rovására döntöttem az egyik mellett. De azt mondják, nálam hozzáértőbbek, hogy ez gyakorlatilag sokkal kisebb jelentőségű, mint ahogy gondoljuk. Tehát röviden: én azt gondolom, hogy egy házaspárnak egymással egyetértésben lehet tervezni a családot. Lehet azon gondolkodni, meg lehet azt beszélni, hány gyereket akarunk, lehet szabályozni a gyermekáldást a fogamzásgátlás különböző módjaival, de ha megfogant, akkor már nem. Akkor el kell fogadnunk azt. Isten így döntött, akkor vállaljuk.

Eddig még nem hangzott el, de azt hiszem, természetesnek tartjuk, hogy a szexuális kapcsolatot Isten a házasságba adta. Nem a házasság előttre, nem a házasságon kívülre, hanem a házasságba. Nem csak a gyermek nemzése miatt, hanem a pár kapcsolatának az elmélyítése céljából is, vagy talán elsősorban azért. Más kérdés, hogy tetszett az Istennek, hogy testi egyesülés előzze meg a foganást.

Milyen születésszabályozási módszerekhez lehet folyamodni tehát házasságon belül? Csak szempontokat tudok ehhez mondani. A döntés itt is a párra tartozik. Mindenesetre figyelembe kell venni azt, hogy felelős vagy a testedért, meg a párod testéért. Isten kincse az, tehát ne használj olyan módszert, amely károsíthat. Jelenleg, tudomásom szerint, az összes hormonális működést befolyásoló szer ilyen. Tehát a különféle tablettákat. Mindenkit óvnék ezektől. Továbbá, ne használjunk olyan eljárást, amely tulajdonképpen egy nagyon korai abortusz. Tudniillik az éppen beágyazódott petét választja le, ilyen a spirál. Hanem előzzem meg a két sejt egyesülését. Erre van sokféle eszköz. Vannak, akik amellett kardoskodnak, hogy csak az úgynevezett természetes fogamzásgátló módszereket szabad használni. Tehát nézik a naptárt, egyébként ma már ez sem működik úgy, mint régen. Nem biztos módszer. Azután hőmérőznek, meg különféle külső megfigyeléseket tesznek. Azt hiszem, nem az a lényeges, hogy természetes, vagy nem természetes. Úgy gondolom, hogy a kondom nem természetes módszer, de az is a fogamzást előzi meg. Van, akinek az nem felel meg, vagy nem tetszik, de lényeges különbséget nem látok a hőmérőzés, meg a naptárnézegetés és a kondom között. Lényeges azonban a motíváció, miért csináljuk?!

Miért nem akarunk gyereket? Önzésből? Hitetlenségből? Nem tudjuk eltartani? Ezek rossz szempontok. Ha arra gondolok, hogy még pihenni kell a szervezetnek, vagy arra, hogy felelős vagyok a gyerekért, nemcsak azért, hogy megszületik-e, életben marad-e, hanem azért is, mert foglalkoznom kell vele. Társává kell lennem fejlődése folyamán. Segítenem kell a növekedését, beszélgetni kell vele, időt kell rá szentelni. Ezek elfogadható szempontok. Azt nem tudom megmondani, hogy kinek hány gyereke legyen. Eszembe jut egy kedves ismerősöm. Tizenegy gyereke van, azt mondta, hogy minden gyereket megharcoltunk az Úr előtt, imádságban. Ennyit bírt el a hitünk – mondta –, s aztán kicsit gondolkozott és hozzátette, de nem gondolom, hogy kisebb hite van annak, akinek csak két gyereke van. Ez az ő dolga. Nagyon fontos az, hogy az ember ne ítélje el a másikat, se azért, mert két tucatot megközelítő a gyerekek létszáma, se azért, mert esetleg egy sincs, vagy csak egy van, vagy kettő van. Mi úgy a középen vagyunk, mert öt gyerekünk van. Illetve most már nagyok, már unokánk is van, de ez nem minta. Szó sincs arról, hogy én mindenkinek azt javasolnám, hogy legyen öt gyereke. Az Isten színe előtt mérlegelve kell dönteni ebben a kérdésben. Valóban ajándék a gyermek, de végképp érvényes az, hogy nem az én tulajdonom. Nem úgy áll a dolog, ahogyan József Attila verséből derül ki, ahogy az anyukája gondolta: "Nekem nölsz nagyra szentem." Főleg ott lehetett feszültség, – nagyon sokszor előfordul elhagyott asszonyoknál –, akik összes érzelmi szükségletüket a gyerekre zúdítják rá. József Attila édesanyja is ilyen elhagyott asszony volt, akinek ugyan voltak nagy lányai, és végre lett egy kis fiúgyermek. "Nekem nölsz nagyra szentem." Enyém a gyerek!" Én nem vagyok a magamé, a gyerekem sem az enyém. Isten ajándéka, de főleg azért nagy ajándék, mert abban a kiváltságban részesített, hogy rám bízta ezt a gyermeket. Ha ezt így tudom szemlélni, akkor nem leszek büszke a tehetséges gyerekre sem, mert az azt jelenti a számomra, hogy különleges a felelősségem. Nem fogok kétségbeesni a sérült gyerek miatt sem, mert akkor arra fogok gondolni, hogy nehezebb feladatot kaptam a sérült gyerekben. S vajon az abortusznál szempont az, hogy sérült lesz-e vagy nem? Én azt hiszem, ott sem. Nagyon nehéz ezzel egyetérteni, gondolom. Hadd tegyem hozzá, hogy hosszú időn keresztül foglalkoztam fogyatékos gyerekekkel és szüleikkel is. Vak gyerekekkel leginkább, és vak gyerekek szüleivel. Közelről láttam azt, hogy sokszor milyen nehéz elvállalni azt a terhet, hogy az én gyerekem más, nemcsak hogy más, hanem érzékszervi fogyatékos. Ez

ÉNEK-ZENE A GYÜLEKEZETBEN

DOKUMENTUM

Nyilatkozat az egyházi zene ápolásáról

I. Az egyházzene jelentősége

1. Az egyházzene az istentisztelet és *az egyházi élet szerves része.* Állapota tükrözi az Egyház állapotát, és vissza is hat arra.

2. Az egyházzenét évszázadokon át úgy tekintették, mint *az ige ünnepélyes, nyilvános kimondásának formáját,* és elvárták, hogy ezt a szerepét méltóképpen töltse be.

a) az egyházzene ma is ezt teszi elsősorban akkor, amikor *a Biblia szavait* változtatás nélkül, a szöveg formájának és a liturgikus cselekmény kívánalmainak megfelelően megszólaltatja.

b) Ezt teszi másodsorban akkor, amikor az egyházi élet keretében létrejött, teológiailag és irodalmilag hiteles, az Egyház által elfogadott *költött szövegeket* művészi értékű zenébe öltözteti.

c) Az egyházi zene harmadik formája, a tisztán *hangszeres zene* is kapcsolatban áll az igével és a szentségekkel. A szent szövegekhez társuló dallamokat dolgoz fel, azokat bevezeti vagy összeköti, érzelmileg ráhangol az istentiszteleti cselekményre. A maga formai tökéletességével, rendezettségével a hívő ember és közösség számára a teremtés és újjáteremtés rendjét, azon keresztül a Teremtő tökéletességét fejezi ki.

3. Az egyházzene segíti, hogy a hívő közösségben *helyes egyházkép és helyes istenkép* formálódjék ki.

Mindezek a feladatok a legnagyobb felelősséggel terhelik meg a zenéről gondoskodó egyházat és a zenei szolgálattevőket.

4. Ugyanakkor az egyházzene a "vox Ecclesiae": *az Egyház hangja,* a gyülekezet hangja, a lélek hangja, de nem úgy, hogy pusztán a közösség, az emberek ösztönös produktuma lenne és pusztán ízlésüktől függene, hanem úgy, hogy a közösség, amikor a zenét ajkára veszi, egyszerre tanúbizonyságot tesz a hitéről, és lelkülete is aszerint formálódik, amit énekel. Így tartja az Egyház ősi hagyománya is: "mens codordet voci" (lelkületünk alakuljon aszerint, amit hangunk kimond).

5. E szent feladatnak van alárendelve az egyházzenének az a szerepe, hogy tetszést keltsen, lelkesítsen, közösséget teremtsen. Az ún. *pasztorális igények*nek tehát úgy kell eleget tenni, hogy a megoldás összhangban legyen a zene – fent kifejtett – elsőrendű feladataival.

6. A zene csak úgy töltheti be ezt a szerepét, *ha jellegében egyházias, művészileg* pedig *értékes.* Ez a követelmény nem áll ellentétben azzal, hogy zenei tehetség és tanultság tekintetében az egyes közösségek és zenei szolgálattevőik adottságai különböznek. Az egyházzene kincsestára ugyanis a különböző képességű és felkészültségű közösségek számára egyaránt fel tud kínálni nekik megfelelő, de liturgiailag és művészileg értékes zenét. Ahogy az ószövetségben Isten megkívánta, hogy a gyülekezet áldozata "hibátlan" legyen, így az újszövetség lelki áldozatához is csak ilyen zene illik.

II. Az egyházzene a mai Magyarországon

Az egyházzene világszerte válságban van, melyet Magyarországon sajátos negatív és pozitív tényezők módosítanak.

1. Az elmúlt évtizedek alatt az Egyház a *zenei szakemberek* tömegeit veszítette el. Az egyházzenei képzés szűk keretek közé szorult. Az egyházzene ápolásához szükséges anyagi eszközök (tanintézetek, kutatóhelyek, gyűjtemények fenntartására, szakemberek megfizetésére) csak kevéssé álltak rendelkezésre.

2. Nagy károkat okozott az olykor az Egyházon belül is tapasztalható *szemléletbeli megzavarodás:* az egyházzene lekicsinylése, feladatainak félreértése, az értékek iránti közömbösség. Ennek gyakorlati következménye nem egyszer a zenei szakemberek megbecsülésének hiánya.

3. A nehézségek közé sorolható egy céltudatos *egyházzenei pedagógia hiánya.* Az egyházak sok évszázados hagyományával és az általános egyházi előírásokkal szemben vannak egyházak, melyek a lelkészek felkészítésében elhanyagolják az egyházzene megfelelő oktatását, gyakorlását, a helyes elvek, a helyes szemléletmód megtanítását és elfogadtatását. Sok kívánnivalót hagy maga után a felnövekvő új nemzedékek egyházzenei nevelése, az, hogy a hitre való oktatást szervesen összekössék a liturgiára és az istentiszteleti zenére való neveléssel. (E kérdéssel, fontosságára való tekintettel külön nyilatkozatban foglalkozunk.)

4. Örvendetes viszont, hogy a nehezebb évtizedek alatt *a helyi közösségek* aktívabb részt vállaltak az egyházzene művelésében, és a kórusok nagy része ma már nem fizetett énekesekből, hanem a helyi gyülekezet tagjaiból áll.

5. Pozitív változások történtek az utolsó 50 év alatt *a magyar zenei kultúra* egészében. Főképpen Kodály

---

Folytatás az előző oldalról

az utcán, a játszótéren, mindenütt előjön. Miért pont minket sújt ez? Figyelembe kell venni azt, hogy a sérült embernek éppúgy joga van az élethez, mint az épnek. Semmi biztosíték nincs arra, hogy az ép ember boldogabb, mint a sérült. Ép kézzel, ép ésszel, ép érzékszervekkel, sok pénzzel vannak nagyon boldogtalan emberek. Sérültek között is, kevés pénzzel rendelkezők között is vannak kiegyensúlyozott, boldog emberek. A "Mégis kinek az élete?" drámával kezdtük, hadd utaljak egy másik, talán többek által ismert példára, Joni Eareckson példájára, aki hasonlóan súlyos sérült, mint az a drámabeli fiatalember. De látja életének az értelmét, és ezért nem akar meghalni, van célja az életének.

A fenti előadáselhangzott a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Vallási Szemináriumán tartott előadássorozat részeként, 1993-ban.

hatására a magyar zenepedagógia, zenetudomány, zenei ismeretterjesztés kiváló eredményeket ért el. A magyar kultúráért felelős személyek és szervek ma zeneileg sokkal igényesebbek, mint akár a régi Magyarországon, akár a nyugati országokban. Azokat a normákat, melyeket a zenekultúra és az iskolai oktatás egészére érvényesnek tekintünk hazánkban, érvényesnek kell elismerni az Egyházon belül is. Nem törődhetünk bele abba, hogy a szabadság elnyerése a már elért értékek elvesztésével járjon, vagy éppen az Egyház mutatkozzék közömbösnek e szellemi értékekkel szemben.

III. Gyakorlati kívánalmak

1. E nyilatkozat aláírói a hivatásukkal járó felelősségérzettől áthatva kérik, hogy *az illetékes egyházi szervek* továbbra is – vagy ahol e tekintetben panaszra van ok, ott az eddiginél nagyobb gonddal – jelentőségéhez mérten karolják fel az egyházzene ügyét. Szükségesnek látjuk, hogy a zsinatok, egyházi konferenciák az egyházi élet szerves részeként foglalkozzanak az egyházzenével, bevonva a munkába a korszerű ismeretekkel és átfogó egyházzenei tapasztalatokkal bíró szakembereket. Fontosnak tartjuk, hogy a lelkészek (papok) és egyházzenei szakemberek közt esetleg kialakult szakadék eltűnjék, s a közös megbeszélések eredményeként teológiai-liturgiai és zenei szempontból egyaránt egészséges közszellem alakuljon ki.

2. Szükségesnek tartjuk, hogy – ahol ez még nem történt meg – az egyházak *jogi eszközökkel* is segítsék az egyházi zene helyzetének javulását. Rendelkezzenek egyházi törvények a zene ápolásáról, az egyházzenei normák megtartásáról, a kántori szolgálat szabályairól, a lelkészek (papok) és kántorok együttműködéséről, a hitoktatás és az egyházi énekre oktatás összehangolásáról.

3. Szükségesnek tartjuk az egyházzenészek képzési színvonalának emelését, ezen belül különösen az egyházzenével foglalkozók liturgiai képzését. De éppúgy szükségesnek tartjuk, hogy a mindennapi egyházi életben *a zenei szaktudás jobban megbecsültessék.* Zenei kérdésekben – akár egy egyház egész életét, akár a helyi egyház istentiszteleti rendjét érintő kérdésről legyen szó – a döntéseket teológiai-liturgiai kompetenciával bíró lelkészek (papok) és a zenei kompetenciával bíró szakemberek együttműködésével kell meghozni.

4. Egyes egyházakban szükségesnek látszanak újabb intézkedések *a lelkészek (papok) zenei nevelése terén.* Ez sokszor nem is több időt, csak nagyobb gondosságot, a tanár jobb kiválasztását, s mindenekelőtt a tanári kar elvi egyetértését kívánja. A speciális gyakorlati egyházzenei oktatás mellett fontosnak tartjuk az egyházzene teológiai alapjainak oktatását, valamint – különösen ma, amikor a jelentkezők műveltségi szintje annyira különböző –, az általános zenekultúra legalább elemi megismertetését és megbecsültetését.

5. A fentiek értelmében szükségesnek látjuk, hogy a *hitoktatási tantervekbe* kerüljön be – egyházzenészek bevonásával meghatározva – az egyházi ének oktatási terve is.

6. Hasonlóképpen szükségesnek látjuk, hogy a *pasztorális munkatervek* foglalják magukba a nép énekre tanításának módozatait és követelményeit is. Itt tekintettel kell lenni arra is, hogy a hagyományos, élő értékek továbbviteléről gondoskodjunk, de azt is el kell érni, hogy a liturgiai és zenei fejlődéshez szükséges új énekek tanulása ne egy-egy lelkes egyházzenész ügye legyen, hanem az egyházi vezetők és dokumentumok által támogatott és buzdított folyamat.

7. Szükségesnek tartjuk, hogy a helyi gyülekezetekben *a zenészről való gondoskodás* megnyugtató eljárással szabályoztassék. Sem a kiválasztás módjában, sem a munkaviszonnyal járó jogok és kötelességek meghatározásában nem lehet az egyházi közösség igénytelenebb munkaadó, mint a világi szféra. Ehhez az kell, hogy

a) a szakmai követelemények teljesítéséről az alkalmazó gyülekezet biztosítékot szerezhessen (pályázat, magasan kvalifikált bíráló bizottság),

b) hogy a zenei alkalmazás jobban összhangba kerüljön a tényleges igényekkel, adottságokkal és fejlődési feltételekkel (főállású munkatárs, külső szakemberek részfoglalkoztatása, az egyes feladatkörökhöz a megfelelő végzettség rendelése, stb.),

c) hogy az egyházzenészt (egyházzenészeket) a gyülekezet alkalmazza, az alkalmazás jogilag megfelelő garanciákon nyugodjék, és a szakembernek létbiztonságot adjon,

d) hogy az egyházzenész az illő anyagi ellátáson kívül a lelkész (pap) és a gyülekezet részéről megbecsülést, kollegiális magatartást, társadalmi elismerést tapasztaljon, és

e) hogy az egyházzenészek kölcsönös támogatást biztosító érdekvédelmi szervei létrejöjjenek.
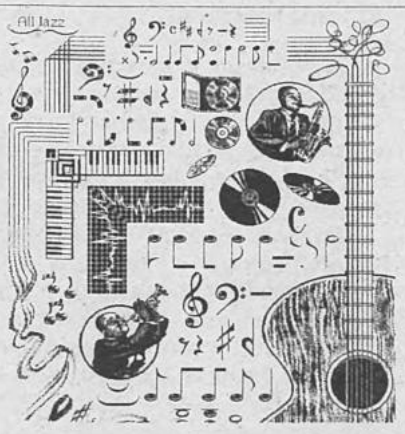
8. Végül mindennek eléréséhez szükséges, hogy a felekezetek saját hagyományaik szerint olyan *egyházzenei szervezetekkel* bírjanak, melyek dinamikus tevékenységre képesek, munkájukba bekapcsolják a fiatalabb szakembereket, az egyházzenészek *saját, választott* képviselőit, továbbá a világi pályán működő, hívő, az egyházzenében jártas kiemelkedő szakembereket is.

Budapest, 1995. január 1.

Magyar Egyházzenei Társaság
Dobszay László elnök
a Magyarországi Baptista Egyház zenei bizottsága
Beharka Pál elnök
a Magyarországi Evangélikus Egyház zenei bizottsága
Trajtler Gábor elnök
a Református Egyházzenészek Munkaközössége
Karasszon Dezső elnök
Szent Ágoston Liturgikus Megújulási Mozgalom
Barsi Balázs OFM elnök

Az Országos Magyar Cecília Egyesület a gyakorlati javaslatokkal összességükben egyetért, az elvi kérdésekben, a helyzetértékelésekben a nyilatkozattól eltérő szemléletet vall.

Országos Magyar Cecília Egyesület
Tardy László társelnök

A zene csak úgy töltheti be szerepét, ha jellegében egyházias, művészileg pedig értékes.

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK

Kelet-Magyarországon, Szabolcs-Szatmár-Bereg központjában, Nyíregyházán 100 éves múltjára emlékezett a Baptista Gyülekezetben a hálás utókor. A testvériség augusztus 26-án (szombat) koszorúzási ünnepet rendezett a temetőben, ahol felkeresték Sallay László úttörő lelkipásztor, Nagy István gyülekezeti vén és Pannonhalminé Holczer Erzsébet testvérek sírhantjait. Itt és az ezt követő hivatalos megnyitó ünnepen is Révész Árpád testvér, az MBE elnöke emlékezett az úttörő evangélisták áldozatos munkájára, és Győri Kornél főtitkár testvér ismertette az elődök élettörténetét, a missziómunka indulását. Ez alkalommal szóltak az egyházak és meghívott állami szervek képviselői is, méltatva a jubiláló gyülekezet mai szerepét a városban.

Másnap, 27-én dr. Mészáros Kálmán, a BTA tanára hirdette az alkalmi igét, és mint a Történelmi Bizottság elnöke emlékezett a gyülekezet történetére. Jelen voltak a gyülekezet korábbi, ma már nyugdíjas lelkipásztorai, (Asztalos Imre, Hajnal József, Fodor János és feleségük, valamint Nyári Istvánné Sallay Erzsébet, akik a szolgálatban is, a megemlékezésben is részt vállaltak.

Az ünnepet a gyülekezet elöljárósága készítette elő Vas Ferenc lelkipásztor vezetésével. Nagyban emelte az ünnep fényét a gyülekezet ifjúsági- és énekkari szolgálata. Az elhangzott történelmi visszaemlékezést az alábbiakban közöljük.

Dr. Mészáros Kálmán

CENTENÁRIUMI ÜNNEP NYÍREGYHÁZÁN

1995. augusztus 26-27.

"Emlékezz az ősidőkre, gondolj az elmúlt nemzedékek éveire! Kérdezd atyádat, elbeszéli, véneidet, majd elmondják" (5Móz 32:7).

Múlt nélkül nincs jelen, még kevésbé jövő. A jelent lehet valahogy csinálni, de jövőt építeni nem, illetve csak a fundamentumra, ez pedig Jézus Krisztus (1Kor 3:11). Minden nemzetnek, vallásnak van múltja, illetve története. A bölcs ember a múlt tanúságain okulva építi jelenében a jövőjét. Csak meg kell szólítani eseményei és szereplői által, s már is kezd beszélni, tanítani.

A nyíregyházi baptista missziónak is van szép múltja, amiről beszél a ma is élő gyülekezet, az 54 éve funkcionáló szép imaház, és azok a feljegyzések, amelyeket az előttünk járó munkások készítettek, valamint a jegyzőkönyvek és a Békehírnökben megjelent híradások. Tíz évvel ezelőtt, az akkori lelkipásztor, Pátkai Béla testvér a 90. évfordulón rendezett jubileumi alkalomra, a még élő elődökkel készített interjúk alapján állította össze a gyülekezet 75 oldalas monográfiáját.

A jubileumi megemlékezés a gyülekezet 100 éves múltját hivatott méltatni, arról megemlékezni, és érte hálát adni. A kétnapos ünneplés minden mozzanata ezt célozza meg. Ezt tanácsolja a fenti ige mellett a Zsoltárok 78:1-7 verse is:

"Hogy megtudja azokat a jövő nemzedék, a fiak, akik születnek: és felkeljenek és hirdessék azokat fiaiknak: Hogy Istenbe vessék reménységüket és el ne feledkezzenek Isten dolgairól, hanem az Ő parancsolatait megtartsák"(6-7).

I. A küzdelmes múlt

A múltnak vannak olyan szereplői, akiknek a nevét említve, Istennek adunk hálát, hogy őket felhasználta eszközül. Ugyanakkor példaként állítjuk magunk és utódaink elé, hogy küzdelmek árán is érdemes szolgálni ezt a szent ügyet, a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumának terjesztését!

A magyarországi baptista missziónak egyik fontos területe és szerves része a nyírvidéki misszió, és annak központjában a centenáriumát ünneplő Nyíregyházi Baptista Gyülekezet.

Mire Nyíregyházára is eljut az evangélium a misszió baptista hírnökein keresztül, az országban már félévszázada folyik a munka, és sorra alakulnak a gyülekezetek. Országos közösségünk egy év múlva, 1996-ban ünnepli 150. évfordulóját annak, hogy Rottmayer János, Vojka János és Marsal József, mint baptista hívő fiatalok hazajöttek Hamburgból Magyarországra, hogy 2 éves gyülekezeti tagsággal és tapasztalattal missziómunkát kezdjenek szülőföldjükön.

Bár az első 30-35 évben, az 1848-as szabadságharc elbukása utáni Bach-korszak elnyomása idején a misszió csak búvó-patakként élt. Az uralkodó Habsburgház szemében minden gyanús volt, ami nem katolikus. Mégis volt 2-3 alkalommal bemerítés Pesten a Dunába, 1848-ban és 1865-ben.

Majd, ahogy 1873-ban Meyer Henrik a kiegyezés utáni (1867) Magyarországra érkezik, egyre több eredménye mutatkozott az evangélium terjedésének. Mivel az evangélium hírvivőinek, – Rottmayer János, Novák Antal, Meyer Henrik – majd a parasztapostolok – Lajos János, Kornya Mihály, Seres Sámuel – útipoggyászában mindig található volt 20-30 Biblia, a nép olvasta, és megtért általa. Ezeket a Bibliákat el kellett vinni az otthonaikba.

Ebben az időben a baptizmus és a bibliaterjesztés egy fogalmat jelentett. Ha valahol Bibliát terjesztettek, bibliakörök alakultak, s a felismert igazságok révén olvasói baptista hívőkké lettek. Csak hálaadással tudunk gondolni ezekre az életüket odaszánó, úttörő parasztapostolokra, akiknek munkája nem volt hiábavaló (1Thessz 2:9).

Ennek eredményeként mint drága gyöngyök termelődtek szerte hazánkban a gyülekezetek: Budapesten és

környékén, valamint az Alföldön. Az első volt a Budapest Wesselényi utcai gyülekezet, 1874-ben, majd Nagyszalonta 1875-ben. Ez folytatódott Berettyóújfalu, Derecske, Szada, Őrszentmiklós, Dömsöd, Ócsa, Hajdúböszörmény, Nagyvárad, Pesterzsébet, Rákoscsaba, Tahitótfalu, Pécs, Békés, Gyula, Debrecen, Kiskőrös, Szokolya, Budapest Nap u. és József u. gyülekezeteinek megalakulásával. És ide sorakozik a Centenáriumát ünneplőkhöz immár Nyíregyháza is.

II. A helyi gyülekezet születése

A születés mindig vajúdással és egyenként történik. A huszonötödik évfordulóra Holczer Erzsébet által írt megemlékezés szerint Tisza Lídia, Korenkó Kálmánné volt az, akinek a szíve először szikrát fogott. Vlauvity József bibliaárus úttörő misszionárius bizonyságtételére figyelt fel, és fogadta el Jézus Krisztust Megváltójának s 1895. június 15-én Hajdúböszörményben Balogh Lajos által felnőtt hitvallóként bemerítkezett.

Amikor Urának átadta szívét, ugyanakkor otthonukat 1895-től 1900-ig Isten házává avatták. Bár a néhány első tag sokat szenvedett, sokszor megzavarták őket, mégsem hátrált meg. Szűcs Imre volt az első lelkigondozó igehirdetőjük Hajdúböszörményből, aki bátor harcedzett vezetője volt a kis csoportnak, amíg 1903-tól debreceni lp. lett.

A gyülekezet felelős vezetője Balogh Lajos Hajdúböszörményi lelkipásztor volt 1918-ig. Nyíregyháza ekkor Sallai László odaköltözésével vált önálló körzetté. Ebben az időben a gyülekezet már kb. 100, a körzet pedig 150 tagú volt. Alig néhány év múlva, 1922-ben felépült a tágas imaház a gondnoki lakás helyén. A megnyitás alkalmával 42 fehérruhás tesz bizonyságot hitéről. A jelenlegi imaház 1941. október óta fogadja az Úr népét. Ebben hirdeti az igét 1945-58-ig Nyári István lelkipásztor is. Jó tíz éve, a 90. jubileum évére korszerűsítették az imaházat, és orgonát építettek (1984. dec. 1.).

Itt szolgáló lelkipásztorok még Fodor János, Asztalos Imre, Hajnal József, Pátkai Béla és jelenleg Vas Ferenc.

Egyházi életünk és benne gyülekezeteink története világosan mutatja, hogy a II. világháború előtti életünket beárnyékolta a vallási megkülönböztetés. Az 1895. évi 43. vallásügyi törvénycikk csak tudomásul veszi létezésünket, 1905-ben pedig elértük, hogy elismerjenek bennünket. De a gyakorlatban együtt kezelnek az ún. szektákkal. Sokszor csendőrszuronyok félemlítették és zaklatták istentiszteleteinket az ún. "keresztyén-kurzus" alatt, országszerte és itt Nyíregyháza, valamint a körzetében a Nyírvidéken is. Ez nyomon kísérhető a már "előre ment" úttörő lelki munkásaink naplójegyzeteiből és életrajzaiból, ill. a róluk készült visszaemlékezésekből.

Azt reméltük 1945-től 1948-ig, hogy az 1947-es XXXIII. törvény, amely megszüntette a felekezetünkre hátrányos megkülönböztetést, megnyugtatóan megoldja helyzetünket. Ezt sejtette az ez időben rendezett, sok helyen és alkalommal áldásos kerületi és országos evangélizáció, ifjúsági konferencia, és gyülekezeti hitmélyítő alkalom.

A valóság pedig úgy alakult, hogy az ateista-marxista ideológia minden baj gyökerének a vallásos ideológiát tartotta. Gyülekezeteink és lelkipásztoraink megpróbáltatásai jelzik a 40 éves diktatúra sajátosságait: a gyülekezet nagynevű prédikátorainak és egyházkerületi vezetőinek, Sallay László és Nyári István testvéreknek zaklatásait és internálásuk börtönéveit, amit az evangélium ügyéért, hamis vádak alapján kellett elszenvedniük.

Isten csodálatos gondviselése, hogy egyszer ennek is vége lett. Egy régi latin közmondás szerint: "A történelem az élet tanítómestere." Annyit ér tehát a történelem felfedése, amennyire segít a jelenben eligazodni, és a jövőt építeni. Az a kívánságom, és azért dolgozom, hogy egyházunk és gyülekezeteink felfedett útszakaszának megismerése tanítson bennünket hithűségre, a munkában való helytállásra, a szent ügyért végzett áldozatos szolgálatra.

Jó ökumenikus együttműködés keretében legyen egyházunk és gyülekezeteinknek helytállása, szolgálata és eredményei nyilvánvalók, s akkor remélhetjük Pállal: "..a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban..." (1Kor 15:58/b).

A gyülekezeteink történetét kutatva izgalmas kérdés számomra: lelki igény vagy történelmi szükségszerűség is az evangéliumi közösségek létrejötte? Tény, hogy 1839-ben alakul a Krisztusban hívő nazarénusok, 1846-ban a baptisták közössége, a századfordulón jelentkeznek a methodisták és a H.N. adventisták, stb. Miként kellett volna kezelni a lelki igényeket a meglevő egyházakban, hogy ezek ott maradjanak. Mi a megoldás ma arra, hogy ne ismétlődjenek meg a régi betegségek?

A szociológiai felmérések szerint, nem a város vagy falu előkelőségéből, hanem jobbára az egyszerű, néhányholdas földművesek, a zsellérek és ipari munkások tömegeiből toborzódtak az evangéliumi közösségek. Ez ugyanakkor meghatározta a gyülekezetek arculatát, társadalmi helyzetét, lelki igényét és fejlődésének irányát is.

Hitem és meggyőződésem szerint a Szentlélek vezetésével jól éreztek rá a hiányra az atyák, akik a Szentírást véve a kezükbe, az evangéliumot hirdették, mellyel meghatározták az utódok legfontosabb teendőjét is. Hiszem az ősi tételt; "Ameddig Jézus Úr marad, lesz népe is a földön..." Kövessük az atyák hitét!

III. Bevezető az életrajzi írásokhoz

A Nyíregyházi Baptista Gyülekezet és Körzete, valamint a nyírvidéki misszióban dolgozó, úttörő, de már az Úrhoz hazament elődeinkért is hálásak vagyunk Istenünknek. A róluk szóló megemlékezésünkkel – nem embereknek akarunk emléket állítani – hanem értük Isten nagy nevét szeretnénk magasztalni.

Ugyanakkor szeretnénk példájukat látva hitünkben megerősödni, gyermekeink és unokáink előtt bizonyságot tenni az Isten múltban végzett nagy tetteiről. Ezek alapján szeretnénk a jelenben missziómunkánkat hűségesen végezni, s hittel a jövőbe tekinteni, úttörő elődeinkre pedig az Ige tanácsa szerint hálaadással emlékezni. (Zsid 13:7-8.)

1. Balogh Lajos (1863-1919)

Földesen született, 1882-ben Derecskén a Káló folyóba Kornya Mihály meríti alá. Négyévi (1889-1893) teológiai tanulmányaiból (Hamburg) hazaérkezve, élete végéig a Hajdúböszörményi Gyülekezetnek és hatalmas körzetének, ezen belül a Nyíregyházi területnek is felelős úttörő lelkipásztora volt, egészen 1918-ig. Hajdúböszörményben 300-ra emelkedett a tagok száma, de legalább 500-at bemerített, körzetével együtt: több mint 2000-et. Ebben benne vannak a nyíregyháziak is. Jó 100 tagú gyülekezetével 1200 ülőhelyes imaházat épít. Széleskörű irodalmi és egyházvezetői munkája idő előtt elkoptatta.

2. Szűcs Imre (1866-1932)

Hajdúböszörményben született, Kornya Mihály meríti alá ugyanitt, 1893-ban. Már 1894-ben megbízást nyer próba-evangélistaságra. Ilyen minősítéssel segít Balogh Lajosnak a kiterjedt missziói munkaterületen, Nyíregyházán és körzetében is, 1895-től a Debrecenbe való elkötözéséig (1903). Hatalmas munkaterülete kiterjedt Munkácstól Miskolc, Szolnok, Karcag, Berettyóújfalun át Zsáka, Furta és Bakonszegig. Volt, amikor 5-6 hétig úton volt. Gyakran kellett vitatkozni jegyzőkkel, szolgabírókkal és lelkészekkel, bizonyságot téve Megváltó Uráról.

3. Sallay László (1881-1957)

Balogh Lajos legnevesebb munkatársa volt. 1900-ban merítik alá Hajdúböszörményben. A szolgálatban mutatott buzgóságát és készségét látva, Balogh Lajos 1906-ban Nyíregyházán felavatta evangélistának, majd lelkipásztori szolgálattal bízza meg az egyre terebélyesedő körzetben.

Sallay László prófétai elhívatását igazolja, hogy szolgálata mindenfelé eredményes volt. Az I. világháborúban ő is hadbavonul a körzet nagy szomorúságára. Leszerelése után a már betegeskedő Balogh Lajos azt tanácsolja, hogy Sallay László vezetésével önállósuljon e körzet, Nyíregyháza központtal. Sallay testvér négy évtizedre meghatározó alakja lett a missziónak. Drabant Gyula avatta fel lelkipásztorrá a 14 településen 150 tagot számláló körzetben, 1922-ben nagyobbítják az imaházat, melyet követően 42 személyt merít alá Sallay László. A 20-25 állomásból álló körzetet rendszeresen látogatja kerékpáron. Úrvacsorát oszt, igét hirdet, s 1939-ben megépítik a mai impozáns homlokzatú imaházat. A megalakuló egyházkerületnek ő lesz az első elnöke. Sajnos, idős kora ellenére nem egyszer került – koholt vádak alapján – hatósági elzárásra.

4. Nyári István. (1913-1991)

Zsákán született 1933-ban, Kun Lajos lelkipásztor merítette alá többed magával a Berettyóba. Lelkipásztora biztatására jelentkezett 1935-ben a Baptista Teológiára. Harmadévesen, 1937-től lelkigondozója és igehirdetője lett a fóti és szokolyai gyülekezetnek. 1944-ben feleségül veszi Sallai Erzsébetet. 1945-1958-ig szolgál Nyíregyházán és körzetében. Az ébredés sok öröme között itt szenvedi el hitéért a meghurcoltatást, börtönt, betegséget. 1952-től lett az egyházkerület elnöke. 1958-tól Kondoroson, 1962-től a Budai Gyülekezetben, 1965-74-ig Pestszentimrén szolgál. Nyugdíjas éveiben a Komáromi, majd a Tiszagyulaházi Körzetben, ezt követően Debrecenben és Nyíregyházán végez áldásos szolgálatot.

5. Czine Ferenc (1893-1942)

Alig 49 évet élt, de végzett munkája egy egész emberöltőre is dicséretes lenne. Az evangélium hirdetésében, a lelkigondozásban, a személyes bizonyságtevésben, a misszióügyek intézésében fáradhatatlan volt. Éjszakái és nappalai sokszor összefolytak. Sietett, mert talán megérezte, hogy rövid az ideje. Századunk jeles úttörője Nagydoboson lakott. Sallay László bizonyságtételére tért meg, amikor szülei lakására azért ment be fejszével, hogy az újhitű apostolt agyonüsse, aki éppen érette imádkozott. Balogh Lajos 1913. dec. 26-án, Hajdúböszörményben meríti alá. Kirner A. B. hangulatos képekben örökíti meg Czine Ferenc katonai élményeit. A háború 8 évet vett el életéből. 1922-ben kezdi apostolkodását, 1924-ben avatják prédikátorrá, Nagyvarsányban. 1931-ben a különvált nagydobosi körzetet vállalja, Beregdaróctól Ófehértóig, mely kb. 500 tagú ekkor, és 34 állomást ölel magába.

Kirner A. Bertalan a parasztapostolok közé sorolja. Munkája nyomán százak gyúltak lángra Észak-Kelet Magyarországon, s tüzes lelkű fiatalok indulnak el erről a vidékről a misszióba (Barabás János, Molnár Bertalan, Kozák Sándor) Czine indítására. Egészsége megromlott, ezért 1938-ban visszavonul Újfehértóra, de ezek után is sokat dolgozik.

Nem végzett teológiát, de több laikus véleménynyel szemben értékelte a tudást. Mészáros Lajost, Vass Ferencet teológiára küldi. A statisztika szerint 1930-ban, 34 állomáson 300 tagot, 1933-ban, 18 állomáson 137 tagot pásztorol. Közben munkatársainak új körzeteket ad át, 1935-ben 21 állomáson 314 tagot számlál. Oltárra tett élete meggyújtott gyertyaként, korán égett el, de "ami tőle telt megtette..." (Mk 14:8).

6. Borbás Sándor (1883-1966)

A parasztpróféták utolsó sarja. Nagydoboson Sallay László és Czine Ferenc munkájának gyümölcse. 1913-ban tér meg. Balogh Lajos 1914-ben, Hajdúböszörményben meríti be. A világháborúban katona, hitéért hamis vádakkal bíróság előtt áll. 1920-tól Sallay László mellett szolgál, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. 1922-től Nagyvarsány Czine Ferenc vezetésével önállósul, s ő munkatársként mellette evangélizál. 1924-25-ben kétszer 38 fehérruhás megtérésében az ő munkája is benne van. 1916-tól avatott evangélista. 1919-30 között Szlovákiában, 1932-37-ig a Záhonyi Körzetben, 1938-42-ig újra Czine mellett szolgál.

Puritán egyéniség volt, mindig fekete ruhacsizmában, esernyővel és Bibliával a kezében járta be a megyék 121 települését. Mindenfelé bizonyságot tett a Megváltóról, aki mindenkit üdvözíteni akar.

IV. A nyírvidéki (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) misszióterületről

Ma a Tiszántúli Missziókerület része, Hajdú-Bihar megye gyülekezeteivel együtt. A Budapesti Missziókerület mellett ma ez a legnépesebb terület. Szabolcs-Szatmár az ország észak-keleti sarkában van, ahol Balogh Lajos és munkatársai indították el a baptista missziót, mely a későbbi nemzedék munkájával teljesedett ki.

A Szabolcs-Szatmár megyei missziómunka megerősödése és kiteljesedése a Nyíregyháza és körzete nyomán, az I. világháború utáni munka eredménye. A nagyvarsányi Szűcs testvérek munkája nyomán, (Szűcs B. András , 1885-1943) és Cs. Szűcs Pál (1890-1945) az orosz fogságból hazatérve, gyülekezetet alakítanak, s 1921-ben már 28 taggal szolgálnak. Orosz földön ismerkednek meg az evangélium üzenetével, hazatérve bizonyságtételükre előbb falujukban, majd a több megye határát érintő Felső-Tiszavidék területén alakulnak sorban a nyírségi gyülekezetek. Sallay László, Czine Ferenc, Borbás Sándor és evangélista munkatársaik szolgálata nyomán, itt a két háború között több ezer megtérővel gazdagodik közösségünk.

Első imaházát Nagyvarsányban, 1922-ben nyitják meg, 1939-ben már 140 tagja van, és 13 állomás tartozik a körzethez. "Az átlagosnál magasabb itt a lelki élet" – mondta egy teológus itteni legációja után. A 20-as években Mátészalkán, Panyolán, Kocsordon és Kisvárdán kezdtek misszióznia hívők. Sárospatakon 1921-ben Sallay László, Tardi Imre, Mucsi Ádám és Kocsi Gyula dolgoztak a hírneves kálvinista iskolavárosban. Tarpán 1931-ben alapított gyülekezetet Czine Ferenc. Kun Lajos a II. világháború alatt került Tarpára, ahol folytatta a megkezdett evangélizálást, s a falu népéből többen mentek imaházba, mint a járási párttitkár előadására a községházára, ezért "állam és közbiztonsági szempontból" internálták. Ugyanakkor másokat is, pl. Marsal Jánost Nagyvarsányban, Nyári Istvánt Nyíregyházán sújtotta brutális rendőrterror.

Befejező gondolatok

Az életrajzok már nem tartoznak szorosan a gyülekezet históriájához. De jó ismernünk, mert ők ennek művelői, sokszor szenvedő alanyai voltak, s nélkülük nem lenne mit megírni. Milyen jó, hogy voltak, akik ugart törtek, azt tették, amit a Lélek rájuk bízott. Művelői és irányítói voltak a centenáriumát ünneplő gyülekezetek életének, s ma már mint hithősöket emlegetjük őket, a Zsidókhoz írt levél 11:34-38 folytatásaként.

Szemelvények a századelő baptista sajtójából

A Friedensklänge írásaiból

Búcsúünnep Budapest I-ben

Sokak számára bizonyára meglepetés, hogy Preuss testvér elhagyja Budapest első gyülekezetét és Magyarországot, hogy ezentúl Hamburg-Eilbekben szolgáljon. 1912. március 17-én, vasárnap, János 16:7 alapján mondott búcsúbeszédet Preuss testvér..

1912. június

Úttörőmunka Sopronban

Pionírok feladata: utakat és hidakat építeni a vonuló sereg számára. Keresztelő János Jézus számára készítette az utat az emberi szívekhez. Magyarországnak sok ilyen útkészítője van; Meyer és Kornya prédikátorok, Tatter kolportőr és mások...

De mivel Jézus számára Magyarországon még sok meghódítandó terület van, még mindig kellenek pionírok. Ilyen embert látogathattam meg április 28-30-ig Sopron megyében... Walter testvér végzi ott önfeláldozó munkáját. Jézushoz vezető utakat, hidakat épít az emberek számára városokban, falvakban.

Sopronban a hatósággal vívott kétesztendős harc után elnyerték a gyülekezési jogot. Székekkel, villannyal ellátott csinos szobában hangozhat a hirdetett Ige... A falvakban sok helyen, amikor a pionír hozzájuk érkezik, szívesen bocsátják szobáikat istentisztelet megtartására a kedves barátok, akik közül többen gyülekezeti felvétel előtt állnak.

Landseeben a jó Istennek úgy tetszett, hogy a falu kovácsa és felesége tért meg. Előtte azonban ki kellett állniuk a fenyítést és a megostorozást. Zsid 12:6-8 szerint: Fiak ők, nem pedig fattyak. A fenyítés abból állt, hogy ez év március 26-án az összejövetelt – melyet Walter testvér vezetett – a tanító és bíró által felhergelt tömeg zavarta meg. Ajtót, ablakot feszegetve erőszakosan akartak behatolni; éjfélig riogatták a népet...

Mindezek dacára, és mesterségének bojkottálása ellenére bemerítkeztek és kilépőlevelüket a katolikus egyháztól elhozták. Április 29-én Walter testvérrel elmentünk a megpróbáltakhoz, hitüket erősíteni. Landsee lakói nagyon gonosz tervet agyaltak ki Walter testvér ellen – szerencsére nem hajtották végre.

Reggel 6-kor két csendőr jött a paranccsal, hogy egy órán belül el kell hagynunk a falut... Készségesen teljesítettük, mert amúgyis menni készültünk már.

Nem bántam meg elfogadni Walter testvér meghívását, mert Isten kegyelmét érezhettem. Azzal a meggyőződéssel távoztam, hogy drága fundamentum vettetett itt, melyre a bölcs építőmester tűzben is helytálló aranyat, ezüstöt, drágakövet építhet... /J. Bauer/

Hírek a gyülekezetekből

Budapest. "4F" – frissen, szabadon, szelíden, vidáman /F betűvel kezdődnek e szavak német megfelelői/ – volt a mottója a keresztény ifjú- és férfiegylet május 12-én tartott ünnepi évfordulójának.

/J. Welker/

1912. július

Útiélmények. Ezúttal nem a távolból. A kedvelt villamossal mehettem Csepelre, Budafokra, Budakeszire.

Budapesten és Újpesten a prédikátorok gyakori utazgatásai miatt áprilisban és májusban 24 alkalommal mondhattam helyettesítő prédikációkat.

Újpesten húsvétkor 7 fiatalt meríthettünk alá, és reméljük, hogy pünkösdkor több felnőtt is bemerítkezik. Budapesten is húsvétkor mozdult a víz.

Csepelen, – ahol kb. 4000-en dolgoznak lőszergyártáson, – áll egy csinos kis kápolna, melyben a béke evangéliumát hirdetik. Wolf testvérrel április 15-21-ig missziós hetet tartottunk ott. A délutáni bibliaórákat a gyülekezeti tagok látogatták szívesen, az esti összejöveteleket pedig növekvő számú hallgatóság kísérte figyelemmel.

Budafokon április 22-28-ig tevékenykedtem. E helységet különös domborzata teszi érdekessé. Fehér mészköveit csak vékonyan fedi talaj, és ezen szőlőt termesztenek. Ezrek laknak itt a föld alatt. Lakószoba, pince, ól létesítésére egyszerűen kivájják a sziklát, ezáltal télen meleg, nyáron hideg helyiséget nyernek.

Hatalmas bor- és sörpincéik vannak, ahová kocsival lehet behajtani, és kényelmesen meg is fordulhatnak bennük.

A 10.000 lakosú helységben közlekedőt kétféle, másutt nem létező veszély fenyegeti. A figyelmetlen járókelő könnyen egy kéménybe botolhat, vagy az utcáról valakinek ajtaja elé pottyanhat. A lakosság régebben kizárólag német volt. Kultúrájuk a római katolikus egyház befolyása miatt eléggé alacsony.

H. Meyer testvért és nemes feleségét 1883-ban itt bántalmazták súlyosan, és ezzel kapcsolatban Eiler testvér, a hűséges munkatárs halálát lelte.

Sok éven át tartott ez az igazság elleni harc, kemény próbát kellett kiállniuk az ezalatt megtérteknek. Gyakran minden vagyonkájukat összezúzták.

Sok mindent éltem itt át 23 évvel ezelőtt. Itteni földalatti katakombában mondtam el első magyarországi prédikációmat. Mostani szállásadóm, az az asszony, aki akkor nyitotta meg szivét, sok mindent mondott el akkori

---

Folytatás az előző oldalról

Nem minden elődünk hagyott magáról önéletrajzot, még kevésbé írta le életrajzi adatai mellé, – szerénységből – missziós tevékenysége eredményeit, illetve küzdelmeit, terheit. Pedig az utókor számára fontosak, s ha még oly sok akadályba ütközik felkutatni is, megéri. Különben is vallom a régi közmondással:
"Önmagát nem becsüli az, aki hagyja elődeit és sorsukat elfeledni."

Kitűnik életrajzukból, hogy amíg felelős őrhelyeiken szolgáltak, az oltárra tették életüket. Ott is égtek el, mert az oltárra tett áldozatnak ez a sorsa. Nem tiltakoztak ellene, tették a dolgukat, Uruktól várva érte a jutalmat. Kívánságuk csak az volt, hogy ha két végén meggyújtott gyertyaként gyorsabban fogynaknak is el, csak ne égjenek hiába.

prédikációmból... Csodálatos útjai Istennek! Győzelmet adott itt. Csinos kápolna áll a hegyen, melyben esténként békességben gyülekezhetünk. Eleinte 50-en, az utolsó esten már 80-an hallgatták a "jóhírt". Hatan tettek bizonyságot, hogy az Urat akarják követni. Az asszonykörük az imahéten tartotta éves ünnepét, melyen Wolf testvér mondott ünnepi beszédet. Örömünkre a budapesti énekkar is szolgált. Szívesen tartottak volna még egy imahetet...

Budakeszi kedvelt nyári üdülőhelye a budapestieknek. Valamikor szép munka folyt itt, de tévtanítások bénították meg. Mostanra már sokan kijózanodtak és reménytkeltő munkába fogtak. /A. Wiegand./

A magyarországi baptisták koalíciós szövetségének konferenciája

Május 15-17-ig a magyar, román, szlovák és német nemzetiségű baptisták képviselői Körösbökényben szövetségi konferenciára gyűltek egybe.

Azok a gyülekezetek képviseltették magukat, melyek az állami elismerést, más szövetségektől eltérően, mai formájában egyelőre elutasítják.

A Budapest I. német gyülekezet két küldöttel és a nyomda képviselőjével képviseltette magát.

E szövetséghez tartozás nem jelenti a Délkelet-Európai szövetséggel való szakítást, csupán állásfoglalásunkat fejezi ki az el nem ismerés kérdésében. Egyesülésünknek e kérdéshez nincsen köze, a döntés jogát a helyi gyülekezeteknek engedi át. – Magyarázatképpen ennyit.

A konferenciát Meyer testvér vezette. A három nyelven folytatott értekezésnek voltak nehézségei; jobb előkészítés is kívánatos lett volna. Élesen vitatták a világszövetség iránti állásfoglalást; következetlenséggel vádolták azt. Ismét megerősítést nyert a szomorú tény: magyarok és románok közt nagy a hiány hívő, tehetséges, jólképzett munkásokban. Idős testvéreink erejének fogyásával és elköltözésükkel ez a hiány egyre erősebben érződik. A gyülekezetekben sajnos gyakori az iskoláztatással szembeni ellenszenv. Elfelejtik, hogy az iskola ritkán tud hívőbbeket kibocsátani annál, ahogyan a gyülekezetekből jöttek. Ha hívő gyülekezetek hivő diákokat küldenek, az iskola színvonala emelkedni fog, és gyümölcsként hívő, tehetséges tanítókhoz jutnak a gyülekezetek...

Máskülönben a konferencia a békesség és egység jegyében folyt. Udvarnoki és Gerwich testvérek, a másik szövetségből vendégként voltak jelen.

Dicséret és elismerés illeti a helyi gyülekezetet és prédikátorukat, Szida testvért, gondoskodó vendégszeretetükért, ami a százakra menő vendégsereg esetében nem csekély dolog.

/A. Wolf/

Románia, német gyülekezeteinek konferenciája – Dobrudzsában

A konferencia Kataluiban, június 2-4-ig tartott. Katalui Dobrudzsa északi részén van, mely országrészt északon a Duna választja el Oroszországtól, és hosszan terül el a Fekete-tenger partján. Oroszországból kivándorolt német-svábok telepedtek itt le sok évvel ezelőtt, és virágzó falvakat hoztak létre. Isten munkálkodni kezdett közöttük, és hitünket valló három gyülekezet létesült. Mivel a romániai gyülekezetek a mi Egyesülésünkhöz tartoznak, így nem tehettem, hogy a Délkelet-Európai Egyesülés képviseletében ne legyek ott.

Bukaresti képviselők – Schlipf, Abele, Schuller és Helm testvérek – társaságában utaztam a Dunán Galactól Tultsáig.

Még meg kívánom jegyezni, hogy ezeken az alkalmakon az ifjúság igen csekély számban vett részt.

Ifjúsági egyletekre, ifjúsági munkára és ezek megszervezésére van szükség Dobrudzsában, hogy a legközelebbi konferencián ők is képviseljék magukat.

/A.Wolf./

1912. augusztus

Úti gondolatok

...Háromszor éltem át az idén a természet tavaszát. Márciusban Romániában, áprilisban Budapesten, május végén pedig a Magas-Tátra lábánál.

De szép volna, ha az evangélista mindenhova, ahova megy, a lélek tavaszát vihetné!

Fájdalmas dolog elutazásom után azt hallanom: a várt áldás ezúttal elmaradt. – Tulajdonképpen kitől várták az áldásokat? Az viszont vígasztal, hogy a földműves a magvetés után képes 6-8 hónapon át türelmesen várni, és nem mondja már egy hét után: a várt áldás elmaradt...

Van, aki az evangélista "üvegházában" hajtatott palánta életképességét félti, és csak a viharban – harcok, bűnbánati könnyek között – edzettet ismeri el.

Más meg azt hiszi, hogy a fennálló belső bajok esetén, csak hívni kell az evangélistát, és máris nagy bemerítő-vasárnapot lehet tartani. Az egyik számára a megtérés túl gyorsan megy, a másiknak túl lassan. Az egyik számára a hit sokéves harc eredménye, a másik egy pillanat alatt véli elérni. Az első esetében lehet, hogy sok bűnt, hitetlenséget takar, a másiknál pedig könnyelmű döntésnek látszhat. De mért ne juthatna az évekig kételkedő "éppen most" hithez, vagy a sohasem kételkedő miért ne nyerhetné el "éppen most" a hitet?

...Hisszük a Jézus által hitelesített (Lk 19:9) és az apostolok által megtapasztalt (ApCsel 26:31) igazságot. Az Úr missziós munkájában nyugodtan megy előre, és azt mondja: Az én terveim nem a ti terveitek, az én utaim nem a ti utaitok – v.ö. És 55:8 üzenetével –, az evangélista pedig megragadja az Ő karját és azt mondja: Veled szeretnék járni és megérteni terveidet.

Az utóbbi hetekben sok helyen hinthettem a jó magot. Isten megmutatta nekem, hogy a név nem számít; Eisdorfban (Jégfalu), a Magas-Tátra lábánál voltak a legmelegebb és legnépesebb összejöveteleink.

...Késmárkon Isten népe bizakodva néz a jövőbe: Zdráhal testvér személyében nemsokára pásztorhelyettesüket köszönthetik.

Késmárkon, Leibicen, Lomnicon népes összejöveteleink voltak. A szláv faluban, Mengsdorfban is eleget tehettem egy meghívásnak. Vazulik testvér várt itt, aki kiterjedt körzetben szolgál énekkarával együtt. Délelőtt ő prédikált, délután egy erdő fái alatti folyó adott szép bemerítési lehetőséget. Százaknak mondhattam bemerítkezési prédikációt, melyet Vazulik testvér tolmácsolt nagy szeretettel. Isten e népe között is reményteli munkát folytat. Sajnos, nem maradhattam köztük hosszabb ideig.

A férfiak sok helyen egész nyáron kenyérkereső munkán vannak távol, ezért az elmúlt nyáron egy balesetben váratlanul elhunytat asszonyok temették el. Furcsa dolgok fedezhetők fel Európában!

Természetesen a Magas-Tátrára is felmentem. "Mely nagyok Uram, a te műveid..." (Zsolt 92:6). Sajnos nemcsak bolondok nem veszik ezt észre, de Isten gyermekei közül is sokakból hiányzik a teremtett világ csodálata.

Rövid újhelyi látogatásomon Bretz testvér kis gyülekezetében szolgálhattam az Igével.

A hűvös északról ezután a meleg délre vitt utam. Ráczkozáron, Bonyhádon, Váralján, Ecsényen, Tabon 10 nap alatt 11 összejövetelt vezethettem. De mivel az aratás már nagyon foglalkoztatta az embereket, a hatékony esti összejövetelek kilátástalanná váltak, s ez hazaindulásra késztetett. Ősszel talán győzelmes hadjáratba kezdhetünk... (A. Wiegand)

/Fordította: Schöneck Gábor/

SAJTÓFIGYELŐ

Nemzetközi vonatkozású hírek

A híranyag az MBE hírszolgálatának lapjából, a Baptista Hírlevélből származik

Argentínában, Buenos Airesben tartották meg a Baptista Világszövetség 17. Kongresszusát augusztus 1-6. között. A konferencia jelmondata: "Ünnepeljük Krisztust, a világ reménységét!" A világ több mint 40 millió baptistáját mintegy 8000 küldött képviselte. A magyarországi baptisták küldötteként Révész Árpád elnök vett részt a világtalálkozón. A konferencia fő helyen foglalkozott a közösség kérdéseivel. A világ baptistái hangsúlyozták, hogy missziói elhívatottságunk megköveteli az összefogást. A krisztusi egység erősíti pozícióinkat, míg a belső ellenségeskedés hatástalanítja bizonyságtételüket. A konferencia kiemelten hangsúlyozta az evangélizáció fontosságát is.

•

Dr. Nilson do Amaral Fanini brazil lelkipásztort választották a Baptista Világszövetség elnökévé. Fanini elnök 32 éve végez lelkipásztori szolgálatot a Rio de Janeiro melletti Niteroi-ban. Gyülekezete ezalatt 30 tagról 7000-re növekedett. Fanini testvér jeles evangélista hírében áll, már több mint 80 országban hirdette az evangéliumot. Révész Árpád elnök testvér egy meghívót adott át Fanini elnöknek az 1996-ban Magyarországon megtartandó jubileumi ünnepségekre.

•

75 éves a Baptista Világszövetség Segélyügyi Osztálya. Erről a jubileumról a Buenos Aires-i konferencián emlékeztek meg a világ baptistáinak küldöttei. A Baptista Világszövetség hívatásának tekinti a segítségadást a világ különböző katasztrófa sújtotta övezeteiben és a világ különböző hátrányos helyzetű régiójában. A Baptista Világsegély (BWA) támogatására rendre felszólítják a világszövetséghez tartozó gyülekezeteket. Legutóbb az októberi úrvacsorai gyűjtés bevételét küldtük el Magyarországról a Segélyügyi Osztálynak az éhezők, a járványok elszenvedői, a természeti katasztrófáktól és háborúktól sújtottak megsegítésére.

•

Jimmy Cartert, az Amerikai Egyesült Államok volt elnökét, baptista diakónust a Baptista Világszövetség "Igazságosságért érdemrendjével" tüntették ki, értékelve a világ békességéért tett jószolgálati erőfeszítéseit.

•

A Baptista Világszövetség Buenos Aires-ben megtartott kongresszusán **köszönetet mondott** az elmúlt öt évben szolgáló tisztségviselőknek. Mint ismeretes 1990-1995 közötti időszakban a Baptista Világszövetségnek magyar alelnöke is volt dr. Viczián János testvér személyében. Az 1990. évi szöuli konferencián megválasztott tisztségviselők megbízatása lejárt. Munkájukról egy elismerő dokumentummal emlékezett meg a Dél-Amerikában ülésező Baptista Világszövetség. A dokumentumot a volt elnök, Knud Wümpelmann és a főtitkár, Denton Lotz írta alá.

•

Tiszteletadás Billy Graham személyének. A BVSZ Buenos Aires-i konferenciája üdvözletét és elismerését fejezte ki Billy Graham egyedülálló munkájáért, – a több mint 40 évig tartó hűségért és a becsületért, – amelyet "szolgáló szolgaként" végzett az Úr szőlőjében. Az erről szóló nyilatkozat külön kiemeli a kelet-európai országokban végzett jószolgálati tevékenységét és köszönetet mond érte. Billy Graham 1950 óta minden Világkonferencián részt vett és már hagyománnyá vált, hogy a záróigehirdetést Graham mondja. Buenos Aires-ben nem lehetett jelen, csupán videóról szólt a konferencia küldötteihez.

•

Az Európai Baptista Szövetség soronkövetkező tanácsülését szeptember 20-23 között tartották meg a portugáliai Lissabon mellett. A tanácsülésen a magyar baptistákat Győri Kornél főtitkár és Bayer György missziói titkár képviselte. Vasárnap az EBSZ küldöttei Portoban találkoztak dr. Nilson do Amaral Faninivel, a Baptista Világszövetség újonnan megválasztott elnökével.

•

A Global Harvest világmissziós szervezet kéri a gyülekezetek közbenjáró könyörgését a jövő hónapban, hogy nyíljon lehetőség a Föld legnagyobb városaiban (10x40-es ablak) a missziómunka elkezdésére. Néhány év óta egyes fővárosi gyülekezetben a férfiak október hónap minden reggelén egy-egy terület megtéréséért imádkoznak. Imaprogramjukban kiemelt helyen szerepel a muzulmán államok ébredése. Miközben az iszlám él az európai demokráciák által nyújtott lehetőséggel, az alkotmányos vallásszabadsággal és Európa minden hagyományosan keresztyén fővárosában mecseteket nyit, addig az iszlám, a fundamentalista országokban halálbüntetéssel fenyegeti a keresztyénséget. Iszlám vallásoktatást, népszerűsítő előadásokat tartanak Budapest több kerületében is.

•

Munkakongresszust tartott szeptember 9-én Kolozsvárott a Romániai Magyar Baptisták Szövetsége. A gyülekezetek minden 50 tag után küldtek egy-egy képviselőt a kongresszusra. A Szövetség fontos ügyeivel tájékoztatók és szemináriumok keretében ismerkedtek a küldöttek.

•

Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség 88. Közgyűlését július 28-30. között tartották meg Detroitban. A Közgyűlés elfogadta a Szövetség vezetőinek beszámolóit, és a jövő évi költségvetést. A Szövetség elnökéül újból Kulcsár Sándor New York-i lelkipásztort választották a küldöttek. A Közgyűlés ismét foglalkozott a Kegyelem Magyar Baptista Gyülekezet (Cleveland II.) csatlakozási kérelmével, azonban a Misszió Bizottság és a Végrehajtó Bizottság javaslata ellenére – a kérdésben való döntést megint egy esztendővel elnapolták. A konferencia istentiszteletein sok-sok testvér jelent meg. A vasárnapi záróalkalmon háromszázon felül volt a látogatók száma. Igehirdetéssel szolgáltak: Kulcsár Sándor, Dr.Haraszti Sándor, Novák József, Oláh Lajos és Ben Martin lelkipásztorok. A Közgyűlés úrvacsorával zárult, amelyet dr. Herjeczki Géza és Ben Martin szolgáltattak ki. A 88. Konvenció jeligéje ez volt: "Ingyen, kegyelemből."

A BVSZ 17. Kongresszusán a **Hitvallás és Egyházközi Bizottság** tagjává választották Révész Árpád magyar baptista elnököt.

Hazai baptista közéletünk hírei

A híranyag az MBE hírszolgálatának lapjából, a Baptista Hírlevélből származik

A Missziói Főiskola hallgatói közül többen vállaltak lelkipásztori szolgálatot. Beke László Nyírbátorban, Marton Zsolt Szokolyán, Király László Tiszagyulaházán, Révész Jonatán Újfehértón kezdte meg lelkészjelöltként szolgálatát.

•

Lelkipásztorok új szolgálati helyen: Petrik Ádám testvért augusztus 27-én iktatták be lelkipásztornak Miskolcon. Kesjár Zsolt testvér Vámospércsen kezdte meg szolgálatát. Szilágyi Sándor testvér Bagamérban folytatja lelkipásztori munkáját. Egri Béla testvér ismét lelkészi szolgálatba állt és a Felsőpetényben végez munkát. Dr. Almási Tibor testvért szeptember 16-án Fóton iktatták be lelkipásztori szolgálatba. Dan Zoltán végzős teológiai hallgatót októberben avatják fel lelkipásztorrá Hajdúböszörményben.

•

A baptista lelkipásztorok nyugdíjbiztosítását ezentúl a Nationale Nederlanden holland biztosítótársaság végzi. Az új törvény értelmében ugyanis az egyházi személyek nem tartoznak az állami társadalombiztosítás hatálya alá. A Baptista Egyház a lelkipásztorok után 39 % járulékot fizet a Nederlanden Biztosítónak.

•

Megalakult a Magyar Baptisták Nemzetközi Missziója. Augusztus 18-án Tahiban tanácskoztak a különböző országokban élő magyar baptisták képviselői. A küldöttek elfogadták az alaposan előkészített Alapszabály tervezetet, majd ügyvezető elnökké választották Révész Árpád testvért, a magyarországi baptisták elnökét. Jelenleg az új szervezet cégbírósági bejegyzése van folyamatban. A nemzetközi bejegyeztetésre a Misszió Amerikában élő képviselői kaptak felkérést. A Magyar Baptisták Nemzetközi Missziójának tisztségviselőit két évenként választják majd.

•

A Magyar Baptisták Második Világtalálkozóját 1996. augusztus 23-25. között tartják meg Nagyváradon.

•

150 éves a magyar baptista misszió a Kárpát-medencében. Ebből az alkalomból Jubileumi Ünnepségeket tartanak Budapesten 1996. október 4-6. között a határainkon túl élő magyar baptisták részvételével.

MoBISZ Napot tartottak a József utcai imaházban szeptember 16-án szombaton. A megjelent fiataloknak Révész Árpád szövetségi elnök tartott előadást "Fiatalok a misszióban" címmel. A MoBISZ Nap keretében közgyűlést is tartottak az ifjúsági szövetség jelenlevő küldöttei. Meghallgatták Macher Tivadar beszámolóját, aki 5 éven át volt elnöke a MoBISZnak. A jelenlevők 3 tagú elnökséget választottak. A levezető elnöki tisztet Papp János győri lelkipásztor látta el... A háromtagú elnökségbe Újvári Ferenc, Rabatin Gábor és Urbán Gedeon testvéreket választották meg. Az új elnökség saját sorai közül választotta meg a MoBISZ új elnökét Újvári Ferenc testvér személyében. A titkár Rabatin Gábor, a gazdasági titkár Urbán Gedeon lett. A választott testvérek mandátuma 2 évre szól.

•

A Diakónus Bizottság szeptember 9-én tartotta meg őszi ülését. A Bizottság tagjai beszámolókat hallgattak meg Lakati Ádám és Marosi Nagy Lajos testvérektől a Szövetségi Tanács és a Misszióbizottság munkájáról, valamint dr. Meláth Ferenc testvértől, aki a gyülekezeti-munkások konferenciájáról tartott ismertetőt. A missziókerületi összekötők beszámoltak az ország különböző régiójában történt eseményekről. Dr. Meláth Ottó testvér tájékoztatta a Bizottságot a prágai szeminárium építéséhez adandó magyar segítség szervezéséről, majd végül a Diakónus Bizottság különböző feladatairól (gyülekezeti látogatások, avatásokon való részvétel, gyülekezeti-munkás találkozók szervezése) tartott eligazítást a Bizottság elnöke dr. Meláth Ferenc.

•

Teológiánk az új tanévtől kezdve magában foglalja a missziói főiskolát és két fő szakon képezi a hallgatókat. Az egyik a teológiai , a másik a missziói szak. Mindkét szakon van lelkészképzés, annak színvonala azonban különböző. A teológiai szakon követelmény mind a két bibliai nyelv, a héber és a görög tanulása, míg a missziói szakon nincs nyelvoktatás. A teológiai szakon képeznek még lelkészi munkatársakat és vallástanárokat, míg a missziói szakon a lelkész-képzés mellett lelkimunkások és hitoktatók kaphatnak oklevelet a tudományok sikeres elsajátítása után.

Ülésezett a Misszióbizottság. Október 10-én a Szövetségi Iroda tanácstermében Bayer György missziói titkár testvér elnökletével tanácskoztak a misszionkért felelős testületek vezetői, a missziókerületek, a teológia, a tagszövetségek, valamint a különböző szakbizottságok képviselői. Révész Árpád elnök testvér tartott igei bevezetőt és a résztvevők imádsága nyitotta meg az ülést. Elsőként a Vasárnapi Iskolai Bizottság képviseletében dr. Kovács Éva elnök tartott tájékoztatót a VIB munkájáról. A MoBISZ munkájáról Újvári Ferenc elnök tartott tájékoztatást, vázolva az új vezetőség terveit. A Diakónus Bizottság munkájáról Marosi Nagy Lajos jegyző számolt be különös tekintettel a Tahiban megtartott gyülekezeti-munkás konferenciára, és a Prágai Szeminárium építésében nyújtott segítségadásra. A Misszióbizottság meghallgatta Szenczy Sándor velencei lelkipásztort, aki a Baptista Szeretetszolgálati Alapítvány tervezetét terjesztette a Misszióbizottság elé. A Misszióbizottság egyetértett abban, hogy szükség lenne egy baptista karitatív szervezetre, azonban az ügyben további tárgyalásokat tart fontosnak, és a Szövetség különböző testületeinek véleményét összegyűjtve a Szövetségi Tanács dönt majd a kérdésben. A Budapesti Missziókerület helyzetéről Pátkai Béla elnök, a Déli kerület életéről Katona László elnök, a Dunántúli kerületről Balog Miklós elnök és Mészáros Kálmán titkár, az Északi Missziókerületről Zentai László elnök, a Körösvidéki Missziókerület életéről Szlovák Tibor elnök, a Tiszántúliak életéről pedig Szilágyi Sándor elnök számolt be. Végül Révész Árpád szövetségi elnök testvér tájékoztatást adott a novemberre összehívott evangélizációs konzultációról, valamint a Global Mission 1996 áprilisára tervezett TV-evangélizációjáról.

(M.N.L.)

•

Hálaadó ünnepély keretében, október 15-én ünnepli a karcagi gyülekezet fennállásának 110. évfordulóját – adta hírül Győri Máté, a gyülekezet lelkipásztora.

30 forintba kerül 1996. január 1-től hetilapunk, a Békehírnök. A kérdésben Huszta Csaba kiadói igazgató előterjesztése nyomán a Szövetségi Tanács döntött.A lap árának emelését az előállítás emelkedő költségei indokolják.

Krisztusközpontú élet és az evangélium üzenete címmel augusztus 21-24-e között tartották a gyülekezeti-munkások továbbképző és hitmélyítő konferenciáját Tahiban. A találkozón megjelent presbiterek és diakónusok előtt dr. Almási Tibor, Csiszár István és dr. Meláth Ferenc testvérek tartottak előadást.

Kiemelkedő része volt a találkozónak a fórumbeszélgetés amelyet "Anyagi és etikai dolgainkról" címmel Lakati Ádám testvér, a Diakónus Bizottság titkára vezetett.

Az augusztus 22-én Tahiban rendezett fórumon olyan jelentős kérdések kerültek terítékre, mint hogy van-e baptista etika, lehet-e etikátlan, ami egyébként törvényes? Megbeszéltük a keresztyén vállalkozók magatartásformáját, a gazdálkodás és könyvelés módjait és az un. kiskapuk kérdését is. Szóba került továbbá a gyülekezeti pénzgazdálkodás és misszióadakozás kérdése. A résztvevők megvitatták a különböző alapítványok helyzetét, azok esetleges adományelszívó hatását. A hozzászólásokból egyértelműen kicsengett a jelenlevők álláspontja: "Nem adhatjuk lejjebb a bibliai normáknál!" Azt kell követnünk minden esetben, amit a Biblia fényében is etikusnak találunk. A baptista etika az lehet, amit az Ige is etikusnak tart. Ha a törvény bizonyos pontjai etikátlanok, nekünk nem kell azzal élni. Ha bizonyos kiskapukon keresztül ki is lehetne bújnunk a törvény alól, nem kell azt nekünk mindenáron megtennünk. "Istennek kell inkább engednünk, mint az embereknek" – idézte az igét egy hozzászóló. A keresztyén vállalkozóknak lehet tisztességes a vállalkozása. Többen nyilatkoztak úgy, hogy ilyen módon is meg lehet élni.

Összefoglalva a kifejtett véleményeket: a baptista etika tiszta gazdálkodást és tiszta könyvelést feltételez. Mindenki felelősséggel tartozik a saját gazdálkodásáért. Egyetértettek a jelenlevők abban is, hogy a gyülekezetek pénzgazdálkodása is legyen tiszta. Ebben közös a felelősségünk.

A fórum megvizsgálta az alapítványok és baptista közösségünk viszonyának helyzetét. Bár egyértelműen nem mutatható ki az alapítványok adományelszívó hatása, mégis szükséges a Szövetségünkön belüli vagy az ahhoz kapcsolódó alapítványok nyilvántartásba vétele és róluk a megfelelő tájékozódás. Kívánatosnak tartották a résztvevő presbiterek és diakónusok a gyülekezetek tájékoztatását ebben a kérdésben, mivel rendszeres megkeresés érkezik a gyülekezetekhez adománygyűjtés céljából.

A Szlovákiai Baptista Szövetség 1995. október 1-én avatta lelkipásztorrá Bánszky Tibor 5. éves teológiai hallgatót, aki a Felvidékről elsőként végzett a Budapesti Baptista Teológiai Akadémián. Vannak követői többen is, köztük két avatott lelkipásztor Komárno és környékéről, akik alsóbb évfolyamokban tanulnak intézetünkben. Bánszky Tibor testvért a komáromi baptista gyülekezet küldte 1991. tavaszán Akadémiánkra, hogy felvételi vizsgát tegyen. Most a Léva melletti Nagysallói (Tekovske Luzany) Baptista Gyülekezet hívta meg és avatta fel lelkipásztornak. Bánszky Tibor anyanyelve, a magyar mellett jól beszéli a szlovák nyelvet, amire nagy szüksége lesz a kétnyelvű gyülekezetben és körzetben. A helyi és területi vezetők mellett az országos elnökséget Pribula főtitkár képviselte. A Budapesti Teológiai Akadémia képviseletében dr.Mészáros Kálmán teológiai tanár, nyugalmazott dékán testvér vett részt az ünnepségen és átadta az "alma mater", valamint a magyar baptisták vezetőinek köszöntését. A több mint 300 fős testvérközösség köszönetét fejezte ki magyar tanintézet munkájáért. (Dr. Mészáros Kálmán)

•

Evangélizációs konzultációra hívták november 10-ére, a budapesti Kálvin terembe mindazokat, akik népünk evangélizálásáért felelősséget éreznek. A konzultációt az 1995 májusában, Koreában megtartott "GCOWE '95" konferencia magyar résztvevői szervezik. A konzultáció témái között szerepel egy tapasztalatcsere a gyümölcsöző és az eredménytelen evangélizációs módszerekről, valamint annak vizsgálata, miként lenne lehetséges az, hogy több felekezet együtt evangélizáljon. Megtárgyalják a résztvevők a közös képzés és felkészülés lehetőségét is. A konzultáció célja, hogy a résztvevők ismerjék meg hazánk különböző egyházaiban és gyülekezeteiben végzett evangélizációs munkát, valamint, hogy egy fontos lépést tegyenek meg a nagy Misszió Parancs engedelmes betöltésében. A konzultációra invitáló meghívót Révész Árpád baptista egyházelnök, Rácz Lajos református lelkipásztor, Durkó Albert, a Pünkösdi Közösség lelkipásztora, valamint Kovács György a Közösség Alapítvány képviselője írta alá. (Révész Árpád)

•

100 éves a hajdúböszörményi imaház. Erre emlékezett szeptember 17-én a gyülekezet. Az ünnepen részt vett Győri Kornél főtitkár testvér is.

Ülést tartott a Sajtótanács. Október 28-án Huszta Csaba kiadói igazgató elnökletével tanácskozott a különböző kiadványok szerkesztőiből álló testület. A Baptista Kiadó igazgatója beszámolt az 1995. évi munkáról, a megjelentetett kiadványokról és arról, hogy milyen arányban fogy a raktáron levő könyvkészlet. A Zeng az ének c. énekgyűjtemény mondható az év legközkedveltebb kiadványának. Immár a 2. kiadás fogyott el, és rövidesen a 3. kiadást jelenteti meg a Baptista Kiadó. Örömmel adott hírt arról is, hogy a napokban jött ki a nyomdából az 1996. évi Áhítat, és nem sokkal azelőtt az 1996. évi Múlt, Jelen, Jövő baptista naptár. Reményét fejezte ki, hogy a Békehírnök új 30 Ft-os ára nem okozza majd az előfizetők jelentős csökkenését. A Sajtótanács tagjai áttekintették a Békehírnök tartalmi felépítését, és egyöntetűen a rövidebb cikkeket, változatos témákat, friss híreket javasolják a szerkesztőség munkatársainak. A Szolgatárs munkájáról Lukács Tamás szerkesztő számolt be. A Múlt, Jelen, Jövő baptista naptárról, dr. Somogyi Barnabás testvér beszélt. Az Éveink, napjaink , híreink c. új rovat összeállításával kapcsolatosan Marosi Nagy Lajos testvér tette meg észrevételeit. Ezt követően az 1996. évi kiadói tervet tárgyalta meg a testület. A gazdag tervnek azonban a szűkös pénzügyi lehetőségek határt szabnak. Az évenként megjelenő kiadványok (Áhítat, naptár) mellett tervbe vette a Baptista Kiadó a Hit hangjai négyszólamú változatának ismételt kiadását, valamint a szerkesztésének befejezéséhez közeledő "Megváltóm él" c. temetési énekeskönyv megjelentetését. A jubileumi év kiadványa lesz a Tanulmányok a magyar baptizmus 150 éves történetéről c. kiadvány, valamint Bányai Jenő: Baptista zenetörténet c. munkája. A Baptista kiskönyvtár sorozat újabb tagjaként készül egy Meyer Henrik életét bemutató füzet, "Az egész ország prédikátora volt" címmel. Természetesen ennél sokkal több mű kiadásáról tárgyalt a tanács, többek között olyan reprint kiadásokról is, mint Kovács Imre: A pogány c. elbeszélése, Csopják Attila: Test és a lélek fegyvere, c. munkája, valamint egy korabeli Spurgeon életrajz kiadása. A Sajtótanács tervbe vette az ún. "Médiaszekció" létrehozását, amely elsősorban a rádió- és TV-műsorokért felel majd. Debrecenből, Pécsről, Szegedről és Budapestről kér fel a tanács egy-egy, az elektronikus médiák ügyében járatos testvért a szekcióba, amelyben természetesen a BÉSZ is képviselteti magát.

(M.N.L.)

Megalakult a Választási Bizottság. A négy évre megválasztott bizottság legfontosabb feladata az 1996 áprilisában megtartandó Választó Szövetségi Közgyűlés előkészítése, különös tekintettel a tisztségviselők választására. A Választási Bizottságba a Közgyűlés, a Szövetségi Tanács és a missziókerületek által megválasztott tagok: Barkóczi Győző, Csiszár István, Dan Imre, Juhász Tibor, Katona László, Kovács Pál, Lukács Gyula, Marosi Nagy Lajos, dr. Meláth Ottó, ifj. Mészáros Kálmán, Mészáros Kornél, Petrik Ádám és Vass Lajos testvérek kerültek. Az október 6-án megtartott alakuló ülésen megválasztották a Bizottság tisztségviselőit: Katona László elnököt, Marosi Nagy Lajos titkárt és Mészáros Kornél jegyzőt. Az Alkotmányügyi Bizottság által rövidesen elkészülő Választási Ügyrend alapján elkezdődik a jövő évi választások előkészítése. (M.N.L.)

•

A Magyarországi Lepramisszió vezetőjének dr. Dobos Károly nyugalmazott református lelkésznek a kíséretében október 12-én látogatást tett és előadást tartott az újpesti imaházban dr. Johanna Oberleichter osztrák orvosnő, aki 7 éven át (1977-1980) dolgozott az afrikai Kamerunban egy leprakórházban. Vetítettképes előadás által osztotta meg kameruni élményeit az érdeklődő gyülekezettel. Bizonyságot tett arról is, hogy miként kapott Istentől biztatást bátortalan, elbizonytalanodott perceiben. "Amit az Úr ad, az örökké megmarad" – mondta bizonyossággal. Igei tanítást dr. Dobos Károly testvér tartott Mt 10:7-8 versei alapján. "Nem vagy bent Isten országában, ha nem Ő irányít. Jézus legyen a te Királyod!" Beszédébe természetesen beleszőtte a lepramisszió magyarországi munkáját is. Nem vesztette aktualitását a munka, bár a lepra ma már gyógyítható, főként ha idejében észreveszik és kezelik. Sajnos újabb és újabb helyen üti fel fejét ez az ősi betegség. Oroszországban 4000 leprás él 18 lepratelepen. Spanyolországban és Portugáliában is vannak leprások. A magyarországi misszió 16 ázsiai és afrikai országba küld segítséget 30 leprakórház és telep részére. Beszédében megemlékezett Voester belga szerzetesről, aki egy lakatlan szigetre induló hajóra szállt, amely időnkét a leprásokat szállította száműzetésbe. Köztük szolgált a szigeten, miközben ő maga is megkapta a leprát és abban halt meg. Baily ír misszionárius a leprások részére elsőként alapított menhelyet. Jézus volt azonban a legelső, aki gondjaiba vette és törődött a leprásokkal. Legyünk mi is a követői – fejezte be buzdítását az Úr idős szolgája, dr. Dobos Károly lelkipásztor. (M.N.L.)

•

Ulrich Hofius, német rajzos evangélista járt hazánkban és több gyülekezetben tartott előadást. Október 5-én az újpesti imaházban Mt 21:28 alapján tartott érdekes előadást. Prédikációjának szemléltetésére néhány ecsetvonással táblára írta beszédének vázlatát "Fiam menj, dolgozz ma a szőlőben!" Az Ausztráliából indult missziói formát Hofius testvér nem imaházakban, templomokban, hanem utcán, tereken, strandokon végzi. Utána megy az embereknek, honfitársainak a campingekbe, tengerpartra, ahol ráérnek meghallgatni az evangéliumot. Ulrich Hofius testvér a németországi Siegenből, (Neunkirchen) érkezett, vendéglátója Bayer György missziói titkár testvér volt, aki a tolmácsolás szolgálatát is végezte. (M.N.L.)

•

Az Európai Baptista Szövetség Nemzetközi Teológiai Szemináriuma a svájci Rüschlikonból a cseh fővárosba, Prágába költözött. A költöztetés és a szeminárium épületének felújítása nemzetközi baptista összefogással készül. A szövetség tagállamaiból – így Magyarországról is – önkénteseket várnak, akik munkájukkal segítik a Prágában folyó építkezést. Dr. Meláth Ottó magyarországi koordinátor tájékoztatása szerint eddig egy 8 tagú csoport vett részt a munkákban a velencei gyülekezetből. Budafok és Debrecen gyülekezetei jelezték, hogy egy-egy csoportot kívánnak küldeni Prágába. További csoportok jelentkezését is várják.

•

Televíziós evangélizáló sorozatot készít elő a Global Mission Billy Graham szolgálatával. 150 országban lesz látható 1996. áprilisában az a magazinműsor, amelyet a Magyar Televízió is közvetít majd. Szeptember 12-én David Webbley előkészítő megbeszélést folytatott a világmisszió magyarországi vezetőségével. Másnap találkozott a TV vallási műsorainak főszerkesztőjével Csiszér Ferenccel, és megállapodtak a program sugárzásában.

•

A BVSZ Férfi Szakosztálya a Baptista Világszövetség soronkövetkező férfi imanapját 1996.április 27-ére tűzte ki.

Kulcsár Attilát választotta elnökének júliusban, a Rámában ülésező Amerikai Magyar Baptista Ifjúsági Szövetség.

•

Az ökumenikus női imanapot több mint 100 éve minden esztendő március első péntekjén tartják a világon az Istent hívő nők. Az imádkozás témáját valamely lelki-testi elnyomásban élő ország asszonyainak élete adja. 1996. március 1-én szerte a világon Haiti asszonyaira emlékeznek és velük együtt értük imádkoznak. A németországi Köln mellett Altenbergben, egy katolikus kolostorban tartották a programelőkészítő konferenciát, amelyen magyar résztől Sárkányné Horváth Erzsébet evangélikus és Dobner Béláné baptista küldött vett részt. Itt került sor az imanap előkészítésére. Alapos részletességgel történt mindennek a megbeszélése (énekek, igehelyek, imádságok), azért, hogy a tartalom egyik egyház szokásait és hitvallását se sértse. A programfüzet magyarra fordítása folyamatban van, és idejében eljut majd az érdeklődőkhöz. "Akik még nem vettek részt ebben az imaláncban, keressék időben az ökumenikus kapcsolatokat, és 1996-ban éljenek e lehetőséggel" – adja hírül Dobner Béláné, aki a nőtestvérek jelentkezését a Szövetségi Iroda címén (1062 Bp. Aradi u. 48.) várja.

•

Az Ökumenikus Tanács Női Bizottsága találkozót rendezett a Debreceni Református Kollégium díszermében. Baptista, evangélikus, görög- és római katolikus valamint református asszonyok vettek részt a találkozón, ahol Sárkányné Horváth Erzsébet tartott előadást. Keveháziné Czégényi Klára és dr. Bartha Tiborné végeztek igeszolgálatot A csoportfoglalkozást Dobner Béláné vezette.

•

Ökumenikus ifjúsági konferencia színhelye volt augusztus 14-18. között a mátraházai református lelkészüdülő. A MEÖT Ifjúsági Bizottsága szervezésében megrendezett találkozón református, evangélikus, katolikus, baptista és metodista fiatalok vettek részt. A "Bölcs érték-őrzés – bátor megújulás!" – mottó alapján naponta egy felekezet mutatkozott be. A beszélgetéseket egészséges, építő vita kísérte. Biblia-tanulmányozások, közös áhítatok és éneklések tették hasznossá ezt a néhány napot. Hála legyen Istennek, hogy áldott lelki közösségben voltak együtt a fiatalok, mely elősegítette a különböző felekezetek egymáshoz való közeledését.

Hírek innen-onnan

A híranyag az MBE hírszolgálatának lapjából, a Baptista hírlevélből származik

Nemzetközi ökumenikus evangélizáció indult az Ural-vidéki népek között. A svéd Slavic Mission kiterjedt munkát végez a volt Szovjetúnió területén, ahol 127 a nyilvántartott népek és nyelvek száma. 600 nyelvjárás ismert e területen 10 ezernél nagyobb lélekszámmal.Több mint 500-nak nincs semmilyen bibliai szövege. A teljes Bibliafordítás csak 9 nyelven létezik, az Újtestamentum szövege 20 nyelven ismert, és nem sokkal több nyelven van csak egy-egy evangéliumi füzet vagy szórólap. Az északon élő evangéliumi keresztyének, finnek és észtek vették fel a magyarokkal a kapcsolatot, hogy mint nyelvrokonok közösen végezzenek evangélizáló munkát az Ural-vidékén élő rokon népek között. Az együttes munkába 6 magyarországi és 6 erdélyi magyar (10 baptista és 2 pünkösdi) testvér kapcsolódott be és vett részt a július 2-30-ig tartó, embert próbáló 10.000 kilométeres úton. Feladatuk az örömhír terjesztése volt, az elkészített irodalom eljuttatása evangélizációs alkalmak segítségével, minél szélesebb körben. Az "expedíció" először a nyelvrokonokat igyekezett elérni. Eljutottak a mordvin és mari területre, a komi területre és Hanti-mansziszkba. Mariban a helyi gyülekezeti vezető és az előkészítő finn misszionáriusok segítségével látogatást tettek pionir lágerekben, gyermek szanatóriumban, elfekvő otthonokban sőt börtönben is. Két hét alatt közel ezer gyermeket és felnőttet értek el, akik közül csaknem 50 bemerített testvér volt, szinte mind 3 éven belül jutott hitre. Felkerestek két baptista gyülekezetet, egy amerikai Keresztyén Központot és egy pünkösdi közösséget is. A résztvevők kissé elfáradva, de nagy lelkesedéssel tértek vissza és a Keresztyén Segítség Hídja Alapítvány szervezésében készülnek az újabb, '96-os út megvalósítására.

•

Füredi Kamilla misszionárius legutóbbi, Rákospalotán elmondott beszédében arról szólt, hogy egy angol rádióadó szerint korábbi szolgálati területén, Sierra Leonéban kitört az éhínség, és kolerajárvány pusztít. Mint ismeretes, ez év januárjában az Európai Baptista Misszió 12 misszionáriust hívott haza Sierra Leone-beli állomásáról, köztük hollandokat, németeket, finneket és az egy magyart, Füredi Kamillát. Szomorú hír, hogy a missziótársaság nem tudja őket tovább alkalmazni, és anyagi okokra való hivatkozással a nemzeti szövetségek hatáskörébe utalta őket. Az immár általánossá váló gazdasági nehézségek között az EBM-nek komoly erőfeszítésébe kerül a még működő állomások fenntartása is. Füredi Kamilla 8 éven át végzett misszionáriusi szolgálatot Afrikában. Most Sierra Leone állapotára gondolva így nyilatkozott: "Hiszem, hogy munkámból valami azért megmaradt."Misszionáriusunk most napi 8-10 órán át tanulja a francia nyelvet, abban reménykedve, hogy lehetősége nyílik majd francia nyelvterületen folytatni külmissziós szolgálatát. Tervei közt szerepel egy féléves franciaországi nyelvgyakorlat, amennyiben erre lehetőséget és támogatást kap.

•

Az Evangéliumi Szabadegyázak Szövetségének vezetőit, Győri Kornél elnököt és Hecker Frigyes elnökhelyettest szeptember 14-én az országgyűlési képviselők irodaházában fogadta Gellért Kis Gábor, az Országgyűlés Emberjogi, Vallási és Etnikai kisebbségek Bizottságának elnöke.

•

A világ 69 országában 3361 ACSI iskola működik – jelenti a Keresztyén Iskolák Nemzetközi Egyesülete. (Association of Christian Schools International.) Az ACSI szolgáltatást nyújt keresztyén iskolák számára. Minden általános-, közép- vagy főiskola, amely csatlakozik az ACSI-hoz – a helyi pedagógiai és működési függetlenség megtartása mellett – hozzájut az ACSI helyi igények és lehetőségek szerint biztosított szolgáltatásaihoz. Támogatja a keresztyén nevelést, területi szakmai konferenciákat szervez, iskolalátogatásokat biztosít a tanárok részére, szakmai segítséget nyújt keresztyén tananyagok tervezésében, információs szolgálatán át közvetít a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében. Az ACSI Közép- és Kelet-Európai Központja Budapesten van. Keresi a kapcsolatokat a keresztyén egyházakkal és segítséget kér tőlük a gyülekezetekhez tartozó keresztyén pedagógusok eléréséhez.

•

Assisi városában tartották meg találkozójukat az európai egyházak legfőbb vezetői, mintegy 120 püspök és más egyházi vezető. Döntést hoztak a találkozó résztvevői, hogy az első összeurópai ökumenikus naggyűlés (Basel 1989) után Európa római katolikus, protestáns, ortodox és szabadegyházi vezetői 1997. júniusában az ausztriai Grazban fogják megtartani a II. Európai Ökumenikus Találkozót, melynek témája a kiengesztelődés lesz.

•

Az Országos Protestáns Napokat a reformáció hetét megelőző héten, október 20-31. között rendezte meg a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa. Az OPN főtémája: "Együtt egymásért!" Három központi eseménye volt az OPN-nek. A megnyitó a Deák téri Evangélikus Gimnáziumban volt, ahol Theológiai Fórummal kezdődött az eseménysorozat. Előadók: dr. Bartha Tibor, Gergely András és Gáncs Péter. A második kiemelkedő esemény a Kulturális Est, amelyet október 29-én a MOM Szinháztermében tartottak meg. Kányádi Sándor költő, Gryllusz Vilmos és Dániel és az Újpesti Baptista Harangkórus játszott, a különböző egyházi énekkarok mellett. A harmadik fő esemény október 31-én a Reformációi Emlékünnepély volt, amelyet a Kispesti Baptista Imaházban tartottak dr. Hegedűs Lóránt református püspök és Szebik Imre evangélikus püspök szolgálatával. Országosan számos helyi rendezvény gazdagította az idei Protestáns Napokat.

•

II. János Pál pápa május 18-án töltötte be 75. évét. Mint Karol Wojtyla krakkói bíborost 1978. októberében a negyedik választási menetben emelte a bíborosi kollégium a pápai trónra. Diákévei után, amikor gyárban is dolgozott, 1946-ban szentelték pappá és 1963-ban vette át a krakkói érsekség vezetését. Ő az első nem olasz pápa 455 év óta a Vatikánban.

•

II. Karekint, az Örmény Apostoli Egyház libanoni székhelyű Cilicia Catholicostate szervezet vezetőjét választották meg a közelmúltban az Örmény Egyház Ecsmiadzini Szent Püspökség vezetőjévé, katolikoszává, Örményországban, a tavaly augusztusban elhunyt I. Vasken utódjaként. A világszerte hatmillió tagot számláló örmény egyháznak két hagyományos katolikosza vagy Szent Püspöksége van. Az egyik Örményországban, a másik Libanonban. II. Karekin rangja: az Örmény Egyház "egyenlő vezetői között az első."

•

Katolikus televízió működik Vácott. A mindmáig egyedülálló vállalkozás a múlt év elején indult Keszthelyi Ferenc püspök kezdeményezésére. Műsora, mely kezdetben csak a váci kábeltelevíziós hálózaton volt látható, ez év júniusától már Dunakeszi-

től Szobig, mintegy kétszázezer ember lakta területen fogható az UHF 22-es csatornán, antenna segítségével.

•

A cigányok pasztorációja volt a témája a Rómában júniusban tartott IV. Nemzetközi Cigánykonferenciának, melyen 18 ország képviseltette magát. Minden országból 2-2 cigány-származású személy is érkezett. Más résztvevők egyházi és világi személyek voltak, akik kapcsolatban állnak a cigánysággal.

•

50 éves az Új Ember, a katolikus egyház hetilapja.

•

A Katolikus Újságírók Nemzetközi Uniója (UCIP) szeptember 9-18 között tartotta 17. Világkongresszusát az ausztriai Grazban. A tanácskozás főtémája: A béke etikájáért egy erőszakos világban.

•

Afrikai körútra indult II. János Pál pápa. Kamerun és a Dél-afrikai Köztársaság volt utazásának eddigi állomása ezen a kontinensen.

•

Új espereseket iktattak be a református és evangélikus egyházban. Kovács Mihályt, a Budapest-Északi Református Egyházmegye újonnan megválasztott esperesét szeptember 17-én iktatták be hivatalába a Budapest Zuglói egyházközségben. Jankovits Béla evangélikus lelkészt szeptember 9-én iktatták be Kajárpércen, a Győr-Sopron megyei Evangélikus Egyházmegye esperesévé.

•

100 éve született Debrecenben Zsindelyné Tüdős Klára, sokoldalú személyiség, a Református Nőszövetség megalapítója, amely ebből az alkalomból konferenciát rendezett. Az ünnepségsorozat július 20-án a Farkasréti temetőben koszorúzással kezdődött. Másnap Debrecenben szülőházán helyeztek el emléktáblát. Július 22-én a Kálvin téri templomban beszédek és előadások hangzottak el Tüdős Klára életéről. A centenáriumi ünnepséget dr. Pásztor Jánosné nőszövetségi elnök igehirdetése nyitotta meg. "A találkozás fontossága – találkozás Zsindelyné Tüdős Klárával" – címmel elmondott igehirdetésében a Samáriai asszony története alapján szólt. A samáriai asszony nem tudta, kivel találkozik. Kiment a kútra a nagy melegben, és váratlanul találkozott egy férfival. Csörömpölő vödreit letette. Mi is hagyjuk el terheinket, csendben figyeljünk. A beszélgetés megváltoztatta az asszony és Samária városának életét. Tüdős Klára találkozása a Megváltóval ugyanilyen volt. Elhagyta a világi foglalkozását – díszlet- és divattervező volt – azután már az Úr parancsának engedve lelkeket, életeket mentett meg. Istenhegyi úti otthona menedékház lett faji, politikai üldözötteknek és árváknak. Gazdag volt és szegénnyé lett másokért. És eközben lelke csodás gazdagságot árasztott szét. Dizseri Eszter történész előadásában arról szólt, hogy mennyire zavarba ejtő Tüdős Klára sokoldalúsága. Példa volt éle-tében, hogy egy-egy funkció elhagyása nem a kétségbeesés tétlenségét hozta, hanem kitárulkozást Isten felé. "Uram, hogyan tovább, mit cselekedjem...?" – és engedelmes volt. Csak az engedelmes, alázatos ember alkalmas az isteni terv kivitelezésére. Zsindelyné egy katolikus templomban Béla bácsitól hallott arról, hogy ruhája szennyes és azt csak Jézus vére képes egydül fehérre mosni. Boldogan távozott azon a Húsvét vasárnapon maga tervezte fehér ruhájában, mert a lelke is fehér lett. "A misszió ma" címmel a Református Iszákos-mentő Misszió képviseletében Balog Zoltánné arról számolt be, hogy Jézus ma is végzi csodáit. Beszélt a gondokról, hogy az emberekben kihalt az Isten, a haza és a család gondolata. Sokan az alkohol és a drogok áldozatai. 7-800 ezerre tehetők az áldozatok, amelyekből 300 ezer nő, anya, feleség. A rosszul értelmezett egyenjogúság elválással végződik. Társadalmunkat mérgezi az alkohol. Jézus azonban ma is csodát tehet. Az összejövetel egy hívő asszonyról való megemlékezésnek indult, de míg róla hallottunk, Jézus Krisztus szeretetével találkoztunk – írja a konferencián részt vevő Dobner Béláné.
Az ünnepségsorozat július 23-án a Ráday Kollégiumban zárult, úrvacsorai istentisztelettel és nőszövetségi fórummal.

•

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesületben hálaadó istentiszteleten emlékeztek meg arról, hogy 50 évvel ezelőtt 34 diakonisszatestvér indult el az irgalmasság szent szolgálatára. Közülük tízen érték meg az 50 éves jubileumot. Az ünnepi alkalmon a Fébé főnökasszonya, Túrmezei Erzsébet olvasta fel alkalmi versét.

•

Óceánia 23 országának püspökei közös nyilatkozatban szólították föl Franciaországot, hogy ne végezzenek kísérleti atomrobbantást a Csendes-óceán térségében. A nyilatkozatot aláíró kilencven püspök a világ szegényei meglopásának és az óceániai országok tiltakozása semmibevételének nevezte a francia elhatározást.

A világkeresztyénség lélekszáma erősen megközelíti a 2 milliárdot. Ezt a megállapítást David Barrett amerikai missziókutató tette közzé az International Bulletin of Missionary Research januári számában, a világ 250 országából összegyűjtött adatok alapján. Ezzel a keresztyénség a világ legelterjedtebb vallása, Földünk lakosságának 33,6 %-át alkotja.

•

A világ zsidóságának lélekszáma a jeruzsálemi Héber Egyetem fölmérése alapján jelenleg mintegy 13 millió. Még mindig 3 millióval kevesebb, mint a holocaust előtt volt 1939-ben. A zsidóság lélekszáma az Amerikai Egyesült Államokban a legnagyobb, 5,6 millió. Izraelben ma már 4,4 milliós zsidó közösség él. Franciaországban 530 ezer, Oroszországban 410 ezer, Nagy-Britanniában 300 ezer, Németországban 50 ezer zsidó él.

•

Új baptista kódex. Klimo György "1754-ben alapított öt egyházának" híres püspöki könyvtárában új hutteri kódexet találtak. A pécsi egyetem egyik tanársegédje történelmi értekezést készül benyújtani a kéziratról, ami késői anabaptista mártírokra (XVI.-XVII. század) emlékezik. A feljegyzések értékét jelzi, hogy a megnevezett mártírok közül csupán egyetlen, Hubmayer Baltazár (1485-1528) neve ismerős. Az értekezés elkészítését a pécsi egyetem egyik holland díszdoktora, a mennonita Annelie Kümpers Greve támogatja anyagilag.

•

Keresztyénellenesség – Az Öböl menti államok, több észak-afrikai kormány, az indonéziai városok vezetői bebörtönzik a misszióző hívőket. Pakisztánban a parlament három tagja keresztyén, mégis erősödik a belpolitikai nyomás, hogy vezessék be a "Sáriá"-t, a muzulmán törvényeket, és ne tűrjék a keresztyének misszióját. A pakisztáni keresztyéneknek durva, rendszeres gúnyolódást, ismétlődő rágalmazást kell eltűrniük.

•

Károlyi Gáspár 405 éves bibliafordítására emlékeztek a magyar nyelvű Biblia emlékeit őrző vizsolyi református templomban.

•

A McDonald's és a Kereszt. A McDonald's hamburger cégtáblája és a Shell nemzetközi olajtársaság jele, mint szimbólum, ismertebb a keresztyéneket jelképező keresztnél. Ez a

megállapítás hat országra kiterjesztve 7000 ember megkérdezése nyomán alakult ki. Mindenesetre a felmérés azt mutatta ki, hogy az olimpiai ötkarika a legismertebb. A megkérdezett hétezer személy 92 %-a helyesen fogalmazta meg és ismerte föl az Olimpiát jelképező szimbólumot. A Shell társaság és a McDonald's cégjelét a megkérdezettek 88 %-a, a keresztet, a keresztyének jelképét 54 %, az ENSZ szimbólumát 36 % tudta megnevezni. A fölmérést Ausztráliában, Indiában, Japánban, Németországban, Nagy-Britanniában és az USA-ban végezték. Minden megkérdezettnek kilenc jól ismert jelet, illetve cégtáblát mutattak meg. A fölmérést a Londonban levő Nemzetközi Kutató Intézet értékelte. Christopher Mayfield, Manchester anglikán püspöke, a londoni Daily Mail újságnak a következőket nyilatkozta: "Az olimpiai mozgalom, a Shell és a McDonald's az egész világon ismert. Ehhez csak gratulálni lehet. A keresztyénséget ugyancsak az egész világon ismerik, de nem olyan eredményes a hit terjesztése és kommunikálása. Éppen ezért missziónkat sokkal eredményesebben kell végeznünk."

•

580 évvel ezelőtt halt vértanúhalált a nagy cseh előreformátor Husz János. Július 6-a, a Cseh Köztársaság állami ünnepe. Az évforduló alkalmával július 11-én emléknapot rendezett a cseh-magyar barátságot ápoló Amicus Egyesület és a gönci önkormányzat.

•

A Szentírás leírja, hogy Dávid király trónralépése után hamarosan elindult, hogy elfoglalja a jebuzeusok városát, Jeruzsálemet. Az esemény időpontját Jézus Krisztus születése előtti évezred előtt néhány évre teszik. Jeruzsálem jövőre készül megünnepelni ezt a 3000. évfordulót. Jeruzsálem a neve után a "BÉKE VÁROSA". Történelme során soha akkora áldozatot nem hoztak a békéért lakói, mint ma. Az izraeli posta nemrégiben kiadott egy új bélyeget, amelyet R. Kantor, a híres izraeli művész tervezett. A bélyegen az izraelieket és az arabokat egy közös alapokon álló ház két oldala reprezentálja. A ház arab oldalán keleties jellegű ablak látható, fölötte a félholddal, míg az izraeli oldalon levő ablak régi tel-avivi stílusú, fölötte a Dávid-csillaggal. A két zárt ablak a korábbi elszigeteltségre utal. A közös falon azonban csak egyetlen ajtó látható. A béke szó héberül SHALOM, arabul SALAAM és angolul PEACE olvasható a bélyegen. Szívből kívánja a keresztyén világ, hogy nyugodjon meg a békesség a városon és az országon mielőbb.

•

Az Abház Köztársaság elnöke, V. Ardzinba evangélizálásra kérte föl Aril Edvardsen igehirdetőt. A félmilliós, moszlim többségű Abháziában sokan kezdték olvasni a Szentírást, és a Megváltót többen szívükbe zárták.

•

A Német Bibliaszövetség negyedévi lapja meglepő hírt közölt a Szentírás kortörténelmi kutatásáról. A 7. qumráni barlangban egy apró töredéket találtak 1972-ben, ami kétségtelenül az Újszövetség legrégebbi részlete. A Qumrán-közösség az első hat barlangban héber és szír kéziratokat, míg ebben a hetedikben görög betűs iratokat helyezett el. A fenyegető római hadsereg elől rejtekhelyeiket Kr.u. 68-ban zárták le. A 7Q5 jelű görög töredék egy kis részlet Márk evangéliumából. 1972-ben találta meg a dokumentumot O'Callaghans jezsuita, és kormeghatározását Carsten Peter Thiede irodalomtörténész vállalta. Munkája eredményét először 1986-ban adta ki, majd ezt 1994-ben kiegészítette egy újabb publikáció keretében. Bár ez a töredék kicsi, és a rajta látható írás nehezen olvasható, kétségtelenül azonos Márk evangéliuma 6. rész 52-53. verseivel: *"Nem okultak a kenyerekből, mert a szívük kemény volt. Ezek után a túlsó partra átkelve, Genezáretbe érkeztek és kikötöttek."* Ahhoz, hogy Kr.u. 68-ig ez a rövid részlet egy qumráni barlangba kerülhessen, évekkel előbb el kellett készülnie Márk evangéliuma teljes egészének. Az újszövetségi iratról ilyen régi részlet eddig nem állt rendelkezésünkre.

•

A Holt-tenger izraeli partján levő Engeddiben új kikötő épül annak érdekében, hogy összeköttetést teremtsen a túloldalon levő jordán turistaközponttal. A jordán nyaralóhely vezetője meglátogatta a helyszínt, és a tervről részletes megbeszélést folytatott a helyi turisztikai szakemberekkel. Igen lelkesen nyilatkozott a hajóösszeköttetés megteremtésének ötletéről. A várakozások szerint a kikötő három hónap alatt készül el.

•

Az Amerikai Egyesült Államokban a közelmúltban került forgalomba egy angol nyelvű Szentírás, amely a napjainkban beszélt nyelven jelent meg. Tízéves munka eredményeképpen az amerikai bibliatársulat a Könyvek Könyvét olyan fordításban készítette el, amely tekintettel volt munkája során a naponta használt köznyelvre. A bibliatársulatnak az volt a szándéka, hogy a világ legolvasottabb könyve a legérthetőbb legyen.

•

A Biblia Világszövetségének bejelentése alapján a szövetség költségén Nancsingban (Kína) a közelmúltban indult meg a Biblia nyomtatása vakok számára. A következő három évben 1000 komplett, a vakok számára olvasható Biblia fog rendelkezésükre állni. Egy Szentírás – tekintve a Braille-írás terjedelmére – 32 kötetből áll majd. A stuttgarti német Bibliatársulat becslése alapján Kínában legalább 7,5 millió vakkal kell számolni. Számukra az elmúlt évben 600 Bibliát nyomtattak.

•

A Csecsenföldön szolgáló Wycliffe bibliafordítók a Groznijban dúló harcok miatt a szomszédos országba menekültek. A bibliafordítás munkáját tovább végzik. Örömükre szolgált, hogy az egyik fegyverszünet alatt sikeresen kimentették a nyelvészeti anyagokat és a számítógépet is. Most olyan csecseneket keresnek, akik segíteni tudnának a fordítás munkájában.

•

Az afrikai Ghanaban is folyik a Biblia fordítása és terjesztése. Az írásolvasást tanulók közül sokan elkezdték önállóan olvasni Isten igéjét. Ennek eredményeként lelki növekedés indult el és új gyülekezetek alakultak. Nemrég viszont csúnyán megrongáltak egy templomépületet, miután a növekvő gyülekezetek miatti féltékenységből vita robbant ki valamilyen földbirtok kérdésében. Kövek röpködtek, vadászkések suhogtak a levegőben és a tömeg ordított: de a keresztyének bezárkóztak, imádkoztak, és senki sem sérült meg. Ekkoriban osztogatták a környéken a húsvéti történetet Márk evangéliuma szerint.

•

Újabb bibliai történeteket jelentet meg videofilmen a Magyar Bibliatársulat. A korábbi 12 rész már ismert "A Biblia kincseiből vegyél!" címmel. Most újabb 9 bibliai történetet szinkronizáltak a Videovox stúdióban. A videofilm sorozat új részeinek megjelenését szeptemberre igéri a Bibliatársulat. Az új 180 perces kazettát a Kálvin Kiadó forgalmazza majd.

Tallózó

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia vezető tisztségviselőinek megválasztása

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia szeptember 19-én – az öt esztendőre szóló megbizatások lejártával – megválasztotta vezető tisztségviselőit.

A püspökök a Püspöki Konferencia elnökévé ismét Seregély István egri érseket választották.

Seregély István 1931. március 13-án született Szombathelyen. Középiskoláit a miskolci Fráter György gimnáziumban végezte. Teológiai tanulmányait Szombathelyen kezdte és Budapesten fejezte be. Itt szerzett teológiai doktorátust. 1955. június 19-én szentelték pappá. II. János Pál pápa 1987. június 5-én nevezte ki egri érsekké. 1990-ben történt megválasztása óta a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke.

A Püspöki Konferencia elnökhelyettese újból Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök lett. A Püspöki Konferencia Állandó Tanácsának tagjai a választás alapján: Seregély István egri érsek, elnök; Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök, elnökhelyettes; Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érseket ismételten a Tanács tagjává választották. A Tanácsnak hivatalból tagja még Ternyák Csaba püspök, a Konferencia titkára. (Magyar Kurir)

•

Kártalanításra tartanak igényt az egyházak

Egyházi vezetőkkel folytatott megbeszélései alapján Platthy Iván, a művelődési tárca egyházi kapcsolatokért felelős államtitkára úgy látja, hogy természetben visszajuttatott ingatlanok helyett az egyházak inkább kártalanításra tartanak igényt. Ismeretes, hogy május végén a miniszterelnök javasolta a négy történelmi egyház képviselőjének, hogy készítsenek új listát a visszakért ingatlanokról. A nem természetben visszakért ingatlanok esetében a pénzbeli folyósítás határidejét tíz évről húsz évre módosítanák. Platthy szerint a helyzet tisztázásához törvénymódosítás szükséges. Többek között azért, mert az 1991. évi XXXII. törvény engedélyezi az egyházi igények benyújtását 2001-ig, míg a megegyezés értelmében erre az évre korlátozódik a jog. Emellett a törvény csupán kivételként említi a pénzbeli kártalanítást, mostantól viszont az állammal történt megegyezés nyomán többször ezt az utat választják majd az egyházak. (Magyar Kurir)

•

A Nairobiban (Kenya) és környékén működő száz baptista gyülekezet, mintegy 500, a déli területekről érkezett önkéntes munkás segítségével hat héten keresztül "hadjáratot" folytatott Kenya fővárosában, Nairobiban. Becslések szerint mintegy 10-12 ezer ember döntött Jézus Krisztus követése mellett, s közel száz új gyülekezet alakult.

(Evangélikus Élet 95/40.)

A szekták ismertetőjelei

"Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is." /Mt 24:24/

Fontos, hogy az evangéliumhoz ragaszkodó keresztyén ma, ebben a sokszínű, értékrendjében és identitásában is összezavarodott világban különbséget tudjon tenni a tiszta bibliai tanítás és az ahhoz nagyon hasonló, vagy az arra hivatkozó, de valójában nem Istentől való bölcsesség között. Korunk vallásszabadsága szabadossággá vált, és már senki sem vizsgálja az egyes tételek eredetét, igazságát és valóságát, hanem elfogadják, és attól kezdve tényként kezelik. Mi a józanság lelkét kaptuk, hogy senki el ne hitessen bennünket, mégis engedtessék meg e kivonatos vázlat, hogy gyakorlati segítséget nyújtson a ma egyre szaporodó vallási csoportok és felekezetek meg (és nem el) ítéléséhez.

SZEKTA: olyan csoport, amely az Újszövetség alapjaitól eltérő tanítást hirdet.
– a szekták azt mondják, amit az emberek épp hallani akarnak, tanításuk rugalmas, állandóan változó,
– meg vannak győződve arról, hogy egyedül ők hirdetik az igazságot,
– elutasítják a másokkal való közösséget,
– Jézus Krisztus váltságművéből elvesznek vagy ahhoz hozzáadnak, általában Krisztus műve nem elég az üdvösséghez,
– a bűnös megigazulásának feltételei vannak /emberi követelmények/,
– az üdvösség össze van kötve az adott szektához való tartozással,
– felépítésükre jellemző a tekintélyelvű hierarchia,
– a tanítás sarkalatos igehelyekre épül, vagy egyáltalán nem is bibliai alapokon áll, mert a tanítást nem a Bibliából vezetik le, csak bizonyító igehelyeket keresnek belőle,
– az alapítókat bálványozzák.

Szűcs Sándor
Szeretet-Szolgálat /1995. október
A Pesterzsébeti Bapt. Gyül. lapjából

KÖNYVISMERTETŐ

Bozóky Pál Gerő: ***Keresztes hadjáratok***

A neves ferences történész a középkor egyik legjelentősebb hadivállalkozását, a XI-XV. század között lezajlott keresztes hadjáratok történetét mutatja be. A könyv szerint a hadjáratok résztvevőiben a legmagasztosabb és legalantasabb érzések keveredtek, őszinteség és álnokság, önzetlenség és kíméletlen nyereségvágy egyaránt jellemezte őket. A hadjáratokat két alapvető ok váltotta ki: a keleti és nyugati egyházak közötti, a szerző szerint egyszerre feszült és testvéri helyzet, amelyben a szeretet fokozatosan visszaszorult és a feszültség ezzel egyenes arányban nőtt. Ezt a folyamatot az 1054-ben bekövetkezett egyházszakadás indította el. A második ok az iszlám jelenléte, amely 711-től folyamatos volt az Ibér-félszigeten, s komolyan veszélyeztette a Szentföldön élő keresztények biztonságát. Bozóky professzor rámutat: a Jeruzsálemért megindított háború védelmi volt, és minden gyarlóság mellett az is maradt. Kudarcba fulladt, de sikerült hátráltatnia az iszlám hatalom előretörését.

A szerző végső konklúziója, hogy külső erővel, erőszakkal a szeretet törvényét sem hirdetni, sem elfogadtatni nem lehet, fegyverrel a kézben ezen a téren tartós eredményt nem lehet elérni. Ez igazság volt már a XI-XV. században is, és az ma is.

A szines borítójú, képekkel gazdagon illusztrált kötet értékét növeli a végén található gazdag irodalomjegyzék (Agapé Kiadó, 1995.) (MK)

A Békehírnök egyiptomi fogsága

A Békehírnök száz évének van egy 1961-től csaknem két évtizeden át tartó időszaka, amit a lap egyiptomi fogságának nevezhetnénk. Egészen 1961-ig a Baptista Egyház vezetői – a többi kisegyházhoz hasonlóan – igyekeztek megadni az egyházellenes felsőbbségnek a köteles tiszteletet – néha tán túlzóbban, mint kellett, vagy illett volna –, de az egyház falain belül továbbra is fenntartották a két háború között kialakult missziói gyakorlatot. Vezetőink – ha voltak is politikai melléfogásaik – alapjában véve megőrizték tisztességüket. Egy sem vált közülük a hatalmat kiszolgáló ügynökké, egyháza árulójává. A türelmét vesztett Egyházügyi Hivatal emiatt drasztikus lépésre szánta el magát. A kisegyházi vezetők gyanútlanságát kihasználva 1961. januárjában puccsszerűen, egy iskolázatlan, de rendkívül ravasz és gátlástalan személyt ültetett komisszárként a szabadegyházak nyakára. Ráadásul kényrekedvre kiszolgáltatta neki a Békehírnököt is. Ez az ember teljhatalmával élve egészen 1979. augusztusában bekövetkezett haláláig nyomorgatta e lapot és ennek munkatársait. Egyiptomi fogsága alatt a Békehírnököt ma már nevetségesnek ható kettősség jellemezte. Egyfelől ott voltak az otromba és primitív békeharcos ömlengések, másfelől a lap legjobb korszakára emlékeztető biblikus szellemiségű írások. A képtelen kettőséget látványosan szemléltette az 1968-as karácsonyi szám első oldala, ahol két cikk címe úgy helyezkedett el egymás mellett, hogy lehetetlen volt össze nem olvasni őket: "Karácsonyi öröm". "Megtaláltuk helyünket a szocialista társadalomban." A lap "időszerű" írásait szinte senki sem olvasta el, miattuk 25 %-kal csökkent az olvasótábor. A megmaradt hűségesek a bibliai cikkekért, és azon belül is a Mindennapi ige rovatért vették meg a lapot. A rovat rövid áhítatai útravalóul szolgáltak naponként az olvasóknak.

A hetvenes évek végén nagyon óvatosan, majd az egyiptomi fogság elmúltával, a nyolcvanas években egyre erőteljesebben kezdte levetni természetellenes kettősségét a Békehírnök. Az Újságíró Iskolát elvégzett fiatalok – bár az iskola célja nem éppen ez volt – megtanulták, hogyan lehet misszióra serkentő hatást elérni anélkül, hogy a tilalmas "missziói" szót egyszer is leírnánk, és tudták, hogyan kell az egyes lapszámok kicsiny, észrevehetetlen megváltoztatásával hosszú távon a lap eredeti profiljának csaknem teljes helyreállítását megvalósítani még innen a rendszerváltáson.

(Örömhír, TV1, 1995. február 19. 15. 35.)

Kereszt az állami intézményekben

A Herder Korrespondenz c. lap októberi számában két írás is foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a németországi állami intézmények falairól a karlsruhei alkotmánybírósági döntés értelmében el kell távolítani a feszületet. A döntés nyomán példátlan vita bontakozott ki Németországban, amely még ma is tart. A bajor iskolákban ezt a döntést mind a mai napig nem hajtották végre. Itt a legerősebb a tiltakozás: sokan úgy vélik, hogy a kereszt eltávolítása a vallásszabadság, a keresztyén identitás megsértése, egyfajta "állami vallástalanság kikényszerítése, a vallás száműzése a közéletből". Ez az erős tiltakozás újabb, egymással élesen szembenálló véleményeket eredményezett, nem csak az egyház és a társadalom között, hanem a katolikus egyházon belül is, és nincs teljes egyetértés a katolikus és a protestáns egyházak között sem. Az eltérő vélemények a keresztyén egyházakon belül a következő kérdésekben jelentkeznek: Fontos-e, szükséges-e, hogy a keresztyénség minden fórumon a szenvedő Krisztus jelenlétét hangsúlyozza? Mennyire fontos a nevelésben, az iskolákban a kereszt? *Joachim Wanke* erfurti püspök arra figyelmeztet, hogy sok pedagógus az iskolákban nem fordít elég gondot arra, hogy a nevelés valóban keresztyén szellemű legyen, a keresztyén tanítás alapjait értesse meg, hanem megelégszik azzal, hogy minden osztályban kifüggesztik a keresztet. Összecsapnak a nézetek abban a kérdésben is, hogy maguk az egyházak mennyire veszik komolyan a kereszt valódi üzenetét, vagyis azt, hogy a feszület nem egyszerű tradíció, hanem sokkal több annál: nyílt hitvallás, és annak kifejezése, hogy a hívő ember jelen akar lenni a világban, még akkor is, ha ez időnként botránynak tűnik sokak szemében. Paradox módon ezt támasztják alá véleményükkel a nem keresztyén egyházak képviselői is, akik a kereszt jelenlétét nem tartják helyesnek, de a vallás, a hit jelenlétét igen. A muzulmán vallás képviselője szerint például vagy meg kellene tiltani a vallási jelképek használatát az állami iskolákban, vagy éppen ellenkezőleg, kötelezővé kellene tenni azokat. A zsidó hitközségek képviselői, közöttük rabbik is többen úgy nyilatkoztak, hogy Istennek okvetlenül helyet kell adni a tantermekben. A cikk megjegyzi, hogy – sajnálatos módon – ez a kérdés egyre inkább a pártpolitika játékszerévé válik, és így már nem vallási, hanem politikai csatározásról van szó.

Jogi szempontból foglalkozik a kérdéssel az *Alexander Hollerbach* professzorral készített interjú. Hollerbach a freiburgi egyetemen jogfilozófiát és egyházjogot tanít. A cikk címe: *Az állam nem semleges.* A professzor szerint a feszület körül fellángolt vita valójában az állam és egyház viszonyának kérdését érinti. Sokan a vallásszabadságot féltik, az alkotmánybíróság döntésében kényszerítő erőt látnak. A kérdés vizsgálatánál a professzor szerint körültekintően meg kell határozni a pozitív és negatív vallásszabadság fogalmát. Az állam világnézeti semlegességéről szólva a professzor kifejti: ez a semlegesség nem lehet negatív tartalmú, mindent összemosó, hanem éppen ellenkezőleg, az érdekeket védő. Ebben a vonatkozásban természetesen minden vallás érdekeit védenie kell, mondja Hollerbach, de tekintettel kell lenni arra is, hogy a mi kultúránknak, képzésünknek és nevelésünknek meghatározó alapja a keresztyénség. A professzor reméli, hogy a karlsruhei döntés, és az arról folytatott vita valóban alapkérdéseket hoz felszínre és segít tisztázni. Azt például, hogy hogyan lehet létrehozni ezekben a kérdésekben azt a konszenzust, amit mindenki elfogad. Az állam és egyház viszonyának szabályozásában okvetlenül tekintettel kell lenni egy igen fontos szempontra: Ha igaz az a tétel, hogy a demokrácia felelősségteljes és nagykorú polgárok szerződése, és az ő tevékenységük tartja életben, akkor az állam nem lehet közömbös ezeknek a polgároknak a vallási elkötelezettsége iránt sem. (MK)

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Bibliakörvezetők továbbképzése Tahiban

1995. augusztus 24-27-ig Tahiban – a mindnyájunk által már sokszor megtapasztalt lelki felüdülés helyén – a gyermek-munkások részére továbbképző tanfolyamot tartott a Vasárnapi Iskolai Bizottság.

Az ország minden tájáról örömmel gyülekeztünk össze. A helyfoglalás, a regisztrálás és a vacsora után éneklésre jöttünk, Jeruzsálembe. Az éneklést Vasadi Lajosné testvér vezette. Az első ének mindnyájunkat arra emlékeztetett, hogy: "Tudom, az Úrnak terve van velem..." Boldogság azt tudni, hogy terve van az Úrnak velünk és gyermekeinkkel, de ugyanakkor felelősség is.

Azzal a vággyal jöttünk Tahiba, hogy az Úr szolgálatainkra nézve adjon útmutatást, vezessen bennünket és bővítse ismereteinket, hogy a ránk bízott szolgálatokat eredményesebben végezhessük az Úr dicsőségére.

Minden alkalommal, az előadások előtt több alkalmi gyermek- és ifjúsági éneket énekeltünk, melyek elcsendesítettek és felkészítettek bennünket az elhangzó előadásokra.

Dr. Kovács Éva testvér a Zsolt 33:1-4 versével köszöntötte a megjelent bibliakörvezetőket, majd két ének között gyülekezetenként néhány szóban bemutatkoztunk. Ekkorra már 31 gyülekezetből voltunk jelen. Ez a szám másnapra még tovább bővült, és így a tanfolyam ideje alatt közel 120-an voltunk együtt.

24-én, csütörtök este Szlovák Tibor lelkipásztor testvér igei tanítást adott: "Hogyan látja Isten a gyermekeket?" – címmel. Néhány gondolat az elhangzott tanításból:

– Isten a gyermeket a családba adta, és ott is akarja látni.

– A gyermek Isten teremtménye, és minden gyermek már a születésével is Isten teremtő hatalmát dicsőíti.

– A gyermeket tanítani kell Isten Igéjére és az istenfélelemre.

Tanításában Szlovák testvér rámutatott arra is, hogyan viszonyult az Úr Jézus Krisztus a gyermekekhez.

PÉNTEK REGGEL az éneklések után imaközösségben voltunk együtt, elkérve Urunk áldását. Az imaközösséget Nemeshegyi Zoltán lelkipásztor testvér tartotta a 2Tim 1:3-7 alapján.

A hit nem örökölhető, de vannak eszközeink, melyekkel a hitrejutást segíthetjük. Szükség van az igei ismeretek továbbadására, valamint életpéldánkkal is láthatóvá tenni a hitet a gyermekek előtt.

Ezt követően az igei tanítást ifj. Kulcsár Tibor lelkipásztor testvér végezte Nehémiás könyve alapján: "Ébredést munkálók a szolgálatban" – címmel.

– Nehémiás könyve a Bibliában úgy áll előttünk, mint Nehémiás naplója. Nehémiás fel tudta vállalni a nép, a gyülekezet vétkét, és komolyan vette a bűnvallást – sírt, gyászolt, könyörgött.

– Az Úr előtt ki lehet borulni, de megbékéléssel, megbocsátással kell felkelni a térdeinkről. Mikor Nehémiás így kelt fel, felismerte, hogy mi az Úr akarata.

– A szolgálat áldozattal jár. Meg kell erősíteni kezünket a jóra, az építésre. Kevesen vannak, akik megerősítik kezüket a jóra. Van-e belülről valami, ami sarkall, hogy tevőlegesen is szolgáljunk az Úrnak?! Az indíték Isten Szentlelkétől jön. – A legtöbb kárt az igénytelenség okozza. – Észre veszem-e, mint Pál apostol, hogy a bűnösök közül én vagyok az első, aki Isten kegyelmére rá vagyok szorulva?! Először a saját házam tájékán kell rendet tennem. Saját magunkért is tesszük, amit az Úrért teszünk.

PÉNTEKEN, EBÉD UTÁN dr. Pálhegyi Ferenc "A nevelés aktuális kérdéseiről" tartott érdekfeszítő előadást. Előadásának fontos mondanivalója volt, hogy az Úr Jézus Krisztus mai tanítványai – szülők, bibliakörvezetők – ma is azt vállalják, hogy gyermekeiket nem a kor szelleme szerint, hanem Isten Igéje szerint nevelik. A közgondolkozás más igényel, mint az Ige szerinti nevelés. A Biblia értékrendje felülkínálhatatlan és felülmúlhatatlan! A gyermeknevelésnek szívügyünkké kell lennie .

– Pálhegyi professzor Isten Igéjének szellemében összehasonlító elemzést tett a humanista és a keresztyén nevelés között, s ebben jól érzékeltette az ellentéteket. Fegyelmezés, jutalmazás, megbocsátás a hívő családban. A fegyelmezésre is vonatkozik az az Ige, hogy "Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!" A fegyelmezés védőkorlát, nemcsak akadályoz, hanem biztonságot is nyújt. – Ha kisgyermekkorban jól fegyelmezünk, akkor az életkor előrehaladtával ezt már kevésbé gyakran kell tenni. A fegyelmezéskor is éreztetni kell a gyermekkel, hogy szeretjük őt.

Az én gyermekem nem az enyém, csak egy időre kaptuk az Úrtól. Nem azt formálhatom a gyermekből, ami nekem tetszik. Istenre kell figyelnem, hogy mi legyen a gyermekből. Figyeljek rá, hogy Isten milyen tehetséggel áldotta meg gyermekemet és segítsem a tehetségét kibontakozni. Istennek kell számot adni a gyermekek neveléséről, hitbeli neveléséről is. – Ha Jézus Krisztust követem, akkor válhatok én is követhetővé. Lássák meg a gyermekek bennem Jézus Krisztust – mutatott rá Pálhegyi testvér előadása során.

A vacsora utáni alkalmon Katona Béla lelkipásztor testvér ismertette az ÉLET SZAVA KLUBOK működését, tanítását és tanítási anyagát. Az Élet Szava Alapítvány segítséget tud nyújtani az ország bármely területén a klubok szervezéséhez. Ez az ifjúsági munkában és az evangélium terjesztésében is adhat segítséget.

SZOMBAT REGGEL az éneklések utáni imaközösséget Károlyi János testvér vezette, melyen hálaadással imádkoztunk azokért a gyermekekért, akik között szolgálhatunk. Károlyi testvér a Jn 6:1-13 alapján, az ötezer ember megvendégelésének történetéből arról szólt, hogy annak a kisfiúnak, aki az Úr Jézus tanítását jött hallgatni, volt a tarisznyájában valami. Amikor a mi gyermekeink az élet nehézségeivel találkoznak, lesz-e a tarisznyájukban valami, olyan tanítás, amely átsegíti őket a nehézségeken. Nagy a felelősségünk, mit tudunk adni a gyermekeknek?!

A szombat délelőtti előadás témája: "A New Age és a gyermekek". Előadója: Draskóczy Gábor volt. – Előadásának célja, hogy óvjuk gyermekeinket és ifjainkat a New Age hatásaitól. Előadását képanyag segítségével tette nyomatékosabbá. Tudnunk kell, hogy a New Age célja a keresztyénség lerombolása, – éppen ezért nagyon fontos, hogy az Úr tanítása és intése szerint éljünk: "Mindentől, ami gonosznak látszik, őrizkedjetek!" (1Thess 5:22)– mondja a Biblia. Óvjuk a gyermekeket, és kérjük az Úr Jézus Krisztus őrző kegyelmét, mert egyedül csak Ő tud megőrizni minket is és gyermekeinket is kegyelme és szeretete által ebben a jelenvaló világban. – Isten kezünkbe adta az imádság fegyverét. Nekünk győztes Urunk, Megváltónk, Szabadítónk, Megtartónk van! – Imádkozzunk gyermekeinkért!

A szombat délelőtti tanítás után, és az ebéd után is voltak szemináriumok. Minden bibliakörvezető saját maga választhatta meg, hogy melyik szemináriumon vesz részt, az alábbiak közül:

1. Aranymondás-tanítás és szemléltetése – Kmety Ottóné
2. Énekek tanítása és szemléltetése – Vágó Angéla
3. Tanítás a gyermekórán és annak kidolgozása – Tiba Imréné
4. Bábozás használata a gyermekmunkában – Pálinkás Ibolya
5. Bibliai történetek háttérismertetése – Frittmann Lászlóné
6. Óvodásokkal való foglalkozáshoz gyakorlati segítség – Ficsór Eszter
7. Bibliaolvasó szeminárium. A Bibliai olvasókönyv gyakorlati használatának kérdése, s annak megbeszélése – dr. Komesz Mátyás

Szombaton délután Heizer Kornél és Paróczy Zsolt lelkipásztor testvérek tartottak beszámolót a Bodrogi Védett Otthonban végzett szolgálataikról. – Hálásak vagyunk azért, ahogyan az Úr naponként vezeti testvéreinket ebben a szép, nemes és nehéz szolgálatban. – Beszámolójuk közben fényképalbumokat adtak közre. Így is szemlélői lehettünk testvéreink szolgálatának.

Ezután Vágó Angéla és Göblné Papp Éva testvérek számoltak be az Örömhír Klubokban végzett szolgálataikról. Az Örömhír Klubok tevékenységének igei alapja van. Céljuk: az evangélium terjesztése a gyermekek között, tanítás, megtérés és megtért gyermekek beépülésének elősegítése élő gyülekezetbe. A tanítás középpontjában mindig az Úr Jézus Krisztus áll.
Fontos, hogy legyenek imatársak, segítők a gyermekek között végzett szolgálatban – mert így épülhet Isten országa a gyermekek és a felnőttek között is. (Az Örömhír Klubokba nemhívő szülők gyermekei is járnak, és később a gyermekek érdeklődésére és életváltozására felfigyelnek szüleik is.)

Vacsora után ismét lelkesedéssel énekeltünk több gyermekéneket, s azt követően bizonyságtételek hangzottak el a Békésről jelenlévő testvérek részéről.
– Tóthné Szűcs Csilla arról tett bizonyságot, hogyan hívta el az Úr őt a gyermekszolgálatra. – Csodálatos, hogy az Úr milyen összhangban munkálkodik, csak figyelnünk kell az Ő szavára, és engedelmeskednünk kell neki, teljesen kiszolgáltatva magunkat az Ő akaratának.
– Gyaraki László testvért elmondta, hogy őt az Úr munka közben használta. Munkahelyén megszólított egy nagyon elkeseredett gyermeket, és bizonyságot tett neki.

A szombat esti igehirdetést Tisza Attila lelkipásztor testvér végezte a Péld 27:17, 19 alapján. Az esti igei tanítás témája: "Odaszánt, szolgáló élet az Úrért, az Úrnak", melyben hangsúlyozta, hogy megéri a gyermekek közt végzendő munka a teljes odaszánást. Családot, történelmet formáló munka. Mi nemcsak gyermekeket, hanem tanítókat is nevelünk a bibliakörben, mert a gyermekek közül nőnek ki az újabb bibliaköri tanítók is, így folytatódik ez a munka nemzedékről-nemzedékre. Vasárnapi iskolai tanítónak lenni egy életforma. Nemcsak a bibliaköri alkalmon, hanem azon kívül is a gyermekek rendelkezésére kell állni.

27-ÉN, VASÁRNAP reggel 9-től újból énekléssel dicsőítettük az Urat, majd dr.Komesz Mátyás testvér vezetésével Nehémiás könyve első részét tanulmányoztuk, kiscsoportos imaközösségben.

Tíz órától az igei tanítást Szegedi Tivadar lelkipásztor testvér tartotta a "Megerősítés a szolgálatra" témakörben a 1Kor 1:27b alapján.
Szemelvények a szolgálatból:
– Isten a világ erőtleneit választotta ki.
– Nyilvánuljon meg Isten erejének nagysága! Nem függetleníthetjük magunkat az Úrtól, mert akkor nem lakozhat bennünk Krisztus ereje. A lelki körülmény, gyengeség hajt minket Krisztushoz. Várom az Urat, hogy Ő szóljon általam, mert az embereknek arra van szükségük, amit az Úr szól általunk, magunktól nem szólhatunk semmit.
– Az üzenet, amely az Úrtól jön, erőt hordoz, Isten erejét. A keresztről való beszéd Istennek ereje.
– Ha hitelesen beszélsz a keresztről, akkor az leleplezi a bűnt. Életet formáló erő az evangélium. Az üzenet, amit viszünk a gyermekeknek, erőt, a Krisztus erejét hordozza. A gyermekek ráéreznek arra, hogy itt van az Úr.
– 2Tim 2:3 szerint: "Te azért a munkának terhét hordozzad..." A szolgálatnak nemcsak terhe, hanem öröme is van. A teher hordozása által leszel erősebb, így fog téged az Úr megerősíteni a szolgálatban.
– Ha benned ott van Krisztus, akkor a gyermekek, az emberek megosztják veled terheiket. Ha megosztott az életed, akkor nem jönnek hozzád terheikkel, mert érzik, hogy nem tehetik.
– Te magad is gondold át az evangéliumot, az üzenetet, mert neked is szükséged van a megerősödésre. Nemcsak másoknak kell felszolgálni a táplálékot – te magad is táplálkozz, erősödj meg! A szolgálat erőt von el, de újra és újra meg kell erősödnöd! Hordozd a munka terhét! Táplálkozz, erősödj meg te is abból a táplálékból, melyet megosztasz másokkal!

Szlovák Tiborné testvér a 2Tim 1:7-9 igeversekkel buzdított bennünket a további szolgálatra. Tiba Imre testvér és felesége, Jolika elhívásukról és szolgálatukról tettek bizonyságot.

Az istentiszteleti alkalmat Papp Jánosné testvér imájával zártuk.

Jó volt együtt lenni az ország minden tájáról összesereglett bibliaköri tanítókkal és együtt átérezni az Úr közelségét ezeken az alkalmakon. Szabadidő csupán az esti alkalmak után volt, s ezt is megragadtuk a beszélgetésre, élettapasztalatok átadására, bizonyságtételekre, imádkozásra... Jó volt egymás hite által épülni.

Az igei tanításokat Győri Lajos testvér folyamatosan kazettára vette, és Barbarics Lajosné másolatokat készített azokról, így már Tahiban megvolt az a lehetőségünk, hogy az előadásokról készült felvételeket megvásároljuk.

Péntek este bibliaköri énekeket énekeltünk kazettára, s ezekről is készülnek másolatokat, amelyeket a későbbiek folyamán utánvéttel meg lehet vásárolni.

Papp Irén

Jubileumi ünnep a Kiskőrösi Szeretetház 90. évfordulóján

Ünneplőbe öltözött idős testvérek – a szeretetház lakói – fogadták örömmel az ünneplésre érkezett vendégeket, a szövetség elnökét, Révész Árpádot és főtitkárát Győri Kornél testvéreket, valamint Varga Boldizsár szeretetszolgálati szaktitkár vezetésével a bizottság tagjait.

A szeretetház disztermében október 16-án került sor a házi ünnepségre, Varga Boldizsár vezetésével. Ezen az ünnepségen Révész Árpád elnök testvér a Jn 1:39 alapján szólt, "Hol lakol?" cím alatt. Dr. Mészáros Kálmán teol. tanár tartott rövid előadást "Hogyan lesz boldog a terhes öregkor?" cím alatt. Csvila András gondnok idézte az 1905. évi Békehírnökből a menház-építés tervezéséről, építéséről és avatásáról feljegyzett cikkeket, majd Győri Kornélné, a Nőbizottság elnöke, özv. Serestyén Sándorné, a hajdúböszörményi szeretetház gondnoka és Katona László a kiskőrösi gyülekezet lelkipásztora üdvözölte az intézet gondozottait, dolgozóit és vezetőit .

Délután folyamán ünnepi istentiszteletre került sor a tágas kiskőrösi imaházban. A kiskőrösi és soltvadkerti összevont énekkar szolgált. Az alkalmi igét Győri Kornél főtitkár testvér hirdette, a szeretetház történetét összefoglaló előadást dr. Mészáros Kálmán mondta el. Élményeikről szóltak még Takács János és felesége, ny. gondnokok, és Csvila András, jelenlegi gondnok.

Kilencven éves a Kiskőrösi Szeretetház

Baptista közösségünk életének szociális érzékenységét bizonyítja az a tény, hogy már kilencven éve fennáll a kiskőrösi, és majdnem nyolcvanöt éve a hajdúböszörményi szeretetház. Amellett, hogy a közösség anyagi teherbírására bízva megalapította 1906-ban a Teológiai Szemináriumot, 1914-ben pedig felvállalja a háború negatív termékeit, és megalapítja a Baptista Árvaházat, és működteti 1950-ig, amíg erőszakkal el nem veszik tőle. (A hatalom megengedte az öregek eltemetését, de a gyermekek nevelését nem bízta az egyházra.) Sőt még arra is maradt energiája az akkori közösségnek, hogy 1944-től az erőszakos megszüntetésig diakonissza otthont működtet Pesterzsébeten.

Mivel közösségünk – különösen hazai viszonylatokban – nagyobbrészt munkás-paraszti sorból, a társadalom szegényebb rétegeiből tevődött össze, az egymásra utaltságuk szinte természetes volt. Ennél azonban sokkal nagyobb volt a szívük szeretete egymás befogadására, mert előbb Krisztust fogadták szívükbe (1Kor 8:5). A századforduló gazdasági válsága próbára tette a társadalom gyengéit, különösen akiket hitük és meggyőződésük megvallásáért még hitetlen családjuk is megvetett. Sok gyülekezeti jegyzőkönyv és ismert missziómunkás tragikus életsorsa mutatja ezt (pl. Seres Sámuel – 1858-1923).

Egyházunk akkori vezetői jól látták meg, hogy az elaggott, ellehetetlenült helyzetbe került tagjait közös összefogással miként segíthetik. Ezzel előbb a gyülekezetek is próbálkoztak, pl. Nagyvárad, Pécs 1903-tól. A békési gyülekezet épületeiben még a negyvenes években is volt ilyen szeretetszolgálat. Sokakat befogadott a gyülekezet egy-egy családja. Míg végül a helyzetet felmérve 1904. októberében a karcagi közgyűlés felszínre hozta, és 1905. március 13-án a Törökszentmiklóson tartott konferencia elhatározta, hogy országos összefogással menházat épít, ahova bementheti az arra rászorulókat. Ezért lett az intézet akkori neve is "menház".

1. A gondolatot tett követte. Erről így ír a korabeli krónikás a Békehírnök 1906. 26. oldalán:

"A Szentlélek felindította a közgyűlésen megjelent képviselők szívét ezen ügy megkezdésére, azonnal adakozást tenni. Ekkor összejött 145 korona 30 fillér. Ezzel elvben a menházaink alapköve letétetett..."

Ugyanakkor Kiskőrösön Turán János testvér és neje a vasút közelében három hold szőlőt ajánlottak fel e célra ajándékként. Mint a láncreakció. következő szeme csillant meg, hogy özv. Farkas Istvánné testvér pedig 4000 koronát ajánlott fel 5 % járadékért, amelynek fejében majd ő is gondozott lehessen (Bh. 1905. 108. old.)

"A tett halála az okoskodás" tartja a közmondás. Rengeteg nagyszerű kezdeményezést, kitűnő ötletet és tervet pusztított már el az okoskodás és az agyontárgyalás. Náluk az elhatározást tett követte, mert indokaik megalapozottak, s céljuk volt, hogy ezek az elhagyott és munkaképtelenné vált, gyámok nélkül álló testvéreink valahol otthont nyerjenek.

A Békehírnök 1905. 184. old. híradása szerint Seres Sámuel helyi és Szabó András tahitótfalui testvérek érkeznek 1905. jún. 19-én az építkezés színhelyére, hogy ott a békéscsabai Sztankó György építész-kőműves alaprajza alapján öt szoba konyha és ebédlő, valamint egy gondnoki szoba építését megkezdjék, természetesen a településszerte alkalmazott masszív vályogból. S csodák csodája, hogy 77 nap alatt 1905. szeptember 12-re a ház felépült, és 13-án átadták rendeltetésének.

A leírás szerint, ahogy vezető testvéreink megérkeznek, azonnal felhangzik a kiskőrösi énekkar hangja az építkezés színhelyén, Seres Sámuel testvér imádkozik, majd felolvassa a 146. zsoltárt: "Dicsérd, én lelkem, az Urat! Dicsérem az Urat, amíg élek én..." Utána Szabó András testvér hirdet igét, és bizonyságot tesz a nagy örömről, hogy letehetik az alapkövét az első menháznak (Ezsdrás 3:10-11), ami maga is prédikálni fog az egész országnak. Beszéde érzékelteti azt a reménységet, hogy majd ennek folytatása is következik. Felszólalt Pivarcsi Pál testvér, kiskőrösi diakónus: *"Örömömet alig tudom kifejezni, hogy itt Kiskőrösön a szegények, özvegyek és árvák, elhagyottak lelnek men- és nyughelyet, pihenést miköztünk. Ez az elmúlt kilencvenéves idő, bizonyára adott alkalmat a kiskőrösieknek, hogy az örömük beteljen. És viszont is, mert az otthonra lelt, befogadott testvéreink itt élvezhették a krisztusi szeretet melegségét, amely elindította őket az örökkévalóságba.*

2. A menház felavatására 1905. szeptember 13-án került sor. "A Te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal..." (1Kir 8:29) – kezdte imáját Szabó András. Majd folytatta a szolgálatot Balogh Lajos és Udvarnoki András. Végül átadták az épületet rendeltetésének. Nem jelezték s nem tudjuk, ki volt az első felvett, gondozott – talán majd kitűnik a levéltárból. De az első híradás a menház életéről október 15-én közli: "Eddig 15 testvérünk van elhelyezve. Ezek tápláltatására köszönettel fogadunk élelmiszereket..." (Bh. 1905. 303. old.)

Ez időben jelentős helyet foglal a Békehírnök hasábjain a "Misszió köréből" c. rovat, amelyben a menház és a teológiai szeminárium fenntartására adakozók névsorát közli. Hírt ad ugyanakkor intézményeink életéről és ese-

ményeiről, és természetesen az intézményeink köszönetét is tolmácsolja. Arról is írnak, hogy 1906. januárban már 20 felvett tagja van a kiskőrösi menháznak, s mivel sok lenne a felvételre jelentkező, sürgetik az ígért másik intézmény építését, amelyet 1910-ben sikerült felépíteni Hajdúböszörményben.

3. A menházak anyagi szükségleteinek finanszírozására még csak a láthatáron se volt külső forrás. Kizárólag a gyülekezetek és egyének adakozására épült. A másik forrása lett az anyagi hozzájárulásnak az az országosan elfogadott és még a kezdeti időben gyakorlattá vált mód, hogy gyülekezeteink a hó első vasárnapján gyűjtött perselypénzt (úrvacsora alkalmával) a menházak javára küldték el. Örömmel tapasztalom, hogy még vannak olyan gyülekezetek, ahol ma is él ez a hagyomány.

A fenntartás harmadik forrása volt: a hálaadó napi termények és pénzbeli gyűjtés a városi gyülekezetekben. Ebből oldódott meg az évi kenyerük gondja, és mert állatokat is tartottak, a terményekből hízlalták, kertet és szőlőt is műveltek. A Duna-Tisza közén ismertük meg Tölgyes Izsák testvért a gumikerekű stráfkocsival egy-egy gyülekezet hálaadónapjára érkezve, hogy ezeket összegyűjtse. Azért kell erről említést tennem, mert gyermekeink csak az elmondásokból és az írásokból értesülnek ezekről. Csak az utóbbi időkben érkeztünk el oda, hogy állampolgári jogon van az intézetekben elhelyezettek részére segély, vagy a nyugdíj.

4. Az épületek bővítésére és korszerűsítésére is szükség mutatkozott. Az intézet egyre szűkebb lett, a régi építményben még víz se volt, nemhogy komfort, hamarabb is kellett volna alakitani, de a háború ezt az szándékot megakadályozta. Csak 1964-1967 között került arra sor, hogy bővüljön egy kétszintes oldalszárnnyal, amelyben két-három ágyas szobák lettek kialakítva, kb. 40 személy számára.

Az a régi és jogos igény, hogy az ott dolgozó gondok-családnak az addigi egy szoba helyett komfortos lakása legyen, csak most volt teljesíthető. 1978-80-ban épült meg a mai korszerű gondnoklakás. Ekkor, az átalakítással együtt épült meg a mai társalgó, ami az imaterem szerepét is ellátja. S ez időben készült el a központi fűtés, ami megkönnyítette a gondnok munkáját, és kényelmesebbé tette az otthon lakóinak közérzetét.

A még ma is közöttünk élő Takács János testvérék végezték azt a heroikus munkát, amit sokszor megcsodáltunk. Ezt látva tanácsolta a Központi Tanács, hogy fel kell számolni a nagylétszámú állattartást és a szőlőművelést. Ekkorra alakult ki a nyugdíj és az állami segítség rendszere, hogy ezt is megtehettük.

Az utolsó felújítási és korszerűsítési munkák pedig 1983-85-ben készültek Ficsor Károly gondnok testvér ügyes szervező és irányító munkája mellett, amikor a konyha, ebédlő és a régiek helyén új szobák alakultak a földszinten. Mindez komfortosítva.

5. Az intézetet vezető gondnok-házaspárok

Két jellemző vonás végigvonul a gondnok-házaspárok és az intézet történetén. Először is az, hogy bár az országos közösség felügyelete alá tartozott lelki és anyagi téren egyformán, a valóságban pedig szerves részévé lett a helyi gyülekezetnek, ami abban is megnyilvánult, hogy a gondnokok a gyülekezet elöljáróságából kerültek ki, vagy azzá lettek e tisztségüknél fogva. A másik dolog pedig, hogy a gondnok-házaspár együtt élt a gondozottakkal családias légkörben, mint a család papja, ill. patriarkája. Név szerint a következők voltak.

1. Lucza István (1905-1906) Kiskőrösről,
2. Id.Horváth Márton (1906-1913) Kisújszállásról,
3. Balogh Sándor (1913-1919) Kisújszállásról,
4. Losonczi István (1919-1945) 81 éves korában bekövetkezett haláláig.
5. Tölgyes Izsák (1946-1968) a Budai Árvaházból, felesége Rákoscsabáról való,
6. Takács Jánosék (1968-1983) Kiskőrösről,
7. Ficsór Károlyék (1983-1991) Orgoványból,
8. Csvila Andrásék (1991-től) Kiskőrösről.

Az intézet életében mindig meghatározó szerepe volt és van a helyi gyülekezet lelkipásztorának. Hisz ez a közösség szerves része a gyülekezetnek. Az alkalmi istentiszteleteken, illetve a rendszeres áhítatokon való megjelenése természetes, hisz ő a felelős pásztora a lelkeknek. Őket is hadd soroljam fel név szerint:

1. Séres Sámuel,
2. Pivarcsi Pál,
3. Kovács István,
4. Baranyay Mihály,
5. Barkóczi Pál,
6. Udvarnoki András,
7. Békefi Pál,
8. Hányik János,
9. Sáhó Miklós,
10. Háló Gyula,
11. Mónus Dániel,
12. Katona László.

Ma már a megtett út 90 éves története is bizonyítja, hogy az atyák jól mérték fel a jövőt, amikor szeretetházainkat (menházainkat) olyan településekre építették, ahol erősebb gyülekezeteink élnek. A lelki kötődés mellett számtalan alkalommal lett gondviselője anyagilag is – különösen a háborús időkben – a helyi és környező gyülekezetek, a szeretet-intézményeknek. A mennyei Atya után van köszönnivalónk nekik is, mert a nehéz gazdasági válságokon keresztül is fejlődve és megerősödve érkezhetett el intézetünk a kilencvenedik jubileumi évéhez.

Befejező gondolatok

Amikor atyáink 1910-ben felavatják a második menházat is Hajdúböszörményben, akkor az alábbi gondolatokat írják le a Békehírnök c. lapunk 1910. 313. oldalán.

"Két menházunk van tehát az országban, de mindez csak kezdete, mert az Úr segítségével még sokat kell létesíteni. A két menház nem képes befogadni a jelentkező munkaképtelen öreg testvéreket. De szükségünk van még árvaházra, szegény, gyenge özvegyeket foglalkoztató intézetre, bukott lányok menedékházára, betegápoló diakonisszákat képző, valamint misszionárius intézetre, iskolákra és egyebekre..."

Ezt a programot nyolcvanöt éve tervezték meg elődeink. Azt gondolom, nemigen kell nekünk új perspektívát felvetni, hisz elég lesz az elénk adottat teljesíteni. Mivel nemcsak a szükség, hanem itt-ott felcsillan a program megvalósításának a lehetősége is – hisz annyi kezdeményezés jelzi ezt –, közösségünk áldozatos szeretetére bízva bocsássuk hálaadással a 90 éves szeretetházunkat centenáriuma felé. Hálásak vagyunk azért, hogy 90 évvel ezelőtt a "Szociális Bizottság" tényleg szociális érzékkel tervezett és indította el intézetünk életét, hogy hosszú időn keresztül a "Jótékonyügyi Bizottság" karolta fel a gondját, s van reményünk, hogy a mai "Szeretetszolgálati Szaktitkár" vezetése alatt is kiteljesedik az atyák kívánsága.

Dr.Mészáros Kálmán

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte, válogatta: dr. Gerzsenyi László

Egy havas reggelen, 5 órakor egy misszionárius-jelölt csöngetett a misszionáriusokat vizsgáztató otthon ajtaján. Bevezették az irodába, ott ült három órán át, mire megjelent a vizsgáztatója. 8 órakor egy nyugalmazott misszionárius lépett be és elkezdte a kérdezgetést: "Tud-e szavakat betűzni?" Eléggé óvatosan, a jelölt ezt válaszolta: "Igen, uram." "Rendben van, akkor betűzze azt a szót, hogy kenyér!" Kibetűzte. "Rendben van, ért-e valamit a számoláshoz?" – folytatta a vizsgáztató. "Igen, értek valamit." "Kérem, mondja meg, mennyi kettő meg kettő." "Négy", válaszolt a jelölt. "Ez rendben is van – mondta a vizsgáztató. – Azt hiszem, jól sikerült a vizsga. Holnap közlöm a bizottsággal."

A bizottsági ülésen a vizsgáztató ezt a jelentést terjesztette be az interjúról: "A jó misszionáriusi szolgálathoz szükséges minden követelmény megvan benne. Először vizsgáztattam önmegtagadásból, és kértem, hogy reggel ötkor legyen az otthon ajtajánál. Elhagyta meleg fekhelyét egy havas reggelen, minden panaszkodás nélkül. Másodszor, vizsgáztattam a pontosságát. Időben érkezett. Harmadszor, vizsgáztattam a türelmét. Várakoztattam három órán át, hogy találkozzék velem. Negyedszer, vizsgáztattam a vérmérsékletét. Semmi harag és neheztelés nem volt benne. Ötödször megvizsgáltam az alázatosságát, mert olyan kérdéseket tettem föl neki, amikre egy hétéves gyermek is válaszolhat, és egyáltalán nem méltatlankodott. Láthatjátok, hogy a jelölt megfelel a követelményeknek. Éppen ilyen misszionáriusra van szükségünk."

Lélektől kapott képességekre van szükség, de a Lélek által létrehozott gyümölcs sokkal fontosabb.

– Szentlélek

●

Valaki eltörte a bal kezét. Egy éjszaka, amikor nem tudott aludni, elképzelte, hogy a jobb és a bal keze beszélget egymással. A jobb kéz megszólalt: "Bal kéz, nem hiányzol. Mindenki örül, hogy te törtél el és nem én. Nem nagyon sokat számítasz."

Bal kéz megkérdezte: "Miként lehetsz feljebbvaló nálam?"

Jobb kéz ezt válaszolta: "Gazdám nem tud írni egy betűt sem nélkülem."

Bal kéz: "De ki tartja a papírt, amelyre ír?"

Jobb kéz: "Ki lendíti a kalapácsot?"

Bal kéz: "Ki tartja a szöget?"

Jobb kéz: "Ki irányítja a gyalut, amikor az asztalos simává teszi a deszkát?"

Bal kéz: "Ki rögzíti a deszkát?"

Jobb kéz: "Amikor a gazdám sétál az utcán, és megemeli a kalapját, hogy valakit üdvözöljön, melyikünket használja?"

Bal kéz: "Ki tartja az aktatáskáját, miközben ezt teszi?" Aztán így folytatta: "Hadd tegyek föl neked egy kérdést. Amikor gazdánk tegnap borotválkozott, te tartottad a borotvát, de elvágta az arcát, mert nem voltam ott, hogy segítsek. Aztán a gazdánk órája megállt. Miért? Te utána forgathatod a mutatót, de ha nem vagyok ott, hogy tartsam, akkor az óramutatót nem tudja megmozdítani. Nem vehetsz ki pénzt a pénztárcájából, hogy fizessen, mert nincs, aki megtartsa a pénztárcát. A gazdánk nagyon kevésre képes nélkülem."

Mindenkinek megvan a maga helye az Úr szolgálatában. Egyikünk sem nagyobb a másiknál – csak éppen más szolgálatot tölt be. – Lelki ajándékok

●

Évekkel ezelőtt tanulmányt végeztek egy mezőgazdasági szakiskolában. A tanulmány eredményét közölve megállapították, hogy egy hold kukorica termeléséhez 2 millió liter vízre, 3500 kiló oxigénre, 2600 kiló szénre, 80 kiló nitrogénre, 60 kiló káliumra, 35 kiló kénre és sok más elemre van szükség. Ezenkívül még nélkülözhetetlen a napsütés és az eső a megfelelő időben. Jóllehet a földműves is sokat dolgozik a földön, úgy becsülték, hogy csak a termés 5 százalékát lehet visszavezetni a földműves erőfeszítéseihez. Így van ez a lelki világban is: "Isten adja a növekedést." – Lelki növekedés

●

Azt mondják, hogy sok évvel ezelőtt egy elmegyógyintézetben szokatlan tesztet végeztek annak megállapítására, hogy az ott ápoltak mikor válnak alkalmassá a külvilágba való visszatérésre. A jelöltet bevitték egy szobába, ahol a vízcsapból ömlött a víz, és már az egész padló elázott. Aztán odaadtak neki egy fölmosó rongyot és megmondták, hogy törölje föl a vizet. Ha a betegnek elég esze volt ahhoz, hogy először elzárja a vízcsapot, mielőtt föltörölte volna a vizet, akkor el lehetett bocsátani a kórházból. De ha a beteg kezdte föltörölni a vizet anélkül, hogy elzárta volna a vízcsapot, további kezelésnek vetették alá.

A keresztyének olyan világban élnek, ahol harcolniuk kell a világot uralom alatt tartó gonoszsággal. De ha rájönnek, hogy hol van a gonoszság forrása, akkor hozzá tudnak járulni a helyzet javításához. Először afölött a gonoszság fölött kell győzniük, amely a saját szívükből árad ki. Ez a megtéréssel indul. Csak ezután vehetik kézbe a "fölmosó rongyot és a vödröt", – azokat a lelki fegyvereket, amelyet Isten ajándékoz nekik.

– Lelki harc

●

Epiktétosz, egy sztoikus filozófus, egyszer így tanította követőit: "Sose mondjátok semmiről, hogy elvesztettétek, hanem csak azt, hogy visszaadtátok. Meghalt a gyermeketek? Visszaadtátok. Meghalt a feleségetek? Visszaadtátok. Elvették a földeteket. Rendben van, azt is visszaadtátok. Igaz, egy szélhámos vette el tőletek. De tudnotok kell, hogy ő az Adományozó eszköze volt, hogy visszavegye tőletek. Amikor ad valamit, úgy kezeljétek, mintha nem a tietek volna, mint ahogy az utas betér egy vendéglőbe." Ha ez a nem keresztyén filozófus mindent sáfárságnak tekintett, mennyivel inkább kell így tenniük a hivőknek?! – Sáfárság

●

A Papillon című filmben a főszereplő egy bűnöző, akit életfogytiglani börtönbüntetésre ítéltek a francia állam elleni bűncselekményekért. A film bemutatja a rab

álmait, amiket a börtönben álmodott. Egyik álmában ott állt a bíróság előtt egy bűncselekményéért. Vitatkozott a bíróval, és állította, hogy abban a bűnben nem vétkes, amivel vádolják. A bíró azt felelte, hogy nem azért a bűnért vádolják, hanem egy másik bűnért, ami a leggyalázatosabb a föld hátán. Papillon megkérdezte, hogy mi az a bűncselekmény. Ezt válaszolták neki: "Az elpocsékolt élet bűne." Papillon sírva kiáltotta: "Bűnös vagyok, bűnös vagyok." A bíró halálbüntetést szabott ki rá.

– Sáfárság

•

Egy férfi eltévedt az Alpokban. Annak a szállodának a tulajdonosa, ahol a férfi megszállt, mentőkutyát küldött a fölkeresésére. A kutya rátalált a félájult férfira, megragadta, és kezdte rázni, hogy fölébredjen. Miután magához tért az ember és meglátta a kutyát, azt gondolta, hogy farkas, ezért keresztül szúrta. A kutya otthagyta a férfit, visszavánszorgott a szállodába, ahol hamarosan elpusztult. A kutya gazdája követte a vérnyomot, eljutott az eltévedt emberhez és megmentette. A kutya életébe került az eltévedt férfi megmenekülése.

– Önfeláldozás

•

Billy Graham egyik evangélizáló filmjében, a Shiokari ösvény című filmben egy fiatal keresztyén a főhős. A vasúttársaságnál dolgozott, távol a menyasszonyától. Éjjel-nappal keményen fáradozott, és végül eljött az ideje a hazatérésének és házasságkötésének. Amint utazott hazafelé, vasúti kocsija hirtelen megállt. A fiatalember odament a kocsi elejére, és rájött, hogy a kocsi leszakadt a szerelvényről. Aztán kezdett visszafelé haladni, lefelé a lejtőn. Mivel a fiú a vasútnál dolgozott, tudta, hogy egy éles kanyar van a vasúti pálya lenti szakaszánál, ahol a személyvonat kocsija kisiklana. Próbálta a kocsit megállítani a kézifékkel, de hiába. Főhősünk kedvenc bibliaverse a következő volt: "Nagyobb szeretet nincs annál, mint amikor valaki életét adja az ő barátaiért." Jóllehet mindent megtett az életben maradásáért, mégis kiugrott a vonatból a sínekre, és saját testével állította meg a személykocsit. Szó szerint letette életét, hogy sok ember életét megmentse. – Önfeláldozás

•

A Menedék című filmben van egy jelenet a ravenscbrücki német koncentrációs táborból. Corrie ten Boom és testvére, Betsy együtt van tízezer más nővel, akiket szörnyen meggyaláztak, és kegyetlen körülmények közt gyötörtek. Az említettek összejöttek néhány asszonnyal a barakkjukban az ágyak közepén, fázva, éhesen és tetvesen. Betsy vezette a bibliai osztályt. Egy másik nő csúfolkodva búját ki rongyai közül és kigúnyolta az istentiszteletet. Beszélgetésbe elegyedtek, és ez az asszony éppen azt a kérdést tette fel, amit gyakran odavetnek a keresztyéneknek: "Ha Istenetek olyan jó Isten, miért engedi meg ezt a szenvedést?" Aztán drámai módon leszaggatta a rongyokat felkötött kezeiről, és bemutatta az összetört, nyomorékká tett ujjakat, és ezt mondta: "Én vagyok a szimfonikus zenekar első hegedűse. A ti Istenetek akarta ezt?" Egy pillanatig halálos csend ült a barakkra. Aztán Corrie ten Boom odalépett az asszony mellé és így szólt: "Nem tudunk válaszolni erre a kérdésre. Csak azt tudjuk, hogy Isten lejött e földre, olyanná lett, mint mi, velünk együtt szenvedett, keresztre feszítették és meghalt. Mindezt szeretetből tette." – Szenvedés

•

Egy tanulmány alapján kimutatták, hogy egy átlagos hetvenéves ember huszonnégy évet alvással, tizennégy évet munkával, nyolc évet szórakozással, hat évet a megterített asztalnál, öt évet utazással, négy évet beszélgetéssel, három évet tanulással és két évet kutatással és olvasással tölt. Újabb négy évét vegyes foglalkozásokra fordítja. Ebből a négy évből negyvenöt percet tölt a gyülekezetben vasárnaponként, és öt percet fordít imádkozásra mindennap. Ez összesen nem valami hosszú idő, mert csupán öt hónap, amit életének hetven évéből Istennek szentel. Még ha ez az ember hűséges templomba járó volt is, aki látogatta a vasárnapi iskolát és hetente három órán át megjelent az istentiszteleteken, akkor is csak egy évet és kilenc hónapot töltött a gyülekezetben.

Amennyiben kérdésed van a fenti számadatokkal kapcsolatban, ülj le, és számítsd ki, hogy miként használod az idődet. Mennyi időt fordítasz Isten szolgálatára? Amikor elvégzed a gyakorlatot, gondolkodj el Jézus mondásán: "Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkében pedig kárt vall?..." (Mt 16:25).

– Idő

•

Egyesek túlságosan bőbeszédűek. Olyanok, mint az a fiatalember, aki állítólag odament a nagy görög filozófushoz, Szókratészhez, hogy szónoklatot tanuljon. Miután bemutatkozott, szünet nélkül beszélt, és Szókratész kétszeres tandíjat kért tőle. "Miért kell kétszer annyit fizetnem, mint másnak?" – kérdezte a fiatalember. A nagy szónok ezt válaszolta: "Azért, mert két tudományt kell megtanítanom: az egyik az, hogy miként fékezd a nyelved, és a másik az, hogy hogyan beszélj."

– Nyelv

•

Hetty Green volt valószínűleg Amerika legzsugoribb embere. 1915-ben halt meg egy olyan birtokon, ami több millió dollárt ért, de csak hideg ételeket evett, mert túl sokba került a melegítés. Fia elvesztette az egyik lábát, mert Hetty oly sok időt pocsékolt arra, hogy ingyenklinikát találjon, és fiát nem tudták elég korán kezelés alá venni. Hetty Green gazdagon is úgy élt, mint egy nyomorult. Önközpontú élete volt. Saját halálát is siettette, mert egy olyan előadás hallgatása közben kapott agyvérzést, amelyen a fölözött tej fogyasztásának értékét tárgyalták.

Nevetünk az önközpontú idős asszony ostobaságán, de tény, hogy ez tragikusan sok keresztyént illusztrál. Korlátlan gazdagság áll a rendelkezésünkre, és gyakran mégis lelki nyomorúságban tengődünk.

– Bővelkedő élet

•

Isten halkan szól az embernek, ami részben magyarázza, hogy miért nehéz őt meghallanunk, amikor beszél. Ez olyan, mintha telefonálnánk, miközben a ház dübörög a televízió, a sztereó-zeneszekrény és a házban beszélgető emberek zajától. Hogy megértsük a hívást, arra kell kérnünk barátainkat, hogy csöndesedjenek el, és halkítsák le a rádiót meg a televíziót.

Isten szavának meghallása érdekében el kell távolítanunk a zavaró hangokat, azokat a bűnöket, amelyek süketté tesznek Isten szavának meghallására.

– Isten akarata

•

Amikor David Livingstone-tól megkérdezték, hogy nem fél-e elmenni Afrikába, ahol olyan nehéz és veszélyes körülmények uralkodnak, akkor ezt válaszolta: "Halhatatlan vagyok, amíg Isten akaratát teljesítem."

– Isten akarata

•

Egy történész a történelem tanulmányozása alapján a következő tanulságokat vonta le: (1) Amikor eléggé besötétedik, feltűnnek a csillagok. (2) A méh megtermékenyíti a virágot, amelyet meglop. (3) Akiket a gonoszság erői elpusztítanak, azokat először felruházzák hatalommal.

(4) Isten malmai lassan őrölnek, de mindent végtelenül apróra zúznak. – Történelem

•

Nagyon régen Nápoly alkirálya, Osuna hercege, a spanyolországi Barcelonába látogatott. A város kikötőjében volt egy gályarabokkal teli hajó. A herceg fölment a hajóra, és mindegyik rabtól megkérdezte, hogy mi miatt került a gályára. A rabok egymás után mentegették magukat, és próbálták biztosítani a herceget arról, hogy nem a saját hibájuk okozta rabságukat. Az egyik azt mondta, hogy a bíró megvesztegetési pénzt fogadott el, hogy elítélje; egy másik kijelentette, hogy ellenségei hamisan esküdtek. Aztán egy harmadik hangoztatta, hogy elárulták a barátai. Végül az egyik rab ezt mondta: "Uram, jogosan kerültem ide. Pénzt akartam, és elloptam egy pénztárcát. Megérdemlem mostani szenvedésemet." A herceget annyira meglepte ez az őszinte bűnvallás, hogy azt mondta a férfinak a többi rab érdekében is: "Te túlságosan gonosz vagy ahhoz, hogy e sok ártatlan ember között légy." Ezután felmentette az őszinte bűnvallót.

– Őszinteség

•

Mark Twain, a nagy amerikai író és humorista, rájött, hogy saját könyvkiadó háza csőd előtt áll. Tudta, hogy a törvény engedelmével elszökhetne az óriási adósság elől. Mint köztiszteletben álló író, elhatározta, hogy nem szökik meg, hanem vállalja a felelősséget. Hatvanéves korában előadó körútra indult ezekkel a szavakkal: "Bízom abban, hogy ha még élek, négy éven belül kifizethetem az adósságot, és azután hatvannégy évesen újra és zavartalanul kezdhetem az életet. A becsület nagyobb úr, mint a törvény." – Becsületesség

•

Londonban egy elcsüggedt férfi elindult, hogy beleugorjon a Temzébe, amikor meglátta Watts "Remény" című festményének egyik másolatát. Gondosan megfigyelte a képet, amely egy bekötött szemű asszonyt ábrázolt, aki a világ tetején ült és egyhúrú hárfáján játszott. A férfi így kiáltott fel, amint visszafordult végzetes útjáról: "Nekem is van még egy húr a hegedűmön. Odahaza van egy kisfiam." –Remény

•

Egyszer valaki ezt mondta Albert Einstein feleségének: "Elképzelem, hogy ön mindent ért Einstein relativitáselméletéből." Einstein felesége ezt válaszolta: "Nem értem, nem sokat tudok róla, de ismerem Einsteint."

–Házasság

•

Amikor a Titanic 1912-ben elsüllyedt, Isadora Strauss asszony egyike volt azoknak a nőknek, akik nem menekültek meg. Biztonságot ajánlottak fel neki, de mivel férjének nem volt hely a mentőcsónakokon, ezt mondta: "Sok-sok éven át éltünk már együtt. Most öregek vagyunk. Ahova ő megy, én is követem."

–Házasság

•

Charles Wesley, a nála még híresebb John Wesley testvére, több mint hatezer éneket szerzett. Testvérével együtt kijelentette, hogy sokkal többen tértek meg énekeik nyomán, mint prédikációik hatására.

– Ének

•

John Wesley a következő szabályokat ajánlotta a gyülekezeti énekléshez: (1) Tanuld meg a dallamot! (2) Úgy énekeld az énekeket, ahogy azokat kinyomtatták! (3) Énekeld végig! Ha terhesnek is érzed, megtalálod áldását. (4) Énekelj örvendezve és bátran! (5) Énekelj mérsékelten! Ne bömbölj! (6) Énekelj ütem szerint! Ne rohanj előre és ne maradj le! (7) Mindenek fölött, énekelj lélekből! Minden szónál tekints Istenre! Neki igyekezz tetszeni, ne magadnak és ne más teremtményeknek! Ennek érdekében gondolkozz azon, amit énekelsz, és vigyázz, nehogy elragadják szívedet a hangok, hanem folytonosan ajánld azokat Istennek! – Ének

•

Két kínai kuli hevesen vitatkozott egymással, miközben nagy tömeg gyülekezett köréjük. Egy külföldi látogató is figyelte a veszekedést, és meglepetéssel jegyezte meg kínai barátja előtt, hogy még egyikük sem ütötte meg a másikat. Barátja ezt mondta: "Aki először üt, az elismeri, hogy alulmaradt az érvelésben."

– Vitatkozás

•

A halhatatlanság szimbóluma mindig a pillangó, amely látszólag holtan fekszik a gubóban, aztán áttöri annak falát, és soha nem látott szépségben lép ki onnan a fényes dicsőségre. –Halhatatlanság

•

Robert Lowry így mondta el az "Összegyűlünk a folyónál" című ének megírásának körülményeit: "1864 júliusának egyik délutánján, amikor a brooklyni Hanson Place Baptist Church lelkipásztoraként működtem, az időjárás nyomasztóan forró volt, és fizikai kimerültségem állapotában egy díványon heverésztem. Csaknem képtelen voltam bármilyen testi erőfeszítésre, és a képzeletem kapott a szárnyaira. A jövő látomásai kerültek elém döbbenetes elevenséggel. A Jelenések könyvének képei tárultak elém egy képzeletbeli táblán. A trón, a mennyei folyó és a szentek összegyülekezése tűnt a legragyogóbbnak. Úgy éreztem, hogy a lelkem megújul attól a mennyei látványtól. Kezdtem gondolkozni azon, hogy az énekírók miért írnak olyan sokat a "halál folyójáról", és olyan keveset az élet vizének tiszta folyójáról, "amely ragyogó, mint a kristály, s az Isten és a Bárány trónusából ered". Amint elmélkedtem, szavak kezdtek összeállni előttem. Először a keresztyén érdeklődés kérdése jött elém: "Tényleg összegyűlünk?" Azután kórusban zendült meg a keresztyén hit válasza: "Igen, mi ott a folyónál Összejövünk az oly dicső víznél, Összejövünk az oly dicső víznél, Mely Isten trónjától foly." A dallam együtt jött az ének szövegével."

–Halhatatlanság

•

Luther Márton mondta: "Isten zűrzavarral tölti meg a világot, hogy reménykedjünk egy másik életben."

–Halhatatlanság

•

Cicero, római szónok, államférfi és filozófus, kislányának halála után így fejezte ki a halhatatlanságban való hitét: "Ha tévedek abban, hogy hiszem az emberek lelkének halhatatlanságát, akkor szándékosan becsapom magam; de nem is kívánom, hogy ezt a tévedést, amiben örvendezem, elvitassák tőlem, ameddig csak élek; de ha meghalok és öntudatlanságba merülök, mint ahogy egyes szűklátókörű filozófusok képzelik, nem félek attól, hogy a halott filozófusok nevetségessé teszik öncsalásomat."

–Halhatatlanság

•

Miután bennszülöttek csoportja előtt Jézusról tett bizonyságot egy misszionárius, megkérdezte tőlük, hogy hányan ismerik már ezt a férfit. A misszionárius meglepődött, amikor sokan kijelentették, hogy már találkoztak vele. Kérdéseire elmondták, hogy valamikor egy orvos élt köztük, és az az orvos úgy szolgált nekik, hogy sohasem törődött önmagával és egyéni megjutalmazásával: "Igen, mi jól ismerjük őt" – mondták a bennszülöttek.

– Krisztus

Assziszi Ferencről írta az amerikai Harvey Allen: "Ferenc testvér szent ember. Éppen ez a probléma. Nem elégszik meg azzal, hogy pusztán eleget tegyen az egyházi szertartásoknak. Ő egyike a ti bonyolult fundamentalistáitoknak, aki behatol a vallás színfalai mögé, és aki meg akarja élni azt a történetet, amit a szertartások illusztrálnak. Mint látjátok, nem támadja és nem avatkozik bele a drámába. Ez egy kis nehézséget okoz feljebbvalóinak. Nem szolgáltat nekik okot arra, hogy megsemmisítsék és kidobják. Ellenkezőleg, amennyire rájöhettem, egyszerűen javasolja, hogy valósítsák meg saját alapelveiket. Ez természetesen mélységesen felháborító a részükre. Ferenc testvér és a hozzá hasonlóak mindig veszélyes vallássá tették a keresztyénséget." – Keresztyénség

•

Egyszer egy gazdag ember meghívta Assziszi Ferencet az otthonába, hogy majd kikémlelhesse a szent imádkozását. Egész éjszakán át ezt hallotta a szent szobájából: "Istenem, mindenem! Istenem, mindenem!" Ez annyira meghatotta, hogy nemsokára Assziszi Ferenc tanítványává lett. – Ima

•

Amikor véget ért a második világháború, a németországi Frankfurt egyik egyházközségének tagjai kezdték helyreállítani lerombolt templomukat. A helyreállított tárgyak közt volt Krisztus egyik szobra, ami súlyosan megrongálódott. A kézfejek kivételével a szobor minden darabját megtalálták. Miután megvitatták, hogy a szobrászt megbízzák-e az új kézfejek kifaragásával, a tagok úgy döntöttek, hogy az alakot kezek nélkül állítják fel. A szobor felirata pedig ez lett: "Krisztus keze a mi kezünk."
– Krisztus

Egy taxisofőr rendszerint az imaház mellett parkolt. Egy vasárnap délelőtt az egyik idegen megkérdezte tőle az utcán: "Mikor szokott véget érni a délelőtti istentisztelet?" A sofőr így válaszolt: "Nem tudom pontosan, de négyszer is nagy zajongás hangja szokott kiszűrődni az utcára. Eddig ma délelőtt csak háromszor zajongtak a hívek az imaházban."

•

Az egyik istentiszteleten minden rosszul sikerült. Egy kisgyermek hangosan sírni kezdett, aztán egy másik is csatlakozott hozzá. A harmadik gyermek fel-alá járkált az imaházban a padok között, és fogócskát játszott egy negyedikkel. A prédikátor már mindent kipróbált. Hangosabban beszélt, vidám történeteken elmélkedett, erősen ránézett a hancúrozó gyermekekre, rövid időre abbahagyta a prédikálást, de semmi sem vált be. Végső elkeseredésében a következőre vállalkozott. Látott egy idős férfit, aki mosolyogva nézte a prédikátort, és erősen figyelni látszott. A prédikátor egyedül neki kezdett prédikálni, és senki másra nem ügyelt többé. Lassan sikerült visszaszereznie az egész gyülekezet figyelmét. Aztán meg akarta közelebbről is ismerni figyelmes hallgatóját, de amikor érdeklődött a neve után, az semmit sem válaszolt, mert süketnéma volt.

•

"A szegénység juttatta önt a börtönbe?"
"Nem, mert nálam volt a pénzverde."

•

Autóbuszon utazott egy édesanya a kisfiával. Az édesanya igyekezett leültetni izgő-mozgó gyermekét, aki végül durcásan engedelmeskedett. Amikor észrevette, hogy édesanyja még mindig rosszallóan néz rá, így szólt: "Azt mondtad, hogy üljek le, és én leültem. Külsőleg ülök, de belsőleg még mindig állok!"

•

Izgatottan telefonált az egyik háziasszony a zöldségárus üzletébe. "A fiamat elküldtem, hogy vásároljon két kiló szilvát, és csak másfél kilót kaptam. Az ön mérlege nem jól működik." A zöldséges így válaszolt: "A mérlegem jól működik, asszonyom. De vajon megmérte-e már a fiát?"

Már csak egy csirke volt az üzletben. Amikor a vásárló lemérette, az pontosan egy kilót nyomott. "Nagyobbat kérek", – mondta a vásárló. A kereskedő visszavitte a csirkét a jégszekrénybe, és ugyanazzal ismét visszatért. Mérlegeléskor azonban addig nyomta, amíg a súly elérte az egy kiló huszonöt dekát. A vásárló felkiáltott: "Nagyszerű. Mind a két csirkét elviszem."

•

"Anyu. Nem borjúsültet eszünk?"
"Dehogynem. Miért kérdezed, kisfiam?"
"Apu megviccelt. Azt mondta, hogy vén birkafej lesz nálunk ebédre" – miközben az asztalnál vendégként velük ebédelő lelkipásztorra nézett.

•

Valakit emlékéremmel tüntettek ki annak elismeréseként, hogy őt tartották a falu legszerényebb polgárának. Másnap azonban visszavonták a kitüntetést, mert az érmet föltűzte a kabátjára.

•

Albert Einstein, a híres fizikus egy vendéglőben az étrendet próbálta elolvasni, de rájött, hogy otthon felejtette a szemüvegét. Ekkor megkérte a pincért, hogy olvassa fel neki a menüt. A pincér ügyetlenül lapozgatta az étrendet, aztán szégyenlősen beismerte: "Uram, én is analfabéta vagyok."

•

Egy fiatal prédikátor arról beszélt prédikátortársai és más lelkimunkások előtt, hogy mennyire hálás azért, hogy sohasem került kapcsolatba az egyetemekkel és a teológiai szemináriumokkal. Az egyik idősebb lelkipásztor megkérdezte tőle: "Helyesen értettelek? Azt mondtad, hogy hálás vagy a tudatlanságodért? Ha igen, akkor nagyon sok okod van a hálaadásra."

•

Nyugdíjba vonuló idős lelkipásztor oktatta a tőle tanácsot kérő fiatal lelkipásztort: "Azt prédikáld nekik, amit tudsz. Sohase beszélj nekik arról, amit nem tudsz, mert túl hosszú ideig tartana."

•

Egy szórakozott ember a kinti hidegről bement az

irodába, hogy a radiátor fölött megmelegítse a kezét. Néhány perc múlva egyik barátja megjegyezte: "Még nem kapcsoltuk be a radiátort." Amaz így válaszolt: "Miért mondtad meg? Éppen most kezdtem fölmelegedni."

•

Amikor Phillips Brooks lelkész, az "Ó, Betlehem kis városa" című ének szerzője, kezdett fölépülni betegségéből, Robert G. Ingersoll, a keresztyénellenes, ateista propagandista meg akarta látogatni. A püspök azonnal fogadta, mire ezt mondta Ingersoll: "Nagyra értékelem ezt a találkozást, hiszen ön még legközelebbi barátait sem fogadta ezekben a napokban." A lelkész így válaszolt: "Bízom abban, hogy barátaimat majd látom a másvilágon, de talán ez az utolsó alkalmam arra, hogy önnel találkozzam."

•

Egy ateista a fakitermelésnél dolgozott, és keresztyén társának fellengzősen ezt mondta: "Ha van Isten, akkor sújtson engem halálra." Kis idő múlva a ruháját elkapta egy gép, és a férfit egyre jobban húzta befelé a biztos halálba. A rémült ember hatszor kiáltotta egymás után: "Istenem, Istenem..." Barátja leállította a gépet, és miután kiszabadította munkatársát, így szólt hozzá: "Azt gondoltam, hogy nem hiszel Istenben. Most meg úgy kiabáltál, mintha hat Istened is lenne."

•

Az egyik vasúti étkezőkocsiban letelepedett egy lelkész, és vele szemben leült egy ateista, aki a lelkészt azonnal fölismerte a ruhájáról. Meg is jegyezte: "Úgy gondolom, hogy ön lelkész."

– Igen – válaszolta amaz. – Az evangélium prédikátora vagyok.

– Feltételezem, hogy hisz a Bibliában.

– Valóban hiszem, hogy a Biblia Isten szava – mondta a lelkész mély meggyőződéssel.

– De vajon nincsenek-e olyan dolgok a Bibliában, amelyeket nem tud megmagyarázni?

– Igen, vannak olyan kijelentések a Bibliában, amiket nekem is nehéz megértenem – mondta alázatosan a lelkész.

– Ilyen esetekben mit szokott csinálni? – kérdezte diadalittasan az ateista.

A lelkész egyelőre nem válaszolt, hanem hozzáfogott a halvacsorához. Fölemelve tekintetét ezt mondta az ateistának: "Uram, ugyanazt szoktam ilyenkor csinálni, mint amit ezzel a hallal cselekszem. Amikor a csontokhoz érek, félretolom a tányérban, és tovább élvezem a vacsorát. A csontokat meghagyom az ostobáknak, hogy rágódjanak rajtuk."

•

David Hume ateista filozófus egyszer tanulmányt írt arról, hogy a természet világossága elegendő az ember spirituális szükségleteinek kielégítésére. Egy híres lelkipásztor, F. W. Robertson, ennek az ellenkezőjét bizonyította egyik kinyomtatott prédikációjában, amelyben rámutatott, hogy a természet világosságán kívül szükség van az isteni kijelentés világosságára is. Közös barátjuk meghívta mindkettejüket, hogy a lakásában vitassák meg a kérdést. Amikor vége volt az estének, Hume fölkelt, hogy hazamenjen. Robertson lámpát vett a kezébe, hogy megmutassa az utat. Hume így tiltakozott: "Ne aggódjon miattam. Nekem mindig elegendő a természet világossága." Amikor azonban kinyitotta az ajtót, megbotlott a küszöbnél, és kizuhant az utcára. Robertson odaugrott mellé, hogy fölsegítse, miközben a lámpát tartotta a kezében és megjegyezte: "Még önnek is szüksége volna egy kis felülről származó világosságra."

Csoportmunka

Hol volt, hol nem volt...

Van négy úriember, név szerint MINDENKI, VALAKI, BÁRKI és SENKI. Volt egy nagyon fontos munka, és MINDENKIT kérték meg, hogy végezze el. MINDENKI biztos volt benne, hogy VALAKI elvégzi. BÁRKI elvégezhette volna, de SENKI sem végezte el. VALAKI nagyon mérges lett, mert ez MINDENKI munkája volt. MINDENKI azt gondolta, hogy bárki elvégezheti, de SENKI sem vette észre, hogy MINDENKI nem csinálta meg.

A dolog úgy végződött, hogy MINDENKI vádolt VALAKIT, amikor SENKI sem végezte el azt, amit BÁRKI megcsinálhatott volna.

Kávé és cukor

– Tudja, hogy mitől édes a kávé?
– Természetesen a cukortól...
– Ez tévedés: a keveréstől...!
– És akkor a cukor mire jó?
– Az jelzi, hogy meddig kell keverni. Ha készen vagyunk, elolvad...

Áremelések idején

Két csontváz találkozik:
– Ön mikor halt meg?
– Óh, én még az áremelések idején. És ön?
– Én? ... Én még élek.

Szigorlaton

Professzor: A beteg lábában golyó akadt el, és emiatt sántít. Mit tenne ön?
Vizsgázó: Én is sántítanék...

Eredetiben jobban hangzik...

"Waiter" jokes

– Waiter!
– Sir?
– There's a dead fly in my soup.
– What do you expect for 10p? A live on?

•

– Waiter!
– Yes, sir?
– What do you call this?
– That's bean soup, sir.
– I don't care what it has been. What is it now?

•

– Waiter!
– Yes, sir?
– What's the meaning of this fly in my teacup?
– I don't know, sir. I'm a waiter, not a fortuneteller.

Compack Douwe Egberts Hírlevél